

המועצה להשכלה גבוהה העשירית

קובץ החלטות עקרוניות

2002-2007

מרץ 2007

תוכן העניינים

1. דרכי עבודתה של המועצה להשכלה גבוהה.....5
2. שאלת ניגוד עניינים של המועצה להשכלה גבוהה.....8
3. הרכב המועצה להשכלה גבוהה יהודה ושומרון.....10
4. המערכת להערכת איכות והבטחתה.....12
5. מתווה לביצוע ניסוי למתן "אוטונומיה" למוסדות.....18
להשכלה גבוהה
6. שינוי במבנה הארגוני של האוניברסיטאות בישראל.....28
7. הניהול האקדמי של מוסדות להשכלה גבוהה שאינם.....39
אוניברסיטאות.
8. מתווה שקבעה המועצה להשכלה גבוהה בשאלת הענקת תואר.....49
"פרופסור חבר" ע"י המכללות האקדמיות
9. הגדרת המונחים "מכללה" "אוניברסיטה".....52
10. הצורך בהקמת אוניברסיטת נוספת.....54
11. שימוש במונחים המוגנים על פי סעיף 21ח' לחוק המועצה.....56
להשכלה גבוהה של מוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות.
12. שאלת קיומם של מוסדות לכוונות רווח במערכת ההשכלה הגבוהה.....58
13. היקפי העסקה של הסגל האקדמי במוסדות להשכלה גבוהה.....60
14. גיבוש דגם מנחה לתוכניות לימודים לתואר ראשון.....62
B.A. כללי.
15. מהות התואר הראשון התמחויות ומגמות לתואר ראשון.....65
16. פריסת לימודים אקדמיים לתואר ראשון.....67
17. לימודי התואר השני עם תיזה או ללא תיזה במוסדות.....71
להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות
18. פיתוח מערך המכללות בחומש תשס"ב-תשס"ו.....78
19. הגשת תוכניות לימודים חדשות של האוניברסיטאות עד.....81
סוף החומש המסתיים בתשס"ח.
20. הגשת תוכניות לימודים חדשות של מוסדות שאינם אוניברסיטאות.....83
עד סוף החומש המסתיים בתשס"ח.

85.....	הנחיות לאיחוד המכללות האקדמיות לחינוך	.21
87.....	הכשרת מורים	.22
119.....	לימודי סיעוד	.23
128.....	לימודי תואר ראשון בהנדסה ביו רפואית	.24
130.....	הכשרה מעשית (סטאז')	.25
133.....	מעבר המכללות האקדמיות להנדסה מ-B.Tech. ל-B.Sc.	.26
136.....	כינוי התואר הראשון ותוכניות הלימודים למדעי המחשב, במוסדות שאינם אוניברסיטאות	.27
138.....	הענקת נקודות זכות אקדמיות תמורת מעורבות חברתית	.28
140.....	לימודי השלמה בראיית חשבון (הצעת מועצת רואי חשבון)	.29
142.....	הרחבת הנגישות להשכלה גבוהה	.30
146.....	מכינות קדם אקדמיות	.31
148.....	תוכניות לימודים לאוכלוסיות מיוחדות	.32
154.....	לימודי משפטים	.33
163.....	לימודי אדריכלות	.34
165.....	מתכונת לימודים ארבע שנתית (ללא שנת הסטאז') לתואר דוקטור. ברפואה (M.D.) המיועדת לבעלי תואר "בוגר במדעים".	.35
167.....	שלוחות חו"ל	.36
173.....	בחינת השאלה של קיום לימודי רפואה במסגרת של מוסדות להשכלה גבוהה.	.37

מ ב א

בקובץ זה מאוגדת מסכת של החלטות עקרוניות שקיבלה המועצה להשכלה גבוהה העשירית בתקופת כהונתה. הקובץ מרכז, תחת קורת גג-אחת, את ההחלטות העקרוניות והכלליות שהתקבלו במועצה להשכלה גבוהה וזאת בשונה מן ההחלטות הספציפיות של המועצה הנוגעות לבקשות פרטניות של מוסדות להשכלה גבוהה.

הקובץ גם מהווה אינדקס של החלטות עקרוניות שבאמצעותו ניתן גם להצליב נושאים ומידע, במסגרת עבודתה השוטפת של המועצה.

קובץ החלטות זה פורש את התמונה הרחבה של החלטות המועצה העקרוניות שמהן משתקפת מדיניותה הכוללת של המועצה. בשל כך, מטרתו העיקרית של הקובץ היא לסייע למועצה להסתמך על "תמרורי הדרך" העקרוניים שלה שהסתמנו במשך השנים ובכך לצאת "מן הכלל את אל הפרט" ולהבטיח אחידות ועקביות במסגרת דיוניה והחלטותיה.

הקובץ סדור עפ"י פרקים. בכל פרק (דהיינו בכל נושא) מקובצות יחדיו ההחלטות הרלבנטיות יחד עם הוראות אחרות הקשורות גם הן לאותו נושא. כל הערה או הארה מצד חברי המועצה והמינהל לשם שיפורו תתקבל בברכה.

ולסיכום ברצוני להודות ליוניית יצחק, מרכזת מנהלית למועצה ולמר מרק אסרף ממונה על תחום האוניברסיטאות באגף האקדמי/מוכירות מ"ג, על הסיוע הרב שהושיטו לי בהכנת קובץ זה.

ריקי מנדלצויג
סמנכ"ל לעניינים אקדמיים
מזכיר המועצה להשכלה גבוהה

מרץ 2007

דרכי עבודתה של המועצה להשכלה גבוהה

יישום החלטת המועצה להשכלה בנוגע לשינוי דרך עבודתה של המועצה – נוסח מסכם
(החלטת מועצה תשיעית מיום 28.11.2000 המהווה רקע להחלטות המל"ג העשירית)

1. א. I. המועצה להשכלה גבוהה מחליטה לאשר, בכפוף לתיקונים ולשינויים אחדים, את ההצעה שהגיש לה צוות מחברי המועצה ליישום החלטת המועצה, מישיבתה בתאריך 6.6.2000, בנוגע לשינוי דרך עבודתה של המועצה.

II. נוסח מסכם של העקרונות ליישום השינוי בדרך עבודתה של המועצה מפורט בזה להלן:

1. ועדות המשנה הקבועות של המועצה

א. בהתאם להחלטת המועצה תפעלנה ארבע ועדות משנה קבועות של המועצה:

* ועדת משנה לאוניברסיטאות ולמכללות לחינוך

* ועדת משנה למוסדות שאינם אוניברסיטאות

* ועדת משנה למכללות טכנולוגיות

* ועדת משנה לשלוחות חו"ל.

ב. כל אחד מחברי המועצה יהיה חבר בוועדת משנה אחת לפחות.

ג. יו"ר המועצה, סגן יו"ר המועצה ויו"ר ות"ת יוכלו להשתתף בכל הוועדות הקבועות עם זכות הצבעה.

ד. ישיבותיהן של הוועדות הקבועות תהיינה פתוחות בפני כל חברי המועצה להשכלה גבוהה וסדרי היום של כל אחת מן הוועדות הקבועות יישלחו לכל חברי המועצה.

ה. חברי המועצה יוכלו להשתתף בדיונים של כל אחת מן הוועדות הקבועות. יחד עם זאת, רק לחברי הוועדות הקבועות (בעלי זכות הצבעה) תהיה שמורה הזכות להצביע בדיוני הוועדות הקבועות.

ו. סגן יו"ר ות"ת יהיה חבר בשתי ועדות משנה.

ז. מנכ"ל המועצה ומזכיר המועצה יוכלו להשתתף בוועדות הקבועות ללא זכות הצבעה למעט בוועדה לשלוחות חו"ל שם תהיה להם זכות הצבעה.

ח. יועץ שר החינוך להשכלה גבוהה יוכל להשתתף בוועדות הקבועות ללא זכות הצבעה.

ט. רשם המהנדסים או נציג קבוע מטעמו יהיה חבר בוועדת המשנה למכללות טכנולוגיות.

י. אישור ההרכבים של הוועדות הקבועות של המועצה ייעשה על-ידי מליאת המועצה.

יא. הקוורום לקיום ישיבותיהן של הוועדות הקבועות, יהיה מחצית חברי הוועדה, שהם בעלי זכות הצבעה בה, ובלבד שמספר זה לא יהיה קטן מ- 3 חברים.

יב. במקרה שבו לא מושגת הכרעה בוועדה הקבועה, יובא הנושא לדיון ולהחלטה במליאת המועצה.

יג. ועדות המשנה תמננה בישיבתן הראשונה מ"מ יו"ר.

2. הפעילות של וו/ועדות המשנה הקבועות :
- א. נושאים עקרוניים כגון התוכנית הרב שנתית יובאו למליאת המועצה.
 - ב. הנושאים האחרים יובאו לוועדת המשנה לדיון ולמתן המלצות למועצה.
 - ג. ההחלטות של ועדות המשנה הקבועות הן בגדר המלצות למליאת המועצה.
 - ד. המלצות על מתן היתר, הכרה והסמכה, והחלטות אחרות המחייבות רוב מיוחס של המועצה תובאנה לדיון ולהצבעה במליאת המועצה.
 - ה. המלצות אחרות תוכלנה להתקבל כהחלטת מועצה גם בדרך של נוהל קבלת החלטות בכתב.
 - ו. המלצות ועדות המשנה הקבועות תובאנה בפני המועצה עם דברי הסבר הכרחיים אך ללא כל החומר שנשלח. במקרים שייערך במועצה דיון מלא יישלח כל החומר הרלוונטי.
 - ז. נושאים המחייבים דיון בות"ת, יגיעו אל הוועדות הקבועות לאחר דיון בות"ת ועם המלצותיה.
 - ח. בדרך כלל תכונסנה שלוש ועדות המשנה (אוניברסיטאות, מכללות ושלוחות חו"ל) בימים של ישיבות המועצה – מספר שעות קודם לישיבת המועצה. הועדה למכללות טנולוגיות תכונס במועדים אחרים.
 - ט. לכל ועדה יהיו רכזים מבין צוות מזכירות המועצה.
3. אישור ועדות המשנה הקבועות של המועצה *
- הוועדה לענייני אוניברסיטאות ומכללות לחינוך
 הוועדה למוסדות שאינם אוניברסיטאות
 הוועדה לענייני טכנולוגיה והנדסה
 ועדת השלוחות מחו"ל

הערה:

* יו"ר המועצה, סגן יו"ר המועצה ויו"ר ות"ת יכולים להשתתף בכל ועדות המשנה, עם זכות הצבעה.

ועדת המשכיות – התייעצות השרה עם המועצה - ישיבת המועצה מס' 21(389) מיום 357 / 10

4.11.2003

- שרת החינוך, התרבות והספורט התייעצה עם המועצה באשר להתקנת התקנה לעניין יצירת המשכיות בין מועצה נבחרת למועצה יוצאת. להלן נוסח התקנה עליו הוסכם במועצה :
- א. בהצעת הממשלה בדבר מינוי חברי מועצה לפי סעיף 4א לחוק, יהיו לפחות רבע מהחברים המוצעים חברים במועצה היוצאת.
 - ב. לתקנות אלה ייקרא "תקנות המועצה להשכלה גבוהה (המשכיות הרכב המועצה) תשס"ד-2003".

שאלת ניגוד עניינים של חברי המועצה להשכלה גבוהה

885/10 שאלת ניגוד עניינים של חברי מל"ג דיון סופי לגיבוש עמדת מל"ג - ישיבת המועצה מס' (419) 52

מיום 7.2.2006.

חברי המועצה דנו בנושא והחליטו להצהיר כי אין ניגוד עניינים של חברי מל"ג העדר ניגוד העניינים נובע מעצם הגדרת הרכב המל"ג כגוף המורכב מנציגי מוסדות להשכלה גבוהה ונציגי ציבור. שאושרו בועדת רביבי, האחראית לאישור מינויים של בכירים בשירות הציבורי.

הרכב המועצה להשכלה גבוהה יהודה ושומרון

860/10 הרכב מל"ג יו"ש – דיון עקרוני - ישיבת המועצה מס' (417) 50 מיום 20.12.2005

המועצה להשכלה גבוהה דנה בנושא הרכבה של מל"ג יו"ש, וציינה כי הרכבה הנוכחי, הכולל רק 3 חברים המכהנים כיום גם במל"ג ירושלים (מתוך 17 חברים במל"ג יו"ש) מעלה בעיה של כפילות המתבטאת בקיומם של שני גופים נפרדים האמונים על הבדיקות האקדמיות. בקיום של שני מליגים יש גם פגיעה בתכנון הלאומי של מערכת ההשכלה הגבוהה. לאור זאת, מחליטה המל"ג כי מן הראוי לשנות את הרכב מל"ג יו"ש באופן שמל"ג יו"ש תהיה מורכבת מהחברים המכהנים בפועל במל"ג ירושלים ומהם בלבד.

תעשה פניה לחברי המל"ג שלא השתתפו בישיבה.

990 / 10 הרכב המועצה להשכלה גבוהה יהודה ושומרון - ישיבת המועצה מס' (424) 57 מיום 30.5.2006

המועצה להשכלה גבוהה שבה ומאשרת את החלטתה בנושא מיום 20.12.2005, בתוספת ההבהרות הבאות:

1. על מנת להבטיח מניעת כפילות בין הגופים וזוהות פרסונאלית מלאה בין מל"ג ירושלים ומל"ג יו"ש, מחליטה המועצה, כי כל חברי מל"ג ירושלים יכהנו כחברי מל"ג יו"ש (למעט שר החינוך).
2. התיקון יבוצע באמצעות פניה למפקד כוחות צה"ל באזור יו"ש, בבקשה לתקן את נספח מס' 4 לתקנון המועצות המקומיות (יהודה ושומרון), התשמ"א-1981 (ולא באמצעות תיקון חוק המל"ג) ויחול גם על חברי המל"ג המכהנים כיום.
3. טרם מינוי חברי המל"ג ה-11 (2/2007), תובא בפני המועמדים העובדה, כי משמעות כהונתם כחברי מל"ג ישראל, הינה גם כהונתם כחברי מל"ג יו"ש (יתבצע בתיאום עם משרד המשפטים).

**המערכת להערכת איכות והבטחתה
במוסדות להשכלה גבוהה**

הערכת איכות והבטחת איכות במוסדות להשכלה גבוהה - החלטת המועצה מס' (363) 64 מיום (10.7.2001) - החלטת המועצה תשיעית מיום 10.7.2001 המהווה רקע להחלטות המל"ג

העשירית

א. המועצה להשכלה גבוהה מחליטה להקים מערכת להערכת איכות והבטחת איכות במוסדות

להשכלה גבוהה בישראל, בהתאם לקווים המנחים המפורטים להלן:

1. מטרת הערכת איכות והבטחת איכות במוסדות להשכלה גבוהה היא שיפור איכותם של המוסדות להשכלה גבוהה ושל תוכניות הלימודים שהם מקיימים.
2. הערכת איכות במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל והבטחתה תתבצע בשני מישורים: א. מישור תוכנית הלימודים (תוכניות שקיבלו הסמכה קבועה) – אחת ל-6 שנים; ב. מישור המוסד (מוסדות מוכרים) – אחת ל-8 שנים. פירוט הנושאים שייבדקו ותהליך הבדיקה מפורטים בקווים כלליים בסעיפים 5-6 להלן.
3. תהליך הערכת איכות והבטחת איכות במוסדות להשכלה גבוהה יתבסס, בין היתר, על לימוד עצמי בתוך המוסדות, שאלונים חיצוניים עליהם יתבקשו המוסדות להשיב ובחינה של ועדות חיצוניות.
4. דו"חות הוועדות יוגשו למועצה להשכלה גבוהה (בצירוף תגובת המוסדות), ולאחר שזו האחרונה תדון בהם - יפורסמו ברבים.
5. **תכניות לימודים שקיבלו הסמכה קבועה:**
 - 5.1. הערכת איכות ביחס לתוכניות הלימודים תתמקד בנושאים הבאים:

יעדים ומטרות של תוכנית לימודים: מהו התוצר הסופי שמבקשים לקבל והאם הוא הושג; אופן השתלבות התוכנית בפקולטה, ואיך היא "משרתת" את יעדי הפקולטה; מדיניות כוללת לגבי פיתוח תוכניות לימודים בפקולטה ותהליך הפיתוח עצמו.

תוכנית הלימודים: רמה אקדמית; היקף התוכנית, מבנה הקורסים ותכניהם; תהליך התחדשות והתעדכנות של התכנים; תהליך ההוראה והלמידה בתוכנית; התאמה ליעדי התכנית כפי שנקבעו.

סגל ההוראה: איכות; כמות; התאמה ללמד את תוכנית הלימודים; עומס הוראה; פיתוח יכולת הוראה; תמיכה במחקר; נכונות ללמד ויחס לסטודנט.

תנאי הקבלה לתוכנית, תנאי מעבר ותנאי וסיום; דרכים להערכת הישגי הסטודנטים וקיום מנגנונים לבדיקת מהימנות ותקיפות של אותן דרכים.

תשתית פיזית: מבנים וכיתות, מעבדות, חדרי מחשב, ספרייה, רמת ציוד והתאמה כמותית ועוד.

תשתית מנהלית: רמת השירותים המנהליים והתמיכה העומדים לרשות הסטודנטים.

קיום הליך פנים מוסדי של הערכת איכות והבטחת איכות לגבי תוכנית הלימודים; אחריות כוללת על תוכנית הלימודים וניהולה; תהליך ביצוע שינויים בתכנית.
 - 5.2. תהליך הבדיקה:

- ג. בדיקת איכות של תוכניות לימודים תתקיים אחת לשש שנים – על פי תחומים ספציפיים ובאופן סקטוריאלי. בדיקה זו תתבסס על דו"ח בדיקת/הערכת איכות פנימית של המוסדות (Self Evaluation) לגבי התוכניות/ות הנבדקות ועל שאלונים עליהם ישיב המוסד.
- ד. את הבדיקה תבצע ועדה מטעם המועצה להשכלה גבוהה שתמונה על ידה, בה 3-4 אנשי אקדמיה בכירים מן התחום הנבדק. לתפקיד יו"ר הועדה ימונה איש אקדמיה בכיר מן התחום הנבדק, שיבוא - במידת הצורך ובמידת האפשר - מאחד מן המוסדות להשכלה גבוהה המובילים בחו"ל. מספר חברי הועדה לא יעלה על חמישה. אם מדובר בתחום הנלמד ביותר מ- 8 מוסדות – יוקמו שתי ועדות לבדיקתו, תוך חלוקת המוסדות השונים ביניהן.
- 6. מוסד (מוסד מוכר):**

- 6.1. הערכת איכות ביחס למוסד: בדיקת איכות של מוסד תתבסס על ממצאי כל הבדיקות שנעשו עבור תכניות הלימודים באותו מוסד ועל המידע שנאסף אודות אותו מוסד, על פי הדיווחים לות"ת במסגרת מודל תקצוב המוסדות להשכלה גבוהה – מרכיב האיכות.
- 6.2. תהליך הבדיקה: בדיקת איכות של מוסד תתקיים אחת לשמונה שנים. הבדיקה תבצע ועדה מטעם המועצה להשכלה גבוהה שתמונה על ידה, בה 2-3 אנשי אקדמיה בכירים, נציג ציבור ונציג סטודנטים. לתפקיד יו"ר הועדה ימונה איש אקדמיה בכיר, שיבוא - במידת הצורך ובמידת האפשר - מאחד מן המוסדות להשכלה גבוהה המובילים בחו"ל. מספר חברי הועדה לא יעלה על ששה.
- ב. המועצה להשכלה גבוהה מבקשת כי מזכירות המועצה תגיש לה הצעה מפורטת באשר לדרכי עבודה ותהליכי הבטחת האיכות, שתכלול: סטנדרטים של איכות, מדדים שעל פיהם ייבחנו הנושאים השונים, שאלונים, לוחות זמנים לביצוע התהליך ועוד. לאחר אישור המנגנון בקרת איכות ועם הפעלת התהליך תוגש למועצה מדי שנה תוכנית עבודה לאותה שנה.

118 / 10 הקמת מערכת להערכת איכות והבטחת איכות במוסדות להשכלה גבוהה בישראל - החלטת

ישיבת המועצה, מס' (374) 3 מיום (9.7.2002)

1. המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המסמך שהוגש ע"י מזכירות המועצה בעניין הקמת מערכת להערכת איכות והבטחתה בישראל, ומאשרת אותו באופן כללי.
2. על מנת לקדם את מימוש המערכת להערכת איכות והבטחתה, המועצה מחליטה להקים ועדה, שיהיו חברים בה חברי מועצה ומומחים מן התחום, שתפתח את המערכת המוצגת במסמך שאומץ, תוך התייחסות להערות שעלו במהלך הדיון במליאת המועצה. המועצה מבקשת מהוועדה להגיש לה בהקדם האפשרי הצעת פרטנית על בסיס המערכת שהוצגה במסמך של מזכירות המועצה ושאומצה ע"י המועצה.

דו"ח ועדת המשנה של המועצה להשכלה גבוהה לעניין הקמת מערכת להערכת האיכות והבטחתה

במוסדות להשכלה גבוהה בישראל ישיבת המועצה, מס' (385) 17 מיום (3.6.2003)

1. 257 / 10 המועצה להשכלה גבוהה מודה לוועדת המשנה לענין הקמת מערכת להערכת האיכות והבטחתה במוסדות להשכלה גבוהה בישראל - בראשותו של פרופ' נחום פינגר - על עבודתה ועל הדו"ח שהגישה וכן לגבי נעמה שקד על ריכוז הוועדה.
2. המועצה מאמצת את דו"ח הוועדה על כל המלצותיו ומחליטה להקים יחידה להערכת איכות והבטחתה במזכירות המל"ג, שתהיה אחראית על מערכת להערכת איכות והבטחתה במוסדות להשכלה גבוהה בישראל.
3. המועצה מבקשת מסגן יו"ר המועצה, יו"ר ות"ת, מנכ"ל המועצה ומזכיר המועצה לגבש תכנית אופרטיבית להקמה ולהפעלה של מערכת להערכת איכות והבטחתה תוך 60 יום ולהציגה בפני מליאת המועצה, והיא מצפה שהמערכת תופעל הלכה למעשה כבר בשנה"ל תשס"ד.
4. המועצה מחליטה להקים ועדה מלווה לנושא הערכת איכות והבטחתה בהרכב הבא: פרופ' תמר אריאב, פרופ' נחום פינגר, פרופ' אורי קירש ופרופ' אניטה שפירא.

617 / 10 הקמת המערכת להערכת איכות והבטחתה והשלכותיה על פעילות מל"ג/ות"ת – בדיקת

האפשרות למתן יותר "אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה - ישיבת מועצה מס' (402) 35

מיום (7.12.2004)

1. בישיבתה ביום 7.12.2004, דנה המועצה להשכלה גבוהה במסמך שחיבר פרופ' שלמה גרוסמן, יו"ר ות"ת, בו סקר את ההיבטים המרכזיים העולים מן האפשרות לתת "אוטונומיה" רבה יותר למוסדות להשכלה גבוהה בפתיחת תוכניות לימודים חדשות, בעקבות המהלך שהוחל במועצה להשכלה גבוהה להקמת מערכת להערכת איכות והבטחתה בהשכלה הגבוהה בישראל והפעלתה הלכה למעשה כבר במרוצת שנת הלימודים תשס"ה.
2. צוות אד-הוק שהקים פרופ' גרוסמן מקרב חברי מל"ג וות"ת לבדיקה עקרונית של הסוגיה, עורר את הנקודות החשובות הבאות:
- האם מדובר על מתן "אוטונומיה" לאוניברסיטאות בלבד או גם למכללות?
 - האם מדובר רק על תארים מתקדמים?
 - האם ההתייחסות היא לכל התחומים הנלמדים?
 - כיצד ישפיעו שינויים כאלה על תחומים הטעונים תכנון לאומי כגון רפואה, רוקחות והנדסה?
 - האם אין חשש שבמתן אוטונומיה למוסדות, תהיינה חריגות ממסגרת התקציב?
 - האם יש להתנות מתן "אוטונומיה" בביצוע המבנה הארגוני שהוחלט על ידי המל"ג?
 - האם הענקת ה"אוטונומיה" תחול גם על מוסדות חדשים?
3. ההמלצות הראשוניות שהומלצו על ידי הצוות היו כדלקמן:
- המסגרת התקציבית הכללית של המוסד שאושרה על ידי הות"ת חייבת להישמר בקפדנות

- רבה על ידי המוסד בעת עריכת שינויים פנימיים או פתיחת תוכניות חדשות.
 - מתן האוטונומיה למוסדות ייעשה בשלבים כיוון שאין להתיר את הרסן לחלוטין.
 - כל שינוי שיבוצע על ידי המוסדות, חייב יהיה לבוא לידיעת המל"ג.
 - אחד התנאים לקבלת אוטונומיה, הוא הקמת מערכת עצמית אמיתית להערכת איכות.
 - חשוב להבחין בין אישור חוג חדש לבין שינויים או שיפורים במסגרות הקיימות: שינוי ושיפור במסגרת קיימת, לא צריך שיגיע למל"ג. חוג חדש, חייב להיות מאושר על ידי המל"ג.
4. במהלך הדיון במליאת המועצה להשכלה גבוהה, הביעו חברי המועצה את דעתם על האפשרות להעניק "אוטונומיה" רבה יותר למוסדות להשכלה גבוהה בפתיחת תוכניות לימודים חדשות. חלק מחברי המועצה ראו את עצם הרעיון בנימה אוהדת, חלק אחר העדיף כי ההקלה תהיה בפישוט ההליכים להגשה ואישור של תוכניות לימודים חדשות, אך לא במהות. ככלל, כל חברי המועצה תמכו בגישה הדרגתית וזהירה לנושא.
5. בסיכום הדיון, התקבלה דעת הרוב לפיה: המועצה להשכלה גבוהה נותנת ליו"ר ות"ת "אור ירוק" להמשך גיבוש הצעה מפורטת למתן "אוטונומיה" רבה יותר למוסדות להשכלה גבוהה בפתיחת תוכניות חדשות, כאשר הראשונה להיבדק היא השאלה אם מתן יתר "אוטונומיה" עולה בקנה אחד עם הוראות חוק המועצה להשכלה גבוהה וכללי המועצה.
6. ההצעה המפורטת של יו"ר ות"ת וצוותו למתן "אוטונומיה" גדולה יותר למוסדות, יחד עם ממצאי הבדיקות המשפטיות המתחייבות, תובא לדיון והכרעה במליאת המועצה להשכלה גבוהה.
7. למען הסר ספק, מבקשת המועצה להשכלה גבוהה להבהיר בזאת כי, שום הוראה מהוראותיו של "נוהל פתיחת יחידות חדשות" (של מל"ג-ות"ת) לא השתנתה עד כה בעקבות דיון זה.

657/10 המלצות הוועדה המלווה לנושא הערכת האיכות והבטחתה - ישיבת המועצה מס' (405) 38 מיום

15.2.2005

- המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המלצות הוועדה המלווה לנושא הערכת איכות והבטחתה מיום 30.1.2005 ומחליטה כדלקמן:
1. בשנה"ל תשס"ו ייבדקו במסגרת המערכת להערכת איכות שבעה תחומי לימוד, בהם בתי הספר לרפואה ותחום ההיסטוריה בכפוף לכך שיתווסף ליחידה להערכת איכות עובד נוסף, ויימצא פתרון פיזי הולם ליחידה להערכת איכות.
 2. לפעול במרץ רב ליצירת מאגר נתונים ממוחשב של כל תכניות הלימודים הקיימות בארץ.
 3. למנות את פרופ' יחזקאל טלר כראש אקדמי לנושא הערכת האיכות כאשר במסגרת זו הוא יכהן כיושב הראש של הוועדה המלווה לנושא הערכת האיכות והבטחתה.
 4. לפעול לצירוף המל"ג גם להתאגדות האזורית באירופה (ENQA) של הגופים להערכת איכות.

10/1176 החלטות המל"ג בנוגע לדו"חות המסכמים של הוועדה להערכת הלימודים במדעי המחשב –

ישיבת המועצה מס' 66(433) מיום 6.2.2007

המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המלצות ועדת המשנה לנושא הערכת איכות והבטחתה משיבתה ביום 10.1.2007 באשר לדו"ח הוועדה להערכת הלימודים במדעי המחשב באוניברסיטה העברית בירושלים, ומחליטה כלהלן:

- א. המועצה להשכלה גבוהה מודה לוועדה להערכת הלימודים במדעי המחשב בראשותו של פרופ' דני דולב על העבודה הרבה והיסודית שנעשתה.
- ב. המועצה מאמצת באופן מלא את דו"ח הוועדה להערכת הלימודים במדעי המחשב בהתייחס ללימודים במדעי המחשב באוניברסיטה העברית בירושלים, שהתרשמה כי רמת הלימודים טובה.
- ג. המועצה קראה את התייחסות האוניברסיטה לדו"ח הוועדה ומצאה אותה חלקית.
- ד. האוניברסיטה מתבקשת להגיש למל"ג - לקראת פתיחת שנה"ל תשס"ח - דו"ח מפורט בדבר יישום ההמלצות המפורטות בפרקים 5 ו-6 בדו"ח ועדת ההערכה.

1192/10 פרסום החלטות המל"ג בנושא הערכת איכות ישיבת המועצה מס' 66(433) מיום 6.2.2007

המועצה להשכלה גבוהה תפרסם את החלטותיה ביחס להערכת הלימודים במדעי המחשב, בצירוף פרקים 5 ו-6 מתוך הדו"חות המסכמים של הוועדה המעריכה (כפי שהוגש למועצה), באתר האינטרנט של המועצה (בפורמט PDF).

**מתווה לביצוע ניסוי למתן "אוטונומיה"
למוסדות להשכלה גבוהה**

הקמת המערכת להערכת איכות והבטחתה והשלכותיה על פעילות מל"ג/ות"ת – בדיקת האפשרות למתן יותר "אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה - ישיבת מס' (402) 35 מיום 7.12.2004

1. בישיבתה ביום 7.12.2004, דנה המועצה להשכלה גבוהה במסמך שחיבר פרופ' שלמה גרוסמן, יו"ר ות"ת, בו סקר את ההיבטים המרכזיים העולים מן האפשרות לתת "אוטונומיה" רבה יותר למוסדות להשכלה גבוהה בפתיחת תוכניות לימודים חדשות, בעקבות המהלך שהוחל במועצה להשכלה גבוהה להקמת מערכת להערכת איכות והבטחתה בהשכלה הגבוהה בישראל והפעלתה הלכה למעשה כבר במרוצת שנת הלימודים תשס"ה.
2. צוות אד-הוק שהקים פרופ' גרוסמן מקרב חברי מל"ג וות"ת לבדיקה עקרונית של הסוגיה, עורר את הנקודות החשובות הבאות:
 - האם מדובר על מתן "אוטונומיה" לאוניברסיטאות בלבד או גם למכללות?
 - האם מדובר רק על תארים מתקדמים?
 - האם ההתייחסות היא לכל התחומים הנלמדים?
 - כיצד ישפיעו שינויים כאלה על תחומים הטעונים תכנון לאומי כגון רפואה, רוקחות והנדסה?
 - האם אין חשש שבמתן אוטונומיה למוסדות, תהיינה חריגות ממסגרת התקציב?
 - האם יש להתנות מתן "אוטונומיה" בביצוע המבנה הארגוני שהוחלט על ידי המל"ג?
 - האם הענקת ה"אוטונומיה" תחול גם על מוסדות חדשים?
3. ההמלצות הראשוניות שהומלצו על ידי הצוות היו כדלקמן:
 - המסגרת התקציבית הכללית של המוסד שאושרה על ידי הות"ת חייבת להישמר בקפדנות
 - רבה על ידי המוסד בעת עריכת שינויים פנימיים או פתיחת תוכניות חדשות.
 - מתן האוטונומיה למוסדות ייעשה בשלבים כיון שאין להתיר את הרסן לחלוטין.
 - כל שינוי שיבוצע על ידי המוסדות, חייב יהיה לבוא לידיעת המל"ג.
 - אחד התנאים לקבלת אוטונומיה, הוא הקמת מערכת עצמית אמיתית להערכת איכות.
 - חשוב להבחין בין אישור חוג חדש לבין שינויים או שיפורים במסגרות הקיימות: שינוי ושיפור במסגרת קיימת, לא צריך שיגיע למל"ג. חוג חדש, חייב להיות מאושר על ידי המל"ג.
4. במהלך הדיון במליאת המועצה להשכלה גבוהה, הביעו חברי המועצה את דעתם על האפשרות להעניק "אוטונומיה" רבה יותר למוסדות להשכלה גבוהה בפתיחת תוכניות לימודים חדשות. חלק מחברי המועצה ראו את עצם הרעיון בנימה אוהדת, חלק אחר העדיף כי ההקלה תהיה בפישוט ההליכים להגשה ואישור של תוכניות לימודים חדשות, אך לא במהות.

- ככלל, כל חברי המועצה תמכו בגישה הדרגתית וזהירה לנושא.
5. בסיכום הדיון, התקבלה דעת הרוב לפיה: המועצה להשכלה גבוהה נותנת ליו"ר ות"ת "אור ירוק" להמשך גיבוש הצעה מפורטת למתן "אוטונומיה" רבה יותר למוסדות להשכלה גבוהה בפתיחת תוכניות חדשות, כאשר הראשונה להיבדק היא השאלה אם מתן יתר "אוטונומיה" עולה בקנה אחד עם הוראות חוק המועצה להשכלה גבוהה וכללי המועצה.
6. ההצעה המפורטת של יו"ר ות"ת וצוותו למתן "אוטונומיה" גדולה יותר למוסדות, יחד עם ממצאי הבדיקות המשפטיות המתחייבות, תובא לדיון והכרעה במליאת המועצה להשכלה גבוהה.
7. למען הסר ספק, מבקשת המועצה להשכלה גבוהה להבהיר בזאת כי, שום הוראה מהוראותיו של "נוהל פתיחת יחידות חדשות" (של מל"ג-ות"ת) לא השתנתה עד כה בעקבות דיון זה.

מתן יתר אוטונומיה למוסדות להשכלה גבוהה - ישיבת המועצה מס' (416) 49 מיום 29.11.2005 832/10

המועצה להשכלה גבוהה קיימה דיון עקרוני בהצעה אותה העלה יו"ר ות"ת למתן יתר "אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה, בעקבות הקמת המערכת להערכת איכות והפעלתה הלכה למעשה, והחליטה לא לתמוך בהצעה העקרונית של יו"ר ות"ת למתן יתר "אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה.

ערעורים של האוניברסיטאות על החלטת המל"ג בנושא מתן אוטונומיה למוסדות ישיבת המועצה מס' (422) 55 מיום 4.4.2006 945 / 10

המועצה להשכלה גבוהה מחליטה לבטל את ההחלטה (מס' 832/10) שהתקבלה בישיבתה מיום 29.11.2005 בנושא "מתן אוטונומיה למוסדות להשכלה גבוהה" לפיה, החליטה המועצה שלא לתמוך בהצעה העקרונית של הוועדה בראשותו של פרופ' שלמה גרוסמן, שדנה במתן ה"אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה.

בהמשך לביטול ההחלטה הני"ל קיימה המועצה להשכלה גבוהה דיון נוסף בהצעה של הוועדה בראשותו של פרופ' גרוסמן בנושא "מתן יתר אוטונומיה במוסדות להשכלה גבוהה" והחליטה כדלקמן:

מתן יתר אוטונומיה במוסדות להשכלה גבוהה - מס' (422) 55 מיום 4.4.2006 946/ 10

1. המועצה להשכלה גבוהה תומכת עקרונית, ברעיון של מתן יתר אוטונומיה למוסדות להשכלה גבוהה בתנאים שיקבעו על ידה.

2. המועצה להשכלה גבוהה מדגישה כי עקרון מתן יתר האוטונומיה יחול על כלל המוסדות להשכלה גבוהה, בתנאים שתקבע המועצה, אך עם זאת, המועצה מחליטה להחיל בשלב הראשון את עקרון מתן יתר אוטונומיה על פתיחת תכניות לימודים חדשות לתואר שני (עם תזה וללא תזה) באוניברסיטאות בלבד וזאת לתקופה של שלוש שנים

3. במהלך תקופת הניסיון ("פילוט") זו של שלוש שנים תבחן המועצה להשכלה גבוהה את יישום תהליך מתן יתר האוטונומיה על כל היבטיו ובתום תקופת הניסיון תשקול המועצה אם להחיל את העיקרון על כלל המוסדות להשכלה גבוהה.
4. לצורך הפעלת תהליך מתן יתר אוטונומיה, מחליטה המועצה להקים ועדה, מבין חבריה, שתגבש כללים וקריטריונים להפעלת תהליך מתן יתר אוטונומיה. מסקנות והמלצות הוועדה יובאו לדיון ואישור במועצה להשכלה גבוהה.

1015 /10 מתווה למתן יתר "אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה - החלטת המועצה מס' (426) מיום

11.7.2006

- א. המועצה להשכלה גבוהה דנה בישיבתה שהתקיימה בתאריך 11.7.2006 בנושא מתן יתר "אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה, בהמשך להחלטתה מיום 4.4.2006.
- ב. המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המלצות הוועדה, בראשותו של פרופ' שלמה גרוסמן- יו"ר ות"ת, בדבר כללים וקריטריונים להפעלת תהליך מתן יתר ה"אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה והיא מחליטה כדלקמן:
1. המל"ג נדרשה לסוגיה של מתן יתר "אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה בפתיחת תכניות לימודים חדשות בעקבות הקמת המערכת להערכת איכות והפעלתה החל משנה"ל תשס"ה ולאור רצונה של המל"ג לעודד את הדינמיות של המוסדות להשכלה גבוהה בפיתוח אקדמי רב שנת.
2. להלן **מתווה** לביצוע ניסוי לתקופה של 3 שנים, למתן יתר אוטונומיה לפתיחת תוכניות לימודים לתואר שני (עם תיזה ובלי תיזה) במוסדות להשכלה גבוהה אשר לדעתה של המועצה ראויים לכך, ונמצאו עומדים, בין היתר, בקריטריוני הסף הנדרשים (ראה בסעיפים להלן).
3. מטרת הניסוי היא לבדוק באיזו מידה יכולה המל"ג להעצים את המוסדות להשכלה גבוהה, העומדים בקריטריוני הסף הנדרשים, בפיתוח תוכניות לימודים חדשות לתואר שני, וזאת תוך התערבות מינימלית מצידה. באופן כללי, המל"ג תראה הצלחה בתהליך אם בסופו יתברר כי תוכניות הלימודים החדשות לתואר שני שנפתחו במסגרת "הרחבת האוטונומיה" עומדות בכל הדרישות של המל"ג מתוכניות לתואר שני והינן באיכות אקדמית גבוהה.
4. להלן קריטריוני הסף הנדרשים:
- 4.1 המוסד קיבל מהמל"ג הכרה קבועה והסמכה קבועה להעניק תארים אקדמיים, הוא מצוי במעמד זה לפחות 10 שנים והוא מקיים לימודים לתואר ראשון לפחות ב 8 תחומי לימוד.
- 4.2 המוסד מקיים לימודים לתואר שני, לפחות ב 5 תחומי לימוד.
- 4.3 המוסד קיבל חוות דעת אקדמית חיובית על התוכניות החדשות לתואר שני שהוא מבקש לפתוח, לפחות משני מומחים מחוץ למוסד (מהארץ או מחו"ל) שהם בעלי מעמד אקדמי בתחומים המבוקשים.

- 4.4 המוסד מקיים לאורך זמן מערכת עצמית מסודרת ומתועדת לפתיחת תכניות לימודים חדשות, מעקב אחר התקדמותן ושיפור של רמתן האקדמית, ומאפשר פתיחת תכניות כאלה רק לאחר שהן עברו את כל הנהלים האקדמיים הנדרשים במוסד וקיבלו את אישור המועצה להשכלה גבוהה לכך.
- 4.5 המוסד מקיים מערכת עצמית מסודרת להערכת איכות של הלימודים האקדמיים שהוא מקיים ולהבטחתה, כולל התכניות החדשות, וזאת למען שיפור תמידי של איכות הלימודים ושמירה על רמה אקדמית ראויה.
- 4.6 המבנה הארגוני של המוסד וניהולו האקדמי יהיו בהתאם להנחיות/ החלטות מל"ג/ ות"ת.
- 4.7 המוסד מקיים את כללי ות"ת ומל"ג ואת החלטותיהן במלואם.
- 4.8 מתוקצב לא יחרוג מהמסגרת התקציבית והתכנונית הרב שנתית שלו שאושרה ע"י ת"ת, כולל מספרי הסטודנטים.
- 4.9 המוסד אינו מקים מסגרות ארגוניות חדשות (כגון פקולטה, ביי"ס) ללא קבלת אישור ות"ת ומל"ג. עקרון "הרחבת האוטונומיה" אינו חל על פתיחת מסגרות ארגוניות חדשות.
5. מוסדות הסבורים כי הם עומדים בקריטריונים המפורטים לעיל יוכלו להגיש למזכירות המל"ג בקשה לקבל אישור להשתתף בניסוי המוצע לעיל, בהתאם לנהלי המועצה. הבקשה תיבדק על ידי ועדת המשנה הקבועה של המל"ג המטפלת בד"כ בתוכניות חדשות של אותו מוסד (ועדת משנה לאוניברסיטאות ומכללות לחינוך, ועדת משנה למוסדות שאינם אוניברסיטאות, ועדת משנה לטכנולוגיה והנדסה). בתום הבדיקה, תמליץ ועדת המשנה למל"ג אם לאשר למוסד את הבקשה.
6. מוסדות שתחליט המועצה להעניק להם "אוטונומיה" כאמור בסעיף 2 לעיל, יהיו רשאים לפתוח, במהלך תקופת הניסוי, תכניות לימודים לתואר שני (עם תיזה או בלי תיזה) ולהעניק את התואר האקדמי לבוגריהן מבלי לקבל הסמכה להענקת תואר מוכר ספציפי כמקובל היום ובלבד שהתכנית אושרה למוסד במסגרת התכנית הרב שנתית שלו. הנאמר לא חל על תוכניות לימודים בתחומים כאלה הנזכרים בסעיף 7 להלן.
7. למען הסר ספק מובהר בזאת כי רק מוסדות שיפנו למל"ג בבקשה לקבל אישור להשתתף בניסוי, והמל"ג תאשר את בקשתם, יוכלו לפעול בהתאם לסעיף 5 לעיל.
8. פתיחת תכניות לימודים בתחומים הטעונים תכנון לאומי כגון: רפואה ורפואת שיניים, וטרינריה, רוקחות, סיעוד, הנדסה, ארכיטקטורה, מחייבת בדיקות ואישור ות"ת/מל"ג ואין הנאמר במסמך זה חל על תחומים אלה. המועצה תהא רשאית לשנות תחומים אלה מעת על פי שיקול דעתה.
9. המוסד ידווח לות"ת/מל"ג בתום כל שנת לימודים אקדמית אלו תוכניות נפתחו, כמה סטודנטים נקלטו בכל אחת מהן וכיצד עמד המוסד בקריטריונים הנדרשים במסגרת תהליך "הרחבת האוטונומיה".
10. ועדה מיוחדת של מל"ג תפעל בתקופת הניסוי כדי ללוות מקרוב את התהליך ולעמוד על ביצועו הלכה למעשה. הוועדה המלווה תבקש לקבל מדי שנה, בתקופת הניסוי, דו"ח מהמוסדות להשכלה גבוהה המשתתפים בניסוי, על ביצוע הניסוי. בתום תקופת הניסוי, תגיש הוועדה המלווה דו"ח למל"ג ובו המלצותיה באשר להמשך יישום תהליך מתן יתר האוטונומיה.

11. המל"ג רשאית, אם מצאה עילות מוצדקות לעשות כן, לשנות, להוסיף, להתנות או אף לבטל את תהליך הניסוי, במרוצת תקופת הניסוי או בסיומו, בין אם לגבי מוסד להשכלה גבוהה ספציפי, ובין בכלל.
12. החלטת מל"ג זו באשר לקריטריונים למתן יתר האוטונומיה תיושם כתיקון לכללי המועצה, בהתאם להוראת החוק ולחוות הדעת המשפטיות.

1082/10 מתווה לביצוע ניסוי למתן "אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה - תיקון החלטת המועצה

להשכלה גבוהה מיום 11.7.2006 - ישיבת המועצה מס' 61(428) מיום 21.11.06

1. המועצה להשכלה גבוהה דנה בישיבתה שהתקיימה בתאריך 21.11.2006 ב-**מתווה לביצוע ניסוי למתן "אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה**, בהמשך להחלטותיה העקרוניות מס' 946\10 מיום 4.4.2006 ומס' 1015\10 מיום 11.7.2006.
2. המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המלצות הוועדה, בראשותו של פרופ' שלמה גרוסמן- יו"ר ות"ת, (בה השתתפו חברי המועצה הבאים: פרופ' תמר אריאב, פרופ' דבורה ברנע, פרופ' יחזקאל טלר, פרופ' אורי קירש, פרופ' עמוס רולידר) בדבר כללים וקריטריונים להפעלת תהליך ניסוי למתן "אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה והיא מחליטה לתקן את החלטתה מס' 1015\10 מיום 11.7.2006 כדלהלן:
- המל"ג נדרשה לסוגיה של מתן "אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה בפתיחת תכניות לימודים חדשות בעקבות הקמת המערכת להערכת איכות והפעלתה החל משנה"ל תשס"ה ולאור רצונה של המל"ג לעודד את הדינמיות של המוסדות להשכלה גבוהה בפיתוח אקדמי רב שנתי.
3. להלן **מתווה** לביצוע ניסוי לתקופה של 3 שנים, למתן אוטונומיה לאוניברסיטאות לפתיחת תוכניות לימודים לתואר שני (עם תיזה ובלי תיזה) שאושרו ע"י ות"ת-מל"ג במסגרת התוכנית הרב שנתית. יודגש כי מסמך זה עוסק רק בתקופת הניסוי, לאחריו תחזור המועצה להשכלה גבוהה לדון בנושא ותגבש מתווה מעודכן.
- מטרת הניסוי היא לבדוק באיזו מידה יכולה המל"ג להעצים את המוסדות להשכלה גבוהה, העומדים בקריטריוני הסף הנדרשים, בפיתוח תוכניות לימודים חדשות לתואר שני, וזאת תוך התערבות מינימלית מצידה. באופן כללי, המל"ג תראה הצלחה בתהליך אם בסופו יתברר כי תוכניות הלימודים החדשות לתואר שני שנפתחו במסגרת מתן ה"אוטונומיה" עומדות בכל הדרישות של המל"ג מתוכניות לתואר שני והינן באיכות אקדמית גבוהה.
4. להלן קריטריוני הסף הנדרשים:
- 4.1 המוסד קיבל מהמל"ג הכרה קבועה והסמכה קבועה להעניק תארים אקדמיים, הוא מצוי במעמד זה לפחות 10 שנים והוא מקיים לימודים לתואר ראשון לפחות ב- 8 מחלקות חוגים.
- 4.2 המוסד העמיד לפחות 3 מחזורי בוגרים, בתוכניות לימודים לתואר שני, ב- 8 מחלקות חוגים לפחות, כאשר ארבע מתוכן לפחות הן במסלול עם תיזה.
- 4.3 המוסד מקיים לאורך זמן מערכת עצמית מסודרת ומתועדת לפתיחת תכניות לימודים חדשות, מעקב אחר התקדמותן ושיפור של רמתן האקדמית, ומאפשר פתיחת תכניות

- כאלה רק לאחר שהן עברו את כל הנהלים האקדמיים הנדרשים במוסד וקיבלו את אישור המועצה להשכלה גבוהה לכך.
- 4.4 המוסד מקיים מערכת עצמית מסודרת להערכת איכות של הלימודים האקדמיים שהוא מקיים ולהבטחתה, כולל התכניות החדשות, וזאת למען שיפור תמידי של איכות הלימודים ושמירה על רמה אקדמית ראויה.
- 4.5 המבנה הארגוני של המוסד וניהולו האקדמי יהיו בהתאם להנחיות/ החלטות מל"ג/ ות"ת.
- 4.6 המוסד מקיים את כללי ות"ת ומל"ג ואת החלטותיהן במלואם.
- 4.7 מוסד מתוקצב לא יחרוג מהמסגרת התקציבית והתכנונית הרב שנתית שלו שאושרה ע"י ות"ת, כולל מספרי הסטודנטים.
- 4.8 המוסד אינו מקים מסגרות ארגוניות חדשות (כגון פקולטה, ב"ס) ללא קבלת אישור ות"ת ומל"ג. עקרון מתן ה"אוטונומיה" אינו חל על פתיחת מסגרות אר/גוניות חדשות.
5. מוסדות הסבורים כי הם עומדים בקריטריונים המפורטים לעיל יוכלו להגיש למזכירות המל"ג בקשה לקבל אישור להשתתף בניסוי המוצע לעיל, בהתאם לנהלי המועצה. הבקשה תיבדק על ידי ועדת יושבי הראש של ועדות המשנה הקבועות של המל"ג וכן יו"ר ות"ת וסגן יו"ר המל"ג. בתום הבדיקה, תמליץ וועדה זו למל"ג אם לאשר למוסד את הבקשה.
6. מוסדות שתחליט המועצה להעניק להם "אוטונומיה" כאמור בסעיף 2 לעיל, יהיו רשאים לפתוח, במהלך תקופת הניסוי, תכניות לימודים לתואר שני (עם תיזה או בלי תיזה) ולהעניק את התואר האקדמי לבוגריהן מבלי לקבל הסמכה להענקת תואר מוכר ספציפי כמקובל היום ובלבד שהתכניות אושרו למוסד במסגרת התכנית הרב שנתית שלו, כאמור. הנאמר לא חל על תוכניות לימודים בתחומים כאלה הנזכרים בסעיף 8 להלן. המוסד יקפיד שבכל תכנית ילמדו לפחות 25% מהסטודנטים במסלול עם תיזה.
7. למען הסר ספק מובהר בזאת כי רק מוסדות שיפנו למל"ג בבקשה לקבל אישור להשתתף בניסוי, והמל"ג תאשר את בקשתם, יוכלו לפעול בהתאם לסעיף 6 לעיל.
8. פתיחת תכניות לימודים בתחומים הטעונים תכנון לאומי כגון: רפואה ורפואת שיניים, וטרינריה, רוקחות, סיעוד, הנדסה, ארכיטקטורה- מחייבת אישור מפורש של ות"ת ומל"ג. המועצה תהא רשאית לשנות תחומים אלה מעת על פי שיקול דעתה.
9. המוסד ידווח לות"ת ומל"ג בתום כל שנת לימודים אקדמית אלו תוכניות נפתחו, כמה סטודנטים נקלטו בכל אחת מהן וכיצד עמד המוסד בקריטריונים הנדרשים במסגרת תהליך מתן ה"אוטונומיה".
10. המוסד מתחייב, כחלק מתהליך הערכת התוכניות החדשות לתואר שני שהוא מבקש לפתוח, לפנות לקבלת חוות דעת אקדמיות לפחות משני מומחים מחוץ למוסד (מהארץ או מחו"ל) שהם בעלי מעמד אקדמי בתחומים המבוקשים, לגבי התוכניות החדשות לתואר שני.
11. ועדה מיוחדת של מל"ג תפעל בתקופת הניסוי כדי ללוות מקרוב את התהליך ולעמוד על ביצועו הלכה למעשה. הוועדה המלווה תבקש לקבל מדי שנה, בתקופת הניסוי, דו"ח מהמוסדות להשכלה גבוהה המשתתפים בניסוי, על ביצוע הניסוי. בתום תקופת הניסוי,

תגיש הוועדה המלווה דו"ח למל"ג ובו המלצותיה באשר להמשך יישום תהליך מתן האוטונומיה.

12. המל"ג רשאית, אם מצאה עילות מוצדקות לעשות כן, לשנות, להוסיף, להתנות או אף לבטל את תהליך הניסוי, במרוצת תקופת הניסוי או בסיומו, בין אם לגבי מוסד להשכלה גבוהה ספציפי, ובין בכלל.

13. החלטת מל"ג זו באשר לקריטריונים למתן האוטונומיה תיושם כתיקון לכללי המועצה, בהתאם להוראות החוק ולחוות הדעת המשפטיות.

1083 / 10 הנחיות להגשת בקשה במסגרת המתווה של המועצה להשכלה גבוהה לביצוע ניסוי למתן

"אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה - ישיבת המועצה מס' 61(428) מיום 21.11.06

א. המועצה להשכלה גבוהה נדרשה לסוגיה של מתן "אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה בפתיחת תכניות לימודים חדשות בעקבות הקמת המערכת להערכת איכות והפעלתה החל משנה"ל תשס"ה ולאור רצונה של המל"ג לעודד את הדינמיות של המוסדות להשכלה גבוהה בפיתוח אקדמי רב שנתי.

ב. המועצה להשכלה גבוהה החליטה בישיבתה שהתקיימה בתאריך 21.11.2006 על "מתווה" לביצוע ניסוי לתקופה של 3 שנים, למתן אוטונומיה לאוניברסיטאות לפתיחת תוכניות לימודים לתואר שני (עם תיזה ובלי תיזה) שאושרו ע"י ות"ת-מל"ג במסגרת התוכנית הרב שנתית. יודגש כי מסמך זה עוסק רק בתקופת הניסוי, לאחריו תחזור המועצה להשכלה גבוהה לדון בנושא ותגבש מתווה מעודכן.

ג. מטרת הניסוי היא לבדוק באיזו מידה יכולה המל"ג להעצים את המוסדות להשכלה גבוהה, העומדים בקריטריוני הסף הנדרשים, בפיתוח תוכניות לימודים חדשות לתואר שני, וזאת תוך התערבות מינימלית מצידה. באופן כללי, המל"ג תראה הצלחה בתהליך אם בסופו יתברר כי תוכניות הלימודים החדשות לתואר שני שנפתחו במסגרת "הרחבת האוטונומיה" עומדות בכל הדרישות של המל"ג מתוכניות לתואר שני והינן באיכות אקדמית גבוהה.

ד. להלן הנחיות להגשת בקשה במסגרת המתווה של המועצה להשכלה גבוהה לביצוע ניסוי למתן "אוטונומיה" למוסדות להשכלה גבוהה.

מוסד המבקש להשתתף בניסוי למתן "אוטונומיה" מהמל"ג יגיש בקשה בה ייכללו המסמכים והנתונים הבאים:

1. שם המוסד להשכלה גבוהה ואישורה/הצהרה כי המוסד קיבל מהמל"ג הכרה קבועה (כולל מועד קבלת ההכרה הקבועה) כמוסד להשכלה גבוהה מוכר.
2. אישורה/הצהרה כי המוסד מצוי במעמד זה לפחות 10 שנים.
3. רשימת תוכניות הלימודים לתואר ראשון שהמוסד קיבל לגביהן הסמכה קבועה מהמל"ג, לרבות מועד קבלת ההסמכה הקבועה.
4. רשימת תוכניות הלימודים לתואר שני שהמוסד קיבל לגביהן הסמכה קבועה מהמל"ג, לרבות מועד קבלת ההסמכה הקבועה.
5. פירוט התהליך (+תרשים הזרימה) הקיים במוסד לאישור תכניות לימודים אקדמיות חדשות לתואר ראשון ולתואר שני.

6. פירוט המערכת העצמית של המוסד להערכת איכות הלימודים האקדמיים שהוא מקיים ולהבטחתה. במסגרת זו, יש להתייחס לשאלות הבאות:
- 6.1. האם יש למוסד תכנית לביצוע הערכה סדורה של היחידות האקדמיות כחלק אינטגרלי של פעילותו? אם כן, נבקש לקבלה וכן לקבל מידע על היחידות האקדמיות שעברו הערכה בשנים האחרונות.
- 6.2. האם ראש המוסד מינה אדם בכיר מטעמו שיהיה אחראי על נושא הערכת האיכות במוסד? נא לפרט.
- 6.3. האם יש למוסד מנגנון פורמלי לביצוע הערכה? אם כן, נבקש לדעת:
- 6.3.1. מהם שלבי תהליך ההערכה?
- 6.3.2. מה כולל תהליך ההערכה? (הערכה עצמית, הנחיות לביצוע ההערכה, ועדות פנימיות/חיצוניות, מומחים, וכו').
- 6.3.3. למי מוגשות מסקנות והמלצות ההערכה? מיהו הגורם האחראי למעקב אחר מימושו?
- 6.4. אם אין עדיין במוסד תכנית לביצוע הערכה עצמית, נבקש לדעת האם יש בכוונתו לגבש תוכנית להערכה עצמית ולפתח את הכלים הנדרשים לביצועה.
7. הצהרה כי המבנה הארגוני של המוסד וניהולו האקדמי עומד בהנחיות/ החלטות מל"ג/ ות"ת לענין זה.
8. הצהרה כי המוסד מקיים את כללי ות"ת ומל"ג ואת החלטותיהן במלואם.
9. הצהרה ממוסד מתוקצב כי הוא אינו חורג מהמסגרת התקציבית והתכנונית הרב שנתית שלו שאושרה ע"י ות"ת (כולל המועד בו אושרה), לרבות מספרי הסטודנטים.
10. העתק חוות הדעת האקדמיות שהגישו שני המומחים שבדקו את התוכניות החדשות לתואר שני שהמוסד מבקש לפתוח ופירוט מעמדם האקדמי.
- ה. מוסדות שתחליט המועצה להעניק להם "אוטונומיה" כאמור בסעיף ב' לעיל, יהיו רשאים לפתוח, במהלך תקופת הניסוי, תכניות לימודים לתואר שני (עם תיזה או בלי תיזה) ולהעניק את התואר האקדמי לבוגריהן, מבלי לקבל הסמכה להענקת תואר מוכר ספציפי כמקובל היום ובלבד שהתכניות אושרו למוסד במסגרת התכנית הרב שנתית שלו. המוסד יקפיד שבכל תכנית ילמדו לפחות 25% מהסטודנטים במסלול עם תיזה.
- פתיחת תוכניות לימודים בתחומים הטעונים תכנון לאומי כגון: רפואה ורפואת שיניים, וטרינריה, רוקחות, סיעוד, הנדסה, ארכיטקטורה- מחייבת אישור מפורש של ות"ת ומל"ג.
- המועצה תהא רשאית לשנות תחומים אלה מעת על פי שיקול דעתה.
- ו. המוסד ידווח לות"ת ומל"ג בתום כל שנת לימודים אקדמית אלו תוכניות נפתחו, כמה סטודנטים נקלטו בכל אחת מהן וכיצד עמד המוסד בקריטריונים הנדרשים במסגרת תהליך מתן האוטונומיה.
- ז. ועדה מיוחדת של מל"ג תפעל בתקופת הניסוי כדי ללוות מקרוב את התהליך ולעמוד על ביצועו הלכה למעשה. הוועדה המלווה תבקש לקבל מדי שנה, בתקופת הניסוי, דו"ח ביצוע מהמוסדות להשכלה גבוהה המשתתפים בניסוי. בתום תקופת הניסוי, תגיש הוועדה המלווה דו"ח למל"ג ובו המלצותיה באשר להמשך יישום תהליך מתן האוטונומיה.

- ח. המליג רשאית, אם מצאה עילות מוצדקות לעשות כן, לשנות, להוסיף, להתנות או אף לבטל את התהליך בתקופת הניסוי או בסיומו, בין אם לגבי מוסד להשכלה גבוהה ספציפי, ובין בכלל.
- ט. למען הסר ספק מובהר בזאת כי רק מוסדות שיפנו למליג בבקשה מפורטת לקבל אישור להשתתף בניסוי, על פי הנחיות אלו, ובקשתם תאושר ע"י המליג, יוכלו לפעול בהתאם לסעיף ה' לעיל.

**שינוי במבנה הארגוני של האוניברסיטאות
בישראל**

10 / 164 דו"ח ועדת מלץ – שינויים במבנה הארגוני של האוניברסיטאות בישראל ישיבה מס' (378) 10

מיום 17.12.2002

התקיימו שתי הצבעות :

הצעה ראשונה (של עו"ד הרמלין ואחרים) :

לדחות את קבלת ההחלטה בנושא דו"ח ועדת מלץ לישיבה הבאה של המועצה.

הצעה שניה (הוצעה ע"י פרופ' יחזקאל טלר) :

המועצה להשכלה גבוהה רואה בחיוב את הצורך בהתייעלות במבנה האירגוני של המוסדות להשכלה גבוהה ורואה בהמלצות ועדת מלץ קווים מתווים חשובים להתייעלות אירגונית זו. יחד עם זאת, כפי שקבעה ועדת מלץ בדו"ח, "יש לראות בהמלצותיה מסגרת כללית המנחה את האוניברסיטאות באשר לכיוון אליו יש לחתור". המועצה להשכלה גבוהה מבקשת לקבל מכל אוניברסיטה, עד סוף חודש דצמבר 2003, דו"ח על השינויים הארגוניים שביצע המוסד תוך התייחסות לנושאים העולים מדו"ח ועדת מלץ. לאחר ההצבעה על ההחלטה, סוכם על ידי המועצה להשכלה גבוהה לבקש את ות"ת לפנות אל המוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות בבקשה כי יתייחסו לדו"ח ועדת מלץ ויציינו כיצד הם מתכוונים .

10 / 350 הקמת הוועדה לקביעת הנחיות למבנה הניהולי של מוסדות להשכלה גבוהה ברוח המתווה של

דו"ח מלץ – ישיבת מס' (388) 20 מיום 23.9.2003

במסגרת פעילותה ליישום העקרונות להתייעלות האוניברסיטאות ושיפור המבנה הארגוני שלהן מחליטות המועצה להשכלה גבוהה והוועדה לתכנון ולתקצוב להקים ועדה משותפת אשר תקבע עד סוף שנת 2003 הנחיות לייעול המבנה הארגוני של המוסדות להשכלה גבוהה, ברוח המתווה של דו"ח ועדת מלץ.

הרכב הוועדה יהיה :

פרופ' שלמה גרוסמן – יו"ר ות"ת

פרופ' יחזקאל טלר – סגן יו"ר המועצה

מר שגיב אסולין

מר אהרון בית הלחמי

פרופ' אהרון בן זאב

מר אריה הרמלין

פרופ' אורי קירש

נציג משרד האוצר

נציג משרד המשפטים

453/ 10 המבנה הארגוני של האוניברסיטאות – ישיבת מועצה מס' - מס' (375) 27 מיום 9.3.2004

המועצה מאשרת את המסמך של יו"ר ות"ת, פרופ' גרוסמן בנושא המבנה הארגוני של האוניברסיטאות יחד עם השינויים שהציג פרופ' גרוסמן והשינויים שהוסכם עליהם במהלך הדיון.

עקרונות התאגדות מוסדות להשכלה גבוהה שהם אוניברסיטאות (כולל הטכניון ומכון וייצמן למדע)

בהתאם להחלטת המועצה להשכלה גבוהה והועדה לתכנון ולתקצוב מיום 16.9.03, החליטה הועדה המשותפת אשר הוקמה, על מסמך עקרונות מחייבים לייעול המבנה הארגוני של המוסדות להשכלה גבוהה, ברוח המתווה של דו"ח ועדת מלץ. כל מוסד יישם עקרונות אלה תוך ביצוע ההתאמות הנדרשות בתקנונו, בהתחשב בסוגו, אופיו וצרכיו המיוחדים. העקרונות יחייבו את המוסדות להשכלה גבוהה ויהוו אחד התנאים להכרה במוסד כמוסד להשכלה גבוהה, להסמכת מוסד מוכר להעניק תואר מוכר וכן לגבי המוסדות המתוקצבים ע"י ות"ת – אחד מהקריטריונים לתקצוב. המוסדות יעבירו הודעתם למועצה להשכלה גבוהה כי העקרונות שלהלן קבלו את אישור הרשויות המוסמכות במוסד, וזאת עד ליום 15.3.04.

המוסדות יערכו ויישמו את השינויים במבנה הארגוני במוסד לא יאוחר מיום 1.1.05, תוך שיעבירו את הצעתם לתיקון מסמכי האגד שלהם לאישור המועצה להשכלה גבוהה לא יאוחר מיום 15.6.04. נושאי משרה מכהנים יוכלו להמשיך בתפקידם עד לתום תקופת הכהונה, בכפוף לכך שיתר ההוראות הרלוונטיות לגביהם, לרבות הארכת תקופת הכהונה, העברה מתפקיד והגדרת הסמכויות, תהיינה בהתאם למסמכי האגד המתוקנים של המוסד, על פי העקרונות שלהלן.

להלן עקרונות המבנה הארגוני של האוניברסיטאות:

לניהולם של מוסדות להשכלה גבוהה בכלל, ושל אוניברסיטאות בפרט, יש צורך בהיררכיה ניהולית ואקדמית ברורה. ראש אחד ברור הכפוף לגוף הציבורי, ואחראי למערכת בעלת סמכות ואחריות של ממלאי התפקידים הכפופים לממונים עליהם. כל פעולה חייבת להיעשות תוך הסכמה מפורשת של היררכיה ניהולית ברורה זו. פעילות המוסד תעשה במסגרת יישום העקרונות, ותאפשר שונות לכל מוסד בהתאם לתנאיו וצרכיו המיוחדים ולהתמחות האקדמית שלו.

א. כללי

- (א) המבנה הארגוני ודפוסי העבודה של האוניברסיטה יהיו על בסיס המטרות ויעדי הפעולה העיקריים של המוסד.
- (ב) המטרות העיקריות של האוניברסיטה, הן אלו: הוראה אקדמית לסטודנטים; מחקר; הכשרת עתודה אקדמית למחקר והוראה. האוניברסיטה תוכל לקיים גם פעילויות לא אקדמיות בתנאי שהפעילות האקדמית שלו תהיה הפעילות העיקרית באופן משמעותי, הן מבחינת היעדים והן מבחינת היקף הפעילות הכלכלית. האוניברסיטה המתקצבת ע"י ות"ת, תהיינה קיומן של פעילויות לא אקדמיות כאמור, כפופות לאישור ות"ת.
- (ג) בכל אוניברסיטה יהיה תקנון, אשר יהווה את המסמך העליון של המוסד, בו יפורטו מטרותיו ויעדיו, כפי שנקבעו על-ידי מוסדותיו המנהלים, וכן המבנה הארגוני ודפוסי הפעולה של המוסד בהתאם לעקרונות שלהלן, ולא יהיה למוסד מסמך התאגדות אחר שיסתור אותו.

ב. מוסדות ונושאי משרה

לכל אוניברסיטה להשכלה גבוהה יהיו, בין היתר, המוסדות הבאים:

- (1) מוסדות מנהלים:
- (א) חבר הנאמנים
- (ב) הוועד הפועל/המנהל
- (2) מוסדות אקדמיים:
- (א) סנאט
- (ב) מערכת לבקרת איכות אקדמית
- (3) מוסדות ביקורת
- (א) רואה חשבון
- (ב) ועדת ביקורת
- (ג) מבקר כאמור בסעיף 15א לחוק המועצה להשכלה גבוהה
- (ד) נציב קבילות סטודנטים

בכל אוניברסיטה יכהנו נושאי המשרה הבאים:

- (1) נשיא
- (2) משנה לנשיא לעניינים אקדמיים/ או רקטור
- (3) מנהל כללי
- (4) דיקנים ו/או ראשי יחידות אקדמיות
- אין מניעה לכנות את נושאי המשרה המפורטים לעיל בשמות אחרים ובלבד שיתקיימו בתאגיד מוסדות אלה ונושאי תפקידים אלה בהתאם לעקרונות המבנה הארגוני.

ג. המוסדות המנהלים

ג.1. חבר הנאמנים

חבר הנאמנים הוא הגוף העליון/ הרשות העליונה של המוסד.

חבר הנאמנים יורכב מאישים מהארץ ומחו"ל שיש להם עניין בפיתוחו וקידומו של המוסד. שיעור הייצוג של הסגל האקדמי, המנהלי, הטכני והאחר של המוסד, לרבות הנשיא והמשנה לנשיא לעניינים אקדמיים, לא יעלה על 20% מכלל החברים (להלן: "גורמי הפנים"). חברי ועדי הסגל האקדמי, המנהלי והטכני לא יהיו חברים כל עוד הם חברים בוועדי הסגל. יתר החברים, יהיו נציגי ציבור הפעילים בתחומי העשייה הציבורית, הכלכלית, החברתית, התרבותית, החינוכית והמדעית, לרבות אקדמיים בעלי שם בארץ ובעולם, שאינם נציגי גורמי הפנים או החוץ. המספר המקסימלי של חברי חבר הנאמנים והיחס בין מספר חברי חבר הנאמנים שהם תושבי ישראל ותושבי חו"ל יקבעו בתקנון המוסד. הוועד הפועל יקבע את היחס המתאים בין מספר חברי חבר הנאמנים תושבי ישראל ובין תושבי חו"ל, תוך שמירה על איזון בין שתי הקבוצות.

יו"ר חבר הנאמנים ייבחר ע"י חבר הנאמנים מבין נציגי הציבור החברים בו, בהתייעצות עם יו"ר הוועד הפועל ועם הנשיא.

סמכויות חבר הנאמנים, תכלולנה, בין היתר, את הסמכויות כדלקמן: מעקב אחר פעילות המוסד; המלצות למוסדות המוסד, דיון בדו"חות שיוגשו לו על ידן, טיפוח קשרי החוץ של המוסד, גיוס תרומות, אשרור מינוי הנשיא, אשרור מינוי יו"ר הוועד הפועל, אשרור התקציב השנתי, אשרור התוכנית הרב שנתית, קביעת שכרם של נושאי המשרה הציבוריים, מינוי רו"ח וקביעת שכרו ומינוי וועדת הביקורת, אשרור הדו"חות הכספיים ואשרור תיקונים בתקנון/ חוקת המוסד.

חבר חבר הנאמנים יפעל בנאמנות, במסירות וביושרה למילוי תפקידו ויעשה לקידומו ופיתוחו של המוסד במסגרת תקונו ותכניותיו, ישתתף בקבלת החלטות ללא משוא פנים וימנע ממעשים או מחדלים הנוגדים את האינטרסים של המוסד.

חבר חבר הנאמנים יחויב כלפי המוסד חובת אמונים, חובת זהירות, ינהג כלפי המוסד בתום לב ויפעל לטובתו. לעניין חובות אלו יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיפים 252-257 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.

ג.2. הוועד הפועל/המנהל

הוועד הפועל אחראי על התווית מדיניות המוסד, קביעת האסטרטגיה, פיקוח על המבנה הארגוני תאגידי של המוסד, וכן פיקוח על ניהול ענייני המוסד ונכסיו. הוועד יהיה גוף אופרטיבי, פעיל וזמין והרכבו ומספר חבריו יבטיחו את מילוי המשימות שיוטלו עליו במהירות וביעילות.

מספר חברי הוועד הפועל לא יפחת מ-9 ולא יעלה על 25.

הרכב הוועד הפועל יהיה כדלקמן :

- 1) הנשיא והמשנה לנשיא לעניינים אקדמיים יהיו חברים מכוח תפקידם.
- 2) שיעור הייצוג של הסגל האקדמי הבכיר לרבות המשנה לנשיא לעניינים אקדמיים, יעמוד על 20% מכלל החברים. לא יכהנו "גורמי פנים" נוספים בוועד הפועל. נציגים אלה יוצעו במשותף ע"י הסנאט והנשיא מתחומי התמחות שונים, ובלבד שאינם נושאי תפקיד מנהלי במוסד, לרבות דיקן. חברי ועדי הסגל האקדמי, המנהלי והטכני לא יהיו חברים, כל עוד הם חברים בוועדי הסגל.
- 3) יתר החברים יהיו נציגי ציבור פעילים בתחומי התרבות והחברה, המדע, הכלכלה, הטכנולוגיה, התקשורת, התעשייה וכיו"ב, אשר אינם מבין נציגי גורמי הפנים או החוץ.

נציגי הציבור בוועד הפועל ייבחרו ע"י ועדת חיפוש כדלקמן :

הוועד הפועל יבחר מקרב חבריו ועדת חיפוש שתהיה מורכבת מ-5 או 7 חברים כלהלן :

(א) בראש ועדת החיפוש יעמוד יו"ר הוועד הפועל.

(ב) 1-2 חברים, בהתאמה, מקרב נציגי הסגל האקדמי הבכיר בוועד הפועל.

(ג) 3-4 חברים, בהתאמה, מקרב נציגי הציבור.

ועדת החיפוש מוסמכת לאתר ולהציע לוועד הפועל מועמדים מתאימים לכהן כחברים בו. המועמדים

שיוצעו, ייצגו תחומי התמחות שונים לפי צרכי המוסד. הוועדה תגיש המלצותיה לאישור הוועד הפועל.

שיעור תושבי ישראל בקרב החברים לא יפחת מ-85%.

יו"ר הוועד הפועל ייבחר ע"י הוועד מבין נציגי הציבור החברים בו, שאינם מבין נציגי גורמי החוץ או הפנים ויהיה תושב ישראל.

חבר הוועד הפועל יפעל בנאמנות, במסירות וביושרה למילוי תפקידו כחבר הוועד הפועל ויעשה לקידומו ולפיתוחו של המוסד, במסגרת חוקתו, תקונו ותוכניותיו, ישתתף בקבלת החלטות ללא משוא פנים וימנע ממעשים או ממחדלים הנוגדים את האינטרסים של המוסד.

חבר הוועד הפועל יחויב כלפי המוסד חובת אמונים, חובת זהירות, ינהג כלפי המוסד בתום לב ויפעל לטובתו. לעניין חובות אלו יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיפים 252-257 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.

בין יתר סמכויות הוועד הפועל, תכללנה הסמכויות הבאות : פיקוח על ניהול ענייני המוסד ונכסיו ; מינוי הנשיא והעברתו מכהונה (כמפורט להלן), בכפוף לאשרור חבר הנאמנים ; פיקוח על אופן פעילותו של הנשיא ומילוי תפקידיו ; קביעת תקנון/ חוקת המוסד ואישור שינויים בהם, בכפוף לאשרור חבר הנאמנים ; אישור תקציבי המוסד ; אישור הדו"חות הכספיים ; אישור הקמת יחידות אקדמיות ושינויים בהן ; אישור תוכניות הפיתוח של המוסד ; אישור כללים למינוי נושאי משרה בכירים (למעט הרקטור והדיקנים), לגביהם יש התייחסות בנפרד במסמך זה, קביעת תנאי העבודה והשכר של נושאי המשרה השכירים והעובדים בתאגיד ; מינוי מורשי חתימה ; מינוי רואה החשבון של המוסד ומינוי מבקר המוסד ורשות למנות ועדת קבע שתפעל מטעמו, בגבולות סמכויותיו, למימוש מטרותיו, יעדיו ותוכניותיו של המוסד.

בישיבות הוועד הפועל בענייני שכר ותנאי עבודה של מי מעובדי התאגיד (לרבות: הסגל האקדמי, סגל מינהלי וטכני, או עובד אחר של המוסד) לא ישתתפו ולא יצביעו בעלי עניין המועסקים במוסד.

לוועד הסמכות השיורית בכל ענייני המוסד שלא הוקנו במפורש בחוקה או בתקנון לרשות אחרת של המוסד. למעט הסמכות השיורית האקדמית שתהא ברשות הרקטור.
הוועד יתכנס לישיבות רגילות לפחות 6 פעמים בשנה. המניין החוקי הדרוש בישיבות יהיה לפחות 60% מכלל חבריו.

ד. המוסדות האקדמיים

האוטונומיה האקדמית חייבת לבוא לידי ביטוי בקיום גופים אקדמיים האחראים על הפעילות האקדמית ועל קביעת סטנדרטים אקדמיים. ללא אישורם של הגופים האקדמיים המתאימים, אין למנות מינוי אקדמי או לאשר תוכניות לימודים. החלטות הגופים האקדמיים, המחייבות הוצאות כספיות, טעונות קבלת אישור הוועד הפועל.

בר המוסדות האקדמיים יפעל בנאמנות, במסירות וביושרה למילוי תפקידו ויעשה לקידומו ופיתוחו של המוסד במסגרת תקונו ותכניותיו, ישתתף בקבלת החלטות ללא משוא פנים וימנע ממעשים או מחדלים הנוגדים את האינטרסים של המוסד.
בר המוסדות האקדמיים יחויב כלפי המוסד חובת אמונים, חובת זהירות, ינהג כלפי המוסד בתום לב ויפעל לטובתו. לעניין חובות אלו יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיפים 252-257 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.

הסנאט

סנאט הוא הגוף האקדמי העליון של האוניברסיטה. הסנאט יורכב מנושאי תפקידים מכוח תפקידם, מחברים נבחרים של הסגל האקדמי (מקרב הפרופ' מן המניין, הפרופ' החברים והמרצים הבכירים), ונציג הסטודנטים. הסנאט יבחר לפי כללים שייקבעו בתקנון המוסד והוא יהיה במבנה ובגודל המאפשר תפקוד יעיל - עד 71 חברים. המשנה לעניינים אקדמיים יעמוד בראש הסנאט.
חברי ועדי הסגל האקדמי לא יהיו חברים בסנאט כל עוד הם חברים בוועד סגל אקדמי.

במסגרת סמכויותיו, בכפוף לסמכויות הוועד הפועל בעניינים בעלי השלכות כספיות, ידון הסנאט ויחליט בין יתר, בנושאים העיקריים הבאים: קביעת תקנות אקדמיות, קידום ההוראה והמחקר ושמירה על רמתם, עידוד המצוינות בהוראה ובמחקר, הכוונה אסטרטגית של יעדי הפיתוח האקדמי, הצעת תוכניות לימודים חדשות ויחידות אקדמיות חדשות, ושמירה על נורמות מקצועיות ואתיקות של הסגל האקדמי. המלצה בפני הוועד הפועל או הנשיא לאשר קוד אתי וכללים להתנהגות הסגל האקדמי. הסנאט רשאי למנות ועדות משנה שתפעלנה מטעמו, לרבות ועדת מינויים אקדמיים וועדת מחקר.

לא תתקבלנה החלטות הסנאט, המחייבות הוצאות כספיות, ללא אישור הוועד הפועל.
הסנאט רשאי למנות ועדה מרכזת שתפעל מטעמו ולהאציל לה מסמכויותיו.

ה. נושאי משרה בכירים

נושאי משרה בכירים יפעלו בנאמנות, במסירות וביושרה למילוי תפקידם ויעשו לקידומו ופיתוחו של המוסד במסגרת תקנונו ותכניותיו, ישתתפו בקבלת החלטות ללא משוא פנים וימנעו ממעשים או מחדלים הנוגדים את האינטרסים של המוסד

נושאי המשרה יחויבו כלפי המוסד חובת אמונים, חובת זהירות, ינהגו כלפי המוסד בתום לב ויפעלו לטובתו. לעניין חובות אלו יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיפים 252-257 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.

ה.1. הנשיא

בראש האוניברסיטה יעמוד נשיא, אשר ינהל את ענייני המוסד במסגרת הסמכויות שהוענקו לו בתקנון וישא באחריות כלפי הוועד המנהל, לניהולו, רמתו ואיכותו של המוסד.

לצורך בחירת הנשיא תוקם ועדת חיפוש שתמונה ע"י הוועד הפועל. ועדת החיפוש תורכב מ-9 חברים כדלקמן:

(1) 6 אנשי ציבור שיומלצו ע"י הוועד הפועל, בכללם יו"ר הוועד - הפועל.

(2) 3 נציגים של הסנאט שיומלצו ע"י מועצת הסנאט ויאושרו ע"י הוועד הפועל.

לא יהיו חברים בוועד החיפוש הנשיא היוצא ומועמד למשרת הנשיא. תוקם ועדת חיפוש לקראת כל תקופת כהונה של נשיא, לרבות הארכות תקופת כהונה של נשיא מכהן.

ועדת החיפוש תמליץ לפני הוועד הפועל על מועמד לכהונת הנשיא. הוועדה מוסמכת להמליץ בפני הוועד הפועל על מינוי נשיא מקרב אנשי האקדמיה או שלא מקרבם.

לא אישר הוועד הפועל את המועמד, תמליץ ועדת החיפוש על מועמד אחר בפני הוועד הפועל. חבר הנאמנים יאשר את מינוי הנשיא.

הנשיא יהיה אזרח ותושב ישראל מתחילת כהונתו.

הוועד הפועל רשאי על יסוד פניה החתומה ע"י 1/3 מכלל חבריו, ולאחר ששמע את הנשיא,

להחליט ברוב של 2/3 מחברי הוועד הפועל, לסיים את כהונת הנשיא.

הנשיא יועסק באוניברסיטה במשרה מלאה היא תהיה מקום עבודתו היחיד.

תפקידו העיקריים של הנשיא יהיו כדלקמן: אחריות בפני הוועד הפועל על מכלול תחומי פעולתו של המוסד ועל השגת מטרותיו ויעדיו; אחריות לביצוע החלטות שנתקבלו ע"י חבר הנאמנים והוועד הפועל; ייזום והכנה לאישור וריכוז את התכניות לקידום המוסד ולפיתוחו; חברות מכוח תפקידו בחבר הנאמנים, בוועד הפועל, בוועדת הקבע, בסנאט ובוועדה המרכזת; עמידה בראש ועדת החיפוש שתציע מועמד למשנה הנשיא לעניינים אקדמיים; הצעה לאישור הוועד הפועל למינוי סגניו, מנכ"ל, יועץ משפטי וראש מנהל כספים.

ה.2. המשנה לנשיא לעניינים אקדמיים (רקטור)

בכל אוניברסיטה, יהיה משנה לנשיא לעניינים אקדמיים/רקטור. המשנה לנשיא לעניינים אקדמיים מופקד על העניינים האקדמיים של המוסד ובידיו כל הסמכויות בעניינים האקדמיים שהעניקה לו החוקה או התקנון, התקנות האקדמיות, או שהואצלו לו על ידי הנשיא. המשנה לעניינים אקדמיים כפוף לנשיא.

נושאים אקדמיים טהורים הנמצאים בסמכות הסנאט ווועדותיו, כגון קידום אנשי סגל או החלטות אקדמיות שאין בהן השלכות תקציביות יהיו באחריות המשנה לעניינים אקדמיים.

המשנה לעניינים אקדמיים ייבחר על ידי הסנאט, מבין הפרופ' מן המניין של המוסד, וזאת בהמלצת ועדת חיפוש שתורכב מ-7 חברים (6 יבחרו ע"י הסנאט מבין חבריו) שבראשה יעמוד הנשיא. החלטות ועדת החיפוש והמלצותיה יתקבלו ברוב קולות חבריה ובלבד שהרוב יכלול את הנשיא. הסנאט רשאי להחליט על סיום כהונת המשנה לעניינים אקדמיים לאחר ששמע את המשנה לנשיא, בהחלטת רוב של 2/3 מחברי הסנאט, לאחר שקבלו הצעה כאמור משליש החברים בסנאט. התקבלה ההצעה לסיום הכהונה מהנשיא, רשאי הסנאט להחליט על סיום כהונת המשנה לנשיא לעניינים אקדמיים, ברוב של חברי הסנאט.

על אף האמור לעיל, מוסד שיתקיים בו מבנה ניהולי היררכי, לפיו מינוי המשנה לעניינים אקדמיים/הרקטור והעברתו מתפקידו הינם בסמכותו של נשיא המוסד, וכן מוסד בו מינוי והעברה מכהונה כאמור כפופים לאישור הוועד הפועל של המוסד, יהיה רשאי לקבוע בתקונו מבנה כאמור והוא ייחשב כעומד בעקרונות הרלוונטיים, על ההשלכות האקדמיות והתקציביות שיש לכך.

המשנה לנשיא לעניינים אקדמיים יהיה יו"ר הסנאט, יו"ר הוועדה המרכזת, יו"ר ועדת המינויים האקדמיים העליונה ויו"ר ועדת החיפוש לבחירת דיקני הפקולטות ויהיה חבר, מכוח תפקידו, בחבר הנאמנים, בוועד הפועל ובוועדת הקבע.

המשנה ידווח לסנאט ולנשיא באופן שוטף על פעילות המוסד בתחומי ההוראה והמחקר ויקיים התייעצות שוטפת עם הנשיא בכל עניין הדרוש לקידום ענייני ההוראה והמחקר.

ה.3. דיקנים

הדיקן מופקד על ניהול הפקולטה מבחינה אקדמית, מנהלית ומשקית וייצג את הפקולטה לפני כל רשויות המוסד.

דיקני הפקולטות יבחרו לתקופת כהונה בת 4 שנים, עם אפשרות לשוב ולהיבחר לתקופת כהונה אחת נוספת בלבד (של עד 4 שנים נוספות). לצורך בחירת הדיקן תוקם ועדת חיפוש ע"י הנשיא, שתורכב מ-7 חברים: בראשה יכהן המשנה לעניינים אקדמיים, 4 חברים מתחומי התמחות שונים אשר ייבחרו ע"י מועצת הפקולטה ו-2 חברים שימונו ע"י המשנה לנשיא לעניינים אקדמיים בתיאום עם הנשיא. החלטת ועדת החיפוש תתקבל ברוב קולות, ובלבד שהרוב יכלול את יו"ר הוועדה. החלטת הוועדה תובא כהמלצה לאישור מועצת הפקולטה בהתייעצות עם הנשיא. על כתב המינוי של הדיקן יחתמו במשותף הנשיא והמשנה לעניינים אקדמיים.

בין השיקולים המרכזיים בבחירת הדיקן, יכללו כישוריו הניהוליים.

על אף האמור לעיל, מוסד שיתקיים בו מבנה ניהולי היררכי, לפיו מינוי דיקני הפקולטאות וראשי בתי הספר והעברתם מתפקידם יהיו בסמכותו של נשיא המוסד, יוכל לקבוע בתקונו מבנה כאמור והוא ייחשב כעומד בעקרונות הרלוונטיים, על ההשלכות האקדמיות והתקציביות שיש לכך.

הדיקן כפוף למשנה לנשיא לעניינים אקדמיים עם זיקה ישירה לנושאי תפקידים אחרים המוסד, לפי העניין. הדיקן יקיים עם המשנה לנשיא לעניינים אקדמיים התייעצויות שוטפות וידווח לו ולנשיא שנתיית על פעילות הפקולטה.

הדיקון, מכוח תפקידו, יכהן בין היתר, כיו"ר מועצת הפקולטה, חבר הסנאט, חבר הוועדה המרכזת (אם קיימת במוסד) ויו"ר ועדת המינויים של הפקולטה.

ו. עצמאות התאגיד

תקנון התאגיד ואופן פעילותו יבטיחו את העצמאות האקדמית והמנהלית ואי-התלות של המוסד מכל גוף ציבורי או אחר, חיצוני או פנימי, כמפורט בהוראות אלה ובתקנון. במקרים בהם קמה האוניברסיטה מתוך גוף אחר, אקדמי או לא-אקדמי, תהיה הפרדה מלאה - משפטית, ניהולית ונכסית, הלכה למעשה, בין התאגיד המקיים את המוסד האקדמי לבין אותו גוף חיצוני אחר, לרבות הפרדה במוסדות המנהלים, נושאי המשרה הציבוריים (לרבות יו"ר חבר הנאמנים ויו"ר הוועד המנהל) ונושאי המשרה השכירים (לרבות: הנשיא/ראש המוסד, משנה/סגנים (אקדמי, מנהלי או אחר), מנהל כספים/חשב ומנהל כוח אדם, רואה החשבון, היועץ המשפטי ומבקר הפנים).

ז. תקציב התאגיד

ז.1. תקציב התאגיד

- על תקציב התאגיד יחולו ההוראות הבאות:
- (א) תקציב התאגיד יהיה לשנת לימודים אקדמית.
 - (ב) המוסד יפעל במסגרת תקציבו וימנע מגירעונות.
 - (ג) התקציב יוכן על ידי הנשיא ויובא לאישור הוועד הפועל.
 - (ד) הגשת התקציב, הפעילות במסגרתו והגשת הדיווחים הכספיים יהיו בהתאם להנחיות ות"ת כפי שיפורסמו מעת לעת.

ז.2. כספי מדינה

- על קבלת כספי מדינה על ידי תאגיד להשכלה גבוהה יחולו ההוראות הבאות:
- (א) התאגיד לא יקבל כספי מדינה במישרין או בעקיפין מכל גורם שהוא, לרבות משרדי ממשלה, תאגידים סטטוטוריים, רשויות מקומיות מוניציפליות, המוסדות הלאומיים וכל גוף מתוקצב או נתמך אחר כמשמעותם בחוק יסודות התקציב. הוראה זו לא תחול על מוסדות להשכלה גבוהה המתוקצבים על-ידי הות"ת ומוסדות להכשרת עובדי הוראה המתוקצבים על-ידי משרד החינוך, לגבי תקצוב הות"ת או משרד החינוך לפי העניין.
 - (ב) התאגיד יוכל להתקשר עם הגורמים המפורטים בסעיף קטן (א) בהסכם למתן שירותים מוגדרים שאינם הוראה אקדמית לקראת תארים אקדמיים, בהתאם להנחיות ות"ת (ות"ת תוכל לאשר מראש לתאגיד המתוקצב על ידה התקשרות עם הגורמים המפורטים בסעיף קטן (א) למתן שירותים להוראה אקדמית לקראת תארים אקדמיים, בנסיבות חריגות ועל פי שקול דעתה).
 - (ג) התאגיד לא יקבל תרומה בעין מהגורמים המפורטים בסעיף קטן (א), אלא אם שיקול הדעת הבלעדי באשר לשימוש בתרומה יהיה לתאגיד.
 - (ד) התאגיד ימסור דיווח על התקשרויות ותרומות כאמור לות"ת.

ח. הפסקת פעילות התאגיד

- (א) הפסקת פעילותו של מוסד להשכלה גבוהה תהיה בהחלטה של המועצה להשכלה גבוהה על ביטול ההכרה של התאגיד או בהחלטה של המוסד על הפסקת פעילות מרצון.

- (ב) הפרוצדורה לביטול ההכרה תהיה כקבוע בסעיפים 18-20 לחוק המועצה להשכלה גבוהה ובכללי המועצה להשכלה גבוהה (ביטול הכרה במוסד מוכר) תשמ"ח-1988.
- (ג) הוחלט על הפסקת פעילותו של תאגיד להשכלה גבוהה, יבטיח התאגיד את סיום הפעילות האקדמית של הסטודנטים הרשומים בו.
- (ד) עם הפסקת פעילותו של מוסד המתוקצב על-ידי ות"ת, תועבר יתרת נכסיו למוסד ציבורי אחר להשכלה גבוהה, כמשמעותו בסעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה, אשר ייקבע על-ידי ות"ת.
- (ה) עם הפסקת פעילותו של מוסד חוץ-תקציבי, תועבר יתרת נכסיו למוסד ציבורי אחר להשכלה גבוהה, כמשמעותו בסעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה, אשר ייקבע מוסדות התאגיד.

ט. שינוי מסמכי האגד

- (א) כל הצעה לשינוי מסמכי האגד תוגש למועצה להשכלה גבוהה לשם קבלת הערותיה.
- (ב) הערות המועצה יובאו בפני הרשויות המוסמכות של המוסד לפני הדיון בהצעת השינוי.
- (ג) עם אישור רשויות המוסד כאמור בסעיף קטן (ב), יובאו מסמכי האגד של המוסד לידיעת המועצה להשכלה גבוהה.

**הניהול האקדמי של מוסדות להשכלה גבוהה
שאינם אוניברסיטאות**

10 / 337 דו"ח הוועדה לבחינת הניהול האקדמי של מוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות -

ישיבת המועצה מס' 19(387) מיום 15.7.2003

1. המועצה להשכלה גבוהה מודה לוועדה לבחינת סוגיית הניהול האקדמי של מוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות בראשותה של פרופ' תמר אריאב על העבודה שנעשתה ועל הדו"ח המסכם שהגישה, וכן לגבי מיכל נוימן על ריכוז הוועדה.
2. המועצה מחליטה לאמץ באופן כללי את דו"ח הוועדה. המועצה תקיים בישיבתה הבאה (שתתקיים ביום 4.11.2003), דיון פרטני יותר בהמלצות הדו"ח.
3. בהתאם להצעת יו"ר המועצה להשכלה גבוהה, שרת החינוך, התרבות והספורט, הגב' לימור לבנת, תמנה השרה ועדה משותפת של המועצה להשכלה גבוהה ומשרד החינוך לצורך בחינה של משמעויות דו"ח הוועדה לגבי המכללות האקדמיות לחינוך, כולל גיבוש הצעות לביצוע שינויים במכללות לחינוך ובמערך ההכשרה להוראה בישראל. בראש הוועדה יעמדו במשותף נציגי המועצה ונציגי משרד החינוך. נציגי המועצה להשכלה גבוהה בוועדה המשותפת יהיו: פרופ' תמר אריאב, פרופ' דבורה ברנע, פרופ' מאיר חת ופרופ' עמוס רולידר, כאשר פרופ' תמר אריאב תכהן כיו"ר הוועדה מטעם המל"ג. בשל חשיבותו של הנושא ודחיפותו מתבקשת הוועדה המשותפת להגיש המלצותיה ליו"ר המועצה בהקדם האפשרי.

10 / 356 דו"ח הוועדה לבחינת הניהול האקדמי של מוסדות להשכלה גבוהה שאינם

אוניברסיטאות – המשך דיון - ישיבת המועצה מס' 21(389) מיום 4.11.2003

- בהמשך להחלטה שקיבלה המועצה בישיבתה ביום 15.7.2003 בעניין דו"ח ועדת תמר אריאב, התקיים דיון פרטני יותר בדו"ח ועדת אריאב והוחלט כלהלן:
1. המועצה שבה ומאמצת את דו"ח ועדת אריאב במלואו.
 2. הסעיפים העוסקים בסוגיית מינוי הפרופסורים ינוסחו ע"י צוות בהשתתפותם של פרופ' שלמה גרוסמן וחברי ועדת אריאב ופרופ' אניטה שפירא*.
 3. המועצה מאמצת את הנוסח המתוקן של סעיף 4.3.4 ד' בעמ' 16 בדו"ח הוועדה, אשר הוכן ע"י פרופ' שלמה גרוסמן, פרופ' תמר אריאב ופרופ' אניטה שפירא, והמקובל על כל חברי ועדת אריאב.

* הצוות ניסח את הסעיפים הרלבנטיים הנוגעים לסוגיית מינוי פרופסורים, ולהלן הנוסח המתוקן והמלא של החלטת המועצה:

א. הניהול האקדמי של המכללות האקדמיות¹

- הניהול האקדמי של המכללות האקדמיות מתייחס לארבעה מרכיבים מהותיים:
- (1) תקנון אקדמי; (2) ראש מוסד/נשיא; (3) מועצה אקדמית עליונה; (4) ועדות מינויים.
 1. תקנון אקדמי
 - א. לכל מוסד אקדמי יהיה תקנון אקדמי - כמקובל במוסדות להשכלה גבוהה בישראל.
 - התקנון האקדמי יהיה חלק מתקנון המוסד ויאושר על ידי המועצה האקדמית העליונה של המוסד.

¹ בכל מקום בו כתוב המכללות האקדמיות הכוונה היא לכל המוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות.

ב. התקנון האקדמי יתייחס, בין השאר, לתפקידים, לסמכויות, לדרכי המינוי והפעולה והיבטים אחרים הנוגעים לראש המוסד/הנשיא, למועצה האקדמית העליונה למועצה האקדמית העליונה ולוועדת/ות מינויים כפי שמופיעים בסעיפים 2-4 להלן. התקנון האקדמי יתייחס בנוסף לנושאים כגון: סדרי רישום, סדרי בחינות וציונים, הסדרי משמעת, שירותים לסטודנט, דיקן סטודנטים.

ג. התקנון האקדמי יוגש למל"ג כדיווח, ושינויים שיעשו בו מעת לעת ידווחו למל"ג.

2. ראש מוסד/נשיא²

1. בראש המוסד יעמוד איש אקדמיה בכיר בדרגת פרופסור, רצוי פרופסור מן המניין, שיועסק במוסד במשרה מלאה, והמוסד יהיה מקום עבודתו היחיד.
2. אם ראש המוסד/הנשיא הינו פרופסור מן המניין, הוא לא יוכל לכהן בו זמנית כיו"ר המועצה האקדמית העליונה של המוסד וכיו"ר ועדת המינויים. במקרה כזה הוא יוכל לכהן (בנוסף לתפקידו כראש מוסד/כנשיא) רק באחד משני התפקידים לפי בחירתו. לתפקיד השני ימונה ע"י ראש המוסד/הנשיא, באישור המועצה האקדמית העליונה, פרופסור מן המניין שמחויבותו למוסד תבוא לידי ביטוי בהעסקתו במוסד במשרה.
3. אם ראש המוסד/הנשיא הוא פרופסור חבר, יעמוד בראש המועצה האקדמית העליונה ובראש ועדת המינויים פרופ' מן המניין שמחויבותו למוסד תבוא לידי ביטוי בהעסקתו במוסד במשרה. אדם זה ימונה ע"י ראש המוסד/הנשיא באישור המועצה האקדמית העליונה.
4. מינוי/בחירה של ראש המוסד/הנשיא או פיטוריו יהיו בידי הגוף הניהולי העליון של המוסד (למשל: חבר נאמנים, דירקטוריון, אספה כללית) בהתאם לתקנון המוסד, ללא התערבות גורם כלשהו מחוץ למוסד.
5. ראש המוסד/הנשיא יכהן בתפקידו על בסיס קדנציאלי. משך קדנציה ייקבע ע"י המוסד ויהיה חלק מתקנון המוסד. מכל מקום, התקופה המצטברת הרצופה של כהונת ראש מוסד/נשיא לא תעלה על 10 שנים.

סמכויות ראש המוסד/הנשיא יוגדרו בתקנון המוסד.

3. המועצה האקדמית העליונה

כללי

- 3.1 המועצה האקדמית העליונה הינה הגוף האקדמי העליון של מכללה אקדמית. לכל מכללה אקדמית מוכרת על ידי המל"ג תהיה מועצה אקדמית עליונה. סמכויות המועצה האקדמית העליונה ודרכי עבודתה תהיינה מוגדרות בתקנון האקדמי של המוסד.
- הרכבה הפרסונאלי של המועצה האקדמית העליונה ייקבע ע"י ראש המוסד/הנשיא בהתייעצות עם בעל התפקיד האקדמי הבכיר הנוסף במכללה (יו"ר המועצה האקדמית העליונה ו/או יו"ר ועדת המינויים) ועם בעלי תפקידים אקדמיים בכירים נוספים במוסד.
- כללי המל"ג בדבר תפקידיה, הרכבה וסמכויותיה של המועצה האקדמית העליונה, כפי שמפורטים להלן, מחייבים את כל המכללות האקדמיות המוכרות על ידי המל"ג. שינויים בתפקידי המועצה האקדמית העליונה, בהרכבה ובסמכויותיה אינם בידי המוסד ולא בידי גורם כלשהו מחוץ למוסד אלא בידי המועצה להשכלה גבוהה בלבד. מוסד רשאי להציע למל"ג שינויים בהגדרת תפקידים, בהרכב ובסמכויות של המועצה האקדמית העליונה שלו, אך הדבר מחייב את אישור המל"ג.

² ההחלטה באיזו טרמינולוגיה להשתמש: ראש מוסד/ נשיא/ ראש מכללה ועוד, צריכה להיות נתונה בידי המוסדות עצמם.

כל מוסד ידווח בראשית כל שנת לימודים למל"ג על הרכב המועצה האקדמית העליונה שלו, על פעילותה בשנה הקודמת ועל כל שינוי בהרכבה. על מזכירות המל"ג לדאוג לקבל דיווח בראשית כל שנת לימודים. עם הקמת המועצה האקדמית העליונה הראשונה של המוסד יוגש הרכבה לאישור המל"ג.

מוסד המעוניין בכך יוכל למנות "מועצה אקדמית פנימית", שתורכב מחברי הסגל של המוסד, שתתכנס בתדירות גבוהה מזו של המועצה האקדמית העליונה, ותדון בעניינים האקדמיים השוטפים של המוסד. מכל מקום – החלטות "המועצה האקדמית הפנימית" בנושאים הנכללים במסגרת סמכויותיה של המועצה האקדמית העליונה תובאנה כהמלצות בפני המועצה האקדמית העליונה, ותהיינה טעונות אישורה.

בעניינים בעלי השלכות כספיות – לרבות נושאים של תקנים ותנאי העסקה של סגל אקדמי – כפופות החלטות המועצה האקדמית העליונה לאישור ראש המוסד והגוף המנהל העליון (דירקטוריון, חבר נאמנים, אסיפה כללית). גוף זה רשאי לבקש מהמועצה האקדמית העליונה לשוב ולדון בהחלטות שאינן תואמות את מדיניות המכללה. בכל מקרה לא יקבל גוף זה החלטות בנושאים אקדמיים.

3.2 תפקידי המועצה האקדמית העליונה:

במסגרת תפקידיה תעסוק המועצה האקדמית העליונה, בין השאר, בנושאים הבאים:

- א. הכנת תכניות לפיתוח אקדמי של המוסד, לרבות המלצות לפתיחה וסגירה של תכניות ומתן המלצות לגוף המנהל העליון באשר לתכניות שיש להן משמעויות כספיות.
- ב. אישור תכניות לימודים, בכפוף לכללי המועצה להשכלה גבוהה, נהליה והחלטותיה ופיקוח על רמתן.
- ג. קביעת תנאי הקבלה של סטודנטים למוסד, תנאי מעבר, תנאי הפסקת לימודים ותנאי סיום, ומשך הלימודים המינימלי והמקסימלי האפשרי לכל תכנית.
- ד. קביעת כללים לפיקוח על רמת ההוראה ועל סדרי הבחינות.
- ה. קביעת כללים למתן תעודות ותארים בכפוף לאישור המל"ג.
- ו. קביעת תקנון אתיקה של חברי הסגל האקדמי במוסד ותקנון משמעת של הסטודנטים.
- ז. קביעת תקנון המינויים והכללים להעלאות בדרגה של הסגל האקדמי – בהתבסס על קריטריונים וכללים שתציע/שיציעו ועדת/ועדות המינויים של המוסד בכפוף לעקרונות שהותוו על ידי המל"ג.
- ח. בחירת ועדת המינויים המוסדית.
- ט. אישור המלצות ועדת המינויים המוסדית באשר למינויים שבסמכותה ואישור התיקים המועברים לוועדות המינויים העליונות של המל"ג למינוי פרופסורים.³
- י. המועצה האקדמית העליונה תוכל לדון ולהחליט בנושאים אקדמיים נוספים לפי צרכי המוסד כל עוד הם עומדים בהנחיות המל"ג וכלליה.

3.3 דרכי עבודת המועצה האקדמית העליונה:

- א. המועצה האקדמית העליונה תתכנס באופן סדיר ולא פחות מ- 3 פעמים בשנה.
- ב. ייקבע קוורום לקיום ישיבות המועצה האקדמית העליונה.
- ג. יירשם פרוטוקול של החלטות המועצה האקדמית העליונה.

³ נהלים מפורטים באשר לסעיפים ז-ט(במסגרת סעיף 3.2) יופיעו בהמשך בסעיפים 4.1 ו-4.3.

ד. המועצה האקדמית העליונה תוכל להקים ועדות קבע וועדות אד-הוק, ולהאציל להן מסמכויותיה. ועדות הקבע ימונו ע"י המועצה האקדמית העליונה על בסיס קדנציאלי עפ"י תקנון המוסד. ועדות אלה תדווחנה למועצה האקדמית העליונה באופן שוטף אודות פעולותיהן.

3.4 הרכב המועצה האקדמית העליונה:

הרכב המועצה האקדמית העליונה צריך שיאפשר לה לעמוד בהגדרות ובתפקידים המנויים בסעיפים 3.1 ו-3.2. על כן:

א. בראש המועצה האקדמית העליונה יעמוד איש אקדמיה בכיר בדרגת פרופסור מן המניין. כאמור, אם ראש המוסד אינו פרופסור מן המניין, אזי יכהן כיו"ר המועצה האקדמית העליונה איש סגל בכיר בדרגת פרופסור מן המניין, המועסק ע"י המוסד במשרה.

ב. המועצה האקדמית העליונה תורכב מלפחות 2/3 פרופסורים היכולים להיות מן המוסד עצמו וממוסדות אחרים להשכלה גבוהה, כולל פרופסורים אמריטי. לפחות מחצית מן הפרופסורים יהיו פרופסור מן המניין. במוסדות העוסקים בתחומי האמנות והעיצוב ניתן לצרף למועצה האקדמית אמנים ויוצרים מהשורה הראשונה, שאינם בהכרח בעלי תארים אקדמיים מתקדמים, כאשר מספרם של המורים הבכירים בדרגת פרופסור מן המניין יהווה לפחות 1/3 מחברי המועצה האקדמית העליונה.

ג. במועצה האקדמית העליונה יכהנו בתוקף תפקידם בעלי תפקידים בכירים (כגון: דיקנים/ראשי ביי"ס/ראשי חוגים) – כולם או חלקם – המועסקים במוסד בהיקף של לפחות חצי משרה.

ד. למועצה האקדמית העליונה ייבחרו שני נציגים של הסגל: נציג אחד של המרצים ונציג אחד של המרצים הבכירים. נציגים אלה יהיו בעלי תואר שלישי (למעט במוסדות לאומנות ועיצוב) המועסקים במוסד בהיקף של לפחות חצי משרה, כאשר מקום עבודתם העיקרי הינו במוסד ואין להם תפקיד שעלול להעמידם במצב של ניגוד עניינים. המרצים והמרצים הבכירים יבחרו את נציגיהם למועצה האקדמית העליונה.

ה. חברי המועצה האקדמית העליונה הבאים מחוץ למוסד יבואו ממגוון מוסדות וממגוון תחומים (ולא בהכרח מהתחומים בהם עוסק המוסד).

ו. חבר במועצה אקדמית עליונה יכול שיהיה חבר במועצות אקדמיות עליונות של לא יותר משתי מכללות אקדמיות סה"כ.

ז. מספר חברי המועצה האקדמית העליונה לא יפחת מ-12 ולא יעלה על 40.

4. ועדות מינויים

4.1 כללי

א. הגדרות:

ועדות מינויים עליונות – ועדות המינויים של המל"ג לדרגות פרופסור חבר ופרופסור מן המניין. ועדת מינויים מוסדית – ועדת משנה של המועצה האקדמית העליונה למינוי לדרגות עד מרצה בכיר (כולל), ולהכנת התיקים לוועדות המינויים העליונות (של המל"ג). ועדת מינויים פנימית – ועדה שרשאי המוסד למנות לצורך מינויים עד לדרגות מרצה (כולל).

ב. ועדות המינויים המוסדית והפנימית שואבות את סמכויותיהן מהמועצה האקדמית העליונה.

- ג. ועדות המינויים תתייחסנה אך ורק לדרגות המקובלות בעולם האקדמיה בישראל: מורה, מרצה, מרצה בכיר, פרופסור חבר ופרופסור מן המניין. הדרגה תוענק בהתאם לקריטריונים המקובלים באקדמיה, ללא התניה במכסות כלשהן.
- ד. המוסד יוכל, אם ירצה, לקבוע מסלולי קידום מקבילים - אקדמי-מחקרי (רגיל) ופרקטי-יישומי (מקביל) - ובשניהם תוענקה הדרגות האקדמיות המקובלות בלבד.

4.2 ועדות המינויים העליונות של המל"ג למינוי פרופסורים

- א. ועדות המינויים העליונות של המל"ג ידונו בתיקי מועמדים לדרגות פרופסור חבר ופרופסור מן המניין לאחר שאלה אושרו על ידי המועצה האקדמית העליונה של המוסד.
- ב. כאשר יובא מועמד לפני ועדת מינויים עליונה יופיעו בפניה ראש המוסד/הנשיא וכן יו"ר המועצה האקדמית העליונה או יו"ר ועדת המינויים המוסדית של המוסד שמציג את המועמד.
- ג. לתיק המועמד תצרף המועצה האקדמית העליונה את הקריטריונים המוסדיים להעלאה בדרגה.
- ד. בכל ועדת מינויים עליונה יהיו 7 חברים. המינוי של כל חבר יהיה לתקופה של שלוש שנים עם אפשרות לחידוש המינוי לתקופת כהונה אחת נוספת.
- ה. מינוי ועדות המינויים העליונות יהיה על ידי המועצה להשכלה גבוהה וניהולן יהיה באחריות מזכירות המל"ג. המזכירות תקיים מעקב אחר הטיפול בבקשות למינוי פרופסורים, כולל רישום תאריכי הגשת הבקשה, הדיון בוועדה, מינוי ועדה מקצועית והדיון המסכם.
- ו. בוועדות המינויים העליונות יוכלו להיות חברים פרופסורים מן המניין מאוניברסיטאות וממכללות אקדמיות, ובלבד ש- 5 חברים, לפחות, מתוך 7 החברים בוועדה העליונה למינוי פרופסורים יהיו פרופסורים מן המניין מהאוניברסיטאות. על 7 חברי הוועדה הקבועים יתווספו שני נציגי המכללה שהמינוי המוצע מתייחס לחבר סגל שלה.
- ז. מזכירות המל"ג וועדות המינויים העליונות תעשינה מאמץ לטפל ביעילות בבקשות לקידום.

4.3 תפקידי ועדת המינויים המוסדית

- א. ועדת המינויים המוסדית תגבש קריטריונים למינוי ולקידום מורים לכלל הדרגות כולל לדרגת פרופסור מן המניין, ותעביר קריטריונים אלה לאישור המועצה האקדמית העליונה. קריטריונים אלה ישקפו את הקריטריונים המקובלים באקדמיה תוך התאמתם לאופי הייחודי של המוסד ולהיותו מוסד להשכלה גבוהה שאינו אוניברסיטה. ועדת המינויים תפעל בהתאם לקריטריונים שתאשר המועצה האקדמית העליונה.
- ב. המלצות ועדת המינויים בנושא מינוי וקידום מורים תובאנה לאישור בפני המועצה האקדמית העליונה. דרגות עד מרצה בכיר (כולל) יוענקו לחברי הסגל על ידי ועדת המינויים המוסדית בכפוף לאישור המועצה האקדמית העליונה. לאחר שהמועצה האקדמית העליונה תחליט כי יש מקום לאשר העלאת איש סגל לדרגת פרופסור (חבר ומן המניין) יועבר התיק לוועדות המינויים העליונות של המל"ג, והענקת דרגת הפרופסור מותנית באישורן.
- ג. ועדת המינויים המוסדית תשמש כוועדת ערר על החלטות ועדת המינויים הפנימית במוסדות שיבחרו להפעיל ועדת מינויים פנימית.

ד. מוסד שהעמיד לפחות 4 מחזורי בוגרים, ומועסקים בו במשרה מלאה לפחות שנתיים לא פחות מ- 20 פרופסורים, כאשר לפחות מחציתם פרופסורים מן המניין יהיה רשאי להגיש למלי"ג בקשה להעניק פרופסור חבר. פורום יושבי ראש הוועדות העליונות של המלי"ג למינוי פרופסורים ימליץ בפני המלי"ג אם לקבל את הבקשה או לדחותה. מוסד שיקבל אישור להעניק דרגת פרופסור חבר יחוייב להעמיד ועדת מינויים מוסדית המורכבת כולה מפרופסורים מן המניין.

4.4 הרכב ועדת המינויים המוסדית

- א. המועצה האקדמית העליונה תמנה ועדת מינויים מוסדית שיהיה בה רוב לפרופסורים מן המכללה ומחוץ לה.
- ב. כנאמר לעיל - ראש מוסד/הנשיא שהוא פרופסור מן המניין, לא יהיה בו זמנית יו"ר המועצה האקדמית העליונה של המוסד ויו"ר ועדת המינויים. הוא יוכל לבחור באחד משני התפקידים, ולתפקיד השני ימנה פרופסור מן המניין באישור המועצה האקדמית העליונה.
- ג. אם ראש המוסד/הנשיא הוא פרופסור חבר, יעמוד בראש המועצה האקדמית העליונה ובראש ועדת המינויים פרופסור מן המניין שמחויבותו למוסד תבוא לידי ביטוי בהעסקתו במוסד במשרה, שימונה ע"י ראש המוסד/הנשיא באישור המועצה האקדמית העליונה.
- ד. ועדת המינויים תמנה לא פחות מ- 5 חברים.
- ו. ייקבע קוורום לקיום ישיבות ועדת המינויים.
- ז. ועדת המינויים המוסדית תפעל על בסיס קדנציאלי עפ"י התקנון האקדמי של המוסד.

4.5 ועדת מינויים פנימית

- א. מועצה אקדמית עליונה שתבקש לעשות כן תוכל למנות ועדת מינויים פנימית למינוי ולקידום מורים עד דרגת מרצה (כולל).
- ב. ועדת המינויים הפנימית תפעל בהתאם לקריטריונים שתאשר המועצה האקדמית העליונה. החלטות ועדת המינויים הפנימית יועברו כדיווח למועצה האקדמית העליונה של המוסד.
- ג. ועדת המינויים המוסדית תשמש כוועדת ערר על החלטות ועדת המינויים הפנימית.
- ד. בראש ועדת המינויים הפנימית יעמוד ראש המוסד או חבר סגל במוסד בדרגת פרופסור (חבר או מן המניין) שמינויו יאושר ע"י המועצה האקדמית העליונה של המוסד.
- ה. ועדת מינויים זו תורכב מחברי הסגל הבכיר של המכללה בדרגת מרצה בכיר ומעלה, והרכבה יאושר על ידי המועצה האקדמית העליונה.
- ו. ועדת המינויים הפנימית תמנה לא פחות מ- 5 חברים.
- ז. ייקבע קוורום לקיום ישיבות ועדת המינויים הפנימית.

ב. מעמדן של המכללות האקדמיות לחינוך

- א. עם השינוי שחל במעמדן של המכללות האקדמיות לחינוך בעקבות תהליך האקדמיזציה הופקד הטיפול האקדמי בהן בידי המלי"ג.
- ב. לאור זאת נוצר צורך לתקן את המצב המשפטי ששולל מהמכללות האקדמיות לחינוך את החופש האקדמי ממנו נהנים כלל המוסדות להשכלה גבוהה.
- ג. לשם כך מבקשת המלי"ג משרת החינוך, התרבות והספורט להפעיל את סמכויותיה להתקין תקנה בהתאם להוראות סעיף 27(ב) לחוק המלי"ג, בה ייקבע כי על אף האמור בסעיף 27(א)

לחוק זה, יינתן למכללות האקדמיות לחינוך חופש הפעולה האקדמי והמינהלי במלואו בהתאם לסעיף 15 לחוק המל"ג. כמו כן מבקשת המל"ג משרת החינוך לבטל, במקביל, את צו חינוך ממלכתי (בתי מדרש למורים ולגננות) תשי"ח – 1958.

ד. שינוי זה לא יפגע במעמדו של משרד החינוך כגוף העוסק בתכנון המכללות האקדמיות לחינוך ובתקצובן, בדומה למערך היחסים בין ות"ת למל"ג המתקיים לגבי המוסדות האקדמיים האחרים.

ג. הוראות המעבר

מכללות אקדמיות מוכרות יתאימו את הניהול האקדמי שלהן להחלטות המל"ג בנושא זה:

- א. מוסד שלא הגיש למל"ג תקנון אקדמי יגיש תקנון אקדמי בתוך שנה ממועד פרסום החלטות המל"ג בנושא הניהול האקדמי של המכללות האקדמיות.
- ב. מוסדות שאין להם מועצה אקדמית עליונה וועדת מינויים מוסדית, יקימו מועצה אקדמית עליונה וועדת מינויים מוסדית בתוך ששה חודשים ממועד פרסום החלטות המל"ג בנושא הניהול האקדמי של המכללות האקדמיות, וידווחו על כך למל"ג.
- ג. מוסדות שהרכבי המועצה האקדמית העליונה וועדת המינויים המוסדית שלהם אינם תואמים את החלטות המל"ג בנושא הניהול האקדמי, יתאימו את ההרכבים בתוך שנה ממועד פרסום החלטות המל"ג, וידווחו על כך למל"ג.
- ד. מוסדות שבראשם עומד מי שאינו בעל דרגה אקדמית של פרופסור ימנו לתפקיד זה פרופסור בתוך שנתיים ממועד פרסום החלטות המל"ג בנושא הניהול האקדמי, וידווחו על כך למל"ג. במקום שתנאי ההתקשרות עם ראש מוסד שאינו פרופסור אינם מאפשרים ביצוע החילופין בתוך שנתיים – יבוא המוסד בדברים עם המל"ג לקביעת לוח זמנים אחר.
- ה. במוסדות בהם אין חלוקת התפקידים בין ראש המוסד/הנשיא, יו"ר המועצה האקדמית העליונה ויו"ר ועדת המינויים המוסדית תואמת את מה שנקבע בהחלטות המל"ג – תבוצע ההתאמה בתוך שנה ממועד פרסום החלטות המל"ג בדבר הניהול האקדמי.
- ו. במוסדות בהם מכהן ראש המוסד/הנשיא 10 שנים ומעלה, ייבחר/ימונה ראש מוסד/נשיא במקומו בתוך שנתיים ממועד פרסום החלטות המל"ג בדבר הניהול האקדמי.
- ז. הדיווח הראשון של המוסדות על מידת העמידה בהחלטות המל"ג בנושא הניהול האקדמי יוגש למל"ג עד סוף השנה האקדמית תשס"ד.

ד. הערות:

1. מזכירות המל"ג אחראית לדווח למליאת המועצה על יישום החלטות בנושא הניהול האקדמי עד לתחילת שנה"ל תשס"ה.
2. בדיוני המל"ג בבקשות שתוגשנה ע"י המוסדות תילקח בחשבון מידת עמידתם בהחלטות המל"ג בנושא הניהול האקדמי.

618 / 10 החלטת המועצה מנובמבר 2003 בנושא הניהול האקדמי של מוסדות שאינם אוניברסיטאות -

ישיבת המועצה מס' (401) 34 מיום 2.11.2004

- המועצה להשכלה גבוהה מחליטה שלא לשנות את סעיף 2.א. בהחלטתה מיום 4.11.2004 בנושא הניהול האקדמי של המכללות האקדמיות (מוסדות שאינם אוניברסיטאות) (החלטה מס' 356/10) לפיו: בראש מוסד להשכלה גבוהה שאינו אוניברסיטה יעמוד איש אקדמיה בכיר בדרגת פרופסור, רצוי פרופסור מן המניין, שיועסק במוסד במשרה מלאה והמוסד יהיה מקום עבודתו היחיד. כמו כן סיכמה המועצה את הדברים הבאים:
1. המועצה מבקשת מצוות מחברי המועצה פרופ' יחזקאל טלר, פרופ' תמר אריאב, פרופ' מאיר חת, לדון בהצעה לשינויים בהחלטה שהוגשה למועצה, ולהגיש לה בהקדם הצעה סופית בנושא.
 2. בהתאם לחוות הדעת המשפטית שהוגשה לה, המועצה מבקשת ממנהל המועצה לפעול לעיגון החלטת המועצה בנושא הניהול האקדמי של מוסדות שאינם אוניברסיטאות בכללים.

722/10 דוח הוועדה המשותפת של מל"ג ומשרד החינוך (ועדת אריאב-כץ) לנושא הכשרת המורים -

ישיבת המועצה מס' (410) 43 מיום 24.5.05

1. המועצה להשכלה גבוהה מודה לוועדה המשותפת למל"ג ולמשרד החינוך (ועדת אריאב-כץ) בראשותם של פרופ' תמר אריאב ופרופ' יעקב כץ, על עבודתה ועל הדוח שהגישה, וכן למרכזות הוועדה, גבי ריקי מנדלצויג וגבי אפרת שגיא, על עבודתן במסגרת הוועדה.
 2. המועצה מחליטה לאמץ את המלצות ועדת אריאב-כץ כלהלן:
 - א. להוסיף למסמך הניהול האקדמי של המכללות האקדמיות שאושר במל"ג ב-15.2.2005 את הנספח הבא עבור המכללות האקדמיות לחינוך (השינויים כתובים בגופן אחר):

ניהול האקדמי של המכללות האקדמיות לחינוך יתבצע בהתאם להחלטות המועצה להשכלה גבוהה מיום 15.2.05 (תיקון החלטת המל"ג 355/10 מיום 4.11.03). להלן התאמות לנהל המתייחסות למכללות לחינוך כל עוד הן בתכנון ובתקצוב משרד החינוך:
- סעיף 3.2 ב: אישור תכניות לימודים, בכפוף לכללי המועצה להשכלה גבוהה, נהליה החלטותיה ופיקוח על רמתן. אישור תכניות הלימודים להכשרת מורים יהיה בתאום עם משרד החינוך. כל התכניות מחייבות אישור תכנוני ו/או תקציבי של משרד החינוך.
- סעיף 3.2 ג: קביעת תנאי הקבלה של סטודנטים למוסד, תנאי מעבר, תנאי הפסקת לימודים ותנאי סיום, ומשך הלימודים המינימלי והמקסימלי האפשרי לכל תכנית.
- קבוצת סטודנטים ייקבצו תנאי קבלה בתאום עם משרד החינוך.
- סעיף 3.2 ז: קביעת תקנון המינויים והכללים להעלאות בדרגה של הסגל האקדמי – בהתבסס על קריטריונים וכללים שתציע/יציעו ועדת/ועדות המינויים של המוסד בכפוף לעקרונות שהותוו על ידי המל"ג, ולאוּפִּיין הייחודי והייצוגי של המכללות האקדמיות לחינוך כמכללות להכשרת מורים הוראה.

סעיף 4.1 ג: ועדות המינויים תתייחסנה אך ורק לדרגות המקובלות בעולם האקדמיה בישראל: מורה, מרצה, מרצה בכיר, פרופסור חבר ופרופסור מן המניין. הדרגה תוענק בהתאם לקריטריונים המקובלים באקדמיה, ללא התניה במכסות כלשהן. **מאכלות האקדמיות לחינוך ההתאמה תמוצ'צ ע' מרץ 2007.**

ב. להקים ועדה מקצועית אחת לבניית מסגרת כללית או מתווים לתכניות להכשרת להוראה, אשר תקבע קווים כלליים לכל המוסדות האקדמיים בהם מתקיימת הכשרה להוראה, ותגדיר את המעמד האקדמי של הלימודים לתעודת ההוראה.

**מתווה שקבעה המועצה להשכלה גבוהה
בשאלת הענקת תואר "פרופסור חבר"
ע"י המכללות האקדמיות**

711 / 10 מתווה להרשאת מכללות אקדמיות להעניק דרגת פרופסור - חבר באופן עצמאי - המלצת הרכב

יושבי הראש של הוועדות העליונות למינוי פרופסורים - ישיבת המועצה מס (409) 42 מיום

19.4.2005

- א. המועצה להשכלה גבוהה דנה בישיבתה שהתקיימה בתאריך 19.4.2005 בהצעת הרכב יושבי הראש של הוועדות העליונות למינוי פרופסורים של המל"ג, למתווה- מעבר מכללות אקדמיות להענקת דרגות פרופסור-חבר באופן עצמאי.
- ב. המועצה להשכלה גבוהה קיבלה את הקווים הכלליים של המתווה, כפי שהוצע על ידי הרכב יושבי הראש, ושילבה בו מספר תיקונים.
- ג. להלן הנוסח המשולב של המתווה אותו קבעה המועצה להשכלה גבוהה למעבר מכללות אקדמיות למינוי דרגות פרופסור-חבר באופן עצמאי.
- ד. מתווה זה הוא תוספת (נספח) לסעיף ד.4.3 של החלטת המועצה להשכלה גבוהה מיום 15.2.2005 (תיקון להחלטת המועצה להשכלה גבוהה מיום 4.11.2003 בדבר "הניהול האקדמי של המכללות האקדמיות"): :

השלב הראשון:

- א. השלב הראשון בתהליך יארך שלוש שנים. במשך שלוש השנים הללו תמשכנה וועדות המינויים המוסדיות להעניק דרגות פרופסור-חבר בפיקוחן ובאישורן של הוועדות העליונות למינוי פרופסורים של המל"ג, על פי תקנון המינויים וההעלאות לדרגות פרופסור של המל"ג, בהתאם להחלטות המל"ג, ועל פי אמות המידה, הכללים והנהלים הנקוטים בנושא זה בוועדות העליונות למינוי פרופסורים.
- ב. מכללות החפצות בקבלת הרשאה להעניק דרגת פרופסור-חבר בעצמן, תהיינה צריכות לקיים את התנאים המצטברים באים:
- 1) המוסד להשכלה גבוהה העמיד לפחות 4 מחזורי בוגרים לתואר אקדמי.
 - 2) במוסד מועסקים במשרה מלאה 4 שנים לפחות 20 פרופסורים (כדרישת מינימום), כאשר מחציתם (או יותר) הם פרופסורים מן-המניין.
 - 3) במוסד יהיו לפחות 5 פרופסורים בתחום של המועמד לגביו מבקש המוסד להעניק דרגת פרופסור-חבר, (מדעי החיים, מדעים מדויקים, מדעי החברה, מדעי הרוח, חינוך), המכהנים בו במשרה מלאה, כאשר לפחות שניים מהם הם פרופסורים מן המניין.
 - 4) בכל וועדה מקצועית של המכללה לבחינת מועמדותו של פלוני להעלאה לדרגת פרופסור חבר, יצורף חבר בדרגת פרופסור ממכללה אקדמית מוכרת אחרת או מאוניברסיטה (כמקובל בנהלי האוניברסיטאות לקידום לדרגות פרופסור), לפי בחירת המוסד.
 - 5) במהלך 3 השנים הכלולות בשלב זה, יתקיים מעקב של ועדות המינויים העליונות של המל"ג אחר ביצוע ההליכים במכללות בצורה נאותה ועל פי מתווה זה.
- יש לחזור ולהדגיש כי במשך תקופה זו, תהיינה אלה הוועדות העליונות למינוי פרופסורים של המל"ג (ולא המכללות) שתאשרנה בסופו של דבר את הדרגות לפרופסור-חבר.

השלב השני:

1. לאחר תום שלוש השנים הללו, ובכפוף למילוי התנאים והדרישות הכלולות בשלב א' לשביעות רצונן של הוועדות העליונות למינוי פרופסורים של המל"ג, יחל השלב השני.
מכללות החפצות בקבלת הרשאה להעניק דרגת פרופסור-חבר בעצמן, תגשנה בקשות מסודרות להרכב יושבי הראש של הוועדות העליונות למינוי פרופסורים, בהם תפרטנה את עמידתן בכל אחד מן התנאים שנכללו במתווה.
הוועדות העליונות למינוי פרופסורים תבדוקנה את הבקשות ותגשנה להרכב יושבי הראש דו"ח על המכללות האקדמיות הרלבנטיות שעמדו בתנאים ואשר הן מומלצות לקבלת הרשאה להעניק דרגת פרופסור-חבר.
2. הרכב יושבי הראש יבחן המלצות אלה ויעביר המלצות מסכמות למליאת המועצה להשכלה גבוהה, לגבי המכללות הראויות לקבל הרשאה להעניק דרגות פרופסור-חבר ללא הליווי של המל"ג.
3. מליאת המועצה להשכלה גבוהה תחליט על מתן הרשאה למכללות אקדמיות להעניק דרגות פרופסור-חבר לאור המלצות הרכב יושבי הראש, ולאחר מכן, תהיינה המכללות שקיבלו הרשאה מוסמכות לבצע את מכלול ההליכים לקידום חברי סגל לדרגת פרופסור-חבר, בעצמן.
4. השלב השני ייארך כשנה, ממועד הגשת הבקשה על ידי המוסד ועד מתן ההחלטה הסופית במליאת המועצה להשכלה גבוהה בשאלת הרשאתו להעניק דרגות פרופסור-חבר בעצמו.

הגדרת המונח "מכללה" "אוניברסיטה"

358 / 10 הצעה לשינוי החוק בנושא הגדרת השם "מכללה" (חו"ד של עו"ד בן טובים) - ישיבת המועצה

מס' (389) 21 מיום 4.11.2003

המועצה מחליטה להעביר את הנושא לדיון בוועדת המשנה למוסדות שאינם אוניברסיטאות, ומבקשת מהוועדה להגיש לה את המלצותיה בעניין.

חוות דעת משפטית בנושא קביעת קריטריונים שונים לאוניברסיטאות ולמוסדות שאינם אוניברסיטאות.

סיכום - ישיבת מס' (390) 22 מיום 25.11.2003

המועצה להשכלה גבוהה רושמת לפנייה את חוות דעתו של היועץ המשפטי למועצה, לפיה ס' 23(ב) לחוק המועצה להשכלה גבוהה התשי"ח-1958 אינו מאפשר – ככלל – קביעת קריטריונים שונים לאוניברסיטאות ולמוסדות שאינם אוניברסיטאות, אלא – כחריג – בנושאים בהם קיים שוני מהותי מובנה בין שני סוגי המוסדות.

571 / 10 הגדרת המונח "אוניברסיטה"; מוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות – הצעה להחלפת

הכינוי "מכללה אקדמית" - ישיבת המועצה מס' (400) 32 מיום 13.7.2004

הועלו להצבעה שתי הצעות החלטה:

הצעה א':

1. בישיבתה הראשונה של המל"ג לאחר פגרת הקיץ (ביום 26.10.2004) תדון המועצה ותקבל החלטה באשר להגדרת המונח "אוניברסיטה".
2. תוקם ועדה מבין חברי המל"ג שתגבש נוהל מעבר מ"מכללה אקדמית" ל"אוניברסיטה". נוהל זה יובא לדיון באותה ישיבה.
3. באותה ישיבה יתקיים דיון על המדיניות הכוללת של המועצה.

הצעה ב':*

1. בישיבתה הראשונה של המל"ג לאחר פגרת הקיץ, (ביום 26.10.2004), יימשך הדיון במל"ג ביחס להגדרת המונח "אוניברסיטה", וזאת לאחר קבלת התייחסות של ראשי המוסדות להשכלה גבוהה להגדרה שהציע יו"ר ות"ת למל"ג. באותה ישיבה יתקיים דיון על מצב מערכת ההשכלה הגבוהה ומדיניותה הכוללת של המל"ג (בנושא: מכללות, אוניברסיטאות וכיווני התפתחות).
2. המל"ג אישרה את הרכב הוועדה, המוזכרת בהצעה א' לעיל, לגיבוש נוהל המעבר מ"מכללה אקדמית" ל"אוניברסיטה": פרופ' שמעון אולמן; מר שגיב אסולין; ד"ר פייסל עזאיזה; ד"ר לינדה עפרוני; פרופ' עמוס רולידר**.

הערות:

* הצעה ב' התקבלה.

** כמו כן אושר הרכב הוועדה לגיבוש נוהל מעבר ממכללה אקדמית לאוניברסיטה כאמור בסעיף 2 של הצעה א'

הצורך בהקמת אוניברסיטה נוספת

דו"ח הוועדה שבדקה את הצורך באוניברסיטה נוספת - ישיבת המועצה מס' (424) 57 מיום**30.5.2006**

- א. המועצה להשכלה גבוהה דנה בדו"ח הוועדה בראשותו של פרופ' שלמה גרוסמן לבחינת האפשרות להקמת אוניברסיטה נוספת, והחליטה כי בחמש השנים הקרובות לא קיים צורך אקדמי תכנוני בהקמת אוניברסיטה נוספת בישראל מן הדגם הקיים כיום בארץ. על כן מחליטה המלי"ג שלא להקים אוניברסיטה נוספת בישראל בתקופה זו.
- ב. במענה לצורך של פיתוח הגליל מחליטה המועצה להשכלה גבוהה לבדוק הקמתו של מכון מחקר יישומי אוניברסיטאי בגליל, שיעסוק בנושאים דוגמת ביוטכנולוגיה, מדעי החיים ומדעי הסביבה. במכון זה יפותחו תשתיות מחקריות לאומיות וייחודיות, אשר ימשכו אליו מדענים מהאוניברסיטאות ומדענים מצטיינים אחרים. המכון ישתף פעולה ויתמוך במוסדות אקדמיים, מדעיים ומחקריים הקיימים באזור ויהפוך למוקד משיכה אזורי וארצי למען פיתוח הטכנולוגי והכלכלי של הגליל.

בדיקת הקמת המכון תעשה ע"י הוועדה בראשות פרופ' גרוסמן ותובא לדיון נוסף במלי"ג.

**שימוש במונחים המוגנים על פי סעיף 21ח' לחוק
המועצה להשכלה גבוהה של מוסדות להשכלה
גבוהה שאינם אוניברסיטאות**

קביעת קריטריונים לשימוש במונח "אקדמיה" במוסדות להשכלה גבוהה שאינם

אוניברסיטאות - ישיבת המועצה מס' (419) 52 - מיום 7.2.2006.

לאור חוות הדעת המשפטית שהובאה בפניה, סבורה המועצה, כי שמו של מוסד המבקש לקבל היתר והכרה חייב להתייחס, בין היתר, גם לסוג המוסד ולשקף נכונה את אופי פעילותו. אי לכך, שינוי שם מוסד מהשם שאושר לו במסגרת ההיתר וההכרה חייב את אישור המועצה להשכלה גבוהה.

כן סבורה המועצה כי קיים צורך לקבוע קריטריונים להגדרת מוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות, הרשאים להשתמש בכינויים השונים. המוגנים בסעיף 21ח' לחוק המל"ג. לאור זאת, החליטה המועצה על הקמת ועדה לגיבוש הצעה לקריטריונים האמורים. עם גיבוש הקריטריונים ואישורם ע"י המועצה, תיבחן לאורם גם בקשת מכללת ויצו לעיצוב ולהכשרת מורים, לשינוי שמה.

המועצה להשכלה גבוהה החליטה כי כחברי ועדה זו יכהנו:

- פרופ' ברכה רגר - חברת המל"ג
- פרופ' זאב דרוקמן - חבר המל"ג
- פרופ' עמוס רולידר - חבר המל"ג
- עו"ד יעל טור כספא - ממונה תחום משפטי במל"ג - משקיפה
- גב' אפרת שגיא - מרכזת הוועדה

המלצות הוועדה לקביעת קריטריונים לשימוש במונחים המוגנים בסעיף 21ח' לחוק המל"ג של

מוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות - ישיבת מועצה מס' (426) 59 מיום

11.7.2006

מליאת המועצה דנה בהמלצות הוועדה בראשותו של פרופ' זאב דרוקמן, שהוקמה לצורך הצעת הנחיות למוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות לשימוש בכינויים המוגנים המפורטים בסעיף 21ח' לחוק המל"ג, והחליטה לאמץ כדלקמן:

המועצה להשכלה גבוהה מחליטה על הנחיות לשימוש בכינויים המוגנים המפורטים בסעיף 21ח' לחוק המל"ג למוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות, כמפורט להלן:

טכניון: אוניברסיטה שעיקר עיסוקה בתחומים טכנולוגיים.

אקדמיה: מוסד אקדמי המתמקד בתחומי האמנות והעיצוב, שעיקר הלימוד בו נעשה ע"י הוראה יחידנית ולא ע"י הוראה פרונטאלית.

פקולטה: מוסד אקדמי או מסגרת בתוך מוסד אקדמי המאגדים תחומי לימוד בעלי בסיס עיוני-אקדמי כללי משותף.

מכון טכנולוגי: מוסד אקדמי שעיקר עיסוקו בתחומים טכנולוגיים.

השימוש ביתר הכינויים המוגנים המפורטים בסעיף 21ח' (למעט אוניברסיטה), על ידי מוסד להשכלה גבוהה שאינו אוניברסיטה, אינם מוגבלים.

הנחיות אלה יגובשו לכדי כללים בתיאום עם משרד המשפטים ויובאו לאישור המועצה להשכלה גבוהה.

**שאלת קיומם של מוסדות להשכלה גבוהה לכוונת
רווח במערכת ההשכלה הגבוהה**

- 129 / 10 מוסדות להשכלה גבוהה לכוונות רווח – ישיבת המועצה מס' (374) 3 מיום 9.7.2002**
- המועצה להשכלה גבוהה מחליטה לבטל את החלטת המועצה מס' 125/8 מיום 26.7.1994 שעניינה מוסדות להשכלה גבוהה למטרות רווח.
- 130 / 10** 1. המועצה להשכלה גבוהה מחליטה להקים ועדה לבדיקת מכלול הנושאים הקשורים לסוגיית מוסד להשכלה גבוהה למטרות רווח.
2. עד לקבלת המלצות הוועדה האמורה ולקבלת החלטות, המועצה מחליטה שלא לאפשר הגשה של בקשות לפתיחת מוסדות ישראליים להשכלה גבוהה למטרות רווח.
- 390 / 10 דו"ח ועדת המשנה של המועצה להשכלה גבוהה לבדיקת סוגיית מוסדות להשכלה גבוהה לכוונת רווח במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל - ישיבת המועצה מס' (390) 22 מיום 25.11.2003**
- המועצה להשכלה גבוהה מודה לוועדה – בראשותו של פרופ' שלמה גרוסמן – לבדיקת סוגיית מוסדות להשכלה גבוהה לכוונת רווח במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל, על עבודתה ועל הדו"ח שהגישה.
- המועצה מאמצת את המלצות הוועדה ומחליטה:
1. שלא לאפשר קיומם של מוסדות להשכלה גבוהה לכוונת רווח במדינת ישראל. בקשות לפתיחת מוסדות ישראליים להשכלה גבוהה לכוונת רווח, אם וכאשר יוגשו, יידחו על הסף.
 2. גופים אשר יבקשו להפוך למוסדות להשכלה גבוהה יפעלו כמלכ"ר ויתאגדו כעמותה או כחברה לתועלת הציבור, בהתאם להנחיות התאגידיות של מינהל המועצה וות"ת.
 3. כאשר תוגש בקשה של גוף הפועל כמלכ"ר (עמותה או חברה לתועלת הציבור) המבקש להקים מוסד להשכלה גבוהה תוך התקשרות עם תאגיד הפועל לכוונת רווח, יוחלט בשלב ראשון אם ניתן להגדיר גוף זה כמוסד לכוונת רווח בהתאם למבחנים שייקבעו. אם התשובה תהיה חיובית, אזי תידחה הבקשה על הסף. אם לאו - תיבדק הבקשה בהתאם לפרוצדורות המקובלות.

**היקפי העסקה של הסגל האקדמי
במוסדות להשכלה גבוהה**

הגדרות היקפי העסקה של סגל הוראה אקדמי: אי שימוש במונח "משרה עיקרית" – ישיבת המועצה מס'

15.7.2003 מיום 19(387)

סיכום:

המועצה להשכלה גבוהה מחליטה שלא להשתמש עוד במונח "משרה עיקרית". היקפי העסקה של סגל אקדמי יוגדרו במונחים קיימים ומוכרים במערכת (למשל: משרה מלאה, $\frac{3}{4}$ משרה, חצי משרה).

296 / 10 הגדרת משרה מלאה במוסדות חוץ תקציביים - ישיבת המועצה מס' 19(387) מיום 15.7.2003

מועצה מחליטה כי היקף משרה מלאה במוסדות חוץ-תקציביים לא יפחת מ-6 ש"ש שנתיות (12 ש"ש) הוראה.

**גיבוש דגם מנחה לתוכניות לימודים
לתואר ראשון ב-B.A. כללי**

572 / 10 המלצת הוועדה לגיבוש דגם מנחה לתכניות לימודים לתואר ראשון ב.א. כללי - ישיבת המועצה

מס' (400) 32 מיום 13.7.2004

המועצה להשכלה גבוהה דנה בהמלצות הוועדה לגיבוש דגם מנחה לתכניות לימודים לתואר ראשון B.A. רב-תחומי/כללי והיא מחליטה כלהלן:

1. המועצה מודה לוועדה בראשותו של פרופ' עמוס רולידר על עבודתה ועל ההמלצות שהגישה לה.
2. המועצה מאמצת את המלצות הוועדה ומחליטה על דגם מנחה לתכניות לימודים לתואר ראשון B.A. רב-תחומי/כללי בכלל המוסדות להשכלה גבוהה, כפי שיפורט להלן.
3. בקשות לפתיחת תכניות לימודים חדשות יבדקו בהתאם לדגם המפורט בהחלטה זו.
4. על מוסדות המפעילים כיום תכניות לימודים לתואר ראשון B.A. כללי/ רב תחומי להתאים את התכניות הנ"ל לדגם המנחה החל בשנת הלימודים תשס"ז ולדווח על כך למועצה. מחזורי לימוד שהחלו לימודיהם בתשס"ד ושיחלו לימודיהם בשנים תשס"ה ותשס"ו יוכלו לסיים לימודיהם בהתאם למתכונת שהייתה נהוגה עד תשס"ד.
5. בהתאם לכתב המינוי שלה, מתבקשת הוועדה הבודקת להמשיך בבדיקת בקשת המכללה האקדמית גליל מערבי לקבל היתר לפתוח מוסד להשכלה גבוהה ולקיים בו תכנית לימודים לתואר ראשון "רב תחומי במדעי החברה" וזאת בהתאם לדגם המפורט בהחלטה זו.
6. המועצה מחליטה לקיים דיון עקרוני בנושא לימודי תשתית בתכניות לימודים לתואר ראשון באשר הן.

להלן הדגם המנחה לתכניות לימודים לתואר ראשון B.A. רב תחומי/כללי:

א. תכנית הלימודים

1. מתכונת הלימודים והמבנה
 - א. תכנית לימודים לתואר ראשון B.A. כללי/רב-תחומי יוכלו להתקיים הן במתכונת דו חוגית (בצירוף חוג דיסציפלינארי) והן במתכונת חד חוגית.
 - ב. כל השילובים בין הפקולטות השונות (מדעי הרוח, מדעי החברה, מדעים מדויקים, מדעי החיים) הם אפשריים.
 - ג. מבנה מתכונת לימודים דו-חוגית:
 - תכנית הלימודים במתכונת דו-חוגית תכלול לפחות 3 חטיבות מ-3 דיסציפלינות שונות. חטיבות הלימודים הדיסציפלינריות יוכלו להיות מתוך כלל תחומי הידע המוצעים.
 - סך היקף הלימודים יהיה 60 ש"ס/ני"ז והיקף כל חטיבה לא יעלה על 20 ש"ס/ני"ז. במסגרת המתכונת הדו-חוגית יידרשו תלמידי התכנית יידרשו לעבודה סמינריונית אחת לפחות.
 - ד. מבנה מתכונת לימודים חד-חוגית:
 - תכנית הלימודים במתכונת חד חוגית תכלול לפחות 4 חטיבות מ-4 דיסציפלינות שונות. חטיבות הלימודים הדיסציפלינריות יוכלו להיות מתוך כלל תחומי הידע המוצעים.
 - סך היקף הלימודים יהיה 120 ש"ס/ני"ז והיקף כל חטיבה לא יעלה על 30 ש"ס/ני"ז.
 - תלמידי התכנית יידרשו לשתי עבודות סמינריוניות לפחות.

ה. רמתם ואיכותם של הקורסים הנלמדים במסגרת תכניות הלימודים לתואר B.A.

רב תחומי/כללי תהיינה זהות לאיכותם ורמתם של קורסים בתכניות דיסציפלינריות. תלמידי התכנית ילמדו את קורסי התכנית יחד עם התלמידים בתכניות הדיסציפלינריות, וזאת במידת האפשר.

2. שם התכנית ושם התואר

- א. לאור העובדה שמדובר בהשכלה כללית רחבה ולא בהשכלה דיסציפלינרית, תעודת הבוגר לא תכלול ציון של שמות הפקולטות ושמות החטיבות.
- ב. תכניות לימודים חדשות - שם התכנית יהיה B.A. כללי והתואר שיוענק יהיה:
 - במתכונת החד-חוגית – "בוגר (B.A.) בלימודים כלליים".
 - במתכונת הדו-חוגית – "בוגר (B.A.) ב-X ובלמודים כלליים".
- ג. תכניות לימודים קיימות - שמן של תכניות לימודים קיימות (B.A. כללי/רב-תחומי) יוכל להישאר כפי שהיה עד כה. שם התואר בתכניות B.A. כללי יהיה כפי שפורט לעיל. שם התואר בתכניות B.A. רב תחומי יהיה:
 - במתכונת החד-חוגית – "בוגר (B.A.) בלימודים רב-תחומיים".
 - במתכונת הדו-חוגית – "בוגר (B.A.) ב-X ובלמודים רב-תחומיים".

ב. סגל ההוראה

1. בראש תכנית הלימודים יעמוד איש סגל בכיר בעל תואר שלישי בתחום הרלוונטי לתכנית הלימודים.
2. בכל חטיבה ילמד לפחות איש סגל אחד בדרגת מרצה בכיר ומעלה בעל תואר שלישי בתחום החטיבה, שיועסק במשרה מלאה במוסד ולפחות ב-4 ש"ש בתכנית.
3. במקרים בהם קיימות מחלקות דיסציפלינריות עצמאיות אשר מהן נגזרות חטיבות תכנית הלימודים, סגל ההוראה יבוא מתוך המחלקות הדיסציפלינריות.

**מהות התואר הראשון
התמחויות ומגמות לתואר ראשון**

862 / 10 מהות התואר הראשון – התמחויות ומגמות לתואר ראשון - ישיבת המועצה, מס' (417) 50 מיום

20.12.2005

1. המועצה להשכלה גבוהה דנה בנושא העקרוני של "מהות התואר הראשון- התמחויות ברמת התואר הראשון".
2. מתוך רצון להגן על מעמדו ומהותו של התואר הראשון, וליצור דין שווה למסיימי תואר זה, סבורה המועצה להשכלה גבוהה כי ככלל, מן הראוי, כי מוסד להשכלה גבוהה יעניק תואר ראשון, שהוסמך להעניקו על ידי המועצה, בתחום הרחב בו נמצאים רוב לימודי התוכנית לתואר ראשון, ואילו את "ההתמחות" ניתן יהיה לרשום בגיליון הציונים אך לא בתעודת התואר עצמו.
3. תינתן אפשרות להגיש למועצה להשכלה גבוהה בקשה לחריגה מהכלל האמור, כשהיא מנומקת, והמועצה תבדוק את הבקשה לגופה, כדי לראות אם אכן ניתן לרשום את ההתמחות בתואר עצמו, כפי שהמוסד מבקש.
4. בנוסף, תקבע המועצה להשכלה גבוהה הוראות מעבר למוסד להשכלה גבוהה המעניק תואר ראשון באישור המועצה להשכלה גבוהה, במתכונת שונה מהאמור בסעיף 2.
5. בטרם תתקבל החלטה סופית בנושא, מחליטה המועצה לתת למוסדות להשכלה גבוהה הרלוונטיים זכות להשמיע את עמדתם בנושא.

863/10 "לימודי היסוד" ברמת התואר הראשון - ישיבת המועצה, מס' (417) 50 מיום 20.12.2005

- המועצה להשכלה גבוהה דנה בנושא העקרוני של "לימודי היסוד" ברמת התואר הראשון, על פי יוזמתה של חברת המועצה, פרופ' פנינה קליין.
1. המועצה להשכלה גבוהה סבורה כי ברמה העקרונית, ראוי שבלימודי התואר הראשון ישולבו, בנוסף ללימודים הדיסציפלינריים, גם "לימודי יסוד", אשר יעשירו את עולמו הרוחני והתרבותי של הסטודנט.
 2. לצורך קידום רעיון זה, מחליטה המועצה להשכלה גבוהה להקים וועדה אשר תבדוק את ההיבטים המרכזיים הקשורים בשילוב לימודי יסוד במסגרת התואר הראשון, תגבש מודל ותמליץ למועצה להשכלה גבוהה כיצד ליישם, הלכה למעשה, את שילובם של לימודי היסוד ברמת התואר הראשון בכלל המוסדות להשכלה גבוהה בישראל.
 3. המועצה מבקשת כי בהרכב הוועדה ישתתפו חברים מהמועצה להשכלה גבוהה ואישים בולטים בתחום מדעי הרוח ולימודי היסוד מהמוסדות להשכלה גבוהה.

פריסת לימודים אקדמיים לתואר ראשון

196 / 10 דיון עקרוני בשאלת קיום לימודים אקדמיים לתואר במתכונת של יום אחד בשבוע - ישיבת

המועצה מס' (381) 13 מיום 18.2.2003

- המועצה להשכלה גבוהה קיימה דיון עקרוני בשאלת קיום לימודים אקדמיים לתואר ראשון במתכונת של יום לימודים אחד בשבוע ובתום הדיון החליטה המועצה כדלקמן :
1. להטיל על ות"ת להכין עבודת מטה בנושא קיום לימודים במתכונת של יום לימודים אחד בשבוע ולבחון במסגרת זו את ההיבטים הכספיים והארגוניים הכרוכים בקיום מתכונת לימודים, כאמור, ולהגיש למועצה להשכלה גבוהה את המלצותיה בנושא.
 2. להקים –במקביל- וועדה של המועצה, שתבחן מבחינה אקדמית את שאלת ההיתכנות של קיום לימודים אקדמיים לתואר ראשון במתכונת של יום לימודים אחד בשבוע ותגיש המלצותיה למועצה להשכלה גבוהה.
 3. לבקש את מזכירות המועצה לפנות למוסדות להשכלה גבוהה כדי לרכז נתונים על מוסדות המקיימים לימודים אקדמיים לתואר ראשון במתכונת של יום לימודים אחד בשבוע ולהגיש למועצה את הנתונים.
 4. לדון בנושא קיום לימודים אקדמיים לתואר ראשון במתכונת של יום לימודים אחד בשבוע לאורן של המלצות הוועדה של המועצה, המלצות ות"ת והנתונים שייאספו מן המוסדות להשכלה גבוהה בעניין זה.

611 / 10 דו"ח הוועדה של לבדיקה אקדמית של המועצה להשכלה גבוהה לבדיקת שאלת ההיתכנות

לקיום לימודים אקדמיים לתואר ראשון במתכונת של יום לימודים אחד בשבוע – ישיבת

המועצה מס' (401) 34 מיום 2.11.04

- א. המועצה להשכלה גבוהה דנה בישיבתה שהתקיימה בתאריך 2.11.2004 בדו"ח הוועדה האקדמית של המועצה, בראשותו של פרופ' יחזקאל טלר, שבדקה את שאלת ההיתכנות לקיום לימודים אקדמיים לתואר ראשון במתכונת של יום לימודים אחד בשבוע.
- ב. המועצה להשכלה גבוהה מודה לוועדה האקדמית על עבודתה ועל הדו"ח שהגישה.
- ג. המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את מכלול המלצות של הוועדה האקדמית ומחליטה כדלקמן :
1. המועצה להשכלה גבוהה סבורה כי לימודים אקדמיים, מן הראוי שיתקיימו תוך דיון מפרה, מתמשך וקונפליקט ואל, בין קבוצות שונות, בין דעות שונות, ויהיו מתמשכים ורציפים.
 2. המועצה להשכלה גבוהה אינה רואה כל אפשרות לבסס מוסד להשכלה גבוהה שלם רק על מתכונת- לימודים של יום אחד בשבוע לתואר ראשון.
 3. המועצה להשכלה גבוהה בדעה כי ראוי שבמוסד להשכלה גבוהה יתקיימו הלימודים לתואר ראשון ל-90% מהסטודנטים (כלומר, לחלק הארי של גוף-הסטודנטים הלומד בו) במתכונת לימודים רגילה, מלאה, רציפה ומתמשכת, במשך 3 ימים בשבוע לפחות, על פני 3 שנים, או בסה"כ על פני תקופה שלא תעלה על 6 שנים.

4. מתוך רצון לאפשר נגישות רבה ככל האפשר למעגל ההשכלה הגבוהה, לרבות בפריפריה, ומתוך צורך להתחשב בצבורים ספציפיים הנתקלים בקושי אמיתי להגיע ללימודים אקדמיים בקמפוס ברוב ימות השבוע, מוכנה המועצה להשכלה גבוהה לאפשר למוסד להשכלה גבוהה החפץ בכך, להקים באישורה, תוכניות לימודים לתואר ראשון לאוכלוסיות ספציפיות ("תוכניות מיוחדות").

כדי להבטיח רמה אקדמית נאותה בתוכניות אלה וכדי לחשוף את הסטודנטים הלומדים בהן לתרבות אקדמית מקובלת, גיבשה המועצה להשכלה גבוהה מתווה לקיום "תוכניות מיוחדות":

4.1 היקף "התוכניות המיוחדות" לתואר ראשון במוסד להשכלה גבוהה, המיועדות לקבוצות ספציפיות, לא יעלה על 10% מכלל הסטודנטים לתואר ראשון הלומדים בו.

4.2 ייעודן של "התוכניות המיוחדות" הוא לענות על צרכיהן המוגדרים של קבוצות אוכלוסיה ספציפיות.

4.3 במסגרת "התוכניות המיוחדות", תינתן אפשרות לרכז את הלימודים על פני יומיים אינטנסיביים בשבוע, בהם ילמדו הסטודנטים 12 שעות שבועיות, לפחות.

4.4 אין לפתוח, לרשום תלמידים או לפרסם "תוכניות מיוחדות" בלא אישור מן המועצה להשכלה גבוהה קודם לכך.

4.5 המועצה להשכלה גבוהה תערוך בדיקה ל"תוכניות המיוחדות" כדי לוודא שקיימת בהן תוכנית הליבה Core Curriculum וכי הן זהות לתוכניות הרגילות המתקיימות למרבית הסטודנטים באותם מוסדות.

4.6 בהתאם לכך, מחליטה המועצה להשכלה גבוהה לשנות את הסעיף בהחלטת המועצה להשכלה גבוהה מיום 18.5.2004 המאפשר "תוכניות מיוחדות" לאוכלוסיות ספציפיות בהיקף של 5% מכלל הסטודנטים במוסד הלומדים לאותה רמת התואר, ומעתה יהיה ההיקף של ה"תוכניות המיוחדות" בשיעור של 10% מכלל הסטודנטים במוסד, הלומדים לאותה רמת התואר.

801 / 10 תיקון החלטת המל"ג מיום 2.11.2004 בנושא פריסת הלימודים לתואר ראשון על פני ימות השבוע

(לשעבר: "שאלת ההיתכנות לקיום לימודים אקדמיים לתואר ראשון במתכונת של יום לימודים

אחד בשבוע") - ישיבת המועצה מס' (414) 47 מיום 19.7.2005

א. המועצה להשכלה גבוהה דנה בישיבתה שהתקיימה בתאריך 19.7.2005 בהצעה לתקן את החלטת המועצה להשכלה גבוהה 611\10 מיום 2.11.2004 בעניין פריסת הלימודים לתואר ראשון על פני ימות השבוע, וזאת לאחר שהתקבלו התייחסויות שונות בנושא.

ב. המועצה להשכלה גבוהה מקבלת את ההצעה לתקן את החלטת המועצה להשכלה גבוהה 611\10 מיום 2.11.2004 בעניין פריסת הלימודים האקדמיים לתואר ראשון על פני ימות השבוע, לפי הפירוט דלהלן:

1. המועצה להשכלה גבוהה סבורה כי לימודים אקדמיים, מן הראוי שיתקיימו תוך דיון מפרה,

מתמשך וקונפליקטואלי, בין קבוצות שונות, בין דעות שונות, ויהיו מתמשכים ורציפים.

המועצה בדעה כי לימוד מאומץ של מספר רב של שעות הנלמדות במספר מצומצם של ימי לימוד בשבוע- אינו מאפשר הפנמה וקליטה ראויה של החומר הנלמד; פוגע מהותית ברמה

ובאיכות הלימודים האקדמיים; אינו מספק סביבה אקדמית ראויה; אינו מאפשר השרשת המיומנויות האקדמיות הנדרשות מבוגרי תואר ראשון ויוצר תמריץ ל"קיצורי דרך" הפוגעים באיכות האקדמית.

2. על כן, מחליטה המועצה כי ככלל, במוסד להשכלה גבוהה יתקיימו הלימודים לתואר ראשון במתכונת לימודים רגילה, מלאה, רציפה ומתמשכת, במשך שלושה (3) ימים בשבוע, לפחות, על פני 3 שנים, ומכל מקום על פני תקופה שלא תעלה על 6 שנים.
 3. מוסד להשכלה גבוהה המבקש לקיים תוכנית לימודים לתואר ראשון החורגת מהכלל האמור בסעיף 2, יגיש בקשה מנומקת למועצה להשכלה גבוהה, שתיבדק לגופה, כדי לראות אם אכן ניתן לקיימה, כפי שהמוסד מבקש, תוך חריגה ממתכונת הלימודים הרגילה והמלאה לתואר ראשון, עליה הוצהר לעיל בסעיף 2.
 4. הוראות מעבר: המועצה להשכלה גבוהה קובעת כי, מוסד להשכלה גבוהה המקיים באישור המועצה להשכלה גבוהה תוכנית לימודים לתואר ראשון במתכונת שונה מהאמור בסעיף 2, יוכל לאפשר לסטודנטים שכבר לומדים בה, לסיים את חוק לימודיהם לתואר ראשון, אך לא יוכל לרשום סטודנטים חדשים לתוכנית זו לשנת הלימודים תשס"ז - אוקטובר 2006.
 5. סעיפים 2, 3 ו-4 להחלטה זו ייכללו במסגרת כללי המועצה להשכלה גבוהה (תארים מוכרים), תשכ"ד-1964.
 6. למרות זאת, מתוך רצון לאפשר נגישות רבה ככל האפשר למעגל ההשכלה הגבוהה, לרבות בפריפריה, ומתוך צורך להתחשב בצבורים ספציפיים הנתקלים בקושי אמיתי להגיע ללימודים אקדמיים בקמפוס ברוב ימות השבוע, תהיה מוכנה המועצה להשכלה גבוהה לשקול לאפשר למוסד להשכלה גבוהה החפץ בכך, להקים באישורה, תוכניות לימודים לתואר ראשון לאוכלוסיות ספציפיות ("תוכניות מיוחדות").
- כדי להבטיח רמה אקדמית נאותה בתוכניות אלה וכדי לחשוף את הסטודנטים הלומדים בהן לתרבות אקדמית מקובלת, גיבשה המועצה להשכלה גבוהה מתווה לקיום "תוכניות מיוחדות":
- 6.1 היקף "התוכניות המיוחדות" לתואר ראשון במוסד להשכלה גבוהה, המיועדות לקבוצות ספציפיות, לא יעלה על 10% מכלל הסטודנטים לתואר ראשון הלומדים בו.
 - 6.2 ייעודן של "התוכניות המיוחדות" הוא לענות על צרכיהן המוגדרים של קבוצות אוכלוסיה ספציפיות.
 - 6.3 במסגרת "התוכניות המיוחדות", תינתן אפשרות לרכז את הלימודים על פני יומיים אינטנסיביים בשבוע, בהם ילמדו הסטודנטים 12 שעות שבועיות, לפחות.
 - 6.4 אין לפתוח, לרשום תלמידים או לפרסם "תוכניות מיוחדות" בלא אישור מן המועצה להשכלה גבוהה קודם לכך.
 - 6.5 המועצה להשכלה גבוהה תערוך בדיקה ל"תוכניות המיוחדות" כדי לוודא שקיימת בהן תוכנית הליבה Core Curriculum וכי הן זהות לתוכניות הרגילות המתקיימות למרבית הסטודנטים באותם מוסדות.
 - 6.6 בהתאם לכך, מחליטה המועצה להשכלה גבוהה לשנות את הסעיף בהחלטת המועצה להשכלה גבוהה מיום 18.5.2004 המאפשר "תוכניות מיוחדות" לאוכלוסיות ספציפיות בהיקף של 5% מכלל הסטודנטים במוסד הלומדים לאותה רמת תואר, ומעתה יהיה ההיקף של "תוכניות המיוחדות" בשיעור של עד 10% מכלל הסטודנטים במוסד, הלומדים לאותה רמת תואר.

**לימודי התואר השני עם תיזה או ללא תיזה
במוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות**

לימודי התואר השנים עם תיזה במוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות – ישיבת**מועצה מס' (370) 11 מיום 7.1.2003**

1. המוסדות שאינם אוניברסיטאות יכולים להגיש בקשה לפתיחת תכנית לימודים לתואר שני ללא תיזה בהתאם להחלטת המועצה להשכלה גבוהה בעניין לימודים לתואר שני.
 2. המועצה להשכלה גבוהה תקים ועדה לגיבוש קריטריונים לקיום לימודים לתואר שני עם תיזה במוסדות שאינם אוניברסיטאות ותביא אותם לאישור המועצה.
 3. לאחר אישור הקריטריונים, מוסדות שאינם אוניברסיטאות יוכלו להגיש בקשות לפתיחת תכניות לימודים לתואר שני עם תיזה בהתאם למתווה הבא:
 - א. בשלב ראשון - מוסדות שאינם אוניברסיטאות יוכלו להגיש בקשה לפתיחת תכנית לימודים לתואר שני עם תיזה בשיתוף פעולה אקדמי עם אוניברסיטה. תעודת המוסמך תוענק ע"י המוסד שאינו אוניברסיטה ויצויין בה כי התואר ניתן בשיתוף פעולה אקדמי עם האוניברסיטה הרלוונטית.
 - ב. בשלב שני - מוסדות שאינם אוניברסיטאות יוכלו לפתוח תכנית לימודים עצמאית לתואר שני עם תיזה, רק לאחר שהעמידו 3 מחזורי בוגרים לתואר שני עם תיזה בשיתוף פעולה אקדמי עם אוניברסיטה (כאמור בסעיף 3א' לעיל). מוסדות שאינם אוניברסיטאות יפנו למועצה להשכלה גבוהה בבקשה לפתוח את התכנית העצמאית כמקובל.
- הבקשות שיוגשו – הן לפי סעיף 3א' לעיל והן לפי סעיף 3ב' לעיל - ייבדקו ויאושרו בהתאם לפרוצדורות המקובלות לטיפול בבקשות לפתיחת תכניות לימודים חדשות. לאור האמור לעיל, יופסק הטיפול בבקשות של מוסדות שאינם אוניברסיטאות לתכניות לימודים לתואר שני עם תיזה שכבר הוגשו למועצה.

295 / 10 תיקון החלטת המועצה להשכלה גבוהה מיום 11.12.2001 בעניין לימודים לתואר שני במוסדות**להשכלה גבוהה - ישיבת המועצה, מס' (387) 19.7.2003**

- המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המלצות ועדת המשנה למוסדות שאינם אוניברסיטאות ומחליטה לתקן את החלטתה מיום 11.12.2001 בעניין לימודים לתואר שני ברוח ההמלצות:
1. המועצה להשכלה גבוהה סבורה כי על מוסד המבקש לקבל הסמכה להעניק תואר שני לעבור תהליך שיש בו עליית מדרגה ובניית תשתית אקדמית דרושה.

על-כן, קודם שבקשה לפתיחת תכנית לימודים לתואר שני תעבור בדיקה קפדנית ע"י ועדה מקצועית של המועצה, על התכנית לעמוד בתנאי סף.
- להלן מפורטים תנאי הסף להגשת בקשה לפתיחת תכנית לתואר שני:**
- 1.1 בהתאם לכללי המועצה להשכלה גבוהה (הסמכת מוסד מוכר להענקת תואר מוכר) תשכ"ד – 1964: מוסד להשכלה גבוהה לא יוסמך בדרך כלל להעניק תואר אקדמי מוכר שני אלא אחרי שהעמיד ארבעה מחזורים של בעלי תואר אקדמי מוכר ראשון.
 - 1.2 בראש כל תכנית לימודים לתואר שני יעמוד איש סגל בכיר בעל תואר שלישי מדרגת מרצה בכיר ומעלה, המועסק במשרה מלאה במוסד, ובהיקף שלא יפחת מחצי משרה בתוכנית לתואר שני. ראש תכנית הלימודים ילמד קורסים בתכנית.

- 1.3 כל המורים המלמדים בכל תכנית לתואר שני יהיו סגל אקדמי בכיר (מדרגת מרצה), בעלי תואר שלישי. במקרים מיוחדים (כחריג) יוכלו ללמד בתכנית מורים בודדים בעלי מוניטין בתחום, שלתחום התמחותם זיקה ברורה לתכנית הלימודים והם אינם בעלי תואר שלישי. בתכנית לימודים בתחומי אמנות ועיצוב (לא כולל אדריכלות) יהיה הסגל מורכב גם מיוצרים ואמנים בתחומי אמנות רלוונטיים, בעלי תואר אקדמי נאות או בעלי רמה אמנותית נאותה.
- 1.4 בכל תכנית לימודים צריך שיהיה לפחות פרופסור אחד שמשרתו המלאה היא במוסד.
- 1.5 סגל ההוראה של תכנית לימודים לתואר שני יכלול גרעין של 2-3 מורים שיועסקו במשרה תקנית במוסד – ביניהם ראש תכנית הלימודים – ובהיקף שלא יפחת מחצי משרה בתכנית לתואר שני.
- 1.6 מחצית המורים שמלמדים בתכנית לתואר שני המועסקים במשרה תקנית במוסד יהיו בדרגת מרצה בכיר ומעלה.
- 1.7 לפחות שני שלישי ממספר הקורסים הניתנים בתכנית יילמדו ע"י מורים המועסקים במוסד במשרה תקנית בהיקף של 75% משרה ומעלה. מוסד יתחייב שלפחות 2/3 מהקורסים של תכנית הלימודים שילמד תלמיד בפועל, יילמדו על ידי מורים במוסד במשרה תקנית בהיקף של 75% משרה ומעלה.
- 1.8 מוסד יעמיד תשתית פיזית ראויה ללימודי תואר שני בתחום המבוקש, לרבות ספרייה ומעבדות מתאימות.
2. המועצה להשכלה גבוהה תדון בבקשות לפתוח תוכניות לימודים לתואר שני במכללות הטכנולוגיות רק לאחר שתעבורנה הליך של שדרוג מ- B.Tech. ל- B.Sc.
3. הסמכה ללימודי התואר השני במוסד מתוקצב שאינו אוניברסיטה תהיה מותנית בהסכמה של המוסד ושל הסגל האקדמי שלו לקיים בהקפדה את כללי ההעסקה שנקבעו לו עם הסמכתו להעניק תואר ראשון. לשון אחר, צרכי ההוראה לתואר שני לא יהיו סיבה לשינוי תנאי ההעסקה. כללי התקצוב למוסדות לא-אוניברסיטאיים יישמרו גם אם ייפתחו בהם לימודים לתואר שני.
- הטיפול בבקשות לפתיחת תכניות לימודים לתואר שני יהיה בהתאם להחלטה דלעיל החל ביום קבלתה, לרבות בקשות שכבר הוגשו למועצה ונבדקו בהתאם להחלטת המועצה מיום 11.12.2001 בנושא.**
- * החלטה זו מהווה תיקון להחלטת המועצה מיום 11.12.2001 בעניין לימודים לתואר שני במוסדות להשכלה גבוהה ומחליפה אותה.**

596 / 10 תואר שני עם תיזה במוסדות שאינם אוניברסיטאות – החלטה סופית - ישיבת המועצה מס' (400)

33 מיום 26.10.2004

1. מוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות יוכלו לקיים לימודי תואר שני עם תיזה אם יעמדו ברמה אקדמית נאותה, כולל סביבה מחקרית מתאימה.
2. בהתאם להמלצת ות"ת:
 - א. התעריפים שייקבעו במוסדות שאינם אוניברסיטאות המתוקצבים ע"י ות"ת יהיו זהים לתעריפים במוסדות כאלה לתואר שני ללא תיזה. מובהר כי במוסדות אלה לא תתקצב ות"ת תשתיות מחקריות (פיזיות וכ"א) הדרושות לתכניות עם תיזה.
 - ב. קיום הלימודים מותנה באישור ות"ת כי תקציב המוסד שאינו אוניברסיטה מאוזן והוא יכול להעמיד תשתיות מחקר והוראה הנדרשים לצורך לימודי תואר שני עם תיזה במסגרת תקציבו המאושר (ובכלל זה השתתפות ות"ת המאושרת בהתאם לתעריפים לתואר שני).
 - ג. תנאי עבודת הסגל האקדמי (לרבות היקף שעות הוראה, תנאים נלווים וכו') במוסדות מתוקצבים לא ישתנו כתוצאה מקיומם של לימודים לתואר שני עם תיזה.
 - ד. יש לעמוד על כך שקיום לימודים לתואר שני עם תיזה לא יפגע בלימודים לתואר ראשון ולתואר שני ללא תיזה במוסד שאינו אוניברסיטה.
 - ה. במוסדות מתוקצבים ייבדקו גם ההיבטים התכנוניים.
3. להלן קריטריונים להגשה ולאישור של תכניות לימודים לתואר שני עם תיזה במוסדות שאינם אוניברסיטאות. הקריטריונים יהוו בסיס וקו מנחה לעבודתן של הוועדות הבודקות שיוקמו לבדיקת הבקשות השונות.

א. כללי

תכנית לימודים לתואר שני עם תיזה במוסד שאינו אוניברסיטה תעמוד בכל החלטות המועצה באשר ללימודים לתואר שני.

ב. תפיסת יסוד

- א. מוסדות שאינם אוניברסיטאות המבקשים לקיים תכנית לימודים לתואר שני עם תיזה בתחום מסוים, נדרשים להציג תכנית לימודים בהיקף וברמה אקדמית הדומים לאלה המקובלים באוניברסיטאות, בתחום זה. על המוסדות המבקשים להוכיח רמת לימודים אקדמית גבוהה של לימודי התואר הראשון, לקיים תשתית ראויה לביצוע מחקרים, ולהציג סגל הוראה אקדמי בכיר, מיומן ומעודכן לקיום תכנית הלימודים המבוקשת.
- ג. לימודים קודמים בתחום המבוקש
 - א. על המוסד המבקש להציג רמה אקדמית גבוהה של לימודי התואר הראשון בתחום המבוקש לתואר שני, בין היתר על ידי הישגים אקדמיים של הסטודנטים, כולל קבלה לתארים מתקדמים באוניברסיטאות, לפי שיקול דעתה של הוועדה הבודקת.
 - ד. סביבה מחקרית
 - א. על המוסד המבקש להציג סביבה תומכת ותשתית פיסית ראויה ועדכנית לקיום תכנית הלימודים בתחום הנדון, כגון: מעבדות שיאפשרו ביצוע המחקר, ספרייה מתאימה הכוללת בין היתר גישה למאגרי מידע וגרסאות אלקטרוניות של כתבי העת המובילים בתחום.

ה. הסגל האקדמי

- על המוסד המבקש להציג סגל הוראה אקדמי בכיר העומד בקריטריונים של פעילות ומצוינות אקדמית, דהיינו: פרסומים מדעיים, השתתפות בכנסים מדעיים, וכדומה. סגל ההוראה האקדמי בתכנית המבוקשת ימלא את הדרישות הבאות:
- בראש כל תכנית לימודים לתואר שני יעמוד איש סגל בכיר בעל תואר שלישי מדרגת מרצה בכיר ומעלה, המועסק במשרה מלאה במוסד, ובהיקף שלא יפחת מחצי משרה בתכנית לתואר שני.
 - כל המורים המלמדים בתכנית יהיו סגל אקדמי בכיר (מדרגת מרצה) בעלי תואר שלישי. במקרים מיוחדים (כחריג) יוכלו ללמד בתכנית מורים בודדים בעלי מוניטין בתחום, שלתחום התמחותם זיקה ברורה לתכנית הלימודים והם אינם בעלי תואר שלישי.
 - בסגל ההוראה האקדמי של התכנית יהיו לפחות 3 פרופסורים, מהם לפחות פרופסור מן המניין אחד בתחום הנדון, שמשרתו המלאה היא במוסד המבקש.
 - סגל ההוראה האקדמי של התכנית יכלול גרעין של 2-3 מורים מדרגת מרצה בכיר ומעלה שיועסקו במשרה תקנית במוסד – ביניהם ראש תכנית הלימודים – ובהיקף שלא יפחת מחצי משרה בתכנית לתואר שני.
 - לפחות מחצית מהמורים שמלמדים בתכנית לתואר שני המועסקים במשרה תקנית במוסד יהיו בדרגת מרצה בכיר ומעלה.
 - הוראת שני שלישים לפחות ממספר הקורסים בתכנית הלימודים תהיה על ידי מורים במשרה תקנית במוסד המבקש בהיקף של 75% ומעלה.
 - מנחה התיזה יהיה בדרגת מרצה בכיר לפחות ובעל נסיון מוכח במחקר בתחום התיזה.

1. תכנית הלימודים

תכנית לימודים לתואר שני עם תיזה בתחום מסוים במוסדות שאינם אוניברסיטאות, תהיה בהיקף וברמה אקדמית הדומים לאלה המקובלים בתכניות הלימודים לתואר שני עם תיזה באוניברסיטאות, באותו תחום. תכנית הלימודים תמשך בדרך כלל 4 סמסטרים.

2. תנאי קבלה, הישגים אקדמיים ודרישות גמר

תנאי הקבלה לתכניות במוסדות שאינם אוניברסיטאות, ההישגים האקדמיים הנדרשים מהסטודנטים ודרישות הגמר, יהיו דומים לאלה הנהוגים באוניברסיטאות. עבודת התיזה של הסטודנטים תיבחן ע"י לא פחות משלשה בוחנים – כולם בדרגת מרצה בכיר ומעלה. לפחות שניים מהבוחנים יהיו חברי סגל במוסדות אחרים להשכלה גבוהה הפעילים בתחום המחקר, כשלפחות אחד מהם חבר סגל באוניברסיטה.

4. בשלב ראשון, הסמכה להעניק תואר שני עם תיזה במוסדות שאינם אוניברסיטאות תהיה זמנית. כתנאי לחידוש ההסמכה ייבדקו – בין היתר – עבודות תיזה.

7.2.2006

מסלולים לתואר "מוסמך" ללא תיזה –

א. המועצה להשכלה גבוהה קיימה דיון עקרוני בישיבתה שהתקיימה ביום 7.2.2006 בהמלצת ועדת המשנה לאוניברסיטאות ומכללות לחינוך (מיום 17.1.2006) בענין המסלולים לתואר "מוסמך" ללא תיזה והחליטה לאמץ את המלצתה.

ב. לאחר שבדקה המועצה להשכלה גבוהה את הנוהגים הרווחים במוסדות להשכלה גבוהה בקיום מסלולים לתואר "מוסמך" ללא תיזה, ולאור כוונת המועצה לשמור על רמת לימודים אקדמית נאותה במסלולים לתואר "מוסמך" ללא תיזה במוסדות להשכלה גבוהה, קובעת המועצה להשכלה גבוהה את העקרונות שיפורטו להלן, המייצגים דרישות מינימום להוראה ומטלות הסטודנטים במסלולים לתואר "מוסמך" ללא תיזה –

- 1.ב מטרת המסלולים לתואר "מוסמך" ללא תיזה היא העמקת הידע, הרחבת הידע והתמחות בתחום מסויים שאינה דורשת בהכרח מחקר ועל כן, שעות הלימוד במסלולים אלה יוגדלו בהשוואה למסלולים המחקריים לתואר "מוסמך" המחייבים כתיבת עבודת גמר (תיזה).
 - 2.ב במסלולי הלימוד לתואר "מוסמך" ללא תיזה תהיה מכסת שעות ההוראה לפחות 36 ש"ס (או 18 ש"ש) או 25% יותר ממכסת שעות ההוראה של מסלולי הלימוד המחקריים לתואר "מוסמך" עם תיזה באותו תחום.
 - 3.ב במסלולי הלימוד לתואר "מוסמך" ללא תיזה יוגש מבחן מסכם או עבודה מסכמת.
 - 4.ב כל המסלולים לתואר "מוסמך" יוגשו על פי ההנחיות של המועצה להשכלה גבוהה ללימודי תואר שני במוסדות להשכלה גבוהה.
- ג. תחולה והוראות מעבר-

- 1.ג עקרונות אלו יחולו על בקשות חדשות לפתיחת מסלולים לתואר "מוסמך" ללא תיזה, אשר יוגשו למזכירות המועצה להשכלה גבוהה החל משנה"ל תשס"ז.
 - 2.ג מוסד להשכלה גבוהה המקיים, באישור המועצה, תוכניות או חוגים לתואר "מוסמך" ללא תיזה, שאינם עומדים בדרישות שפורטו לעיל, יתבקש ליישם עקרונות אלה החל משנת הלימודים תשס"ט.
 - 3.ג עקרונות אלה לקיום מסלולים לתואר "מוסמך" ללא תיזה ייכללו, במידת הצורך, מסגרת כללי המועצה להשכלה גבוהה.
 - 4.ג על המוסדות להשכלה גבוהה לדווח למועצה להשכלה גבוהה על יישום כללים אלה או שינויים שנעשו בתוכניות לתואר "מוסמך" ללא תיזה.
- ד. מוסד להשכלה גבוהה הרואה עצמו נפגע מהחלטה זו של המועצה, רשאי להשמיע את טענותיו בכתב ואלו תובאנה בפני המועצה לדיון.

המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את החלטת ועדת המשנה לאוניברסיטאות ומכללות לחינוך בנושא שינוי תנאי הסף להגשת בקשה לפתיחת תואר שני ומחליטה להמליץ בפני מליאת המלי"ג לשנות את החלטת המלי"ג מיום 15.7.2003 בדבר תנאי הסף להגשת בקשה לפתיחת תואר שני כמפורט להלן:

סעיף 1.2 המקורי בהחלטת מלי"ג מיום 15.7.2003:

"בראש כל תכנית לימודים לתואר שני יעמוד איש סגל בכיר בעל תואר שלישי מדרגת מרצה בכיר ומעלה, המועסק במשרה מלאה במוסד, ובהיקף שלא יפחת מחצי משרה בתכנית לתואר שני. ראש תכנית הלימודים ילמד קורסים בתכנית."

הנוסח המתוקן:

"בראש כל תכנית לימודים לתואר שני יעמוד איש סגל בכיר בעל תואר שלישי מדרגת מרצה בכיר ומעלה, המועסק במשרה מלאה במוסד- ובהיקף שלא יפחת משליש משרה בתכנית לתואר שני. ראש תכנית הלימודים ילמד בתכנית."

סעיף 1.5 המקורי בהחלטת מלי"ג מיום 15.7.2003:

"סגל ההוראה של תכנית לימודים לתואר שני יכול גרעין של 2-3 מורים שיועסקו במשרה תקנית במוסד – ביניהם ראש תכנית הלימודים – ובהיקף שלא יפחת מחצי משרה בתכנית לתואר שני."

הנוסח המתוקן:

"בסגל ההוראה של תכנית לימודים לתואר שני יהיו בנוסף לראש התכנית- לפחות שני מורים שיועסקו בחצי משרה במוסד לפחות #"

כמו כן, יש להוסיף להחלטת המלי"ג המעודכנת את הפסקה הבאה:
תנאים אלה הינם תנאי בסיס הכרחיים לצורך הגשת תכניות לימודים לתואר שני עם תיזה ובלי תיזה. יחד עם זאת, בעבור תכניות לימודים לתואר שני עם תיזה, קבעה המועצה כללים נוספים.

1196/10 האם התואר השני (M.Sc - Master of Science) ללא תזה, תואם תוכניות לימודים בתחומי

המדעים - ישיבת המועצה מס' 66(433) מיום 6.2.2007

1. המועצה להשכלה גבוהה מחליטה לאפשר למוסדות להשכלה גבוהה להעניק תואר שני M.Sc בתחומי המדעים, במסלול המחקרי (עם תזה) ובמסלול הנלמד (ללא תזה).
2. בתוכניות לימודים לתואר שני ללא תזה, יופיעו בתעודת הסיום סוג התואר (M.Sc) עם ציון שם התוכנית בלבד.
3. בתוכניות לימודים לתואר שני עם תזה, יופיעו בתעודת הסיום סוג התואר (M.Sc) ושם התוכנית. בנוסף, יצויין במפורש כי התואר מוענק במסלול המחקרי (לדוגמא: M.Sc. בתוכנית... עם תזה/במסלול מחקרי)

פיתוח מערך המכללות בחומש תשס"ב-תשס"ו

605/9 פיתוח מערך המכללות בחומש תשס"ב-תשס"ו) - ישיבת המועצה מס' (356) 57 מיום

23.1.2001

(החלטת מועצה תשיעית מיום 23.1.2001 מהווה רקע להחלטת המל"ג העשירית)

1. המועצה להשכלה גבוהה מחליטה לאמץ את העקרון המונח ביסודם של שני המסמכים שהוגשו בפניה, האחד ע"י פרופ' יחזקאל טלר ופרופ' שלמה גרוסמן והאחר ע"י פרופ' נחמיה לבציון, לפיו יוכלו המכללות לבחור באחת משתי האפשרויות הבאות:
 - א. להגיש בקשה להכרה כמוסד להשכלה גבוהה עצמאי.
 - ב. קבוצת מכללות (מוכרות ואחרות) תוכל להגיש בקשה לקבל הכרה כמוסד להשכלה גבוהה רב-קמפוס.
- בכל אחת משתי האפשרויות תהיה היציאה מן האחריות האקדמית של אוניברסיטה באופן הדרגתי: פיתוח מסלולים של המכללה בצד מסלולים באחריות אקדמית של אוניברסיטה, תוך צמצום הדרגתי של הפעילות האקדמית באחריות אקדמית של אוניברסיטה, עד להפסקת פעילות זו וניתוק מוחלט מן האחריות האקדמית של האוניברסיטה.
2. תוך פרק זמן של חודשיים עד שלושה יגישו המכללות השונות את בקשותיהן למזכירות המועצה להשכלה גבוהה.
3. המועצה תדון בנפרד בשאר הנושאים העולים מתוך שני המסמכים שנזכרו לעיל.

183 / 10 פיתוח מערך המכללות בחומש תשס"ב-תשס"ו – תוספת להחלטת המועצה מס' 605/9 מיום

6.3.2001 ישיבת המועצה מס' (379) 11 מיום 7.1.2003

- בעקבות טענות שונות מצד מכללות בהן מתקיימים לימודים אקדמיים באחריות אקדמית של אוניברסיטאות, לפיהן בהחלטת המועצה להשכלה גבוהה מס' 605/9 בעניין פיתוח מערך המכללות לחומש תשס"ב – תשס"ו, לא נקבע לוח זמנים ברור להתנתקותן של המכללות מן האחריות האקדמית שמעניקות להן האוניברסיטאות וליציאתן לעצמאות (אם כמוסד עצמאי, אם במסגרת מוסד רב קמפוס), מבקשת המועצה – למען הסר ספק – להבהיר את הדברים כדלקמן:
1. החלטת המועצה להשכלה גבוהה מס' 605/9 מיום 6.3.2001 הינה החלטה עקרונית לפיה המתכונת של לימודים במכללות באחריות אקדמית של אוניברסיטאות באה על סיומה, וכי על המכללות שבאחריות אקדמית של אוניברסיטאות להתנתק מן האוניברסיטאות מעניקות האחריות האקדמית לא יאוחר משנה"ל תשס"ו.
 2. שנה"ל תשס"ו תהיה שנה"ל האחרונה בה יתקיימו במכללות לימודים באחריות אקדמית של אוניברסיטאות. שנה"ל האחרונה בה ניתן יהיה לקלוט סטודנטים במכללות ללימודים באחריות אקדמית של אוניברסיטאות הינה שנה"ל תשס"ד.

3. על האוניברסיטאות מעניקות האחריות האקדמית (אוניברסיטת בר אילן ואוניברסיטת בן גוריון) ועל המכללות בהן מתקיימים הלימודים באחריות אקדמית של אוניברסיטאות לדאוג לעמוד בלוח זמנים זה, ולוודא כי לימודים במתכונת זו לא יתקיימו במכללות מעבר לשנה"ל תשס"ו, כאמור לעיל.
4. למען הסר ספק מבקשת המועצה לציין את שמות המכללות בהן מדובר, מכללות בהן מתקיימים לימודים באחריות אקדמית של אוניברסיטאות:
- א. המכללה האקדמית גליל מערבי – באחריות אקדמית של אוניברסיטת בר אילן.
 - ב. מכללת צפת – באחריות אקדמית של אוניברסיטת בר אילן.
 - ג. המכללה האקדמית עמק הירדן – באחריות אקדמית של אוניברסיטת בר אילן.
 - ד. המכללה האקדמית יו"ש – התוכניות שבאחריות אקדמית של אוניברסיטת בר אילן.
 - ה. המכללה האקדמית אשקלון – באחריות אקדמית של אוניברסיטת בר אילן.
 - ו. המכללה האקדמית ספיר – התוכניות שבאחריות אקדמית של אוניברסיטת בן גוריון.
 - ז. המכללה האקדמית אחוה – באחריות אקדמית של אוניברסיטת בן גוריון.

**הגשת תוכניות לימודים חדשות של
האוניברסיטאות עד סוף החומש
המסתיים בתשס"ח**

אישור עקרוני להגשה של תוכניות לימודים חדשות של האוניברסיטאות - עד סוף החומש

הנוכחי - סוף תשס"ח - ישיבת המועצה מס' (421) 54 מיום 21.03.2006

1. המועצה להשכלה גבוהה דנה בישיבתה שהתקיימה בתאריך 21.3.2006 בהמלצות ועדת המשנה לאוניברסיטאות ומכללות לחינוך (מיום 21.3.2006), בראשותה של פרופ' ברכה רגר, בענין אישור עקרוני להגשה של תוכניות לימודים חדשות של האוניברסיטאות - עד סוף החומש הנוכחי - סוף תשס"ח.
2. המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המלצות ועדת המשנה לאוניברסיטאות ומכללות לחינוך, לרבות השינויים והתוספות עליהם המליצה וועדת המשנה, בענין אישור עקרוני להגשה של תוכניות לימודים חדשות של האוניברסיטאות - עד סוף החומש הנוכחי - סוף תשס"ח.
3. בהתאם לכך, מחליטה המועצה להשכלה גבוהה על מתן אישור עקרוני להגשה של תוכניות לימודים חדשות על ידי האוניברסיטאות, עד סוף החומש הנוכחי, דהיינו סוף שנת תשס"ח, בהתאם לדו"ח שהגיש יו"ר ות"ת, פרופ' שלמה גרוסמן, למועצה להשכלה גבוהה בתאריך 16.2.2006 (מסמך מס' 2589) ובתוספת השינויים והדגשים עליהם המליצה ועדת המשנה לאוניברסיטאות ומכללות לחינוך, אשר הוצגו על-פה תוך כדי הדיון במליאת המועצה להשכלה גבוהה, בעקבות הדיון שהתקיים בנושא זה קודם לכן בוועדת המשנה לאוניברסיטאות ומכללות לחינוך.

**הגשת תוכניות לימודים חדשות של מוסדות
שאינם אוניברסיטאות עד סוף החומש
המסתיים בתשס"ח**

796 / 10 אישור עקרוני להגשה של תוכניות לימודים חדשות של המכללות המתוקצבות עד סוף החומש**הנוכחי (תשס"ח) - החלטת מועצה, מס' (414) 47 מיום 19.7.2005**

המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המלצת ועדת המשנה למוסדות שאינם אוניברסיטאות וועדת המשנה לענייני טכנולוגיה והנדסה מיום 19.7.2005. המועצה מחליטה על אישור עקרוני להגשה של תוכניות לימודים חדשות ע"י המכללות האקדמיות המתוקצבות עד סוף החומש הנוכחי (תשס"ח), בהתאם לפירוט המופיע בחומר שהוגש למל"ג ע"י יו"ר ות"ת ובתוספת השינויים והדגשים שהוצגו בעל-פה במליאת המועצה בעקבות הישיבה המשותפת של שתי ועדות המשנה דלעיל.

הנחיות לאיחוד המכללות האקדמיות לחינוך

הנחיות להגשת בקשה לאיחוד מכללות אקדמיות לחינוך – דיון עקרוני - ישיבת מועצה מס'**31.10.2006 (427) מיום**

המועצה להשכלה גבוהה דנה בהצעת צוות האגף האקדמי ל"הנחיות להגשת בקשה לאיחוד מכללות אקדמיות לחינוך ובשלבם לאישור הבקשה", והחליטה לקבלה כלהלן:

הנחיות**כללי**

1. הבקשה להכרה ו/או הסמכה תוגש על בסיס המלצות "ועדת תומר" לתכנון צמצום מספרן של המכללות האקדמיות לחינוך (הוועדה מטעם משרד החינוך לקביעת איחוד המכללות בין לבין עצמן).
2. הבקשה תוגש ע"י ראשי המוסדות המתאחדים ועל ידי מי שעתיד לעמוד בראש המוסד המאוחד ובחתימותיהם.
3. לבקשה יצורף אישור משרד החינוך בנושאים הבאים:
 - א. אישור משרד החינוך על מסמכי האגד המשפטיים של המוסד, לניהולו ולתכניות הלימודים שיתקיימו בו.
 - ב. התחייבות המשרד לתקצוב המסגרת החדשה.
4. עבור כל בקשה לאיחוד מכללות יש להעביר את המידע הבא אודות הגוף החדש המאוחד:
 - א. נתונים כלליים על המוסד: שם, מבנה ארגוני, מבנה אקדמי-ארגוני, רשימת בעלי התפקידים, ועדות, סמכויות ועוד, כתובת, טלפונים, פקס ודואר אלקטרוני של המוסד המאוחד.
 - ב. מוסדות אקדמיים שיתקיימו במוסד המאוחד וסמכויותיהם: הרכב המועצה אקדמית וועדת מינויים, תוך פירוט מבנה, איוש ודרכי הפעולה של מנגנונים אלה.
 - ג. תקנונים אקדמיים ותקנוני ניהול אקדמי של המוסד המאוחד, לרבות תקנון לימודים ותקנון מינויים והעלאה בדרגה. כל זאת תוך פירוט עמידה בהחלטת המל"ג לנושא הניהול האקדמי במוסדות שאינם אוניברסיטאות כפי שתוקנה ביום 15.2.2005.
 - ד. לבקשה יצורפו מסמכים רשמיים המתייחסים לאופן ההתאגדות של המוסד המאוחד: סוג התאגיד, מספר רישום תאגיד ותאריך רישומו. כן יש לצרף עותק תעודת האגד וכן מסמכי התאגיד (תזכיר, תקנון וכו').
 - ה. ככלל, במקרה של קליטת מוסד אחד או יותר לתוך עמותת מכללה קיימת (בניגוד להקמת עמותה חדשה מהיסוד), המכללה תמציא את אישור רשם העמותות לשינוי מסמכי האגד של העמותה הקיימת ולשינוי שמה (המכללה הקולטת). במקרים חריגים ועל מנת לא לעכב את הטיפול בבקשה בשלביה הראשוניים, ניתן להמציא את האישור במועד מאוחר יותר. בכל מקרה מתן הכרה ו/או הסמכות יותנו בעמידת המוסד בהוראה זו.

הכשרת מורים

426 / 10

המשך הפיתוח של תכניות לימודים חדשות במכללות האקדמיות לחינוך לנוכח השינויים הצפויים במערכת הכשרת המורים בישראל - ישיבת המועצה מס' (393) 25 מיום 27.1.2004

1. נוכח השינויים הצפויים במערכת הכשרת המורים בישראל, דנה המועצה להשכלה גבוהה בנושא והחליטה כלהלן: המועצה להשכלה גבוהה תדון בבקשות של מכללות אקדמיות לחינוך לפתיחת תוכניות לימודים חדשות לתואר בוגר בהוראה (B.Ed), אך ורק לאחר קבלת בקשה מנומקת היטב של משרד החינוך בדבר הצורך והחשיבות בפתיחת תוכנית זו.
2. הטיפול בבקשות לפיתוח תוכניות לתואר שני (M.Ed) במכללות לחינוך יימשך כרגיל.

441 / 10

בקשת משרד החינוך לערוך שינוי בדגם המנחה להכשרת עובדי הוראה במכללות לחינוך לתואר ראשון (B.Ed) - ישיבת המועצה מס' (394) 26 מיום 17.2.2004

המועצה להשכלה גבוהה מחליטה לאמץ את המלצת ועדת המשנה לענייני אוניברסיטאות ומכללות לחינוך ולהקים ועדה בודקת אשר תדון בשינויים הנדרשים בדגם המנחה להכשרת עובדי הוראה לתואר B.Ed במכללות לחינוך.

להלן הרכב הוועדה שאושר:

פרופ' עלית אולשטיין – ביה"ס לחינוך, האוניברסיטה העברית – יו"ר.
 פרופ' רות בייט-מרום – החוג לפסיכולוגיה, האוניברסיטה הפתוחה; חברת המועצה להשכלה גבוהה.
 מר נח גרינפלד – ראש גף להכשרת עובדי הוראה, משרד החינוך.
 פרופ' רות זוזובסקי – סמינר הקיבוצים.
 פרופ' יצחק קשתי – ביה"ס לחינוך, אוניברסיטת תל אביב.
 ד"ר פייסל עזאיזה – ביה"ס לעבודה סוציאלית, אוניברסיטת חיפה, חבר המועצה להשכלה גבוהה.
 גב' ריקי מנדלצוויג וגב' אפרת שגיא ירכזו את עבודת הוועדה.

520 / 10

הטיפול בתוכניות לימודים של המכללות לחינוך - ישיבת המועצה מס' (398) 30 מיום 18.5.2004

לאור המלצות ועדת דברת, שאומצו ע"י הממשלה ופורסמו בכלי התקשורת, דנה המועצה להשכלה גבוהה בנושא המשך דרכי הטיפול בתכניות הלימודים של המכללות לחינוך, הנמצאות בשלבים שונים של תהליכי בדיקתן, והחליטה כלהלן:

מליאת המועצה תקיים דיון על המכללות לחינוך בזיקה לדו"ח ועדת דברת, ובו יינתן גם דיווח של הוועדה המשותפת למלי"ג ולמשרד החינוך (ועדת אריאב-כץ). בדיון תגבש המלי"ג את מדיניותה באשר להמשך הטיפול בתכניות הלימודים במכללות האקדמיות לחינוך.

עד לגיבוש המדיניות, תפעל המלי"ג כדלקמן:

א. בדיקתן של תוכניות לתואר B.Ed שנמצאות לאחר שלב אישור הפרסום וההרשמה ולפני שלב ההסמכה, תימשך. תוכניות הנמצאות לפני שלב אישור הפרסום וההרשמה, לא תגענה לדיון בוועדת המשנה (למעט מקרים מיוחדים).

ב. בדיקתן של תכניות לתואר M.Ed שנמצאות לאחר שלב אישור הפרסום וההרשמה ולפני שלב ההסמכה, תימשך. תהליך בדיקתן של התכניות האחרות, הנמצאות בשלבי הטיפול השונים, יוקפא (למעט מקרים מיוחדים).

607/10 דו"ח הוועדה המשותפת של המל"ג ומשרד החינוך (ועדת אריאב - כץ) בנושא הכשרת המורים

בישראל (שלב א' - צמצום מספר המכללות לחינוך) - ישיבת מס' (401) 34 מיום 2.11.2004

המועצה להשכלה גבוהה דנה בדו"ח הוועדה המשותפת של המל"ג ומשרד החינוך והחליטה כלהלן:
 1. להודות לוועדה בראשותם של פרופ' תמר אריאב ופרופ' יעקב כץ על עבודתה ועל הדו"ח שהגישה. כמו כן מביעה המועצה תודתה למרכזות הוועדה, גב' ריקי מנדלצויג וגב' אפרת שגיא על עבודתן בליווי עבודת הוועדה.

2. לאמץ את דו"ח ועדת אריאב-כץ העוסק בנושא צמצום מספר המכללות האקדמיות לחינוך והעברתן לות"ת, כולל הקריטריונים האקדמיים לבחינת המכללות בתהליך צמצום מספרן.
 3. ע"פ המלצה 3.5 בדו"ח הוועדה, תוקם ועדה משותפת של מל"ג-ות"ת ומשרד החינוך שתקבע אילו מכללות לחינוך תצומצמנה. הוועדה תכלול 6 חברים, שלושה מהם יהיו נציגי מל"ג-ות"ת.

להלן חברי הוועדה מטעם מל"ג-ות"ת:

פרופ' שלמה גרוסמן – יו"ר ות"ת

פרופ' יחזקאל טלר – סגן יו"ר המל"ג

פרופ' דבורה ברנע – חברת המל"ג

722/10 דוח הוועדה המשותפת של מל"ג ומשרד החינוך (ועדת אריאב-כץ) לנושא הכשרת המורים -

ישיבת המועצה מס' (410) 43 מיום 24.5.05

1. המועצה להשכלה גבוהה מודה לוועדה המשותפת למל"ג ולמשרד החינוך (ועדת אריאב-כץ) בראשותם של פרופ' תמר אריאב ופרופ' יעקב כץ, על עבודתה ועל הדוח שהגישה, וכן למרכזות הוועדה, גב' ריקי מנדלצויג וגב' אפרת שגיא, על עבודתן במסגרת הוועדה.
 2. המועצה מחליטה לאמץ את המלצות ועדת אריאב-כץ כלהלן:

א. להוסיף למסמך הניהול האקדמי של המכללות האקדמיות שאושר במל"ג ב-15.2.2005 את

הנספח הבא עבור המכללות האקדמיות לחינוך (השינויים כתובים בגופן אחר):

הנ"ל האקדמי se המכללות האקדמיות לחינוך יתקצצ בהתאם להחלטות המועצה

להשכלה גבוהה מיום 15.2.05 (תיקון החלטת המל"ג 355/10 מיום 4.11.03). להלן התאמות

אנוהל המתייחסות למכללות לחינוך כל עוד הן בתכנון ובתקצוב משרד החינוך:

סעיף 3.2.ב: אישור תכניות לימודים, בכפוף לכללי המועצה להשכלה גבוהה, נהליה

והחלטותיה ופיקוח על רמתן.

אישור תכניות הלימודים להכשרת מורים יהיה בתאום עם משרד החינוך. כל התכניות

מחייבות אישור תכנוני ו/או תקציבי se משרד החינוך.

סעיף 3.2.ג: קביעת תנאי הקבלה של סטודנטים למוסד, תנאי מעבר, תנאי הפסקת לימודים

ותנאי סיום, ומשך הלימודים המינימלי והמקסימלי האפשרי לכל תכנית.

בקבלת סטודנטים ייקבעו תנאי קבלה בתאום עם משרד החינוך.

סעיף 3.2: קביעת תקנון המינויים והכללים להעלאות בדרגה של הסגל האקדמי – בהתבסס על קריטריונים וכללים שתציע/יציעו ועדת/ועדות המינויים של מוסד בכפוף לעקרונות שהותוו על ידי המליג, ולאופיין הייחודי והייצוגי *fe המכללות האקדמיות לחינוך במכללות להכשרת צבאי הוראה.*

סעיף 4.1: ועדות המינויים תתייחסנה אך ורק לדרגות המקובלות בעולם האקדמיה בישראל: מורה, מרצה, מרצה בכיר, פרופסור חבר ופרופסור מן המניין. הדרגה תוענק בהתאם לקריטריונים המקובלים באקדמיה, ללא התניה במכסות כלשהן. *מכללות האקדמיות לחינוך ההתאמה תמוצצ צמרץ 2007.*

3. להקים ועדה מקצועית אחת לבניית מסגרת כללית או מתווים לתכניות להכשרת להוראה, אשר תקבע קווים כלליים לכל המוסדות האקדמיים בהם מתקיימת הכשרה להוראה, ותגדיר את המעמד האקדמי של הלימודים לתעודת ההוראה.

804 / 10 דיון חוזר בנושא תכניות לימודים חדשות במכללות לחינוך - ישיבת המועצה מס' (415) 48

מיום 8.11.2005.

מליאת המועצה קיימה דיון בדבר הסרת ההקפאה על המשך הטיפול בתכניות לימודים חדשות במכללות לחינוך והחליטה כדלקמן:

נוכח העובדה כי הליך צמצום המכללות לחינוך טרם הושלם עד כה וצפוי להיארך עוד תקופת זמן, מחליטה המועצה להשכלה גבוהה לשנות את החלטותיה מיום 18.5.2004 ומיום 24.5.2005, ולהסיר את ההקפאה על המשך הטיפול בתכניות לימודים חדשות במכללות לחינוך, כמפורט להלן:

1. המועצה להשכלה גבוהה מחליטה להסיר את ההקפאה על המשך הטיפול בתכניות לימודים

חדשות לתואר ראשון (B.Ed) ולתואר שני (M.Ed) במכללות לחינוך אשר על פי מסקנות הוועדה לתכנון צמצום מספרן של המכללות האקדמיות לחינוך בראשות ד"ר תומר (להלן ועדת תומר), עתידות להישאר עצמאיות. התהליך יתבצע על-פי הנהלים הקיימים.

2. בקשות לפתיחת תכניות לימודים לתואר ראשון (B.Ed) ולתואר שני (M.Ed) במכללות לחינוך, אשר על פי מסקנות ועדת תומר עתידות להתאחד עם מוסדות אחרים להשכלה גבוהה, תועברנה למועצה להשכלה גבוהה, רק לאחר שתצורף להן חוות דעת מנומקת ומדוקדקת של משרד החינוך. חוות דעת זו תתייחס, בין היתר, לנחיצותן של תכניות אלה למערכת החינוך, תוך מניעת כפילויות בין התכניות המתקיימות במוסדות המתאחדים, וזאת נוכח מסקנות ועדת תומר לגבי צמצום מספר המכללות הקיימות היום במערכת החינוך ועל רקע איחודן, כאמור.

1140 / 10 דו"ח הוועדה לקביעת מודלים לשילוב בין מכללה אקדמית לחינוך עם מוסד אחר להשכלה גבוהה

ישיבת המועצה מס' 66(433) מיום 6.2.2007

המועצה להשכלה גבוהה דנה בדוח שהגישה הוועדה לקביעת מודלים לשילוב בין מכללות אקדמיות לחינוך ומוסדות אחרים להשכלה גבוהה, והחליטה כדלקמן:

א. המועצה מברכת על הדוח החשוב, ומודה לוועדה בראשותו של פרופ' יחזקאל טלר על עבודתה.
ב. המועצה מחליטה לאמץ את המלצות הוועדה כלהלן:

מודלים לשילוב

לאור ההבדלים הקיימים בין מוסדות שונים, יש להבחין בין שני דגמים לשילוב מכללה אקדמית לחינוך עם מוסד להשכלה גבוהה אחר:

א. **שילוב בין מכללה אקדמית לחינוך לבין מכללה אקדמית כללית** - בשילוב זה, תהווה המכללה האקדמית לחינוך את ביה"ס לחינוך ולהוראה, ותאגם בתוכה את כל המסגרות לחינוך הקיימות במכללה הכללית או שתוקמנה בה בעתיד.

ב. **שילוב בין מכללה אקדמית לחינוך לבין אוניברסיטה** - בשילוב זה, יוקם ביה"ס להכשרת עובדי הוראה, שיהווה חלק אינטגרלי של המוסד האוניברסיטאי, ויפעל במסגרת הפקולטה/ביה"ס/מחלקה לחינוך לצד החוגים הנוספים המתקיימים במסגרתם. ביה"ס להכשרת עובדי הוראה יאגם בתוכו מסגרות הכשרה להוראה.

2. המעמד האקדמי

א. מבנה אקדמי:

המועצה רואה חשיבות בשמירת מעמדו של ביה"ס להכשרת עובדי הוראה כיחידה אוטונומית שתהיה לה סמכות להעניק תעודת הוראה. רצוי כי החוגים להכשרה להוראה, כולל הוראת דיסציפלינה (כגון הוראת ספרות, הוראת היסטוריה⁴) ישולבו במסגרת בית הספר להכשרת עובדי הוראה.

ב. לימודים לקראת תארים אקדמיים:

עד קבלת החלטה אחרת, התואר הראשון של בוגרי בתי ספר להכשרת עובדי הוראה במוסדות האקדמיים המשולבים (מכללות כלליות, אוניברסיטאות) יהיה B.Ed. בנוסף, יתקיימו בביה"ס להכשרת עו"ה תוכניות לימודים לתארים מתקדמים, לרבות לימודי הוראה ברמת התואר השני (עם תזה וללא תזה) ובאוניברסיטאות אף תואר שלישי (Ed.D או P.hd). כמו כן, יילמדו בביה"ס להכשרת עובדי הוראה לימודים לתעודת הוראה לבעלי תואר אקדמי מחוגים דיסציפלינאריים, כפי שמקובל היום.

מבנה ארגוני;

- 1.ג. בתקופת היישום הראשונה לפחות יעמוד בראש ביה"ס להכשרת עובדי הוראה איש סגל בכיר מתוך המכללה האקדמית לחינוך. מעמדו של ראש ביה"ס יהיה זהה לפחות לזה של ראשי בתי הספר האחרים במוסד הקולט.
- 2.ג. בביה"ס להכשרת עובדי הוראה תפעלנה הוועדות הבאות:

⁴ מאחר שהוראת המדעים נמצאת במסגרות שונות באוניברסיטאות השונות, תוכל כל אוניברסיטה להחליט באיזו מסגרת היא תתקיים לאחר השילוב.

ועדה מייעצת עליונה: תוקם ע"י הרקטור/סגן נשיא לעניינים אקדמיים ותהיה כפופה לו, ומטרתה המרכזית תהיה לשמור על האוטונומיה של ביה"ס להכשרת עובדי הוראה כלפי מכלול הגופים במוסד בו נמצא ביה"ס. הוועדה תורכב ממרצים מתוך ביה"ס להכשרת עובדי הוראה, ממרצים מתוך הפקולטה/בי"ס לחינוך (אם יש כזו) וממרצי החוגים הדיסציפלינאריים הנלמדים במוסד. בנוסף, פירוט תפקידיה של הוועדה המייעצת העליונה (בדומה למועצה אקדמית במכללות האקדמיות), יהיו כדלהלן:

- א. מעקב אחר ביצוע המודל לשילוב שיאושר למוסד.
- ב. פיקוח על הפעלת תכניות הלימודים בהתאם למתווים של המלי"ג לנושא ההכשרה להוראה.
- ג. פיקוח על המעבר האפשרי בעתיד למודלים ולתארים אחרים של לימודים בביה"ס להכשרת עובדי הוראה.
- ד. ייצוג הצרכים של ביה"ס להכשרת עובדי הוראה במסגרות האקדמיות והאדמיניסטרטיביות של המוסד הקולט.
 - ועדת הוראה
 - ועדת מחקר
 - ועדות אחרות (כמקובל במוסד הקולט)

ד. סגל ההוראה:

מעמד הסגל בביה"ס יהיה זהה למעמד הסגל האקדמי של המוסד הקולט, בהתייחס לשכר, היקפי משרה, דרגות קידום, תקציבי מחקר.

דו"ח הוועדה לקביעת מתווים מנחים להכשרה להוראה במוסדות להשכלה גבוהה בישראל 1084 / 10

המועצה להשכלה גבוהה מודה לוועדה לקביעת מתווים מנחים להכשרה להוראה במוסדות להשכלה גבוהה בישראל, בראשותה של פרופ' תמר אריאב, על עבודתה היסודית והמקצועית ועל הדו"ח שהגישה.

הועלו להצבעה שתי הצעות החלטה

הצעה א'

המועצה מחליטה לאמץ את דו"ח הוועדה כלהלן:
להוסיף למסמך את הנקודות הבאות:

- א. בחלק ה' בתכנים חיוניים ב"מתווה הבסיסי" – תחומי הליבה (המלצה מס' 6) יבוא לידי ביטוי גם נושא "הערכה של יחס מורה-תלמיד ודרכים לשיפורו".
- ב. בחלק ה' ברכיב לימודי החינוך וההוראה (המלצה מס' 5) יודגשו נושאים המכשירים את המורה להבנה וטיפול בהתנהגויות אנטי-חברתיות של התלמידים בסיטואציה החינוכית.

הצעה ב'

בהמשך להצעה א' לבקש בנוסף כי היקף הלימודים הדיסציפלינאריים ל"תואר ראשון בהוראה" במתכונת דו-חוגית יהיה גדול יותר מכפי שמוצע בדו"ח.

”מתווים מנחים להכשרה להוראה במוסדות להשכלה גבוהה בישראל” – דו”ח ”ועדת אריאב”

הנחות היסוד שעמדו בסיס עבודת הוועדה לקביעת המתווים המנחים בהכשרה להוראה

1. **המורה הפרופסיונאלי** פועל על בסיס ידע דיסציפלינארי ופדגוגי-דידקטי באופן שיטתי ומבוסס ראיות לגבי ההוראה של עצמו והלמידה של תלמידיו. הוא מפעיל שיקולי דעת המבוססים על הבנת תהליכי הלמידה, תכניות הלימודים והצרכים של תלמידיו. הוא בעל מיומנויות וכישורים הנדרשים בסביבות הוראה-למידה, עדכניות ויודע להשתמש באופן מושכל במגוון דרכי הוראה-למידה. הפן הערכי-חברתי והפן היצירתי בהוראה מהווים מימדים חשובים בתפיסה פרופסיונאלית זו.
2. לאור חוסר העקביות ואי הבהירות שעולים מממצאי המחקר הבינלאומי בהכשרת מורים, הוועדה בחרה שלא להציב סטנדרטים לתכנים ולמיומנויות בהכשרה להוראה (”מה המורה המתחיל צריך לדעת ולהיות מסוגל לעשות?”). עם זאת, **הוועדה מבססת את המתווים על מרכיבים ועקרונות שמומלצים בספרות המחקרית העולמית.**
3. הוראה היא מקצוע מורכב (בניגוד לדימוי הפשטני שיש לו בציבור) ולכן רכישת הידע והיכולת להיות מורה היא תהליך מורכב והדרגתי. **לא ניתן להקנות במהלך ההכשרה הראשונית להוראה את כל תשתית הידע הנדרשת למורה העתידי.** לכן, על תכנית ההכשרה להיות ממוקדת ובסיסית, כאשר רבדים נוספים בידע ובמיומנויות יילמדו בזמן תקופת ההתמחות (סטאז', induction) של המורה, ובמהלך שנות עבודתו (Life Long Learning). בכפוף למנדט שלה, הוועדה עסקה בסוגיות הנוגעות רק לשלב ההכשרה הראשוני.
4. ההוראה היא פעילות המעוגנת בידע תיאורטי-מחקרי ובחוכמת המעשה הפראקטית-רפלקטיבית ואין היא מקצוע שולייני המבוסס על מתכונים ליישום. הצלחתה של תכנית הכשרה להוראה תלויה במידה רבה **באינטגרציה המפורשת בין רכיבי התכנית ותכניה השונים וכן בחיזוק הרלוונטיות שלה לסטודנטים בעת לימודיהם.** הצלחה זו גם תלויה בפיתוח הדרגתי של ראייה אקולוגית של ההוראה – התלמיד הבודד, קבוצות לומדים, בית הספר כמערכת ארגונית, הקהילה, והמערכת החברתית הרחבה.
5. בדומה לפרופסיות אחרות, **קיימת ליבת לימודים משותפת בהכשרה להוראה**, החוצה מסלולי גיל ומקצועות הוראה (מורה הוא קודם כל מורה-מחנך ואחר כך מורה למקצוע מסוים). ליבה זו, תהווה מרכיב גנרי למתכשרים להוראה לחטיבות גיל שונות ולתחומי דעת שונים. לצד לימודי הליבה יתקיימו גם לימודים תלויי חטיבת גיל ותלויי תחומי הוראה.
6. הוועדה רואה בעבודתה הזדמנות להעלות את ההכרה בחשיבות מקצוע ההוראה ולמשוך להוראה **מועמדים איכותיים ובעלי רקע אקדמי מגוון.** לכן, יש לשפר את מתכונות לימודי ההכשרה להוראה ולהתאימם לדרישות המקצועיות העכשוויות, להבטיח בהם רמה אקדמית נאותה, לחזק את סגל ההוראה בתכניות אלה, ולפתח חלופות חדשות שתמשוכנה למקצוע ההוראה מועמדים איכותיים.
7. הוועדה רואה את **תחום ההכשרה להוראה כתחום אקדמי לכל עניין ודבר** ועל כן מייחסת חשיבות רבה לקיום פעילות מחקרית במוסדות המכשירים מורים בתחום ההכשרה להוראה ובתחום ההוראה-למידה.
8. הוועדה סבורה כי **המתווים המוצעים על ידה צריכים להיות גמישים** דיים כדי שיוכלו לבטא את השקפתו החינוכית ועצמאותו האקדמית של כל מוסד, ולאפשר לו לפתח תוכניות להכשרת מורים ייחודיות ומגוונות.

החידושים העיקריים במתווים המנחים להכשרה להוראה

המתווים המנחים, המפורטים בהמשך, מחדשים בשלושה תחומים:

שיפור איכות המורים בוגרי תכניות ההכשרה באמצעות:

א. הרחבת המתכונות האפשריות בהכשרה להוראה ופיתוח חלופות חדשות כדי למשוך למקצוע ההוראה מועמדים איכותיים ובעלי רקע אקדמי מגוון.

ב. קביעת תנאי קבלה וסיום אחידים לכל אחת ממתכונות ההכשרה השונות בכלל מערכת הכשרת המורים.

ג. העלאת רמת ההכשרה על ידי חיזוק הפן הפרופסיונאלי של המורה והגנת.

2. התאמת ההכשרה להוראה למגמות העכשוויות במדינות המפותחות:

א. שדרוג מתכונת הלימודים הארבע-שנתית לתואר ראשון בהוראה עם תעודת הוראה, באמצעות חיזוק הלימודים הדיסציפלינאריים.

ב. פיתוח מתכונת אינטגרטיבית להכשרה להוראה לקראת תואר אקדמי שני חדש (M.Teach) כמתקיים במקומות שונים בעולם.

ג. אבטחת איכות אקדמית-מקצועית של תכניות הכשרה להוראה באמצעות בקרה של המל"ג.

ד. קביעת קריטריונים עדכניים ללימודי הוראה בדומה לפרופסיות אחרות: קביעת היקפי לימוד נדרשים ומבנה לימודים מחייב לכל חטיבת גיל, הגדרת תחומי ליבה חיוניים המשותפים לכל המתכונות, וקביעת מדיניות הכרה בלימודים אקדמיים קודמים.

ה. הדגשת מקומה של ההתנסות המעשית בהכשרה להוראה וחובת הוכחה של המוסד להראות את הקשר שבין הלימודים העיוניים וההתנסות המעשית. להתנסות מוצעים שני דגמים – "מסורתי" ו"שיתופי" עם השדה.

ו. מתן אפשרות לקיום שונות בין מוסדות ההכשרה להוראה בהתאמה לתפיסתם החינוכית, כל עוד הם עומדים בדרישות המתווים.

3. חיזוק מעמד ההכשרה להוראה במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל:

א. יצירת מתווים אחידים לכל המסגרות האקדמיות (אוניברסיטאות ומכללות) העוסקות בהכשרה להוראה.

ב. הבניית מתכונת הלימודים הארבע-שנתית לתואר ראשון בהוראה עם תעודת הוראה בהתאמה למקובל במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל.

ג. מתן תוקף אקדמי ללימודי תעודת הוראה לאקדמאים.

ד. קביעת תנאי סף למוסד ההכשרה להוראה לצורך הפעלת תכנית הכשרה להוראה במוסד, וזאת על פי מדיניות המועצה להשכלה גבוהה המקובלת כיום בנושא סגל, מבנה תכניות לימודים ותשתיות.

להלן המתווים המנחים להכשרה להוראה:

1. כללי

חשיבות מקצוע ההוראה מחייבת לשפר את המתכונות הקיימות בלימודי ההכשרה להוראה ולהתאימם לדרישות המקצועיות העכשוויות, להבטיח בהם רמה אקדמית נאותה, ולחזק את סגל ההוראה בתכניות אלה. כדי למשוך להוראה מועמדים איכותיים ובעלי רקע אקדמי מגוון חשוב לפתח, בנוסף, מתכונות חדשות להגברת התחרות בין מקצוע ההוראה לבין מקצועות אחרים ולטיפוח המצוינות.

המתווים להלן מתייחסים לשיפור מתכונות הלימודים הקיימות עתה ולקביעת קריטריונים לפתיחת תכניות לימודים חדשות מעתה ואילך.

א. לימודי הכשרה להוראה יוכלו להתקיים* בכל אחת מהמתכונות הבאות בהתאם למפורט במסמך :

1. הכשרה להוראה במסגרת אינטגרטיבית בלימודי תואר ראשון בהוראה (ראה סעיף 9 להלן).
 2. הכשרה להוראה לקראת תעודת הוראה לאקדמאים (ראה סעיף 4 להלן).
 3. הכשרה להוראה במסגרת אינטגרטיבית בלימודי תואר שני בהוראה או בהוראת הדיסציפלינה (ראה סעיף 10 להלן).
 4. הכשרה להוראה במתכונות ייחודיות לאוכלוסיות נבחרות (ראה סעיף 11 להלן).
- א. "מסגרת אינטגרטיבית" מוגדרת כתכנית לתואר אקדמי המשלבת לימודי הכשרה להוראה מתחילת הלימודים בה ועד לסיומם. התכנית מוגשת לאישור המל"ג ומתבצעת בפועל כמקשה אחת של לימודי התואר וההכשרה להוראה. התכנית נמצאת במסגרת ארגונית ואקדמית אחת, יש לה ראש תכנית אחד ולא ניתן, למעט במקרים חריגים, לקבל את תעודת ההוראה ללא התואר או את התואר ללא תעודת ההוראה.
- ב. ההכשרה להוראה תתקיים במוסדות אקדמיים עצמאיים והמוכרים על ידי המועצה להשכלה גבוהה. מוסד לא יוכל לקיים לימודי הכשרה להוראה מחוץ לקמפוס מוסד האם שלו, לרבות לא במסגרת מוסד באחריותו האקדמית. שיתופי פעולה בין מוסדות, שמקיימים תכניות הכשרה להוראה המאושרות על ידי המל"ג, לבין מוסדות אחרים להשכלה גבוהה יחייבו אישור מיוחד של הגורם המתכנן והמתקצב הרלבנטי. לאחר קבלת אישור זה יש לקבל מהמל"ג אישור להפעלת התכנית בהתאם למתווים במסמך זה.
 - ג. תכניות הכשרה להוראה, בין אם במסגרת תואר אקדמי ובין אם כלימודי תעודה, יוגשו לאישור המועצה להשכלה גבוהה ויבדקו על-ידי כתכניות לימודים אקדמיות. על מוסד המגיש בקשה לאישור תכנית הכשרה להוראה, להתייחס פרטנית לאופן עמידתו ועמידת התכנית בכל אחד ואחד מהקווים כמפורט להלן. על התכניות לעמוד בנוסף בדרישות המינימום של המועצה להשכלה גבוהה להגשת תכנית אקדמית. מוסדות המתקצבים על ידי משרד החינוך יצרפו לבקשתם לגבי תכניות חדשות (שאינן שדרוג של תכניות קודמות) אישור של משרד החינוך באשר לפן התכנוני-תקציבי.
 - ד. מוסד יעביר בקשות לקיום תכניות לימודים להכשרה להוראה בהתאם להנחיות המועצה להשכלה גבוהה להגשת בקשה לפתיחת תכניות לימודים חדשות.

ה. המתווים ללימודי הכשרה להוראה מהווים קווי יסוד לתכניות להכשרה להוראה בכל המסגרות האקדמיות המוכרות על ידי המועצה להשכלה גבוהה. הם מחליפים כל דגם מנחה קודם של המועצה להשכלה גבוהה.

* לימודי הוראה כחוג אחד משני חוגים במסגרת תכנית לימודים דו-חוגית לתואר B.A. יוכלו להמשיך להתקיים רק במקומות בהם הם כבר מצויים.

1. על בקשות לפתיחת תכנית לימודים לתואר שני בהוראה/בהוראת הדיסציפלינה במסגרת אינטגרטיבית עם תעודת הוראה לעמוד בנוסף גם בתנאים ובעקרונות שקבעה המועצה ללימודי תואר שני. על בקשות לתואר שני מחקרי במוסדות שאינם אוניברסיטאות לעמוד בנוסף גם בתנאים שקבעה המועצה ללימודי תואר שני מחקרי במוסדות שאינם אוניברסיטאות (החלטות מל"ג בנושא התואר השני מצורפות כנספח 4 למסמך זה).
2. בבקשה המוגשת למל"ג על המוסד יהיה לפרט את: רציונאל התכנית והחזון העומד בבסיסה; מטרתיה, דגשיה ויעדיה של ההכשרה המתוכננת; הזיקה שבין מבנה תכנית הלימודים ותכניה לרציונאל, ליעדים ולדגם המושגי כפי שנקבעו על ידו; הזיקה שבין תכנית הלימודים למבנה "מתווה הבסיס" ולתכני הליבה הנדרשים בו (ראה להלן סעיפים 4 – 6); ודגם ההתנסות המעשית בתכנית (ראה להלן סעיף 5).
3. מוסד אקדמי המבקש לקיים הכשרה להוראה יצטרך לעמוד בדרישות הסף הבאות: ניהול אקדמי בהתאם למדיניות המל"ג והחלטותיה בנושא; במוסד מתקיימות תכניות אקדמיות לפחות בארבע התמחויות דיסציפלינאריות הנלמדות במערכת החינוך, מתוכן שתי דיסציפלינות לפחות חייבות להיות בתחומי היסוד של מערכת החינוך (יוצא מן הכלל הוא מוסד המתמחה בתחום מקצועי אחד כעיקר עיסוקו, למשל: חינוך גופני); המוסד מכשיר לפחות לשתיים מחטיבות הגיל (גן, יסודי, חטיבת ביניים, חטיבה עליונה, רב-גילי); למוסד יש קשרי עבודה עם מוסדות חינוך (למשל: גנים, בתי ספר, מסגרות חינוך בלתי פורמאלי) לצורך ההתנסות הקלינית של הסטודנטים לחינוך ולהוראה; למוסד יש מערך לפיתוח מקצועי של עובדי חינוך והוראה; במוסד קיימת ספרייה המכילה את המצאי הרלוונטי ללימודי הכשרה להוראה; למוסד יש תשתית פיסית נאותה הדרושה לקיומם של לימודי הכשרה להוראה.
4. כל תכניות ההכשרה להוראה במוסדות האקדמיים השונים, לרבות התכניות בלימודי תעודה בהוראה, ייכללו מעת לעת במערך הבדיקות להערכת האיכות והבטחתה של המל"ג.
5. לאחר אישור התכנית על ידי המל"ג יוכל מוסד לבצע התאמות בתכנים לאור שינויים בידע ובדרישות מערכת החינוך, ובלבד שהמוסד ישמור על מסגרת הלימודים שאושרה לו בהתאם למתווים במסמך זה.

2. התוקף האקדמי של לימודי תעודת ההוראה

כל תכניות הלימודים לתעודת ההוראה, הן במסגרת לימודים לתואר אקדמי והן במסגרת לימודי תעודה, ייבדקו אקדמית מעתה ואילך ע"י המל"ג ויונתו באישורה בהתאם למפורט במסמך זה. מתוך כך יוקנה בזאת ללימודי תעודת ההוראה תוקף של לימודים אקדמיים. ניתן יהיה להכיר בלימודי תעודת ההוראה במסגרות לימודים לתואר שני בתחומי החינוך וההוראה בטווח של חמש שנים ממועד סיום לימודי התעודה. מומלץ לאפשר הכרה אקדמית הדדית בין המסגרות המאושרות השונות והן תוכלנה לבחור כיצד להעניק קרדיט אקדמי ללימודים אלה באופן הבא:

- **לבעלי תעודת הוראה המבקשים ללמוד לתואר שני בחינוך:** להכיר עד שליש מלימודי התואר השני בתחומי החינוך, בין במכללה ובין באוניברסיטה, על בסיס לימודי תעודת הוראה (שאינם ממסגרת תואר אקדמי בהוראה), ובתנאי שלימודי תעודת ההוראה התקיימו בתכנית הכשרה להוראה שנבדקה ואושרה ע"י המל"ג.

- **לבעלי תואר שני/שלישי בחינוך המבקשים ללמוד לתעודת הוראה**: להכיר עד שליש מלימודי תעודת הוראה העיוניים, על בסיס לימודי התואר השני או השלישי בתחומי החינוך. עם זאת, ומבלי לגרוע מהאמור לעיל, יודגש כי יש לחתור בהדרגה לביסוס לימודי תעודת הוראה לבעלי תואר אקדמי, כחלק מלימודי תואר שני בהוראה/בהוראת הדיסציפלינה, במתכונת לימודים אינטגרטיבית עם לימודי תעודת ההוראה.

3. סגל ההוראה בתכניות ההכשרה להוראה

- א. חברי הסגל של תכנית ההכשרה להוראה (בכל אחד ממסלולי הגיל השונים: הגיל הרך, היסודי, העל יסודי, החינוך המיוחד והרב גילאי) יבאו ממגוון תחומי התמחות בחינוך הרלוונטיים להכשרה להוראה (מדעי החינוך, פדגוגיה, דידיקטיקה, מתודיקה דיסציפלינארית ועבודה מעשית). על הסגל להיות בעל אוריינטציה חינוכית, להוות לסטודנטים דוגמא אישית בהוראה ולשקף להם סטנדרטים של אתיקה מקצועית, להיות מעורב במחקר בתחומי ההוראה-למידה וההכשרה להוראה, ולהתייחס להוראה על היבטיה הרחבים (חברתיים, תרבותיים, ערכיים וכד').
- ב. מבין המרצים המלמדים בתכנית ההכשרה להוראה - בכל מסלול גיל - יהיו לפחות שלושה אנשי סגל בעלי תואר שלישי בתחומים רלוונטיים ובעלי ניסיון בהוראה במוסדות להשכלה גבוהה, אשר יתחייבו לעבוד במוסד במשרה מלאה ועיקרית לפחות שלוש שנים ויוכלו להוביל את תכנית הלימודים.
- ג. חברי הסגל העוסקים בתחום הדידיקטיקה ובתחום הפרקטיקום (המלמדים הן שעורים עיוניים והן שעורים יישומיים) יהיו בעלי תואר שני לפחות, תעודת הוראה ו/או ניסיון קודם בעבודה במערכת החינוך. לפחות שליש מסגל זה - בכל מסלול גיל - יהיו חברי סגל אקדמי תקני במוסד. האחריות האקדמית על הפרקטיקום והדידיקטיקה תהיה בידי חברי הסגל האקדמי המועסקים במשרה במוסד.
- ד. בתכניות לימודים לתואר שני בהוראה במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה על הסגל לעמוד בנוסף גם במלוא התנאים הפורמאליים שקבעה המל"ג באשר לקיומם של לימודים לתואר שני ובקריטריונים שקבעה המועצה באשר לקיומם של לימודים לתואר שני מחקרי במוסדות שאינם אוניברסיטאות. בשל אופיים הייעודי והפרופסיונאלי של לימודי ההוראה, תוכל רשימת הסגל האקדמי בהתנסות המעשית בתכנית לענות, מטעמים ראויים, על התנאי לפיו, "במקרים מיוחדים (כחריג) יוכלו ללמד בתכנית מורים בודדים בעלי מוניטין בתחומם, שלתחום התמחותם זיקה ברורה לתכנית הלימודים והם אינם בעלי תואר שלישי".

4. "מתווה הבסיס" להכשרה להוראה (לימודי תעודת ההוראה)

- א. הכשרה להוראה תקיים בהתאם ל"מתווה הבסיס" המוצג בלוח 1 להלן. "מתווה הבסיס" מהווה תשתית ללימודי ההוראה ב: לימודים לתואר ראשון בהוראה במסגרת אינטגרטיבית עם תעודת הוראה; לימודים לתואר שני בהוראה במסגרת אינטגרטיבית עם תעודת הוראה; לימודים לתעודת הוראה; לימודי הכשרה להוראה במתכונות ייחודיות. **מתכונת הלימודים לתעודת ההוראה לאקדמאים זהה ל"מתווה הבסיס"**. במתכונות האינטגרטיביות, שמשלבות לימודים לתואר ראשון או שני עם לימודי הכשרה להוראה, "מתווה הבסיס" מובנה בתוך מתווה המתכונת, כפי שמוצג להלן בלוחות 2-4.
- ב. ב"מתווה הבסיס" להכשרה להוראה שני רכיבי לימודים מחייבים: (1) **לימודי החינוך וההוראה** העיוניים בחלוקה לשלושה תחומים (לימודי חינוך; פדגוגיה ומתודיקה בהוראת המקצועות; ואוריינות מחקר בחינוך והוראה); (2) **התנסות מעשית במערכת החינוך**. לפירוט מהות רכיבים אלה ראה להלן סעיף 5.

- ג. ככלל, "מתווה הבסיסי" להכשרה להוראה מחייב סך היקף לימודים דומה להיקף לימודים של חוג אקדמי, דהיינו 30 ש"ש. במצב בו סטודנט לומד לתעודת הוראה במקצוע אחד (במתכונת דו-חוגית או חד-חוגית) לחטיבת הגיל העל-יסודי בלבד, היקף הלימודים יהיה 24 ש"ש.
- ד. בכל מקרה, סך היקף לימודי החינוך וההוראה העיוניים (1א'-ג' בלוח 1) בהכשרה להוראה לא יפחת מ- 15 ש"ש. בתוך כך לימודי החינוך לא יפחתו מ- 4 ש"ש, לימודי הפדגוגיה והמתודיקה לא יפחתו מ- 4 ש"ש ולימודי האוריינות והמחקר לא יפחתו מ- 2 ש"ש. מוסד יכול לבחור להרחיב את סך היקף לימודי החינוך וההוראה העיוניים עד ל- 21 ש"ש. במקרה של לימודי תעודת הוראה במקצוע אחד בעל יסודי, מוסד יכול להרחיב את היקף לימודי החינוך וההוראה עד ל- 18 ש"ש.
- ה. ככלל, היקף לימודי ההתנסות המעשית לא יפחת מ- 9 ש"ש. במצב בו לומד הסטודנט לתעודת הוראה במקצוע אחד לחטיבת הגיל העל יסודי יהיה ההיקף המינימאלי של ההתנסות המעשית 6 ש"ש. מוסד יכול לבחור להרחיב את היקף לימודי ההתנסות המעשית עד ל- 15 ש"ש. במקרה של לימודי תעודת הוראה במקצוע אחד בעל יסודי, מוסד יוכל להרחיב את היקף ההתנסות המעשית עד ל- 9 ש"ש.
- ו. דרישות שמשרד החינוך מחייב (כגון: קורס עזרה ראשונה ובטיחות בדרכים) לא יהוו חלק מתכנית הלימודים האקדמית.
- ז. "לימודי יסוד והעשרה" (כמפורט בסעיף 9ה') יילמדו במסגרת לימודי התואר האקדמי ו/או במסגרת לימודי תעודת ההוראה.

לוח 1. מבנה תכנית הלימודים בהכשרה להוראה – "מתווה הבסיסי"

	<i>היקף שעות מחייב</i>	<i>רכיבי הלימודים</i>
<u>לתעודת הוראה בכל האפשרויות האחרות</u>	<u>לתעודת הוראה במקצוע אחד בחטיבת הגיל העל-יסודי בלבד</u>	
<u>21-15 ש"ש</u>	<u>18-15 ש"ש</u>	<u>1. לימודי חינוך והוראה</u> <u>א. לימודי חינוך (לפחות 4 ש"ש)</u> <u>ב. פדגוגיה ומתודיקה בהוראת המקצוע/ות (לפחות 4 ש"ש)</u> <u>ג. אוריינות מחקר בחינוך והוראה (לפחות 2 ש"ש)</u>
<u>15-9 ש"ש</u>	<u>9-6 ש"ש</u>	<u>2. התנסות מעשית*</u>

* מרכיב זה בתכנית ההכשרה יוכל להתבצע בשני דגמים – מסורתי ושיתופי.

5. פירוט אופיים של הרכיבים ב"מתווה הבסיסי" להכשרה להוראה (לוח 1 לעיל)

(1) רכיב לימודי החינוך וההוראה

א. לימודי חינוך: תחום זה כולל לימודי תשתית עיוניים ויישומיים הנחוצים כבסיס לעבודת החינוך וההוראה ולעיצוב דמות המורה כאישיות מחנכת בכל חטיבות הגיל ובכל תחומי ההוראה. הנושאים עוסקים בהיבטים שונים של הוראה ולמידה בהקשר רב-מימדי, לרבות הכשרת המורה להבנה וטיפול בהתנהגויות אנטי-חברתיות של התלמידים בסיטואציה החינוכית. בלימודי החינוך כלול גם סמינריון בחינוך ובהוראה.

ב. פדגוגיה ומתודיקה בהוראת הדיסציפלינות: תחום זה כולל לימודים פדגוגיים כלליים ולימודים דידיקטיים ייחודיים לתחומי התוכן שבהם מתמחה הסטודנט (ידע תוכן פדגוגי). תכנים אלה מתמקדים בעיקר בהכרה של: תכניות הלימודים בדיסציפלינה ברמת הגיל הנלמדת תוך התייחסות לסטנדרטים ולהישגים הנדרשים, חומרי הוראה-למידה בדיסציפלינה, גישות ושיטות הוראה והערכה המקובלות בדיסציפלינה, מחקר בהוראת הדיסציפלינה, וסוגיות אורייניות וייחודיות בהוראה ולמידה בתחום הדעת.

ג. אוריינות מחקר בחינוך ובהוראה: תחום זה כולל כלים להתפתחות מקצועית של המורה, כגון: קריאת מחקר והבנתו ויכולת לבצע מחקר מורה (למשל: מחקר פעולה, חקר מקרה, מחקר הערכה, סקר).

(2) רכיב ההתנסות המעשית

- א.** ההתנסות המעשית מהווה את מרכיב הלימודים הפרקטי-קליני במהלך הלימודים להכשרה להוראה (מרכיב זה נקרא גם לעיתים "עבודה מעשית", "פרקטיקום" ו"התנסות"). מטרתה לחשוף את הסטודנט למימדים מרכזיים של עבודת הגננת והמורה בפועל, למורכבות תפקידם, ולהווייה של הגן ובית הספר על כל היבטיהם. יש להבטיח שקיימת זיקה הדוקה בין ההתנסות המעשית לבין תכנית הלימודים העיונית. ההתנסות מעשית תתקיים בכל אחת מההתמחויות הדיסציפלינאריות וחטיבות הגיל בהן מתמחה הסטודנט.
- ב.** האחריות על ההתנסות המעשית היא של מסגרת ההכשרה האקדמית. ההתנסות תתבצע במוסדות שנבחרו על ידי מוסדות ההכשרה מתוך מערכת החינוך ותבנה בכל מוסד הכשרה באופן התואם את תפיסתו. בליווי המקצועי של הסטודנט במהלך ההתנסות משתתפים מורה חונך אחד לפחות ומדריך/איש סגל מהמוסד המכשיר.
- ג.** יש לדאוג לכך שבהתנסות תהיה לסטודנט מעורבות פעילה (בניגוד לצפייה פאסיבית) בחיי בית הספר או הגן. לפחות מחצית מההתנסות המעשית תהיה בפעילות הוראתית ובחקר הקשור להתנסות.
- ד.** המוסד יבחר את דגם ההתנסות המעשית בהתאם להשקפתו החינוכית כמפורט להלן.
- **דגם מסורתי:** מחייב להעסיק איש סגל/מדריך מהמוסד המכשיר, שאחראי להדרכת הסטודנטים בהתנסות ולהערכת התקדמותם והתאמתם למקצוע. הסטודנט עובד בהתנסות בעיקר מול המורה החונך והקשר בין המדריך למורה החונך אינו קבוע והדוק.
 - **דגם שותפות בין המוסד המכשיר למוסד החינוכי:** העבודה המערכתית וההדוקה בין המוסד המכשיר למוסד החינוכי, מחייבת תכנונים משותפים בהבניית ההתנסות

המעשית, תאומים שוטפים ביישומה ושיתוף בהערכת הסטודנטים. על פי דגם זה, לכל סטודנט יש מורה חונך ישיר ולעיתים מספר מורים חונכים ובעלי תפקידים אחרים שהוא נחשף לעבודתם. בביה"ס ישנן, בדרך כלל, קבוצות של סטודנטים ולכן ביה"ס ממנה גם מורה לשמש כמתאם ההתנסות המעשית של כלל הסטודנטים לפי צרכי בית הספר וצרכי המוסד המכשיר. בכל ביה"ס נמצאים, בדרך כלל, מספר מדריכים מהמוסד המכשיר לאורך כל יום ההתנסות והם מעורבים באופן פעיל בהנחיית הסטודנטים תוך הרחבת הראייה של עבודת המורה במערכת הארגונית של ביה"ס. את קבוצת המדריכים מרכז, בדרך כלל, חבר סגל מטעם המוסד המכשיר, שעובד בתאום ובתכנון עם המורה הממונה הבית-ספרי.

6. תכנים חינוכיים ב"מתווה הבסיסי" (תחומי הליבה)

א. בכל תכנית לימודים להכשרה להוראה יבואו לידי ביטוי תחומי ליבה מרכזיים כלהלן:

- אספקטים ערכיים-חברתיים-מוסריים בעבודת המחנך, כולל התייחסות לנושא הערכת יחס מורה-תלמיד ודרכים לשיפורו.
 - היבטים של שיח כתוב ודבור בתהליכי הוראה-למידה (Language Across the Curriculum).
 - התפתחות קוגניטיבית-רגשית-חברתית של ילדים ונוער.
 - תיאוריות וגישות בהוראה ובלמידה, כולל שילוב טכנולוגיות מידע ותקשורת.
 - תכנון, ארגון, ניהול והערכת הלמידה, תוך זיקה למערכת החינוך ולמדיניותה.
- ב. תהליכי הוראה-למידה לתלמידים עם צרכים שונים ומרקע חברתי-תרבותי שונה. בתחומים אלה יש לתת מבט כולל מחד והתמקדות בחטיבת הגיל מאידך. נושאי ליבה אינם קורסים אלא עליהם לבוא לידי ביטוי בתוך תכנית הלימודים בתחום אחד או יותר מתחומי רכיב לימודי החינוך וההוראה (סעיפים 1א'-1ג' בלוח 1) וברכיב ההתנסות המעשית (סעיף 2 בלוח 1).

7. תנאי קבלה וסיום לימודים בכל אחת ממתכונות ההכשרה להוראה השונות

- א. מועמדים להכשרה להוראה יתקבלו לאחר בדיקת התאמה כללית לעסוק במקצוע ההוראה. הבדיקה היא על מנת לסנן מראש מקרים בולטים של חוסר התאמה.
- ב. בתכניות הכשרה להוראה במסגרת תואר ראשון בהוראה – המוסד יקבל סטודנטים לכל הפחות על סמך תעודת בגרות ישראלית או תעודה שוות ערך. קריטריונים נוספים למיון יוצעו ע"י המוסד. בהתייחס למכללות לחינוך, כל עוד הן בתכנון ובתקצוב משרד החינוך, תנאי קבלת תלמידים יקבעו בנוסף בתאום עם משרד החינוך (כהמשך להחלטת המל"ג מיום 24.5.2005 בנושא "ההתאמות המתוייחסות למכללות לחינוך בהחלטה על הניהול האקדמי").
- ג. בתכניות הכשרה להוראה במסגרת תואר שני אינטגרטיבי בהוראה/בהוראת הדיסציפלינה - המוסד יקבל סטודנטים בעלי תואר אקדמי ראשון בציון ממוצע של 80 לפחות. לבעלי תואר אקדמי ראשון בתחומי מדעי הטבע, מדעי החיים והמדעים המדויקים ציון ממוצע לקבלה יהיה 70 לפחות. סטודנטים חסרי רקע בתחומים רלוונטיים או בעלי רקע חלקי יידרשו לעמוד בהצלחה בתכנית של לימודי השלמה, לרבות השלמות בתחום הדיסציפלינארי להיקף הנדרש (ראה נספח 2). לימודי ההשלמה יתקיימו טרם התחלת לימודי התואר השני.
- ד. בתכנית הכשרה להוראה לקראת לימודי תעודת הוראה – המוסד יקבל סטודנטים על בסיס תואר אקדמי ראשון בציון ממוצע 75 לפחות. לבעלי תואר אקדמי ראשון בתחומי מדעי הטבע, מדעי

החיים והמדעים המדויקים ציון ממוצע לקבלה יהיה 70 לפחות. מוסד יהיה רשאי לקבל לתכנית, מטעמים ראויים, גם סטודנטים לקראת סיום לימודיהם לתואר הראשון, ובלבד שסיימו שני שלישים מלימודיהם לתואר בציון ממוצע 75 לפחות, ומשך לימודיהם הכולל לתואר ולתעודת הוראה לא יפחת מארבע שנות לימוד. מוסד יוכל לקבל בעלי תואר אקדמי המעוניינים להכשיר את עצמם להוראה בתחום שאין להם בו תואר אקדמי או שהם בעלי רקע חלקי. במצב זה הלימודים כרוכים בלימודי השלמה, לרבות השלמות בתחום הדיסציפלינארי להיקף הנדרש (ראה נספח 2). ה. מוסד יכול לקבל מורים בפועל בעלי תואר ראשון ומעלה שברשותם תעודת הוראה המעוניינים להוסיף תחום הוראה חדש ("הרחבת הסמכה"). הלימודים כרוכים בהשלמות (ראה נספח 3). ו. במהלך כל תקופת ההכשרה תיבדק ההתאמה של הסטודנט למקצוע ההוראה. על מוסד ההכשרה לכלול נהלי מעקב ובקרה בתקנון הלימודים וליידע את הסטודנטים לגבי נהלים אלה. (בלימודי הכשרה להוראה במסגרת אינטגרטיבית לתואר, ניתן יהיה לשקול, במקרים חריגים בהם נמצא כי הסטודנט אינו מתאים לעבוד בהוראה אך עמד בדרישות האקדמיות האחרות, לאפשר לסטודנט לקבל את התואר האקדמי בלבד, וזאת בהתאם להחלטות המל"ג שיקבעו בנושא). ז. קבלת תעודת הוראה מותנית בהגעה לרמת "פטור" בלימודי שפת ההוראה. ח. קבלת תעודת הוראה מותנית בסיום חובות הלומד לתואר.

8. הכרה בלימודים קודמים

א. לימודים קודמים לתארים אקדמיים בתחומים שחופפים למרכיבי הלימודים בהכשרה להוראה ו/או בדיסציפלינה יוכלו להקנות הכרה על פי המפורט בדו"ח (ראה נספח 2). בכל מקרה, היקף לימודי ההכשרה להוראה לא יפחת מ-18 ש"ש סך הכול (כולל מרכיב התנסות המעשית). ב. מוסד רשאי, אך לא חייב, להכיר עד שליש מלימודי התואר השני בתחומי החינוך על בסיס לימודי תעודת הוראה (שאינם ממסגרת תואר אקדמי בהוראה), ובתנאי שלימודי תעודת הוראה התקיימו בתכנית שנבדקה ואושרה ע"י המל"ג. ג. מוסד רשאי, אך לא חייב, להכיר עד שליש מלימודי תעודת הוראה על בסיס לימודי תואר שני או שלישי בתחומי החינוך. ד. לא יינתן פטור בעבור לימודי תעודת הוראה שנלמדו שש שנים ויותר לפני מועד תחילת הלימודים לתואר השני.

9. לימודים ל"תואר ראשון בהוראה" במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה

א. הלימודים משלבים באופן אינטגרטיבי לימודי הכשרה להוראה (כמפורט לעיל) עם לימודים דיסציפלינאריים (במקצועות ההוראה במערכת החינוך ובתחומי התמחות בחינוך) והיקפם הכולל הוא 90-96 ש"ש (להוציא מקרים מסוימים, ראה נספח 1 לוח 3). משך הלימודים ארבע שנים וההכשרה להוראה משולבת בלימודי התואר האקדמי משנה א' ועד שנה ד', כולל. בתום לימודיו מקבל הסטודנט תואר אקדמי ראשון בהוראה (B.Ed./B.A./B.Sc.) ותעודת הוראה במקצוע/מקצועות לחטיבת/ות גיל.

ב. מבנה הלימודים מוצג בלוח 2 להלן:

לוח 2. מבנה תכנית הלימודים לתואר ראשון בהוראה במסגרת לימודים אינטגרטיבית

עם תעודת הוראה

היקף שעות מחייב	רכיבי הלימודים
48 - 60 ש"ש	לימודים דיסציפלינאריים
30 - 36 ש"ש	לימודי הכשרה להוראה
6 - 12 ש"ש	לימודי יסוד והעשרה

ג. הלימודים הדיסציפלינאריים יהיו במתכונות המקובלות במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל לתואר ראשון, כדלקמן:

- חד-חוגי (חוג מורחב): דיסציפלינה אחת בהיקף מינימאלי של 48 ש"ש. חובת עבודה סמינריונית אחת לפחות בדיסציפלינה המורחבת.
 - דו-חוגי: שתי דיסציפלינות בהיקף מינימאלי של 26 ש"ש כל אחת (סה"כ 52 ש"ש לפחות). חובת עבודה סמינריונית אחת בכל אחת מהדיסציפלינות.
 - תואר ראשון כללי במתכונת דו-חוגית (בהתאמה לצורכי ההכשרה להוראה): 26 ש"ש לפחות בדיסציפלינה אחת + 3 חטיבות מ-3 דיסציפלינות שונות בהיקף של 10 ש"ש כל אחת או 2 חטיבות מ-2 דיסציפלינות שונות בהיקף של 15 ש"ש כל אחת (סה"כ 56 ש"ש לפחות). חטיבות הלימודים הדיסציפלינאריים יוכלו להיות מתוך כלל תחומי הידע המוצעים, כולל אשכולות דיסציפלינאריים (לדוגמא: מדעי הרוח, מדעים ואומנויות). חובת עבודה סמינריונית אחת לפחות.
 - ד. "לימודי ההכשרה להוראה" זהים ללוח 1 ("מתווה הבסיסי") ועליהם לעמוד בכל הדרישות בסעיפים 4 – 6 לעיל. ניתן להרחיבם עד ל-6 ש"ש נוספות בתנאי שסך היקף הלימודים הכולל לתואר ולתעודת ההוראה לא יעלה על 96 ש"ש.
 - ה. "לימודי יסוד והעשרה" יהיו בהיקף של לפחות 6 ש"ש ויכללו:
 - 2 ש"ש לימודי שפת ההוראה לרמת "פטור".
 - 2 ש"ש לימודי אנגלית לרמת "פטור".
 - 1 ש"ש לימודי אוריינות עבודה בסביבה ממוחשבת לרמת "פטור".
 - 1 ש"ש לימודי תרבות ומורשת עם.
- ניתן להרחיב את "לימודי היסוד והעשרה" עד ל-6 ש"ש נוספות (לימודי השכלה כללית, העשרה תרבותית, מורשת עם וכד') ובתנאי שסך היקף הלימודים הכולל לתואר ולתעודת הוראה לא יעלה על 96 ש"ש.
- ו. ניתן יהיה להכיר עד 2 ש"ש מסך כל הלימודים בעבור פעילות של מעורבות חברתית וקהילתית שמלווה על ידי תכנית ההכשרה.
- ז. פירוט מבנה תכניות הלימודים לתואר ראשון בהוראה במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה בחלוקה למסלולי הגיל (גן, יסודי, על יסודי ורב-גילי), מופיע בנספח 1 לוח 3, ומהווה חלק בלתי נפרד מהסעיפים לעיל. מוסד יוכל להציע מתוך מגוון האפשרויות בלוח 3 את המתכונות המתאימות לו.
- 10. לימודים ל"תואר שני בהוראה" (M.Teach.) במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה**
- א. מתכונת הלימודים לתואר שני בהוראה במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה הנה מתכונת חדשה במערכת ההכשרה להוראה בישראל. היא קיימת בארצות רבות ונמצאת במגמת התרחבות במדינות המפותחות. תכנית זו מאפשרת לקדם את מקצוע ההוראה לרמת לימודים

מתקדמים -- מהלך חשוב לתדמית המקצוע ולתנאי עבודתו של המורה המתחיל. התכנית יכולה להיות גם לתואר שני בהוראת הדיסציפלינה במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה, מצב שקיים בארץ במספר מוסדות בהוראת המדעים, במובחן מתואר שני בהוראת הדיסציפלינה שבמקביל לו אפשר (אך לא חובה) ללמוד גם לתעודת הוראה. תכנית לימודים לתואר שני בהוראה/בהוראת הדיסציפלינה במסגרת אינטגרטיבית עם תעודת הוראה, תתאפשר בכל המוסדות בהם מתקיימת הכשרה להוראה (אוניברסיטאות ומכללות כאחד). אין בתכנית הלימודים לתואר שני בהוראה במסגרת אינטגרטיבית עם תעודת הוראה כדי להכשיר להוראה בכיתות י"א-י"ב.

ב. מתכונת זו מיועדת לבעלי תואר אקדמי בדיסציפלינות על פי מקצועות הוראה במערכת החינוך. סטודנטים בעלי רקע חלקי או חסרי רקע מתאים ישלימו לימודיהם הדיסציפלינאריים לפני תחילת לימודיהם בתכנית, וזאת כמפרט בדו"ח (ראה נספח 2).

ג. הלימודים במתכונת זו משלבים באופן אינטגרטיבי לימודי הכשרה להוראה (לימודי תעודת ההוראה) עם לימודים לתואר שני בהוראה/בהוראת הדיסציפלינה והיקפם הכולל הוא 36 ש"ש (במסלול עם תיזה) או עד 40 ש"ש (במסלול ללא תיזה). משך הלימודים לא יפחת מ- 5 סמסטרים, למעט לימודים לתואר שני ולתעודת הוראה במקצוע אחד לחטיבת הגיל העל-יסודי, שמשך הלימודים בהם לא יפחת מ- 4 סמסטרים. לימודי ההכשרה להוראה יהיו משולבים באופן אינטגרטיבי בלימודי התואר משנה א' ועד שנה ג', כולל. בתום לימודיו מקבל הסטודנט תואר אקדמי שני (M.Teach.) ותעודת הוראה במקצוע/מקצועות לחטיבת/ות גיל.

ד. מבנה הלימודים מוצג בלוח 4 להלן :

**לוח 4. מבנה הלימודים לתואר שני בהוראה/בהוראת הדיסציפלינה (M.Teach)
במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה**

היקף לימודים לתואר + תעודת הוראה*	דרישות חובה	רכיב הלימודים
12 – 8 ש"ש	א. לימודי חינוך	לימודי התואר השני
8 – 6 ש"ש	ב. פדגוגיה ומתודיקה בהוראת הדיסציפלינות	
4 ש"ש	ג. מתודולוגיה מחקרית	
1 ש"ש	ד. סדנת הנחייה לתיזה / לפרויקט גמר במסלול ללא תיזה	
6 – 4 ש"ש	ה. 2 סמינריונים (הלומדים לתואר שני בהוראת הדיסציפלינה, ילמדו את הסמינריונים וקורסי הבחירה בתחום הוראת הדיסציפלינה ואפשר שיידרשו לקורסים נוספים על פי החלטת המוסד)	
לפחות 9 ש"ש	- בהתאם לדרישות ב"מתווה הבסיסי"	התנסות
2 ש"ש	- מחקר שדה (למסלול ללא תיזה)	מעשית
לפחות 1 ש"ש	- עיבוד ההתנסות המעשית	

* לסטודנטים הלומדים לתעודת הוראה במקצוע אחד לעל יסודי תינתן הפחתה של 4 ש"ש : 32 ש"ש במסלול עם תיזה ו- 36 ש"ש במסלול ללא תיזה.

- ה. על תכנית הלימודים לתואר שני בהוראה במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה לעמוד בזיקה לרכיבי הלימוד הנדרשים ב"מתווה הבסיסי" להכשרה להוראה (סעיף 4 לעיל). בנוסף על תכנית הלימודים לעמוד בכל החלטות המל"ג באשר ללימודים לתואר שני.
- ו. על תכנית הלימודים לתואר השני להוות עליות מדרגה של ממש לעומת לימודים לתואר ראשון בהוראה משולב תעודת הוראה ו/או לימודי תעודה בהוראה. תכנית הלימודים תציע הרחבה והעמקה בתחומים השונים תוך הזדמנות מספקת לפיתוח ידע והבנה תיאורטיים-מחקריים לצד ידע והבנה יישומיים.
- ז. מתכונת זו, המקנה במשולב תואר שני בהוראה/ בהוראת הדיסציפלינה עם תעודת הוראה, שונה מתכניות לתואר שני M.Ed. במכללות האקדמיות לחינוך, אשר מיועדות מראש לבעלי תעודת הוראה וניסיון הוראתי, ומהוות מסלול לפיתוח מקצועי של מורים וגננות. מכללות אקדמיות לחינוך, שרשאיות להגיש תכניות לימודים לתואר שני M.Ed, תהיינה רשאיות להגיש תכניות לימודים לתואר שני M.Teach.

ח. בתכנית יוכלו ללמוד סטודנטים לתעודות הוראה במקצועות שונים, כאשר לימודי הפדגוגיה ומתודיקה של הוראת הדיסציפלינה וכן ההתנסות המעשית, עיבודה ומחקר השדה שמלווה אותה יהיו דיפרנציאליים בהתאם לתחום הדעת בו לומד הסטודנט לתעודת הוראה.

11 תכניות הכשרה להוראה במתכונות ייחודיות

א. מתוך כוונה למשוך להוראה מועמדים מצטיינים בעלי מסוגלות מקצועית גבוהה ובעלי מודעות חברתית גבוהה, יוכלו מוסדות להציע תכניות להכשרה להוראה במגוון מתכונות ייחודיות. תכניות אלה מוגבלות למספר מצומצם של תלמידים מצטיינים, ונועדו להקנות למועמדים בעלי יכולת ופוטנציאל להישגים גבוהים ובעלי רקע מקצועי ו/או ניסיון חינוכי, הכשרה ברמה גבוהה ובמתכונת אינטגרטיבית - מואצת. התכנית תשלב לימודים ייחודיים לקבוצות אלה, בצד לימודים משותפים עם יתר תלמידי ההכשרה להוראה, והיא תעודד ותטפח את הלימוד העצמאי.

ב. תכניות הכשרה להוראה במתכונות ייחודיות מיועדות לאוכלוסיות הבאות:

1. סטודנטים לקראת תואר ראשון בהוראה במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה - בעלי נתוני כניסה גבוהים במיוחד ולא פחות מציון משולב 600.

2. סטודנטים לתואר שני בהוראה/בהוראת הדיסציפלינה (M. Teach) במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה או ללימודי תעודה בהוראה יעמדו באחד מהקריטריונים הבאים:

- בעלי תואר אקדמי ראשון מציון 90 ומעלה.
- בעלי תואר שני עם תיזה או תואר שלישי בדיסציפלינה, בהוראת הדיסציפלינה או בתחומי החינוך.

3. סטודנטים הלומדים לקראת תואר שני עם תיזה או תואר שלישי בדיסציפלינה, בהוראת

הדיסציפלינה או בתחומי החינוך יוכלו להתקבל לתכנית לאחר השלמת חובות הלימודים של שנה א' לתואר ובאישור הדיקן/ראש בית הספר. קבלת תעודת הוראה במתכונת הלימודים הייחודית מותנית בסיום כל החובות לתואר.

ג. רקע מקצועי וניסיון חינוכי משמעותיים וכן כישורים מיוחדים יוכלו להוות שיקול לקבלת סטודנטים לתכניות הכשרה להוראה במתכונות ייחודיות לפי החלטת המוסד.

ד. בעלי תואר אקדמי (כמפורט לעיל) המעוניינים להכשיר את עצמם להוראה בתחום דעת שאין להם בו תואר אקדמי או שהם בעלי רקע דיסציפלינארי חלקי, יידרשו לעמוד בלימודי השלמה להיקף הנדרש כמפורט בדו"ח (ראה נספח 2). לימודי ההשלמה יתקיימו טרם ההכשרה להוראה.

בהכשרה להוראה במתכונת ייחודית לסטודנטים מצטיינים לקראת תואר ראשון בהוראה במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה - תכניות הלימודים תוכלנה להתקיים במסלול מואץ במשך 3 שנים במקום 4 שנים או במסלול ישיר לתואר שני בחינוך והוראה במשך 5 שנים. תנאי מעבר משנה לשנה בתכניות אלה הנו ציון ממוצע 90 לפחות. תכנית הלימודים במסלול ישיר לתואר שני תכלול לימודים מואצים לתואר ראשון עם תעודת הוראה ולימודי תואר שני בתחומים שיקדמו את ההתמחות הדיסציפלינארית והפדגוגית, כגון: הוראה ולמידה והוראת המקצוע. הסטודנט יסיים את מכסת ההתנסות המעשית הנדרשת לקבלת תעודת הוראה במהלך הלימודים לתואר הראשון. בשנה הראשונה לתואר השני ישתלב הסטודנט בפעילויות מקצועיות בבית הספר אליו הוא עתיד להשתבץ כמורה בפועל בשנה השנייה ללימודיו (שנת הסטאז'). מבנה התכנית במסלול ישיר לתואר שני מוצג בלוח 5 להלן.

**לוח 5. מבנה תכנית הלימודים למצוינים במסלול ישיר לתואר שני
בתחומי החינוך וההוראה (מתייחס לסעיף 11-ד')**

מספר שנות לימוד	היקף השעות במסלול ללא תיזה	היקף השעות במסלול עם תיזה	לימודים לתואר
3	90 – 96 ש"ש	90 – 96 ש"ש	תואר ראשון בהוראה במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה* (B.Ed., B.Sc, B.A.)
2	18 ש"ש + פרויקט גמר	14 ש"ש + תיזה	תואר שני בחינוך והוראה (כולל בהוראת המקצוע) (M.Ed., M.A.)
5	108 – 114 ש"ש	104 – 110 ש"ש	סה"כ

* ראה לוח 3 בדוח זה

- ה. בהכשרה להוראה במתכונת ייחודית לבעלי תואר אקדמי ראשון מציון 90 ומעלה – היקף תכנית הלימודים **בלימודי תעודה** בהוראה יהיה מותאם לדרישות ב"מתווה הבסיסי" בלוח 1. היקף תכנית הלימודים הכולל לא יפחת מ – 24 ש"ש, מתוכם 14 ש"ש לפחות בלימודי חינוך והוראה ו- 9 ש"ש לפחות בהתנסות מעשית). היקף הלימודים לתעודת הוראה במקצוע אחד לחטיבת הגיל העל יסודי יהיה לפחות 20 ש"ש, מתוכם 11 ש"ש לפחות בלימודי חינוך והוראה ו- 6 ש"ש לפחות בהתנסות מעשית.
- ו. בהכשרה להוראה במתכונת ייחודית לבעלי תואר אקדמי ראשון מציון 90 ומעלה – היקף תכנית הלימודים **לתואר שני בהוראה (M.Teach.) במסגרת אינטגרטיבית עם תעודת הוראה** יהיה מותאם לדרישות בלוח 4 לעיל. היקף תכנית הלימודים יוכל להיות קטן ב- 2 ש"ש הן במסלול עם תיזה והן במסלול ללא תיזה. בכל מקרה יש לשמור על היקף ההתנסות המעשית ועיבודה כפי שמצוין בלוח 4.
- ז. בהכשרה להוראה במתכונת ייחודית לבעלי תואר שני עם תיזה או תואר שלישי **בדיסציפלינה** או לסטודנטים הלומדים לקראת תארים בתחומים אלה – היקף תכנית הלימודים **בלימודי תעודה** בהוראה יהיה מותאם לדרישות ב"מתווה הבסיסי" בלוח 1. היקף תכנית הלימודים לא יפחת מ – 19 ש"ש, מתוכם לפחות 10 ש"ש בלימודי חינוך והוראה ו- 9 ש"ש לפחות בהתנסות מעשית. היקף הלימודים לתעודת הוראה במקצוע אחד לחטיבת הגיל העל יסודי יהיה לפחות 16 ש"ש, מתוכם 10 ש"ש לפחות בלימודי החינוך ו- 6 ש"ש לפחות בהתנסות מעשית.
- ח. בהכשרה להוראה במתכונת ייחודית לבעלי תואר שני עם תיזה או תואר שלישי **בהוראת הדיסציפלינה** או **בתחומי חינוך** או סטודנטים הלומדים לתואר בתחומים אלה – היקף תכנית הלימודים **בלימודי תעודה** בהוראה יהיה מותאם לדרישות ב"מתווה הבסיסי" בלוח 1. היקף תכנית הלימודים לתעודת הוראה לא יפחת מ – 15 ש"ש, מתוכם לפחות 6 ש"ש בלימודי חינוך והוראה ו- 9 ש"ש לפחות בהתנסות מעשית. היקף הלימודים לתעודת הוראה במקצוע אחד לחטיבת הגיל העל יסודי לא יפחת מ- 12 ש"ש, מתוכם לפחות 6 ש"ש בלימודי חינוך והוראה ו- 6 ש"ש לפחות בהתנסות מעשית.
- 12. נוסח תעודות הסיום שיוענקו לבוגרי תכניות ההכשרה להוראה**

א. תעודת הוראה לחטיבת גיל (גן, יסודי, על יסודי, רב-גילי) בציון מקצועות ההוראה ו/או ההתמחויות בחינוך (גיל רך, חינוך מיוחד, חינוך חברתי וכד'), ו/או תעודת עובד חינוך (חינוך בלתי פורמאלי, קידום נוער וכד').

ב. למסיימים בתכניות לימודים לתואר ראשון בהוראה במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה, יוענק בנוסף תואר אקדמי ראשון בהוראה בסימולו המדויק (B.Ed./B.A./B.Sc.) ובפירוט חד חוגי/דו-חוגי/ כללי במתכונת דו-חוגית, בציון החוגים הדיסציפלינאריים. תעודת הבוגר לתואר כללי דו-חוגי לא תכלול ציון שמות החטיבות הדיסציפלינאריות.

ג. למסיימים בתכניות לימודים לתואר שני בהוראה במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה, יוענק בנוסף תואר אקדמי שני בהוראה בסימולו המדויק (M.Teach, מוסמך בהוראה/מוסמך בהוראת הדיסציפלינה) ובציון עבודת תיזה במסלול עם תיזה.

13. יישום

א. תכניות הלימודים להכשרה להוראה במוסדות השונים בהתאם למתווים וכל המוסדות יידרשו לפעול בהתאם.

ב. קידום הנושא והטמעתו מחייב הקמת ועדה מקצועית מלווה בהקדם האפשרי. מינוי הוועדה יהיה בסמוך להחלטות המל"ג בדבר המעבר לקיום לימודים בהתאם למתווים החדשים. הוועדה תוקם מטעם המל"ג ותמונה על ידה ללוות את כלל תהליך השינוי בכל המוסדות ובכל מתכונות ההכשרה להוראה. ועדה זו תעמוד בקשר רציף עם ועדת המשנה לענייני אוניברסיטאות ומכללות לחינוך במל"ג. בוועדה יכהנו במספר שווה נציגים מן המכללות לחינוך ומן האוניברסיטאות, שמומחיותם קשורה לתחומי החינוך וההוראה, וכן נציג ממושרד החינוך. תפקידי הוועדה יהיו: לעקוב אחרי יישום דו"ח הוועדה לקביעת המתווים בתוך בדיקת מידת עמידתם של המוסדות במתווים החדשים, להמשיך לבדוק את התאמתן של ההמלצות השונות לנדרש על פי דו"ח הוועדה, לדון בבעיות העולות מהשטח ולהמליץ בפני המועצה להשכלה גבוהה בעניינין, וכן לעסוק בשאלות עקרוניות אחרות כפי שיעלו בפניה. הוועדה תמונה ל – 5 שנים ובתום תקופת הקדנציה יבחן הצורך בהמשך עבודת הוועדה ובהחלפת חבריה.

ג. מתוך כוונה לשמור על יציבות המערכת וביסוסה - המצב הנוכחי הקיים כיום, לפיו, אוניברסיטאות מכשירות מורים לבית הספר העל-יסודי, ומכללות אקדמיות לחינוך, מכשירות מורים וגננות מהגיל הרך ועד כיתה י' ובמקצועות מסוימים גם לכיתות י"א-י"ב, ימשיך להתקיים באותו אופן עד לקבלת החלטה אחרת, ובתקופה שלא תפחת משש שנים לפחות ממועד פרסום החלטות המל"ג לעניין המתווים.

ד. תקופת המעבר: על המוסדות המפעילים כיום תכניות לימודים להכשרה להוראה לסיים להתאים את התכניות הנ"ל למתווים, בהתאם למשך הזמן של תכנית לימודים בהכשרה להוראה המתקיימת אצלם. במכללות האקדמיות לחינוך תבוצענה ההתאמות תוך 4 שנים ממועד פרסום החלטות המל"ג, ובאוניברסיטאות תוך שנתיים ממועד פרסום החלטות המל"ג. על כל המוסדות לדווח לראשונה על מידת עמידתם בהחלטות המל"ג בנושא תוך שנה ממועד פרסום החלטות המל"ג.

ה. מחזורי לימוד שיחלו לימודיהם בתוך תקופת המעבר יוכלו לסיים לימודיהם בהתאם למתכונת שהייתה נהוגה עד כה. מוסד יוכל לאשר לסטודנטים בתוך תקופת המעבר, הלומדים בתכניות לקראת תואר ראשון בהוראה במסגרת לימודים אינטגרטיבית עם תעודת הוראה, לעבור ללמוד על-פי המתווה החדש אם סיימו לימודיהם עד שנה ב' ועד בכלל.

- ו. במטרה לאפשר יישום מהיר של המלצות הדו"ח לגבי **תכניות קיימות** בהכשרה להוראה מוצע כי:
1. התאמה ("המרה") למתווים של תכניות **שנבדקו ואושרו** בעבר על ידי המל"ג, תיבדק בהליך מקוצר לקבלת אישור עקרוני במל"ג.
 2. התאמה למתווים של תכניות **שלא נבדקו ולא אושרו** בעבר על ידי המל"ג, תיבדק על ידי אחד מחברי הוועדה המלווה שתוקם לנושא.
- בשני ההליכים לא תידרש בחינה תכנונית ותקציבית מחודשת שכן התכניות פועלות ומתקצבות והשינוי הוא קוריקולרי במהותו. בשני הליכים אלה על המוסדות להגיש דיווח מפורט באשר לעמידת המוסד והתכנית במתווים, תוך התייחסות פרטנית לכל אחד ואחד מהסעיפים, המפורטים במסמך זה. הדיווח על תכנית הלימודים בהכשרה להוראה יהיה ברמת המסלול הגילאי (הגיל הרך, היסודי, העל יסודי, החינוך המיוחד והרב גילאי). הדיווח יוגש ע"י הראש האקדמי של המוסד (הרקטור, יו"ר המועצה האקדמית) ובחתימתו. רישום הדיווח יהיה רק לאחר שהדיווח נמצא מלא, דהיינו שהוגשו כל הנתונים הנדרשים, שהתכנית עומדת במלוא התנאים הפורמאליים בהתאם למתווים, והנתונים המופיעים בו ברורים ועדכניים. מזכירות המל"ג תיידע את ועדת המשנה לענייני אוניברסיטאות ומכללות לחינוך בשאלת עמידת המוסד והתכנית במתווים וזו תגיש המלצותיה בנושא למל"ג. המזכירות תוכל להסתייע מעת לעת בוועדה המקצועית המלווה שתוקם לנושא וזו תעביר את חוות דעתה לוועדת המשנה במל"ג.
- ז. בקשות **חדשות** לקיום תכניות הכשרה להוראה במסגרת לימודים לקראת תואר אקדמי ייבדקו בהתאם לאופן הבא:
1. בקשות שהוגשו ושכבר הוקמו ועדות לבדיקתן – יעודכנו ויבדקו בהתאם למתווים החדשים לקראת שלב ההסמכה.
 2. בקשות שהוגשו אולם טרם הוחלט על הקמת ועדה לבדיקתן – יעודכנו וייבדקו בהתאם למתווים מרגע הקמת ועדת הבדיקה.
 3. בקשות שיוגשו בעתיד – ייבדקו בהתאם למתווים מרגע הגשתן.
- כל עוד משמש משרד החינוך כגוף העוסק בתכנון המכללות האקדמיות לחינוך ובתקצובן, יוגשו בקשות לקיום תכניות לימודים חדשות במכללות בכפוף לאישור תכנוני-תקציבי של המשרד, טרם בחינתן במל"ג.
- ח. מזכירות המל"ג תהיה אחראית לדווח למליאת המועצה על יישום החלטות בנושא המתווים להכשרה להוראה עד לתחילת השנה החמישית ממועד פרסום החלטות המל"ג. מזכירות המל"ג תיידע את משרד החינוך באשר לעמידת המוסדות בתנאי המתווים החדשים.
- ט. למרות הפירוט הרב המובא בסעיפים השונים, יש לראות במסמך כולו אוסף של קווים מנחים לביצוע ראשוני. הניסיון שיצטבר והמשוב שיתקבל, יאפשרו למל"ג ולוועדה המלווה אשר תופקד על הנושא לגבש גישות, מידע נדרש, וכן נהלים מותאמים למשימה. לאור ההשתנות הדינאמית בתחום ההכשרה להוראה והמחקר בנושא, מאמצת המל"ג את המלצת הוועדה, לפיה יש מקום לבצע הערכת מצב בעוד 10 שנים לכל המאוחר.

נספחים**נספח 1**

לוח 3. פירוט מבנה תכניות הלימודים לתואר ראשון בהוראה (B.Ed./B.A./B.Sc.) במסגרת לימודים

אינטגרטיבית עם תעודת הוראה
סה"כ היקף לימודים 90 - 96 ש"ש

<p>לימודי יסוד והעשרה בזיקה למסלול ההוראה הגילאי: 6 – 12 ש"ש (בהתאם לסעיף 9'ה' בדו"ח)</p>	
<p>לימודי הכשרה להוראה בזיקה למסלול ההוראה הגילאי: 30 – 36 ש"ש (בהתאם ללוח 1 ובהתייחס לסעיף 9'ד' בדו"ח)</p>	
<p>לימודים דיסציפלינאריים: 48-60 ש"ש* (בהתאם למפורט להלן) *בכל מקרה יש להשלים את היקף הלימודים הדיסציפלינאריים ל- 60 ש"ש לכל הפחות וזאת מתוך מכלול הקורסים המוצעים במוסד.</p>	
מבנה הלימודים הדיסציפלינאריים	המסלול הגילאי
<p>מבנה לתואר דו-חוגי:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ חוג אחד בתחום הגיל הרך בהיקף של 26 ש"ש לפחות. ▪ חוג שני בדיסציפלינת הוראה בהיקף של 26 ש"ש לפחות במקצועות יסוד בגן (מדעים, מתמטיקה, שפת אם, ספרות/ספרות ילדים, אומנות, מוסיקה, מקרא, תרבות ומורשת עם, לימודי סביבה). <p>מבנה לתואר כללי דו-חוגי:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ חוג אחד בתחום הגיל הרך בהיקף של 26 ש"ש לפחות. ▪ חוג שני כללי המורכב מחטיבות של דיסציפלינות הוראה באחת משתי האפשרויות: <ol style="list-style-type: none"> א. שתי חטיבות מ- 2 דיסציפלינות בהיקף של 15 ש"ש כל אחת. ב. שלוש חטיבות מ- 3 דיסציפלינות בהיקף של 10 ש"ש כל אחת. באפשרות זו חטיבה אחת יכולה להיות בחינוך מיוחד. <p>בכל מקרה, במסגרת תכנית הלימודים הכוללת (בין אם בלימודים הדיסציפלינאריים ובין אם בלימודי ההכשרה להוראה) יש לדאוג לכך שתהיה חשיפה להוראת 3 דיסציפלינות ממקצועות היסוד בגן ובהיקף של 3 ש"ש לפחות כל אחת (סה"כ 9 ש"ש לפחות).</p> <p>מקצועות היסוד בגן: מדעים, מתמטיקה, שפת אם, ספרות/ספרות ילדים, אומנות, מוסיקה, מקרא, תרבות ומורשת עם, לימודי סביבה; בחינוך הממלכתי דתי חובה מקצוע יסוד מקרא.</p>	<p>מסלול הגן (גנ/ת) גילאי 0 - 6</p>
<p>גנ/ת בגן משלב חינוך מיוחד (גיל 0-6) או בגן של החינוך המיוחד (גיל 3-6):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ כל הדרישות המחייבות את לימודי מסלול הגן לעיל. ▪ חוג לימודים נוסף בחינוך מיוחד לגן בהיקף של 26 ש"ש. ההכשרה לגן משלב תתמקד בלקויות קלות ובינוניות וההכשרה לגן של החינוך המיוחד תתמקד בלקויות בינוניות וקשות.** <p>ניתן ללמוד במבנה לתואר כללי דו-חוגי לעיל באפשרות ב' את חטיבה בחינוך מיוחד</p> <p>(10 ש"ש) ולהשלים עוד 16 ש"ש בחינוך מיוחד לסך כולל של 26 ש"ש.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 6 ש"ש התנסות מעשית נוספות בגן משלב או בגן חינוך מיוחד. <p>סה"כ היקף הלימודים: מינימום 112 ש"ש (6+16+90) עד למקסימום 128 ש"ש (6+26+96).</p>	

<p>גנות/ בגן משלב חינוך מיוחד (גיל 0-6) או בגן של החינוך המיוחד (גיל 3-6):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ כל הדרישות המחייבות את לימודי מסלול הגן לעיל. ▪ חוג לימודים נוסף בחינוך מיוחד לגן בהיקף של 26 ש"ש. ההכשרה לגן משלב תתמקד בלקויות קלות ובינוניות וההכשרה לגן של החינוך המיוחד תתמקד בלקויות בינוניות וקשות.** <p>ניתן ללמוד במבנה לתואר כללי דו-חוגי לעיל באפשרות ב' את חטיבה בחינוך מיוחד</p> <p>(10 ש"ש) ולהשלים עוד 16 ש"ש בחינוך מיוחד לסך כולל של 26 ש"ש.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 6 ש"ש התנסות מעשית נוספות בגן משלב או בגן חינוך מיוחד. <p>סה"כ היקף הלימודים: מינימום 112 ש"ש (6+16+90) עד למקסימום 128 ש"ש (6+26+96).</p>	
<p>מבנה לתואר חד-חוגי:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ לפחות 48 ש"ש בדיסציפלינה, שהיא מקצוע הוראה מרכזי במערכת החינוך (מתמטיקה, אנגלית, מדעים, שפה וספרות). <p>מבנה לתואר דו-חוגי:</p> <p>חוג אחד דיסציפלינארי בהיקף של 26 ש"ש לפחות (במקצועות יסוד בחינוך היסודי, כגון: מדעים, מתמטיקה, שפת אם, אנגלית, עברית כשפה שנייה, ספרות, מקרא, תושבע"פ, תרבות ומורשת עם, חברה ואזרחות, לימודי סביבה, היסטוריה וגיאוגרפיה).</p> <p>חוג שני בהיקף של 26 ש"ש לפחות באחת משתי האפשרויות:</p> <p>א. חוג דיסציפלינארי נוסף מתוך מקצועות היסוד בחינוך היסודי.</p> <p>ב. חוג בתחומי חינוך, כגון: חינוך, חינוך בלתי פורמאלי, הגיל הרך, חינוך חברתי, חינוך מיוחד, חינוך מתמטי, אוריינות שפה, חינוך מדעי וכד'.</p> <p>מבנה לתואר כללי דו-חוגי:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ חוג אחד בהיקף 26 ש"ש לפחות באחת משתי האפשרויות: <p>א. בתחומי החינוך, כגון: חינוך, חינוך בלתי פורמאלי, חינוך חברתי, חינוך מיוחד, חינוך מתמטי, אוריינות שפה, חינוך מדעי, חינוך בגיל הרך וכד'.</p> <p>ב. בלימודי דיסציפלינות הוראה (מקצועות יסוד בחינוך היסודי, כגון: מדעים, מתמטיקה, שפת אם, אנגלית, עברית כשפה שנייה, ספרות, מקרא, תושבע"פ, תרבות ומורשת עם, חברה ואזרחות, לימודי סביבה, היסטוריה וגיאוגרפיה).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ חוג שני כללי המורכב משתי חטיבות מ – 2 דיסציפלינות, שהן מקצועות הוראה בבית הספר היסודי, בהיקף 15 ש"ש כל אחת (לא ניתן ללמוד את החוגים הבאים: מדעים, מתמטיקה ואנגלית). <p>בכל אחד מהמבנים לעיל יש לכלול לימודי מיומנויות יסוד לכיתות א'-ב'.</p>	<p>המסלול היסודי: כיתות א-ו</p>
<p>מורה בכיתה משלבת בבית ספר היסודי (שילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל):</p> <p>אפשרויות הלימודים הן:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ לימודים במבנה לתואר דו-חוגי לעיל: חוג דיסציפלינארי בהיקף של 26 ש"ש לפחות וחוג בחינוך מיוחד בהיקף של 26 ש"ש לפחות. ▪ לימודים במבנה לתואר כללי דו-חוגי לעיל: חוג בהיקף של 26 ש"ש לפחות בחינוך מיוחד כאשר החוג הנוסף מורכב מ – 2 חטיבות דיסציפלינאריות בהיקף של 15 ש"ש כל אחת. <p>הערה: ללומדים במבנה לתואר כללי דו-חוגי, בכל מקרה היקף לימודי החינוך המיוחד לא יפחת מ – 26 ש"ש.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ בכל אחת מהאפשרויות הנ"ל יש להוסיף 6 ש"ש התנסות מעשית בכיתות משלבות בבית הספר היסודי. 	

<p>סה"כ היקף לימודים: מינימום 96 ש"ש (90+6) עד למקסימום 102 ש"ש (96+6).</p>	
<p>מבנה לתואר חד-חוגי:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ לפחות 48 ש"ש בדיסציפלינה שהיא מקצוע הוראה במערכת החינוך. <p>מבנה לתואר דו-חוגי:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ חוג אחד בדיסציפלינות הוראה בהיקף של 26 ש"ש לפחות. ▪ חוג שני בהיקף 26 ש"ש לפחות באחת משתי האפשרויות: דיסציפלינת הוראה. ב. בתחומי החינוך, כגון: חינוך מיוחד (התמחות בלקויות קלות ובינוניות), חינוך בלתי פורמאלי, חינוך חברתי, קידום נוער. <p>מבנה לתואר כללי דו-חוגי:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ חוג אחד בדיסציפלינות הוראה בהיקף של 26 ש"ש לפחות. ▪ חוג שני כללי המורכב משתי חטיבות מ – 2 דיסציפלינות בהיקף של 15 ש"ש כל אחת. מתכונת זו מתאימה למקצועות הוראה אינטגרטיביים, כגון: מדעי החברה, מדע וטכנולוגיה, מדע וטכנולוגיה בחברה, לימודי סביבה.*** <p>בכיתה משלבת בבית הספר העל-יסודי (שילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל) ילמד במבנה לתואר דו-חוגי, כאשר חוג אחד הוא בחינוך מיוחד.</p>	<p>המסלול העל יסודי</p>
<p>מבנה לתואר חד-חוגי:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ לפחות 48 ש"ש באחת משתי האפשרויות: <p>א. בדיסציפלינה שהיא מקצוע הוראה ייחודי במערכת החינוך, כגון: אומנות, מוסיקה, עיצוב, חינוך גופני, תיאטרון (בתחומים אלה נדרש היקף לימודים דיסציפלינארי חד-חוגי שכולל את הידע העיוני והמעשי של הדיסציפלינה).</p> <p>ב. בהתמחות החינוכית (ל"תעודת עובד חינוך"), כגון: חינוך בלתי פורמאלי, חינוך חברתי, טיפול וקידום נוער.</p> <p>מבנה לתואר דו-חוגי: (ל"תעודת עובד חינוך")</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ חוג אחד בהיקף 26 ש"ש לפחות בהתמחות החינוכית. ▪ חוג שני בהיקף 26 ש"ש לפחות בתחומי החינוך, כגון: חינוך מיוחד, חינוך. <p>מבנה לתואר כללי דו חוגי: (ל"תעודת עובד חינוך")</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ חוג אחד בהיקף 26 ש"ש לפחות בהתמחות החינוכית. ▪ חוג שני כללי המורכב מחטיבות דיסציפלינאריות שונות באחת משתי האפשרויות: <p>א. שלוש חטיבות מ - 3 דיסציפלינות בהיקף של 10 ש"ש כל אחת.</p> <p>ב. שתי חטיבות מ - 2 דיסציפלינות בהיקף של 15 ש"ש כל אחת. קבלת תעודה להוראת מקצוע בנוסף ל"תעודת עובד חינוך", מותנית בלימודים לתואר במבנה דו-חוגי לעל יסודי כמפורט לעיל.</p>	<p>מסלול רב- גילי (מקצוע הוראה ייחודי מהגן/ בית הספר היסודי ועד לעל-יסודי או התמחות חינוכית)</p>
<p>מבנה לתואר דו-חוגי:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ חוג אחד בחינוך מיוחד בהיקף של 26 ש"ש לפחות (בהתמחות בלקויות בינוניות וקשות).** ▪ חוג שני דיסציפלינארי שהוא מקצוע הוראה במערכת החינוך בהיקף של 26 ש"ש לפחות, בהתייחס למסלול הגיל היסודי או העל-יסודי. <p>מבנה לתואר כללי דו-חוגי:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ חוג אחד בחינוך מיוחד בהיקף של 26 ש"ש לפחות (בהתמחות בלקויות בינוניות וקשות).** ▪ חוג שני המורכב מחטיבות דיסציפלינאריות באחת משתי האפשרויות: 	<p>חינוך מיוחד לבתי הספר של החינוך המיוחד (גילאי 6 – 21) ולכיתות חינוך מיוחד בבתי הספר הרגילים</p>

א. שתי חטיבות מ – 2 דיסציפלינות בהיקף של 15 ש"ש כל אחת.
 ב. שלוש חטיבות מ- 3 דיסציפלינות בהיקף של 10 ש"ש כל אחת.
 החטיבות הדיסציפלינאריות יכולות להתקיים גם כאשכולות
 דיסציפלינאריים, לדוגמא: מדעי הרוח, מדעים, אומנויות.
 במבנה לתואר כללי דו-חוגי לעיל, כדי לקבל בנוסף תעודת הוראה
בחינוך הרגיל יש להשלים לימודי דיסציפלינה אחת ל- 26 ש"ש לפחות
(ראה מסלול יסודי ועל-יסודי) ולהוסיף 6 ש"ש התנסות מעשית בחינוך
הרגיל.
 בכל אחד מהמבנים לעיל, כדי לקבל בנוסף תעודת הוראה בגן חינוך
 מיוחד (0 – 6) יש להשלים חוג בגיל הרך בהיקף של 26 ש"ש לפחות (ראה
 מסלול הגן) ולהוסיף 6 ש"ש התנסות מעשית בגן חינוך מיוחד.

** רצוי כי התמחות בלקוינות בינוניות וקשות תתמקד לעומק בסוג לקות אחד (למשל: פיגור, ליקויי חושים, שיתוק

מוחין, ליקויי תקשורת).

*** אפשרות לקבלת תעודת הוראה במקצוע אינטגרטיבי בציון ההתמחות הראשית מחייבת אישור משרד החינוך.

נספח 2

לימודי השלמה נדרשים לקבלת תעודת הוראה לאקדמאים

לוח 6 להלן מציג את לימודי ההשלמה הנדרשים מסטודנטים בעלי תואר אקדמי המבקשים ללמוד לתעודת הוראה (או לתעודת עובד חינוך) במסגרות הבאות: לימודי תעודה, לימודים לתואר שני אינטגרטיבי בהוראה/ בהוראת הדיסציפלינה משולב תעודת הוראה, ולימודי תעודת הוראה במתכונות ייחודיות לאוכלוסיות נבחרות. דרישות אלה מציבות סטנדרטים ברמה המערכתית לגבי מה צריך ללמוד אקדמאי המבקש ללמוד לתעודת הוראה במצב בו אין לו את הבסיס הדיסציפלינארי ו/או החינוכי הנדרש כתנאי מקדמי. **בנוסף ללימודי ההשלמה הדיסציפלינאריים ילמד הסטודנט את תכנית ההכשרה להוראה, כמפורט בסעיפים 5-6 בדו"ח.**

דרישות אלה לוקחות בחשבון את המטען האקדמי והידע הצבור אתו באים ללימודי תעודת הוראה סטודנטים בעלי תואר ראשון, שני או שלישי. משום כך, הן מאפשרות למוסד שבו לומד הסטודנט להכיר (לתת קרדיטציה) בלימודים אקדמיים קודמים אלה, הן ברכיב לימודי ההכשרה להוראה והן ברכיב הלימודים הדיסציפלינאריים. בכל מקרה, היקף הלימודים של ההכשרה להוראה לא יפחת מ – 18 ש"ש כולל ההתנסות המעשית (בהתאם להמלצה 8' בדו"ח).

לוח 6. לימודי השלמה נדרשים לקבלת תעודת הוראה לאקדמאים

לימודי השלמה הדיסציפלינאריים הנדרשים	המסלול הגילאי
לפחות 13 ש"ש בגיל הרך*. בנוסף, לפחות 3 ש"ש בחמש דיסציפלינות הוראה במקצועות יסוד בגן המצטברים לסה"כ 15 ש"ש (מדעים, מתמטיקה, שפת אם, ספרות/ספרות ילדים, אומנות, מוסיקה, מקרא, תרבות ומורשת עם, לימודי סביבה).	מסלול הגן (גננות) (0 – 6)
לחסרי תואר אקדמי בתחומים הבאים: מתמטיקה, מדעים ואנגלית, יש להשלים 26 ש"ש בלימודי הדיסציפלינה. לבעלי תארים אקדמיים קודמים קרובים למקצועות ההוראה: יש להשלים לימודים דיסציפלינאריים בהיקף של לפחות 20 ש"ש במקצוע הוראה מרכזי בחינוך	בית הספר היסודי (כיתות א' – ו')

<p>היסודי (למעט: מתמטיקה, מדעים ואנגלית). לבעלי תארים אקדמיים קודמים שאינם קרובים למקצועות ההוראה: יש להשלים לימודים דיסציפלינאריים בהיקף של לפחות 26 ש"ש.</p>	
<p>לפחות 26 ש"ש בדיסציפלינת הוראה בבית הספר העל-יסודי (לתעודת הוראה במקצוע אחד בלבד) <u>א</u>ן לפחות 26 ש"ש בכל אחת משתי דיסציפלינות הוראה בבית הספר העל-יסודי (לתעודת הוראה בשני מקצועות) <u>א</u>ן לפחות 26 ש"ש בדיסציפלינת הוראה + שתי דיסציפלינות הוראה בהיקף של 15 ש"ש כל אחת (המתכונת האחרונה מתאימה רק למקצועות הוראה בין תחומיים כגון: מדעי החברה, מדע וטכנולוגיה, מדע וטכנולוגיה בחברה, ולימודי סביבה).</p>	<p>בית הספר העל- יסודי</p>
<p>לפחות 30 ש"ש בדיסציפלינה שהיא מקצוע הוראה במערכת החינוך (למשל אומנות, מוסיקה, עיצוב, חינוך גופני וכד') <u>א</u>ן לפחות 26 ש"ש בהתמחות חינוכית (למשל: חינוך בלתי פורמלי, חינוך חברתי, קידום נוער).</p>	<p>רב-גילי</p>
<p>לפחות 26 ש"ש בחוג לחינוך מיוחד בהתמחות בלקויות בינוניות וקשות. בנוסף, לפחות 15 ש"ש בדיסציפלינת הוראה בבית הספר <u>א</u>ן לפחות 3 ש"ש בחמש דיסציפלינות הוראה במקצועות יסוד בגן המצטברים לסה"כ 15 ש"ש (מדעים, מתמטיקה, שפת אם, ספרות/ספרות ילדים, אומנות, מוסיקה, מקרא, תרבות ומורשת עם, לימודי סביבה).</p>	<p>בתי ספר וגנים של החינוך המיוחד</p>

* יש לדאוג לעבות את לימודי הגיל הרך במסגרת לימודי החינוך וההוראה ב"מתווה הבסיסי" בהכשרה.

נספח 3

הדרישות להרחבת הסמכה לבעלי תעודת הוראה

הרחבת הסמכה מיועדת לבעלי תואר אקדמי ותעודת הוראה המבקשים לקבל תעודת הוראה נוספת. הרחבת הסמכה לוקחת בחשבון את הניסיון שיש למורה בהוראה בפועל ואת הבסיס הדיסציפלינארי הקודם שלו. הלוחות שלהלן מפרטים את דרישות הלימודים לתוספת תעודת הוראה בתחום הוראה ו/או חטיבת גיל נוספת. הלוחות משקפים את המתווים החדשים המוצגים בדוח זה. השלמת שעות תהיה על בסיס הידע הקודם שנלמד ותקבע על ידי המוסד בהתאם ללוחות שלהלן.

א. הרחבת הסמכה: - לתחום הוראה קרוב באותה שכבת גיל.

- מתחום רב-גילי לתחום הוראה קרוב.

תחומי לימוד ניסיון	ידע דיסציפלינארי	התמחות גילאית	דידקטיקה ומתודיקה	התנסות מעשית
ניסיון בהוראה של 4 שנים לפחות	השלמה ל - 15 ש"ש	—	2 ש"ש	1 ש"ש
ניסיון בהוראה של עד 3 שנים כולל		—	2 ש"ש	2 ש"ש
ללא ניסיון בהוראה		--	3 – 4 ש"ש	3 ש"ש

ב. הרחבת הסמכה: - לתחום הוראה שאינו קרוב באותה שכבת גיל.

תחומי לימוד ניסיון	ידע דיסציפלינארי	התמחות גילאית	דידקטיקה ומתודיקה	התנסות מעשית
ניסיון בהוראה של 4 שנים לפחות	השלמה ל - 18 ש"ש	—	2 ש"ש	1 ש"ש
ניסיון בהוראה של עד 3 שנים כולל		—	2 ש"ש	2 ש"ש
ללא ניסיון בהוראה		—	3 – 4 ש"ש	3 ש"ש

ג. הרחבת הסמכה: - באותו תחום הוראה או בתחום הוראה קרוב מיסודי לעל ליסודי.

- לתחום הוראה שאינו קרוב בחטיבת גיל אחרת.

- מרב – גילי לתחום הוראה שאינו קרוב בשכבת גיל יסודי או על יסודי.

תחומי לימוד ניסיון	ידע דיסציפלינארי	התמחות גילאית	דידקטיקה ומתודיקה	התנסות מעשית
ניסיון בהוראה של 4 שנים לפחות	השלמה ל- 26 ש"ש	4 ש"ש	2 ש"ש לפחות	1 ש"ש
ניסיון בהוראה של עד 3 שנים כולל		4 ש"ש	2 ש"ש לפחות	2 ש"ש
ללא ניסיון		4 ש"ש	3 – 4 ש"ש	3 ש"ש

בהוראה

ד. הרחבת הסמכה: באותו תחום הוראה מעל יסודי ליסודי.

תחומי לימוד ניסיון	ידע דיסציפלינארי	התמחות גילאית	דידקטיקה ומתודיקה	התנסות מעשית
ניסיון בהוראה של 4 שנים לפחות	--	4 ש"ש	2 ש"ש לפחות	1 ש"ש
ניסיון בהוראה של עד 3 שנים כולל ללא ניסיון בהוראה		4 ש"ש	2 ש"ש לפחות	2 ש"ש
		4 ש"ש	3 - 4 ש"ש	3 ש"ש

ה. הרחבת הסמכה: לתחום הוראה קרוב מעל יסודי ליסודי.

תחומי לימוד ניסיון	ידע דיסציפלינארי	התמחות גילאית	דידקטיקה ומתודיקה	התנסות מעשית
ניסיון בהוראה של 4 שנים לפחות		4 ש"ש	2 ש"ש לפחות	1 ש"ש
ניסיון בהוראה של עד 3 שנים כולל ללא ניסיון בהוראה	השלמה ל - 15 ש"ש	4 ש"ש	2 ש"ש לפחות	2 ש"ש
		4 ש"ש	3 - 4 ש"ש	3 ש"ש

הערות משלימות ללוחות הרחבת הסמכה:

1. "תחום הוראה קרוב" הוא דיסציפלינת הוראה מתוך אותו מקבץ מדעי (מדעי הרוח, החברה, הטבע, מדויקים, שפות, אומנויות וכדומה).
2. התמחות גילאית – לימודים פדגוגים תלוי גיל.
3. בכל מקרה של לימודים להרחבת הסמכה, לפחות 50% של הלימודים יתקיימו במוסד שמעניק את תעודת ההוראה.
4. 1 ש"ש עבודה מעשית – למורה בעל ניסיון בהוראה של לפחות 4 שנים יכלול: צפייה במורה חונך, הוראה של 3 שיעורים לפחות, ושיעור מבחן.
5. למורה המלמד בפועל (במשך שנתיים לפחות) את הדיסציפלינה בה הוא מבקש להרחיב את הסמכתו, ניתן יהיה להכיר עד 4 ש"ש בלימודי הדיסציפלינה.
6. למורה המלמד בפועל (במשך שנתיים לפחות) בחטיבת הגיל בה הוא מבקש להרחיב את הסמכתו, ניתן יהיה להכיר עד 4 ש"ש בהתמחות הגילאית.
7. כללי הרחבת הסמכה אינם חלים על מעבר ממסלול גן למסלול ביה"ס וההפך, וכן ממעבר מחינוך מיוחד במסגרות של החינוך המיוחד למסלול גילאי רגיל וההפך. במקרים כנ"ל, הדרישות המחייבות הן כל הדרישות המפורטות בנספח 2 לעיל (לימודי השלמה הנדרשים לקבלת תעודת הוראה לאקדמאים).

ו. נציגי המכללות המפסיקות פעילותן (ואשר עוברות לפעול במסגרת עמותה אחרת), יעבירו בקשה מפורשת לביטול ההכרה וההסמכות של העמותה המסיימת את פעילותה.

תכניות הלימודים האקדמיות

ככלל, כפילויות בתכניות לימודים תתאפשרנה במסגרת המוסד המאוחד רק במקרים של כיתות לימוד נפרדות לבנים ולבנות, זולת אם אישרה המועצה הסדר אחר ובתנאים שאישרה. יש לציין במפורש אלו תכניות לימודים תתקיימנה במתכונתן של כיתות נפרדות לבנים ולבנות. בהמשך לאמור, לכל בקשה יש לצרף את הנתונים הבאים:

א. פירוט שמות תכניות הלימודים ושמות תואריהן אשר התקיימו עד כה באישור המועצה להשכלה גבוהה בכל אחד מהמוסדות בנפרד ותיאור מעמדן האקדמי (אישור פרסום והרשמה, הסמכה זמנית, הסמכה קבועה).

ב. תכניות הלימודים האקדמיות אותן מבקש המוסד המאוחד לקיים במסגרת החדשה: שמות כל אחת ואחת מתכניות הלימודים בהן מבקש המוסד המאוחד להעניק תואר אקדמי, שם התואר וסימולו המדויק (B.Ed, M.Ed, B.A וכיו"ב). מסגרת ארגונית (פקולטה, חוג, מסלול ב"ס, מכון, אחר) שבתוכה תפעל התכנית במסגרת המוסד המאוחד.

א. במקרה של כפילויות של תכניות לימודים יש לציין במפורש לו תכניות תמשכנה להתקיים במוסד המאוחד החדש.

לבקשה תצורף הצהרת העומדים בראש המוסד המאוחד כי תכניות הלימודים (תכנים והיקף), סגל ההוראה, תנאי קבלה, ספי קבלה, דרישות מעבר ודרישות סיום, יהיו זהים לאלה שהתקיימו באישור המל"ג במסגרת כל אחד מהמוסדות בנפרד, טרם האיחוד. מגישי הבקשה ידווחו באם נעשו שינויים בתכניות הלימודים מאז אושרו ע"י המועצה, ו/או אם מבקשים לעשות כן במסגרת הבקשה כעת. מיקום הפעילות האקדמית ופיתוח פיזי מתוכנן.

ככלל, מדיניות המועצה להשכלה גבוהה, היא שהמוסדות להשכלה גבוהה לא יקיימו לימודים אקדמיים או נקודות זכות לקראת תואר אקדמי מחוץ לקמפוס שלהם/במסגרת רב-קמפוסית, אלא במקרים חריגים ובתנאים שאישרה. בכפוף לכך יש להעביר את המידע הבא:

1. מידע עדכני אודות תכניות הפיתוח הפיזי של המוסד המאוחד: נתונים מפורטים אודות
2. הקמפוס המתוכנן החדש ומועד מתוכנן לתחילת הבנייה ולסיומה. כן יש לציין כיצד בכוונת המוסדות להיערך להפעלת המוסד בתקופת הביניים, תוך פירוט מדויק של מיקום הלימודים לגבי כל אחת ואחת מתכניות הלימודים במסגרת המוסד המאוחד.

תלמידים ורישום

1. התפלגות מספרי הסטודנטים הלומדים כיום בתכניות הלימודים בכל אחד מהמוסדות בנפרד, בחלוקה למחזורי לימוד וסה"כ.

2. מועדי רישום ומועדי תחילת לימודים במסגרת המוסד החדש (הן בשנה"ל תשס"ז והן בשנה"ל תשס"ח).

ב. סטודנטים בתוך תקופת המעבר - על המוסדות המתאחדים להעביר בקשה מפורשת אודות נושא מעמדם של סטודנטים משנים ב'ד' וסטודנטים שלא השלימו חובותיהם טרם האיחוד; בבקשה יצוין איזה תאגיד (המסגרת המאוחדת החדשה או הישנה) מבקש להעניק את התואר האקדמי לתלמידים כנ"ל בתוך תקופת המעבר. בכל מקרה לא יוענק תואר ע"י שני תאגידים.

שלבים לאישור הבקשה

א. בקשות להכרה ולהסמכה תוגשנה בהתאם למפורט לעיל. כל בקשה לפתיחת תכנית לימודים חדשה במסגרת החדשה, תטופל בהתאם לפרוצדורות המקובלות.

ב. כאמור לעיל, לבקשה תצורף הצהרת העומדים בראש המוסד המאוחד כי תכניות הלימודים (תכנים והיקף), סגל ההוראה, תנאי קבלה, ספי קבלה, דרישות מעבר ודרישות סיום, יהיו זהים לאלה שאושרו על ידי המל"ג במסגרת כל אחד מהמוסדות בנפרד, טרם האיחוד. בכל מקרה אחר תישקל הקמה של ועדת בדיקה מקצועית או הפניה לחוות דעת מקצועית לבחינת הבקשה.

ג. תהליך האישור לפתיחת מוסד על בסיס איחוד מכללות אקדמיות לחינוך, יכלול את השלבים כלהלן:

1. רישום הבקשה: הרישום יעשה רק לאחר שהבקשה נמצאה מלאה, דהיינו שהוגשו כל הנתונים הנדרשים כמפורט לעיל, והנתונים המופיעים בה ברורים ועדכניים.

2. דיון בוועדת המשנה לענייני אוניברסיטאות ומכללות לחינוך ובמליאת המל"ג לשם קבלת החלטה אודות המוסד החדש המבקש לפעול על בסיס מכללות אקדמיות לחינוך המתאחדות ביניהן.

3. קבלת החלטה במועצה להשכלה גבוהה באשר לשם המוסד המאוחד, הכרתו והסמכתו להעניק את התארים האקדמיים שהמכללות במתכונתן טרם האיחוד, היו מוסמכות להעניק.

4. מתן ההכרה למכללה המאוחדת החדשה יתבצע בד בבד עם ביטול ההכרה של המכללות המתאחדות במתכונתן הישנה. כניסה לתוקף של ההכרה במוסד החדש תותנה בסיום פעילותיהן האקדמיות (לרבות הענקת תארים) של כל אחת מהמכללות המתאחדות בנפרד. מרגע כניסת ההכרה והסמכת המכללה המאוחדת החדשה לתוקף, הענקת התארים האקדמיים תתאפשר רק ע"י המכללה החדשה ובשמה בלבד.

ד. בכל הקשור לתלמידים בתוך תקופת המעבר (שנים ב'ד' בתכניות הלימודים), המוסד המאוחד יוכל להכיר בכל נקודות הזכות שנתנו במסגרת התאגיד הישן.

ה. במקרה של מיזוג מכללה אחת או יותר לתוך עמותת מכללה קיימת (בניגוד להתאגדות חדשה תחת עמותה חדשה - הליך המצריך תהליך הכרה) קבלת ההחלטה במועצה היא באשר:

1. לשינוי שם המכללה הקולטת (אם תוגש בקשה לשינוי שם).

2. הסמכת המכללה הקולטת להעניק את התארים האקדמיים בתכניות שהמכללה הנקלטת הייתה מוסמכת להעניק.

בד בבד עם מתן ההסמכה להעניק את התארים האקדמיים בתכניות שהמכללה הנקלטת הייתה מוסמכת להעניק, תבוטלה ההכרה וההסמכות של המכללה הנקלטת.

ו. תנאים שקבעה המל"ג על ההכרות/ההסמכות של המכללות טרם האיחוד, ימשיכו להתקיים גם במסגרת הליך ההכרה וההסמכה של המסגרת המאוחדת החדשה.

- ז. בתום תקופה של שלוש שנים ממועד החלטת המל"ג על האיחוד, תיבדק התפתחותה של המסגרת המאוחדת החדשה ועמידתה בהחלטות המועצה, לרבות בשאלות הבאות:
1. האם קיים רצף במתכונות הלימודים לאחר ההתארגנות החדשה ותכניות הלימודים מתנהלות כסדרן ורמתן נשמרת, לרבות בנושא הסגל האקדמי.
 2. מהם תנאי הקבלה של הסטודנטים.
 3. האם המסגרת החדשה פועלת בהתאם להחלטות המועצה להשכלה גבוהה ומדיניותה בנושאים רלוונטיים.
 4. האם התפתחותו הפיזית של המוסד המאוחד משביעה רצון, לרבות בנושא הקמת הקמפוס המאוחד.
- ח. מתן הסמכות קבועות להעניק תואר בתכניות לימודים חדשות (בניגוד לתכניות שהיו קיימות במכללות טרם האיחוד) יותר, בין היתר, בעמידת המוסד המאוחד בהוראות החוק, הכללים והחלטות המל"ג השונות, לרבות איחוד הקמפוסים.
- ט. על פי סעיף 10 לחוק המועצה להשכלה גבוהה התשי"ח – 1958, החלטת המועצה בדבר מתן הכרה טעונה אישור ממשלה.

לימודי סיעוד

- **תוכניות לתואר ראשון בסיעוד**
- **לימודי השלמה לתואר אקדמי ראשון
המיועדים לאחיות מוסמכות**
- **גיבוש מודלים עקרוניים לקיום לימודים לתואר
ראשון בסיעוד**

דו"ח הוועדה של המועצה, שבדקה את מכלול ההיבטים הקשורים לתוכנית השלמה לתואר 36 / 10

"בוגר בסיעוד" לאחיות מוסמכות - ישיבת המועצה מס' (371) 4 מיום 4.6.2002

א המועצה להשכלה גבוהה מודה לוועדת המומחים, בראשותו של פרופ' דן בנור, על עבודתה ועל הדו"ח שהגישה בענין תוכנית השלמה לתואר "בוגר בסיעוד" לאחיות ואחים מוסמכים.

ב על בסיס המימצאים שפורטו בדו"ח ולאור ההמלצות המרכזיות שהגישה וועדת המומחים, מחליטה המועצה להשכלה גבוהה לאשר "דגם מנחה" לתוכניות השלמה לתואר "בוגר בסיעוד" לאחיות ואחים מוסמכים לפי המתווה המפורט להלן:

1. התואר שיוענק לבוגרי תכנית השלמה

1.1 התואר שיוענק לאחיות ואחים מוסמכים שהם בוגרי תכניות השלמה לתואר

"בוגר בסיעוד" יהיה בדיוק אותו תואר המוענק לבוגרי התכניות האקדמיות

הארבע-שנתיות לתואר "בוגר בסיעוד". הזהות בתואר תבטא זהות ב"מוצר

הסופי" של תכנית השלמה והתכנית הגנרית מבחינת הכישורים ששתי

התכניות מעניקות, כמו גם מבחינת תכני הלימודים ושיטותיהם.

2. פתיחת תכניות השלמה חדשות

2.1 מוסד אקדמי המעונין לפתוח תכנית השלמה לתואר "בוגר בסיעוד" לאחיות

ואחים מוסמכים, בין אם מוסד זה הוא אוניברסיטה או מכללה אקדמית

מוכרת, יגיש בקשה למועצה להשכלה גבוהה לקבלת אישור לפתיחה של תכנית

השלמה לתואר "בוגר בסיעוד", כמקובל במועצה להשכלה גבוהה לגבי יחידות

חדשות. עצם קיומה של תכנית אקדמית גנרית במוסד המבקש לא תהווה

הרשאה לפתיחת תכנית השלמה לתואר.

2.2 רק בית-ספר אקדמי מוכר לסיעוד, בין אם באוניברסיטה ובין אם במכללה

אקדמית, בו מתקיימת תכנית לימודים גנרית מ ל א ה ארבע-שנתית לתואר

"בוגר בסיעוד" ואשר העמיד כבר לפחות מחזור-בוגרים אחד, יהיה רשאי

להגיש בקשה כמתואר לפתיחת תכנית השלמה לתואר "בוגר בסיעוד" לאחיות

ואחים מוסמכים.

3. תכנית הלימודים

3.1 תכנית הלימודים המחייבת להשלמה לתואר "בוגר בסיעוד" לאחיות ואחים

מוסמכים, תהיה בת 60 נקודות זכות לפחות, מתוך התכנית הגנרית לקראת תואר

"בוגר בסיעוד" של המוסד האקדמי. המוסד רשאי להוסיף על תכנית זו, אך גם

תוספת זו תהיה אך ורק מתוך התכנית הגנרית.

3.2 הלימודים ימשכו שלשה סמסטרים אקדמיים לפחות (שנה וחצי). ניתן יהיה לפרוש

את הלימודים לתקופה ארוכה יותר. מקסימום הפריסה יקבע על-ידי כל מוסד

בהתאם לנהלים הנהוגים בו. לאחר מקסימום זה תחול התיישנות על הלימודים עד

אז, כולם או חלקם, על-פי נהלי המוסד.

3.3 תכנית הלימודים להשלמה לתואר "בוגר בסיעוד" תכלול את כל תחומי הלימודים

הבאים:

- * סיעוד בהיקף של 30 נק"ז (50%)
 - * מדעי החיים והרפואה בהיקף של 12 נק"ז (20%)
 - * מדעי החברה והרוח בהיקף של 12 נק"ז (20%)
 - * מחקר בהיקף של 6 נק"ז (10%)
- 3.4 תתאפשר בחירה בתוך כל אחד מהתחומים מתוך תכנית הלימודים הגנרית לתואר "בוגר בסיעוד" המתקיימת בו.
- 3.5 בתוך תחום ה#סיעוד# תהיה חייבת התכנית לכלול את התחומים הבאים בהיקף של 8-12 נק"ז כל אחד, כדלהלן:
- מדיניות ומינהל (למשל: ניהול בסיעוד; כלכלת בריאות; תהליך קבלת החלטות; שרותי סיעוד בארץ או/ו בעולם; אפידמיולוגיה; תיאוריות סיעודיות וכיוצא באלה)
 - מיומנויות (למשל: תקשורת וראיון; דרכת מטופלים; הכנת תכניות התערבות; אבחנה פיסיקלית וכיוצא באלה)
 - סיעוד קליני (למשל: גריאטריה; אונקולוגיה; טיפול נמרץ; מחלות כרוניות וכיוצא באלה). המוסד רשאי, אך לא חייב, לכלול בפרק זה התנסויות מעשיות. במקרה כזה יחושבו הנק"ז לשעות ההתנסות על-פי נהלי אותו מוסד לגבי התכנית הגנרית המתקיימת בו.
- 3.6 התכנית תכלול לפחות שני סמינריונים מתוך שני תחומי תוכן שונים (למשל: מדיניות וקליניקה). כל סמינריון יכלול לפחות סקירת ספרות מדעית ויוגש לפי כללי כתיבה מדעית. כל סמינריון יקנה נק"ז על-פי המקובל בתכנית הגנרית באותו מוסד לגבי סמינריונים. הסמינריונים המחקריים יהיו כוללים בתחום הסיעוד על פי נושאם, כמפורט לעיל, ולא בתחום המחקר.
- 3.7 בתחום "מדעי החיים והרפואה" (12 נק"ז) יבחר הסטודנט נושאים מתוך תכנית התואר הראשון שהם יותר רלוונטיים לתחום עיסוקו והתענינותו. אלו יכולים להיות קורסים דיסציפלינריים (למשל: אימונולוגיה, פיסיולוגיה, פרמקולוגיה קלינית וכיוצא באלה); קורסים אינטגרטיביים אינטרדיסציפלינריים (למשל: מערכת קרדיו-ווסקולרית; מערכת רבייה); או קורסים מתחומי הרפואה הקלינית (למשל: רפואה ראשונית; רפואה דחופה; סוגיות ברפואה עכשווית).
- 3.8 בתחום "מדעי החברה והרוח" (12 נק"ז) יבחר הסטודנט מתוך תכנית התואר הראשון קורסים רלוונטיים (כגון סוציולוגיה של הבריאות; פסיכולוגיה התפתחותית; פסיכולוגיה חברתית; אנתרופולוגיה וכיוצא באלה). הסטודנט יהיה רשאי, אך לא חייב, ללמוד עד 4 נק"ז מתוך ה-12 בקורסים במדעי הרוח והחברה המוצעים על-ידי האוניברסיטה או המכללה בכללותם, ולא דוקא מתוך תכנית התואר הראשון בסיעוד.
- 3.9 בתחום ה"מחקר" (6 נק"ז) יבחר הסטודנט מתוך תכנית התואר הראשון קורסים רלוונטיים (כמו סטטיסטיקה תיאורית והיסקית; שיטות מחקר; יישומי מחשב מחקריים וכיוצא באלה).

3.10 כיון שהתכנית מאפשרת בחירה רחבה מאד, לא יהיו לימודי בחירה נוספים.

4. הכרה בלימודים קודמים (פטורים)

4.1 במסגרת תכנית ההשלמה לתואר "בוגר בסיעוד" לאחיות ואחים מוסמכים, נלקחו

בחשבון הלימודים הקליניים והמעשיים שהתלמידים עברו בבית-הספר התלת-שנתי, ועל כן, תכנית ההשלמה מתמקדת בליבת התחומים של התכנית האקדמית בסיעוד, במדעי היסוד והרפואה, במדעי החברה ובמחקר.

4.2 לפיכך, לא יותר לתת במסגרת לימודי ההשלמה לתואר "בוגר בסיעוד" כל פטורים

אקדמיים נוספים בגין לימודים קודמים, והיקף תכנית ההשלמה לא יפחת מ-60 נק"ז.

4.3 תלמיד שלמד קורס או קורסים מתוך התכנית המוצעת במסגרות אקדמיות אחרות,

בין אם במסגרת עצמאית, במסגרת לימודים לתואר אחר או במסגרת אקדמיטציה של תכנית תלת-שנתית, יהיה חייב לבחור בקורס אחר במקום הקורס שלמד.

במקרה כזה הקורסים החליפיים יכולים להיות גם מתחומים אחרים מזה שבו נלמד הקורס במסגרת הקודמת. (למשל: אם התלמיד למד מבואות לפסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה במסגרת אקדמית אחרת, ולפיכך לא נותרו לו מספיק קורסים לבחירה בקטגוריית "מדעי החברה והרוח", יוכל לבחור קורסים מתחומי "הסיעוד", "מדעי החיים והרפואה" או "המחקר" גם מעבר לנק"ז המחייב בתחומים אלה).

4.4 כלל הפטורים ו"חילופי קורסים" כמתואר לא יקטינו, כאמור, את היקף לימודי

ההשלמה מתחת ל-60 הנק"ז המחייבים.

5. תנאי קבלה

5.1 מועמד לתכנית ההשלמה לתואר "בוגר בסיעוד" יהיה חייב לעמוד בכל התנאים

המפורטים להלן:

הסמכה לסיעוד:

* מועמד לתכנית ההשלמה חייב להיות אחות או אח מוסמכים הרשומים בפנקס האחיות משרד הבריאות.

תעודת בגרות:

* מועמדים עד גיל 30 חייבים בתעודת בגרות מלאה.

* מועמדים מעל גיל 30 שאינם בעלי תעודת בגרות יוכלו להמירה בקורסי הכנה ללימודים אקדמיים במתכונת ובהיקף שאושרו על-ידי המועצה להשכלה גבוהה בהחלטתה מיום 2.1.2001 ["דו"ח ועדת רפורט"].

* ההגבלה של קבלת 10% לכל היותר מכלל המתקבלים ללא תעודת בגרות כמתואר בהחלטת המועצה כאמור, לא תחול על תוכנית ההשלמה לתואר "בוגר בסיעוד" לאחיות ואחים מוסמכים.

5.2 מבחן פסיכומטרי:

* מועמדים חייבים במבחן פסיכומטרי בכל המוסדות בהם נהוג קריטריון זה בקבלה לתכנית הגנרית לתואר ראשון בסיעוד המתנהלת בו.

* הסף הפסיכומטרי יהיה על-פי נהלי כל מוסד ולא יעלה על זה הנהוג לגבי המועמדים לתכנית הגנרית לתואר ראשון בסייעוד המתנהלת בו.

*** אנגלית:**

מועמדים חייבים לפחות ברמת אנגלית "מתקדמים-1" על מנת להספיק לסיים את לימודי האנגלית בשני סמסטרים ולהספיק לנצל את הידע באנגלית בסמסטר השלישי.

*** עברית:**

מועמדים שלא ניגשו לבחינה פסיכומטרית ו/או לבחינות בגרות בעברית חייבים להוכיח ידיעת עברית ברמה הנדרשת על-יד המוסד מכלל התלמידים לתואר ראשון הלומדים בו.

5.3 ועדת קבלה ודרישות קבלה אחרות:

* המוסד רשאי להטיל דרישות קבלה נוספות, כגון ועדת קבלה, אם ורק אם, דרישות אלה נהוגות לגבי מועמדים לתכנית הגנרית לתואר "בוגר בסייעוד" המתקיימת בו.

* לעומת זה, המוסד רשאי לוותר לגבי מועמדים לתכנית ההשלמה על דרישות הקבלה הנוספות, גם אם אלו קיימות לגבי המתקבלים לתכנית הגנרית לתואר "בוגר בסייעוד" המתקיימת בו. במקרה כזה הקבלה תהיה רק על סמך תעודת בגרות, ציון פסיכומטרי וידיעת אנגלית ועברית, כמפורט למעלה.

* המוסד אינו חייב לקבל כל מועמד העונה לדרישות המינימום, והוא רשאי לבחור מבין המועמדים את בעלי ההישגים הגבוהים ביותר.

החלטה עקרונית בנוגע לקיום לימודי השלמה לקראת תואר ראשון בסייעוד, במסגרת שלוחה של מוסד להשכלה גבוהה מחו"ל – תיקון נוסח החלטת המל"ג מיום 27.1.2004 - ישיבת מס' (375) מיום 27.3.2004

המועצה להשכלה גבוהה מחליטה לבטל את החלטתה מיום 27.1.2004 המצוטטת להלן:

"לאור החשיבות והשלכות שיש לרכישת תואר אקדמי ע"י אחות מוסמכת, ובשים לב לרציונל שעמד בבסיס ההמלצות של ועדת בנור, שעל בסיסן נקבע המתווה הישראלי ללימודי השלמה לתואר ראשון בסייעוד לבוגרות ביה"ס לסייעוד בהחלטת מועצה מיום 4.6.2002, מחליטה המועצה להשכלה גבוהה כי לא תותר פתיחתן של תוכניות לימודים חדשות להשלמה לתואר "בוגר בסייעוד" לאחיות מוסמכות בשלוחה של מוסד להשכלה גבוהה מחו"ל, בהעדר תכנית לימודים גנרית מלאה לתואר בוגר בסייעוד המתקיימת בשלוחה בישראל (כאמור בסעיף 2.2 לתכנית שאושרה ע"י המועצה בהחלטתה מיום 4.6.2002) וזאת בשים לב לנימוקי ועדת בנור לדרישה האמורה כמפורט בדו"ח הועדה.

אין באמור לעיל כדי להוות אישור עקרוני של המועצה לאפשרות קיומה של תכנית לימודים גנרית לתואר בוגר בסייעוד בשלוחה.

אם וכאשר תוגש בקשה לקיום תוכנית מלאה כאמור, תקיים המועצה דיון נפרד בנושא ותקבל החלטתה. **המועצה מחליטה לקבל את ההחלטה הבאה:**

לאחר שהובאה לתשומת לב המועצה, כי החלטתה שבנדון מיום 27.1.2004 אינה ברורה דיה ואינה משקפת נאמנה את כוונתה, מחליטה המועצה לתקן את נוסח החלטתה, בהתאם לכוונתה מלכתחילה, כדלקמן:

לאור החשיבות והשלכות שיש לרכישת תואר אקדמי ע"י אחות מוסמכת, ובשים לב לרציונל שעמד בבסיס ההמלצות של ועדת בנור, שעל בסיסן נקבע המתווה הישראלי ללימודי השלמה לתואר ראשון בסיעוד לבוגרות ביה"ס לסיעוד בהחלטת מועצה מיום 4.6.2002, מחליטה המועצה להשכלה גבוהה כי **לא ינתנו רישיונות חדשים ולא יחודשו רישיונות קיימים לתכניות לימודים** להשלמה לתואר "בוגר בסיעוד" לאחיות מוסמכות בשלוחה של מוסד להשכלה גבוהה מחו"ל, בהעדר תכנית לימודים גנרית מלאה לתואר בוגר בסיעוד המתקיימת בשלוחה בישראל (כאמור בסעיף 2.2 לתכנית שאושרה ע"י המועצה בהחלטתה מיום 4.6.2002) וזאת בשים לב לנימוקי ועדת בנור לדרישה האמורה כמפורט בדו"ח הועדה.

אין באמור לעיל כדי להוות אישור עקרוני של המועצה לאפשרות קיומה של תכנית לימודים גנרית לתואר בוגר בסיעוד בשלוחה.

אם וכאשר תוגש בקשה לקיום תוכנית מלאה כאמור, תקיים המועצה דיון נפרד בנושא ותקבל החלטתה.

475/10 הקמת וועדה לגיבוש מודלים אפשריים לקיום תוכניות לימודים לתואר ראשון בסיעוד.

- יום העיון של המועצה מס' (376) 28 מיום 30.3.2004

המועצה להשכלה גבוהה מחליטה להקים ועדה שתבקש להציע מודלים אפשריים לקיום לימודים לתואר ראשון בסיעוד, ולבחון בקשות פרטניות של מוסדות לפתיחת תכניות לימודים אקדמיות בסיעוד.

המועצה מחליטה על הרכב הוועדה כלהלן:

- פרופ' עדה שפיצר – החוג לסיעוד באוניברסיטת חיפה, יו"ר.
- פרופ' חווה גולנדר – ביה"ס לסיעוד באוניברסיטת תל אביב.
- פרופ' ברכה רגר – הפקולטה למדעי הבריאות באוניברסיטת בן גוריון.
- גבי שושי ריבא – ראש מינהל הסיעוד במשרד הבריאות.

654/10 דו"ח הוועדה לגיבוש מודלים אפשריים לתכניות לימודים לתואר ראשון בסיעוד - ישיבת

המועצה מס' (405) 38 מיום 15.2.2005

המועצה להשכלה גבוהה דנה בהמלצות הוועדה לגיבוש דגם מנחה לתכניות לימודים לתואר ראשון בסיעוד והיא מחליטה כלהלן:

1. המועצה מודה לוועדה על עבודתה ועל ההמלצות שהגישה לה.
2. המועצה מחליטה על קווים מנחים לקיום תכניות לימודים לתואר ראשון בסיעוד, כפי שמפורטים בסעיף 5 להלן.
3. בקשות לפתיחת תכניות לימודים חדשות ייבדקו בהתאם לקווים המנחים המפורטים בהחלטה זו.
4. לבדיקת בקשות חדשות מחליטה המועצה להקים וועדה חדשה שתורכב מאנשי אקדמיה בכירים בתחום הסיעוד ובתחומים רלוונטיים.
5. להלן קווים מנחים לתכניות לימודים לתואר ראשון בסיעוד:
 - א. תכנית הלימודים:

1. תכנית לימודים אקדמית לתואר ראשון בסיעוד תתפרש על פני 4 שנים והיקפה יעמוד על 160 נ"ז/ש"ס לפחות. הלימודים הקליניים יהיו חלק בלתי נפרד מהלימודים האקדמיים, ותפיסה זו תבוא לידי ביטוי בתכני התכנית ובהיערכות הלוגיסטית.
2. תכנית הלימודים – תכניה, רמתה והיקפה – לרבות תכנית ההוראה הקלינית המינימלית, תהיה בזיקה לתכנית המחייבת לצורכי הסמכה ורישוי.
3. במסגרת התכנית יפורטו המבנה הארגוני ותהליכי ההיערכות להוראה הקלינית (אתרי הוראה, מורים, מנגנוני ניטור ובקרת איכות ההוראה והלמידה ועוד).
4. כל הלימודים יתקיימו בקמפוס המוסד האקדמי, למעט הלימודים הקליניים שיתקיימו באתרים רלוונטיים.

ב. סגל ההוראה:

1. סגל ההוראה של תכנית לימודים לתואר ראשון בסיעוד יכלול גרעין מינימלי של 3-4 אנשי סגל בכירים בעלי תואר שלישי בתחומים רלוונטיים, שיועסקו במוסד במשרה מלאה ושעיקר עבודתם תהיה בתכנית בסיעוד. רצוי כי יהיו אחות/ות מוסמך/ת וש אחד משלושת התארים האקדמיים יהיה בתחום הסיעוד.
2. בראש תכנית הלימודים יעמוד איש סגל אקדמי בכיר בעל תואר שלישי. ראש התכנית יועסק במשרה מלאה במוסד ובתכנית ויהיה אחות/ות מוסמך/ת, כאשר אחד משלושת התארים האקדמיים יהיה בתחום הסיעוד והתואר השלישי יהיה בתחומים רלוונטיים לתכנית, ויהיה בעל ניסיון מוכח בתחום הקליני, ההוראה והמחקר בסיעוד.
3. כל סגל ההוראה הנוסף בתכנית שיועסק במשרה תקנית במוסד, יהיו אנשי סגל בעלי תואר מוסמך לפחות. לפחות מחצית מסגל הוראה זה יהיה אחות/ות מוסמך/ת ולו תואר אקדמי אחד לפחות בסיעוד.

ג. קבלת סטודנטים:

1. בהתאם לכללי המועצה להשכלה גבוהה, מוסד להשכלה גבוהה לא יקבל תלמידים אלא על יסוד תעודת בגרות ישראלית או שוות ערך. תנאי הקבלה וספי הקבלה ללימודים אקדמיים בסיעוד יהיו דומים לאלה הנהוגים בתכניות לימודים אקדמיות בסיעוד הקיימות כיום, ולא יפחתו מהם.
2. מוסד להשכלה גבוהה רשאי לפתח כלים נוספים לבחינת כישורי הסטודנטים והתאמתם למקצוע.
3. ראוי כי המוסד יידע את המועמדים ללימודים בדבר דרישות משרד הבריאות לקבלת הסמכה לעסוק במקצוע.

ד. תשתיות פיזיות:

1. מוסד להשכלה גבוהה יעמיד תשתית פיזית ראויה לקיום לימודים אקדמיים בסיעוד, לרבות מעבדות לימוד, אתרים להוראה קלינית וספרייה מתאימה.

תכניות השלמה לתואר "בוגר בסיעוד" לאחיות מוסמכות - פתיחת הנושא לדיון מחדש

במועצה להשכלה גבוהה - ישיבת המועצה מס' (405) 38 מיום 15.2.2005

המועצה להשכלה גבוהה שמעה את הדיווח שמסר פרופ' יחזקאל טלר, סגן יו"ר המל"ג, על

ההתפתחויות בשאלת האקדמיזציה של מקצוע הסיעוד, על פיהן:

1. מתוך ראיית חשיבות של תהליך האקדמיזציה במקצוע הסיעוד, החליטה המועצה להשכלה גבוהה (בתאריך 4.6.2002) לאמץ את המלצותיה של "וועדת בנור" שפעלה מטעמה והציעה "דגם מנחה" להפעלתן של תוכניות השלמה לתואר "בוגר בסיעוד" המיועדות לאחיות ואחים מוסמכים. על פי המתווה שהציעה "וועדת בנור" ושאותו אישרה המל"ג, תוכל להתקיים תוכנית השלמה לתואר "בוגר בסיעוד" לאחים ואחיות מוסמכים בהיקף של 60 נ"ז לפחות (כלומר הכרה של כ 100 נ"ז על לימודי סיעוד קודמים במסגרות לא-אקדמיות), אשר תכלול בין היתר, תנאים באשר לתכנית הלימודים, הכרה בלימודים קודמים ותנאי קבלה.
 2. הרציונל שהודגש בנימוקי הוועדה למתווה של תוכניות השלמה לתואר "בוגר בסיעוד" היה, שהן מיועדות לאחיות מוסמכות אשר ייוותרו במערכת לאחר שכל בתי הספר לאחיות הלא-אקדמיים ישלימו את מעברם ויהפכו לאקדמיים, ו"דור ביניים" זה של האחיות יצטרך לעבור תכניות השלמה אקדמיות.
 3. הציפייה הייתה כי כלל הגורמים המוסמכים יפעלו על מנת להשלים את אקדמיזציה של בתי"ס התלת שנתיים לסיעוד תוך שמירה על הרמה האקדמית, ולהפסיק להכשיר אחיות ללא תואר אקדמי.
 4. חרף החלטת משרד הבריאות מיום 6.9.2003 להפסיק את הכשרתן של אחיות בבתי-ספר לאחיות תלת-שנתיים (דהיינו, לא-אקדמיים) החל משנת 2007, ולהפסיק את רישומן של אחיות אלו בפנקס המורשים לעסוק בסיעוד שבמשרד הבריאות החל מספטמבר 2009, עד היום טרם נסגרו בתי הספר לאחיות הלא-אקדמיים ואפשרות סגירתם נתקלת בהתנגדות גורמים שונים במערכת.
 5. במקביל לא נפתחו עד כה תוכניות לימודים לתואר "בוגר בסיעוד" במכללות האקדמיות (מכללה אקדמית עמק יזרעאל, מכללת צפת, מכללה אקדמית אשקלון) האמורות לבוא במקומן של תוכניות הלימודים הלא-אקדמיות בסיעוד. המועצה להשכלה גבוהה מביעה אי-שביעות רצון מן העובדה כי תהליך האקדמיזציה של מקצוע הסיעוד אינו מתקדם כמתוכנן. המל"ג ערה לעובדה כי תוכניות הלימודים בבתי הספר הלא אקדמיים אינן נמצאות תחת פיקוחה ורמת הלימודים בהן לא עברה את אישורה כמקובל בתוכניות אקדמיות רגילות. לפיכך, המל"ג מודאגת מכך שתכניות ההשלמה יכולות במצב של היום לאפשר קבלת תואר "בוגר בסיעוד" לא כמצב זמני אלא כמצב העלול להימשך שנים ארוכות.
- לאור התפתחויות אלה, מחליטה המועצה להשכלה גבוהה לפתוח לדיון מחדש את נושא תכניות השלמה לתואר "בוגר בסיעוד" לאחיות מוסמכות ושוקלת אפשרות להקפיא את מתווה "וועדת בנור", דהיינו להקפיא את האפשרות לקיים תכניות השלמה לתואר

"בוגר בסייעוד" במתכונת שאושרה עד כה, עד לסיום תהליך האקדמיזציה של בתי הספר לאחיות הלא-אקדמיים.

המועצה להשכלה גבוהה מבקשת ממזכירות המל"ג להכין תזכיר מפורט בנושא, הכולל בין היתר, התייחסות המוסדות המקיימים תכניות השלמה כאמור, וכן התייחסות משרד הבריאות, לקראת הדיון מחדש בנושא שייערך בישיבתה בחודש אפריל 2005.

לימודי תואר ראשון בהנדסה ביו-רפואית

1141 /10 דו"ח הוועדה של המועצה להשכלה גבוהה לעניין לימודי תואר ראשון בהנדסה ביו-רפואית-

ישיבת המועצה מס' (431) 64 מיום (2.1.2007)

בהמשך להחלטת המועצה להשכלה גבוהה מיום 23.4.2002 לאמץ את המלצות דוח הוועדה שבדקה את לימודי התואר הראשון בהנדסה ביו-רפואית (ועדת לואיס), מחליטה המועצה להשכלה גבוהה להקים ועדה לבדיקת תכניות הלימודים לתואר ראשון בהנדסה ביו-רפואית.

הכשרה מעשית (סטאז')

10 / 134 דו"ח הוועדה שבדקה את נושא ההכשרה המעשית (סטאז') בהשכלה גבוהה בישראל -

ישיבת המועצה מס' (375) 7 מיום 22.10.2002.

- א. המועצה להשכלה גבוהה מודה לוועדה בראשות פרופ' זילברמן על עבודתה ועל הדו"ח שהגישה.
- ב. המועצה להשכלה גבוהה מחליטה לאמץ את המלצות הוועדה כדלקמן:
- ב.1. לימוד ריפוי בעיסוק: להאריך את ה"משך התקני" של לימודי ריפוי בעיסוק ל-3.5 שנים ולאפשר למוסדות השונים לגבות שכר לימוד בהתאם. לגבי תלמידים שהחלו לימודיהם החל בשנת הלימודים תשס"א.
- ב.2. לימודי הפרעות בתקשורת: להוסיף סמסטר אחד למשך התיקני של הלימודים לקראת תואר ראשון בהפרעות בתקשורת ובכך להאריך ל-3.5 שנים ולאפשר למוסדות לגבות שכ"ל בהתאם. לגבי תלמידים שהחלו לימודיהם החל בשנת הלימודים תשס"ג.
- ב.3. לימודי M.A. בחינוך: להאריך את המשך התיקני של לימודי תואר שני ב"ייעוץ חינוכי" וב"ליקויי למידה" בסמסטר נוסף ובכך להאריך את המשך התיקני של תחומים אלה ל-2.5 שנים ולאפשר למוסדות לגבות שכ"ל בהתאם. לגבי תלמידים שהחלו לימודיהם החל בשנת הלימודים תשס"א.
- ב.4. לימודי M.A. בפסיכולוגיה: למנות ועדה מקצועית אשר תתמקד אך ורק בתחום מורכב זה על היבטים השונים ותגיש המלצותיה למועצה.
- ב.5. עבודה סוציאלית, סיעוד, פיזיותרפיה, בוגר בהוראה, מדעי התזונה: בתחומים אלה נמצא כי קיים איזון נכון בין היקף ותוכן הלימודים לבין המשך תיקני ואין צורך בשנוי.
- ג. המועצה להשכלה גבוהה מבקשת מהוועדה לתכנון ולתקצוב לקיים בדיקה ודיון בנושא עלויות מרכיב ההכשרה המעשית בתחומים השונים ובנושא התעריפים למקצועות הלימוד בהם מתקיימת הכשרה מעשית.

תיקונים להחלטה:

- החלטה 134/10: "דו"ח הוועדה שבדקה את נושא ההכשרה המעשית (סטאז') בהשכלה גבוהה בישראל". יש להוסיף את סעיף ג' להחלטה אשר נשמט בטעות, שנוסחו:
- ג. המועצה להשכלה גבוהה מבקשת מהוועדה לתכנון ולתקצוב לקיים בדיקה ודיון בנושא עלויות מרכיב ההכשרה המעשית בתחומים השונים ובנושא התעריפים למקצועות הלימוד בהם מתקיימת הכשרה מעשית."

10 / 134 דו"ח הוועדה שבדקה את נושא ההכשרה המעשית (סטאז') בהשכלה גבוהה בישראל החלטה

נוסח מתוקן - ישיבת המועצה מס' (376) 8 מיום 5.11.2002

- א. המועצה להשכלה גבוהה מודה לוועדה בראשות פרופ' זילברמן על עבודתה ועל הדו"ח שהגישה.
- ב. המועצה להשכלה גבוהה מחליטה לאמץ את המלצות הוועדה כדלקמן:
- ב.1. לימוד ריפוי בעיסוק: להאריך את ה"משך התקני" של לימודי ריפוי בעיסוק ל-3.5 שנים ולאפשר למוסדות השונים לגבות שכר לימוד בהתאם.

- ב. 2. לימודי הפרעות בתקשורת : להוסיף סמסטר אחד למשך התיקני של הלימודים לקראת תואר ראשון בהפרעות בתקשורת ובכך להאריכו ל-3.5 שנים ולאפשר למוסדות לגבות שכ"ל בהתאם.
- ב. 3. לימודי M.A. בחינוך : להאריך את המשך התיקני של לימודי תואר שני ב"ייעוץ חינוכי" וב"ליקויי למידה" בסמסטר נוסף ובכך להאריך את המשך התיקני של תחומים אלה ל-2.5 שנים ולאפשר למוסדות לגבות שכ"ל בהתאם.
- ב. 4. לימודי M.A. בפסיכולוגיה : למנות ועדה מקצועית אשר תתמקד אך ורק בתחום מורכב זה על היבטים השונים ותגיש המלצותיה למועצה.
- ב. 5. עבודה סוציאלית, סיעוד, פיזיותרפיה, בוגר בהוראה, מדעי התזונה : בתחומים אלה נמצא כי קיים איזון נכון בין היקף ותוכן הלימודים לבין המשך תיקני ואין צורך בשנוי.
- ג. המועצה להשכלה גבוהה מבקשת מהוועדה לתכנון ולתקצוב לקיים בדיקה ודיון בנושא עלויות מרכיב ההכשרה המעשית בתחומים השונים ובנושא התעריפים למקצועות הלימוד בהם מתקיימת הכשרה מעשית.

מעבר המכללות האקדמיות להנדסה

מ.-B.Tech. ל-B.Sc.

החלת התואר B.Sc. במכללות האקדמיות על סטודנטים שלמדו במוסדות אלה בזמן שניתנה

ההסמכה להעניק תואר B.Sc. בהנדסה - ישיבת המועצה מס' (414) 47 מיום 19.7.2005

המועצה להשכלה גבוהה מחליטה לאמץ את המלצות ועדת המשנה לענייני טכנולוגיה ולהחיל את התואר "בוגר במדעים" B.Sc. על סטודנטים שלמדו במכללות אקדמיות להנדסה בעת אישורו של תואר זה במקצועות ההנדסה כלהלן:

1. להחיל את התואר B.Sc. **בהנדסה כימית** על סטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנת הלימודים **תשס"ב** בתוכנית בהנדסה כימית במכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון.
2. להחיל את התואר B.Sc. **בהנדסת פלסטיקה** על סטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנת הלימודים **תשס"ב** בתוכנית בהנדסת פלסטיקה בבית הספר הגבוה להנדסה ולעיצוב, שנקר.
3. להחיל את התואר B.Sc. **בהנדסת ביוטכנולוגיה** על סטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנת הלימודים **תשס"ב** בתוכנית בהנדסת ביוטכנולוגיה במכללה האקדמית להנדסה אורט בראודה.
4. להחיל את התואר B.Sc. **בהנדסת חומרים מתקדמים** על סטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנת הלימודים **תשס"ב** בתוכנית בהנדסת חומרים מתקדמים במכללה האקדמית להנדסה בירושלים.
5. להחיל את התואר B.Sc. **בהנדסה כימית** על סטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנת הלימודים **תשס"ג** בתוכנית בהנדסה כימית בבית הספר הגבוה להנדסה ולעיצוב, שנקר.
6. להחיל את התואר B.Sc. **בהנדסת חשמל ואלקטרוניקה** על סטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנת הלימודים **תשס"ג** בתוכנית בהנדסת חשמל ואלקטרוניקה באפקה, המכללה האקדמית להנדסה בתל-אביב.
7. להחיל את התואר B.Sc. **בהנדסת אלקטרוניקה** על סטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנת הלימודים **תשס"ב** בתוכנית בהנדסת אלקטרוניקה בבית הספר הגבוה לטכנולוגיה והנדסה בירושלים.
8. להחיל את התואר B.Sc. **בפיסיקה/הנדסת אלקטרואופטיקה** על סטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנת הלימודים **תשס"ב** בתוכנית בפיסיקה/הנדסת אלקטרואופטיקה בבית הספר הגבוה לטכנולוגיה והנדסה בירושלים.
9. להחיל את התואר B.Sc. **בהנדסת חשמל** על סטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנת הלימודים **תשס"ב** בתוכנית בהנדסת חשמל במכללה האקדמית להנדסה אורט בראודה.
10. להחיל את התואר B.Sc. **בהנדסת חשמל ואלקטרוניקה** על סטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנת הלימודים **תשס"ב** בתוכנית בהנדסת חשמל ואלקטרוניקה במכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון.

11. להחיל את התואר B.Sc. **בהנדסת אלקטרוניקה** על סטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנת הלימודים **תשס"ד** בתוכנית בהנדסת אלקטרוניקה בבית הספר הגבוה להנדסה ולעיצוב, שנקר.

12. להחיל את התואר B.Sc. **בהנדסת חשמל ואלקטרוניקה** על סטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנת הלימודים **תשס"ב** בתוכנית בהנדסת חשמל ואלקטרוניקה במרכז האקדמי רופין. כמו כן, המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המלצת וועדת המשנה לענייני טכנולוגיה והנדסה, על פיה לא ישונו ההחלטות שהתקבלו לגבי החלת התואר B.Sc. בתחומי הנדסת תוכנה, הנדסת תעשייה וניהול והנדסת מכונות. ההחלטות הפרטניות לגבי מחזור הלימודים הראשון עליו יחול התואר B.Sc., הובאו לידיעתם של כל אחד מהמוסדות בנפרד, מיד לאחר אישור ההסמכה על ידי המל"ג.

מליאת המל"ג מאמצת שנית את המלצת וועדת המשנה על פיה לא תתאפשר החלת התואר B.Sc. על סטודנטים שקיבלו את התואר B.Tech.

**כינוי התואר הראשון לתוכניות הלימודים במדעי
המחשב במוסדות שאינם אוניברסיטאות**

770/10 שינוי החלטת מל"ג בנושא כינוי התואר הראשון במדעי המחשב במוסדות שאינם אוניברסיטאות - המלצת ועדת המשנה למוסדות שאינם אוניברסיטאות - ישיבת המועצה מס' (412) 45 מיום 28.6.2005

המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המלצת ועדת המשנה למוסדות שאינם אוניברסיטאות מיום 24.5.2005, ומחליטה כלהלן:

1. המועצה מבטלת את החלטתה מיום 23.1.2001 שעניינה "כינוי התואר הראשון במדעי המחשב במוסדות שאינם אוניברסיטאות".
2. המועצה קובעת כי מוסדות להשכלה גבוהה – ללא הבדל מפאת סוגם – יוכלו (אם ירצו) להגיש בקשות לפתיחת תכנית לימודים לתואר ראשון במדעי המחשב – או לתואר B.A. או לתואר B.Sc. לא תקבע תקופה מקדימה שבה יידרש המוסד להעניק תואר B.A. במדעי המחשב, לפני שניתן יהיה לפנות בבקשה להעניק תואר B.Sc. במדעי המחשב.
3. כל בקשה שתוגש לפתיחת תכנית לימודים לתואר B.Sc. תצטרך לעמוד – בין היתר – בתנאים המינימליים לפתיחת הליך לבדיקת הסמכת מוסד להעניק תואר B.Sc. במדעי המחשב (כפי שנוסחו בהחלטה מיום 23.1.2001):
 - א. היקף הלימודים המינימלי במדעי המחשב או במקצועות אחרים שמוגדרים כמדעים מדויקים או מדעי הטבע הוא 128 שעות סמסטריאליות.
 - ב. מבין המרצים המלמדים בתכנית, אחוז המרצים בעלי תואר שלישי, עם ותק של שלוש שנים לפחות בהוראה, הוא בהיקף של לפחות 75%. מספר זה מתייחס למרצים בשיעורים שאינם שיעורי תרגיל או מעבדה (בשיעור תרגיל או מעבדה מקובל שמורים אינם בהכרח בעלי תואר שלישי).

**הענקת נקודות זכות אקדמיות
תמורת מעורבות חברתית**

נקודות זכות אקדמיות תמורת מעורבות חברתית - ישיבת המועצה מס' (394) 26 מיום**17.2.2004**

המועצה להשכלה גבוהה רואה בחיוב מעורבות סטודנטים בתכניות של פעילות חברתית וחינוכית למען הקהילה, וקוראת למוסדות להשכלה גבוהה לשקול בחיוב מתן עד שתי נקודות זכות בגין פעילות זו.

המליג מבקשת ממנכ"ל המועצה- גבי שוש ברלינסקי, ומחברי המועצה- פרופ' עמוס רולידר ומר שגיב אסולין לגבש, בשיתוף המוסדות להשכלה גבוהה, הצעה מפורטת ליישום החלטה זו.

לימודי השלמה בראיית חשבון
(הצעת מועצת רואי חשבון)

248/10 תכניות לימודים אקדמיות לאקדמיזציה או תכניות השלמה או הסבה המתקיימות במתכונת

חלקית ישיבת מועצה מס' (384) 16 מיום 13.5.2003

המועצה מאמצת את המלצת ועדת המשנה למוסדות שאינם אוניברסיטאות מישיבתה ביום 3.6.2003 ומחליטה כלהלן:

בכדי שמוסד להשכלה גבוהה יוכל להגיש תכנית לימודים אקדמית לאקדמיזציה או תכנית השלמה או הסבה בתחום כלשהו – עליו ראשית לקיים את התכנית המלאה לתואר באותו תחום, ולקבל הסמכה להעניק את התואר האקדמי בגין התכנית המלאה.

710 / 10 לימודי שנת השלמה בראיית חשבון-הצעת מועצת רואי החשבון - ישיבת המועצה מס (409) 42

מיום 19.4.2005

1. המועצה להשכלה גבוהה דנה בהמלצת ות"ת מיום 16.3.2005 באשר לדו"ח תת הוועדה של מועצת רואי החשבון בנושא ההכשרה המקצועית הנדרשת מרואי החשבון.
2. המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המלצת ות"ת, ובהן התנגדות לנאמר בהמלצות תת-הוועדה של מועצת רואי החשבון.
3. המועצה להשכלה גבוהה מחליטה אפוא לא לקבל את המלצות תת-הוועדה של מועצת רואי החשבון ולהתנגד לכך ש-
 - א. שנת ההשלמה בחשבונאות תתקיים במתכונת של שנת לימודים אקדמית.
 - ב. לימודי שנת ההשלמה יוכלו להיות מוכרים על ידי האוניברסיטאות כחלק מלימודי תואר ה"מוסמך" בחשבונאות או במינהל עסקים.
 - ג. שכר הלימוד שיגבה עבור שנת ההשלמה יהיה כשכר לימוד אקדמי בפיקוח.
 4. במקום זה, מחליטה המועצה להשכלה גבוהה להשאיר את המצב הקיים היום בלימודי החשבונאות על כנו.

הרחבת הנגישות להשכלה גבוהה

141 / 10 הרחבת הנגישות להשכלה גבוהה – אקדמיטציה לקורסים שנלמדו במוסדות על תיכוניים לא

אקדמיים - ישיבת המועצה מס' (376) 8 מיום 5.11.2002

1. המועצה להשכלה גבוהה תעודד מוסדות על תיכוניים דו-שנתיים או מוסדות המקיימים כיתות יג'-ידי' (הנמצאים תחת פיקוח של משרד ממשלתי רלוונטי) לקיים מסגרת לימודים מיוחדת, שבה יילמדו קורסים ברמה אקדמית, שיהיו רלוונטיים בתכניהם לתוכנית הלימודים הנלמדת במוסד האקדמי שבו ימשיך התלמיד את לימודיו.
2. א. מבחר הקורסים, תכניהם והמורים שילמדו אותם ייקבעו ע"י מוסד מוכר להשכלה גבוהה, שהעמיד 4 מחזורי בוגרים לפחות בתוכניות הלימודים הרלוונטיות. קורסים אלה יאושרו ע"י המועצה האקדמית של המוסד והוא זה שיעניק עבורם נקודות זכות אקדמיות.
ב. לחילופין, יוכל המוסד העל תיכוני או המכללה הטכנולוגית להנדסאים, להציע בעצמם מבחר קורסים שיעמדו לבדיקה של מוסד להשכלה גבוהה (באמצעות מועצה אקדמית/ועדה אקדמית), שיקבע כי תוכנם של קורסים אלה והמורים שילמדו אותם הם ברמה אקדמית, המצדיקה הענקת נקודות זכות אקדמיות משל אותו מוסד להשכלה גבוהה עבור קורסים אלה.
3. נקודות זכות אקדמיות אלה תהיינה בנוסף ללימודים בהיקף של סמסטר אחד (שהיקפו 20 נקודות זכות), אשר מוסדות להשכלה גבוהה מכירים על פי החלטת המועצה משנת 1991, כאשר זו אימצה את המלצות ועדת נסים.
4. על מנת לאפשר לתלמידים אלה (הלומדים במסגרת מיוחדת כמפורט בסעיף 1), להשלים את לימודיהם לתואר ראשון, במוסד מוכר במשך שנתיים, עליהם להשיג לפחות 20 נקודות זכות אקדמיות במהלך לימודיהם במוסד העל-תיכוני או המכללה הטכנולוגית להנדסאים.
5. תלמידים שלמדו במסגרת הלימודים המיוחדת במוסד העל-תיכוני (כאמור בסעיף 1 לעיל) במהלך שנתיים ולא השלימו את מכסת נ.ז. הדרושה, יוכלו להשלים את נ.ז. החסרות להם במסגרת מוסד אקדמי מוכר, שבו ילמדו לקראת תואר אקדמי.
6. למסגרת הלימודים הנ"ל (המזכה בנקודות זכות אקדמיות), יתקבלו מועמדים שהם בעלי תעודת בגרות או בוגרי מכינה קדם-אקדמית.
7. המועצה להשכלה גבוהה ממליצה בפני המוסדות להשכלה גבוהה להכיר בנ.ז. אלו לסטודנטים במסגרת לימודיהם לתואר ראשון.
8. החלטה זו מבטלת את קיומם של הסדרי לימודים אחרים המתקיימים במוסדות אקדמיים מוכרים, עבור תלמידים של מוסדות על תיכוניים דו-שנתיים, או מוסדות המקיימים כיתות י"ג י"ד, והמזכים את התלמידים בנקודות זכות אקדמיות.

מוסד אקדמי, המבקש לקיים הסדר לימודים עבור תלמידים של מוסדות על תיכוניים, כמפורט בהחלטה זו (סעיפים 1-7), והסדר זה אינו עולה בקנה אחד עם החלטה זו על כל סעיפיה או מהווה תוספת לה, חייב לפנות למועצה להשכלה גבוהה לקבלת אישורה טרם הפעלת ההסדר המבוקש. ללא אישור המועצה להשכלה גבוהה, חל איסור להפעיל הסדר אחר כלשהו.

קבלת סטודנטים מעל גיל שלושים שאינם בעלי תעודת בגרות - ישיבת המועצה מס' (382) 14 213 / 10**מיום 11.3.2003**

1. המועצה להשכלה גבוהה מחליטה שלא לשנות, בשלב זה, את החלטתה מיום 2.1.2001 בעניין קבלת כסטודנטים מעל גיל שלושים שאינם בעלי תעודת בגרות. המועצה תערוך דיון נוסף בנושא בעוד כשנתיים.
2. על מוסדות להשכלה גבוהה, אשר מבקשים לקבל ללימודים אקדמיים סטודנטים מעל גיל שלושים שאינם בעלי תעודת בגרות, לפעול בהתאם למתכונת שנקבעה בהחלטת המועצה מיום 2.1.2001.
3. המוסדות להשכלה גבוהה מתבקשים לדווח למזכירות המועצה בנושא.

החלטת ור"ה לביטול המצרף וחזרה לבחינה הפסיכומטרית – לפי בקשתו של ד"ר פייסל 413 / 10**עזאיזה - ישיבת המועצה מס' (392) 24 מיום 6.1.2004**

המועצה רואה חשיבות רבה בשילוב כל רובדי האוכלוסייה בהשכלה הגבוהה וקוראת למוסדות להשכלה גבוהה לפעול להגברת הנגישות לכלל האוכלוסיות, בכלל זה האוכלוסייה הערבית.

המלצת הוועדה לבחינה מחודשת של נושא "פטור מלימודים אקדמיים על בסיס לימודים לא 947 / 10**אקדמיים - ישיבת המועצה (422) 55 מיום 4.4.2006**

- המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המלצת הוועדה לבחינה מחודשת של נושא "פטור מלימודים אקדמיים על בסיס לימודים לא אקדמיים", ומחליטה כלהלן:
1. פטור מלימודים אקדמיים על בסיס לימודים לא אקדמיים אפשרי רק בלימודים ברמת התואר הראשון. לא תתאפשר הענקת פטור על בסיס לימודים לא אקדמיים במסגרת הלימודים לתואר שני.
 2. מוסד להשכלה גבוהה רשאי, אך לא חייב, להעניק פטור מלימודים אקדמיים ברמת התואר הראשון על בסיס לימודים לא אקדמיים (לרבות לימודי חוץ במוסד אקדמי), עד להיקף מקסימלי של 30 נ"ז, על בסיס ענייני ולגבי קורסים רלוונטיים בלבד, שקיימת הלימה בתכנים בינם לבין קורסים מקבילים בתכנית האקדמית. לא יינתן פטור ממקצועות יסוד/ליבה/מבואות שבתכנית האקדמית.
 3. לימודים לא אקדמיים לעניין זה הם לימודים במוסד על-תיכוני הנפרשים על פני שנתיים לפחות או לימודי חוץ במוסד אקדמי.
 4. מתן פטור בהיקף המקסימלי המותר (30 נ"ז) אפשרי רק לגבי מי שסיים את הלימודים הלא אקדמיים וקיבל תעודה המעידה על סיום לימודיו. לא יינתן פטור בעבור לימודים לא-אקדמיים שנלמדו חמש שנים ויותר לפני מועד תחילת הלימודים האקדמיים.

5. ניתן להעניק פטור על בסיס פרטני (אינדוואללי) או על בסיס הסדר עם מוסד לימודים על-תיכוני. במקרים של הסדר עם מוסד על-תיכוני, יש לקבל את אישור המועצה בטרם הפעלתו של ההסדר.
6. מוסדות יידרשו לדווח למועצה מדי שנה על יישום ההחלטה, אם הם מעניקים פטורים על יסוד לימודים לא-אקדמיים.
7. על מנת לאפשר תקופת מעבר נוחה עבור המוסדות, מועד תחילת תוקף ההחלטה יהא שנה"ל תשס"ח.
8. החלטה זו מבטלת את החלטות המועצה הקודמות בנושא (המלצות ועדת ניסים מ-1991 וההחלטה בנושא "הרחבת הנגישות דהשכלה גבוהה – אקרדיטציה לקורסים שנלמדו במוסדות על תיכוניים לא אקדמיים" מ-2002) ומחליפה אותן.

מכינות קדם אקדמיות

808 / 10 אחריות האגודה לקידום החינוך למכינות הקדם אקדמיות במוסדות להשכלה גבוהה - ישיבת המועצה מס' (415) 48 מיום 8.11.2005.

המועצה להשכלה גבוהה דנה בנושא בישיבתה ביום 8.11.2005 והחליטה כי רק מכינות המאושרות ומפוקחות על ידי האגודה לקידום החינוך תחשבנה כמכינות שהתעודות המוענקות על ידן הן שוות ערך לתעודות בגרות.

392 / 10 מכינה קדם-אקדמית במתכונת חדשה עבור תלמידים מן המגזר החרדי ישיבת מס' (390) 22 מיום 5.11.2003

המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המלצת וועדת המשנה של המועצה למוסדות שאינם אוניברסיטאות (מישיבתה ביום 25.11.2003) בעניין הקמת מכינה קדם-אקדמית במתכונת חדשה עבור תלמידים מן המגזר החרדי, והיא מחליטה כדלקמן:

1. המועצה להשכלה גבוהה מעודדת את הקמתה של מכינה קדם-אקדמית במתכונת חדשה עבור תלמידים מן המגזר החרדי תוך ציפייה שהפעלה נכונה של מכינה זו תביא להגדלה משמעותית במספרי התלמידים מן המגזר החרדי הלומדים בתוכניות האקדמיות.
2. המכינה הקדם-אקדמית, במתכונתה החדשה, תחליף את המצב השורר היום בו נפתחות מכינות קדם-אקדמיות קטנות לכל תוכנית אקדמית המוצעת לתלמידים מן המגזר החרדי.
3. לצורך מימושו של רעיון זה, מבקשת המועצה להשכלה גבוהה מהאגודה לקידום החינוך להכין הצעה להקמת מכינה קדם-אקדמית עבור תלמידים מן המגזר החרדי לפי המתווה דלהלן:
 - 3.1 המכינה הקדם-אקדמית החדשה עבור המגזר החרדי תפעל בשני מקומות, בגוש דן ובירושלים.
 - 3.2 האגודה לקידום החינוך תבחר את המוסד להשכלה גבוהה שיפעיל את המכינה הקדם-אקדמית עבור המגזר החרדי.
 - 3.3 המוסדות להשכלה גבוהה המשתתפים בתהליך האקדמיזציה של המגזר החרדי יהיו שותפים בוועדת היגוי משותפת שתנהל את המכינה הקדם אקדמית והם יכירו בה באופן הדדי.

תוכניות לימודים לאוכלוסיות מוגדרות

287 / 10 דו"ח צוות הבדיקה לנושא תכניות לימודים מיוחדות לסטודנטים מזרועות הביטחון - ישיבת

המועצה מס' 18(386) מיום 24.6.2003

המועצה דנה בדו"ח צוות הבדיקה והחליטה:

1. המועצה להשכלה גבוהה מודה לפרופ' מאיר חת ולפרופ' דוד מוכמל - חברי צוות הבדיקה לנושא תכניות לימודים מיוחדות לסטודנטים מזרועות הביטחון - על עבודתם ועל הדו"ח שהגישו.
2. המועצה מאמצת באופן כללי את דו"ח הצוות, על ממצאיו והחלטותיו, ומבקשת מסגן יו"ר המל"ג - פרופ' יחזקאל טלר - ומחבר המועצה - פרופ' מאיר חת - להגיש למועצה הצעת החלטה מפורטת, שתתייחס לכל הסוגיות המופיעות בדו"ח הצוות, לרבות יישום ההחלטות על תכניות הלימודים הקיימות כיום.
3. באשר ל"אקדמיה לטיס" (תכניות לימודים שמפעילה אוניברסיטת בן גוריון עם חיל האוויר במסגרת קורס הטיס) - הנושא יובא לדיון נפרד בישיבת המועצה הבאה ביום 15.7.2003.

תוכניות לימודים מיוחדות לקבוצות אוכלוסייה מוגדרות – החלטת מל"ג המתקנת מיום 2.11.2004

א. כללי:

המועצה להשכלה גבוהה רואה בחיוב את העידוד שנותנת מערכת הביטחון למשרתים בה לרכוש השכלה אקדמית. עם זאת, סבורה המועצה כי היקף התכניות המיוחדות כיום הוא רחב בהרבה מהרצוי. ככלל, על הלימודים להתקיים במסגרת תכניות הלימודים הרגילות של המוסדות, הפתוחות לכלל הסטודנטים. על כן מחליטה המועצה כי תכניות לימודים מיוחדות, אם לזרועות הביטחון ואם לקבוצות אוכלוסייה אחרות, צריכות להתקיים רק במקרים שהם באופן ברור יוצאים מן הכלל. תכנית לימודים מיוחדת משמעה תכנית שמיועדת לקבוצת אוכלוסייה מסויימת ומוגדרת (למשל אנשי זרועות הביטחון, קופות חולים, רואי חשבון, עובדי בנקים) ושלוח הזמנים שלה יכול שיהיה שונה מזה של התכנית הרגילה המתקיימת במוסד.

ב. תנאים לקיומן של תכניות לימודים מיוחדות:

1. תכניות הלימודים שניתן יהיה להפעיל במסגרת מיוחדת יהיו רק כאלה שהמוסד קיבל אישור מהמועצה להשכלה גבוהה להפעילן והסמכה להעניק עבורן תואר אקדמי.
2. תכניות הלימודים (תכנים והיקף) סגל ההוראה, תנאי הקבלה, ספי הקבלה, דרישות המעבר ודרישות הסיום, יהיו זהים בדרך כלל לאלה בתכניות הרגילות. רק במקרים מיוחדים ניתן לעשות שינוי, בכפוף לאישור המועצה להשכלה גבוהה.
3. הלימודים יתקיימו בקמפוס המוסד. הוראה מחוץ לקמפוס צריכה להיות מוגבלת בהיקפה, כמפורט בסעיף ג להלן.
4. על המוסדות המבקשים לקיים תכניות לימודים מיוחדות לקבל אישור המועצה להשכלה גבוהה לפני פתיחתן.
5. מספר הלומדים בתכניות המיוחדות לא יעלה על 10% ממספר הסטודנטים במוסד הלומדים לאותה רמת תואר.

ג. לימודים מחוץ לקמפוס בתכניות לימודים מיוחדות:

1. המועצה סבורה כי בעידן שבו הנגישות להשכלה גבוהה במערכת להשכלה גבוהה בישראל היא רבה ביותר, אין הצדקה לקיומם של לימודים מחוץ לקמפוס של המוסד.
2. בהמשך להחלטת המועצה להשכלה גבוהה מיום 12.6.2001 (מס' 684/9), מחליטה המועצה כי היקף הלימודים מחוץ לקמפוס של תכניות לימודים מיוחדות לא יעלה על שישית מהיקף הלימודים הכולל (בנ"ז) למעט תכניות לזרועות הביטחון בהן – משיקולים לאומיים - היקף הלימודים מחוץ לקמפוס (בבסיסים צבאיים) לא יעלה על 50% מהיקף הלימודים הכולל ובתנאי שיש בבסיסים הצבאיים תשתיות הראויות ללימודים גבוהים.
3. המועצה מבהירה כי הכלל האמור בסעיף ג2 לעיל מתייחס אך ורק לתכניות לימודים מיוחדות כמשמען בהחלטה זו.
4. המועצה מחליטה כי הכלל האמור בסעיף ג2 לעיל לא יחול על תכניות לימודים מיוחדות שאושרו למגזר החרדי.
- ד. מוסדות שמפעילים כיום תכניות לימודים מיוחדות יתאימו את הפעילות של תכניות אלה לאמור בהחלטה הנ"ל, לרבות היקף הלימודים מחוץ לקמפוס, החל בתשס"ו, וידווחו על כך למועצה. מחזורי לימוד שהחלו לימודיהם בתכניות מיוחדות עד שנת תשס"ד ושיחלו לימודיהם בשנת תשס"ה, יוכלו לסיים לימודיהם בהתאם למתכונת שהיתה נהוגה עד לשנת תשס"ד.

392 / 10 מכינה קדם-אקדמית במתכונת חדשה עבור תלמידים מן המגזר החרדי ישיבת מס' (390)22 מיום

5.11.2003

- המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המלצת וועדת המשנה של המועצה למוסדות שאינם אוניברסיטאות (מישיבתה ביום 25.11.2003) בעניין הקמת מכינה קדם-אקדמית במתכונת חדשה עבור תלמידים מן המגזר החרדי, והיא מחליטה כדלקמן:
1. המועצה להשכלה גבוהה מעודדת את הקמתה של מכינה קדם-אקדמית במתכונת חדשה עבור תלמידים מן המגזר החרדי תוך ציפייה שהפעלה נכונה של מכינה זו תביא להגדלה משמעותית במספרי התלמידים מן המגזר החרדי הלומדים בתוכניות האקדמיות.
 2. המכינה הקדם-אקדמית, במתכונתה החדשה, תחליף את המצב השורר היום בו נפתחות מכינות קדם-אקדמיות קטנות לכל תוכנית אקדמית המוצעת לתלמידים מן המגזר החרדי.
 3. לצורך מימושו של רעיון זה, מבקשת המועצה להשכלה גבוהה מהאגודה לקידום החינוך להכין הצעה להקמת מכינה קדם-אקדמית עבור תלמידים מן המגזר החרדי לפי המתווה דלהלן:
 - 3.1 המכינה הקדם-אקדמית החדשה עבור המגזר החרדי תפעל בשני מקומות, בגוש דן ובירושלים.
 - 3.2 האגודה לקידום החינוך תבחר את המוסד להשכלה גבוהה שיפעיל את המכינה הקדם-אקדמית עבור המגזר החרדי.
 - 3.3 המוסדות להשכלה גבוהה המשתתפים בתהליך האקדמיזציה של המגזר החרדי יהיו שותפים בוועדת היגוי משותפת שתנהל את המכינה הקדם אקדמית והם יכירו בה באופן הדדי.

תכניות לימודים מיוחדות לסטודנטים מזרועות הביטחון ולקבוצות אוכלוסייה אחרות – החלטת**מועצה מישיבתה מס' (387) 19 מיום 15.7.03****א. כללי:**

1. המועצה להשכלה גבוהה רואה בחיוב את העידוד שנותנת מערכת הביטחון למשרתים בה לרכוש השכלה אקדמית. עם זאת, סבורה המועצה כי היקף התכניות המיוחדות כיום הוא רחב בהרבה מהרצוי. ככלל, על הלימודים להתקיים במסגרת תכניות הלימודים הרגילות של המוסדות, הפתוחות לכלל הסטודנטים.
2. על כן מחליטה המועצה כי תכניות לימודים מיוחדות, אם לזרועות הביטחון ואם לקבוצות אוכלוסייה אחרות, צריכות להתקיים רק במקרים שהם באופן ברור יוצאים מן הכלל. תכנית לימודים מיוחדת משמעה תכנית שמיועדת לקבוצת אוכלוסייה מסוימת ומוגדרת (למשל אנשי זרועות הביטחון, קופות חולים, רואי חשבון, עובדי בנקים) ושלוח הזמנים שלה יכול שיהיה שונה מזה של התכנית הרגילה המתקיימת במוסד.

ב. תנאים לקיומן של תכניות לימודים מיוחדות:

1. תכניות הלימודים שניתן יהיה להפעיל במסגרת מיוחדת יהיו רק כאלה שהמוסד קיבל אישור מהמועצה להשכלה גבוהה להפעילן והסמכה להעניק עבורן תואר אקדמי.
2. תכניות הלימודים (תכנים והיקף) סגל ההוראה, תנאי הקבלה, ספי הקבלה, דרישות המעבר ודרישות הסיום, יהיו זהים בדרך כלל לאלה בתכניות הרגילות. רק במקרים מיוחדים ניתן לעשות שינוי, בכפוף לאישור המועצה להשכלה גבוהה.
3. הלימודים יתקיימו בקמפוס המוסד. הוראה מחוץ לקמפוס צריכה להיות מוגבלת בהיקפה, כמפורט בסעיף ג להלן.
4. על המוסדות המבקשים לקיים תכניות לימודים מיוחדות לקבל אישור המועצה להשכלה גבוהה לפני פתיחתן.
5. מספר הלומדים בתכניות המיוחדות לא יעלה על 5% ממספר הסטודנטים במוסד לומדים לאותה רמת תואר.

ג. לימודים מחוץ לקמפוס בתכניות לימודים מיוחדות:

1. המועצה סבורה כי בעידן שבו הנגישות להשכלה גבוהה במערכת להשכלה גבוהה בישראל היא רבה ביותר, אין הצדקה לקיומם של לימודים מחוץ לקמפוס של המוסד.
2. בהמשך להחלטת המועצה להשכלה גבוהה מיום 12.6.2001 (מס' 684/9), מחליטה המועצה כי היקף הלימודים מחוץ לקמפוס של תכניות לימודים מיוחדות לא יעלה על שישית מהיקף הלימודים הכולל (בני"ז)*.
3. המועצה מבהירה כי הכלל האמור בסעיף ג לעיל מתייחס אך ורק לתכניות לימודים מיוחדות כמשמען בהחלטה זו.

4. המועצה מחליטה כי הכלל האמור בסעיף ג2 לעיל לא יחול על תכניות לימודים מיוחדות שאושרו למגזר החרדי.

ד. מוסדות שמפעילים כיום תכניות לימודים מיוחדות יתאימו את הפעילות של תכניות אלה לאמור בהחלטה הנ"ל, לרבות היקף הלימודים מחוץ לקמפוס, החל בתשס"ה, וידווחו על כך למועצה. מחזורי לימוד שהחלו לימודיהם בתכניות מיוחדות עד שנת תשס"ג ושיחלו לימודיהם בשנת תשס"ד, יוכלו לסיים לימודיהם בהתאם למתכונת שהיתה נהוגה עד לשנת תשס"ג.

* בהתאם להחלטת המועצה מיום 8.1.2002 ובהתאם לאמור לעיל, היקף הלימודים מחוץ לקמפוס בתכנית הלימודים לתואר ראשון במתכונת דו-חוגית בהיסטוריה ובתכנית לימודים רב-תחומית המיועדת לאנשי צבא שמקיימת האוניברסיטה העברית, לא יעלה שישית מהיקף הלימודים הכולל (בני"ז), החל בתשס"ה.

תכניות לימודים מיוחדות לקבוצות אוכלוסיה מוגדרות ישיבת מועצה מס' (398) 30 מיום

519/ 10

18.5.2004

בעקבות החלטת המועצה בנושא תכניות הלימודים האקדמיות שאוניברסיטת בן גוריון מקיימת בבסיס חיל האוויר בחצרים ופניות שונות, מחליטה המועצה **לבטל את סעיף ג.2. של החלטה מס' 341/10 מיום 15.7.2003** בנושא תכניות לימודים מיוחדות לסטודנטים מזרועות הביטחון ולקבוצות אוכלוסייה אחרות.

המועצה החליטה לתקן את סעיף ג.2. של החלטה מס' 341/10 מיום 15.7.2003 כלהלן:

בהמשך להחלטת המועצה להשכלה גבוהה מיום 12.6.2001 (מס' 684/9), מחליטה המועצה כי היקף הלימודים מחוץ לקמפוס של תכניות לימודים מיוחדות לא יעלה על שישית מהיקף הלימודים הכולל (בני"ז), למעט תכניות לזרועות הביטחון בהן – משיקולים לאומיים - היקף הלימודים מחוץ לקמפוס (בבסיסים צבאיים) לא יעלה על 50% מהיקף הלימודים הכולל ובתנאי שיש בבסיסים הצבאיים תשתיות הראויות ללימודים גבוהים. כן, הוסכם על כל חברי המל"ג כי תאריך יישום ההחלטה יידחה בשנה.

נוסח ההחלטה המלא (כולל התיקון) הוא כלהלן:

ה. כללי:

המועצה להשכלה גבוהה רואה בחיוב את העידוד שנותנת מערכת הביטחון למשרתים בה לרכוש השכלה אקדמית. עם זאת, סבורה המועצה כי היקף התכניות המיוחדות כיום הוא רחב בהרבה מהרצוי. ככלל, על הלימודים להתקיים במסגרת תכניות הלימודים הרגילות של המוסדות, הפתוחות לכלל הסטודנטים.

על כן מחליטה המועצה כי תכניות לימודים מיוחדות, אם לזרועות הביטחון ואם לקבוצות אוכלוסייה אחרות, צריכות להתקיים רק במקרים שהם באופן ברור יוצאים מן הכלל. תכנית לימודים מיוחדת משמעה תכנית שמיועדת לקבוצת אוכלוסייה מסויימת ומוגדרת (למשל

אנשי זרועות הביטחון, קופות חולים, רואי חשבון, עובדי בנקים) ושלוח הזמנים שלה יכול
שיהיה שונה מזה של התכנית הרגילה המתקיימת במוסד.

1. תנאים לקיומן של תכניות לימודים מיוחדות:

6. תכניות הלימודים שניתן יהיה להפעיל במסגרת מיוחדת יהיו רק כאלה שהמוסד קיבל אישור מהמועצה להשכלה גבוהה להפעילן והסמכה להעניק עבורן תואר אקדמי.
7. תכניות הלימודים (תכנים והיקף) סגל ההוראה, תנאי הקבלה, ספי הקבלה, דרישות המעבר ודרישות הסיום, יהיו זהים בדרך כלל לאלה בתכניות הרגילות. רק במקרים מיוחדים ניתן לעשות שינוי, בכפוף לאישור המועצה להשכלה גבוהה.
8. הלימודים יתקיימו בקמפוס המוסד. הוראה מחוץ לקמפוס צריכה להיות מוגבלת בהיקפה, כמפורט בסעיף ג להלן.
9. על המוסדות המבקשים לקיים תכניות לימודים מיוחדות לקבל אישור המועצה להשכלה גבוהה לפני פתיחתן.
10. מספר הלומדים בתכניות המיוחדות לא יעלה על 5% ממספר הסטודנטים במוסד הלומדים לאותה רמת תואר.

2. לימודים מחוץ לקמפוס בתכניות לימודים מיוחדות:

5. המועצה סבורה כי בעידן שבו הנגישות להשכלה גבוהה במערכת להשכלה גבוהה בישראל היא רבה ביותר, אין הצדקה לקיומם של לימודים מחוץ לקמפוס של המוסד.
6. בהמשך להחלטת המועצה להשכלה גבוהה מיום 12.6.2001 (מס' 684/9), מחליטה המועצה כי היקף הלימודים מחוץ לקמפוס של תכניות לימודים מיוחדות לא יעלה על שישית מהיקף הלימודים הכולל (בנ"ז) למעט תכניות לזרועות הביטחון בהן – משיקולים לאומיים - היקף הלימודים מחוץ לקמפוס (בבסיסים צבאיים) לא יעלה על 50% מהיקף הלימודים הכולל ובתנאי שיש בבסיסים הצבאיים תשתיות הראויות ללימודים גבוהים.
7. המועצה מבהירה כי הכלל האמור בסעיף ג לעיל מתייחס אך ורק לתכניות לימודים מיוחדות כמשמען בהחלטה זו.
8. המועצה מחליטה כי הכלל האמור בסעיף ג לעיל לא יחול על תכניות לימודים מיוחדות שאושרו למגזר החרדי.
- ח. מוסדות שמפעילים כיום תכניות לימודים מיוחדות יתאימו את הפעילות של תכניות אלה לאמור בהחלטה הנ"ל, לרבות היקף הלימודים מחוץ לקמפוס, החל בתשס"ו, וידווחו על כך למועצה. מחזורי לימוד שהחלו לימודיהם בתכניות מיוחדות עד שנת תשס"ד ושיחלו לימודיהם בשנת תשס"ה, יוכלו לסיים לימודיהם בהתאם למתכונת שהיתה נהוגה עד לשנת תשס"ד.

לימודי משפטים

הצעה לאמות מידה לתוכניות לימודים לקראת תואר שני במשפטים (LL.M.) ללא תזה במוסדות שאינם

אוניברסיטאות - ישיבת המועצה מס' (381) 13 מיום 18.2.2003

סיכום:

המועצה ביקשה מועדת המשנה למוסדות שאינם אוניברסיטאות לקיים דיון נוסף בנושא בהשתתפות חברי הועדה הבודקת שהציעה את אמות המידה. הנושא יובא בפני המועצה לאחר הדיון בועדת המשנה. במקביל, המועצה סיכמה שתוקם ועדה, שתרכב מחברי מועצה וממשפטן אחד או שניים, לבחינה כללית של לימודי התואר השני במשפטים המתקיימים היום באוניברסיטאות. בפני הועדה יובאו ההערות שהועלו בעת הדיון במועצה. כן יובאו בפני הועדה אמות המידה שהוצעו כאמור לעיל לאחר שועדת המשנה תקיים דיון בנושא. הועדה שתוקם תתבקש להציע אמות מידה ללימודי תואר שני במשפטים בכלל המוסדות להשכלה גבוהה (אוניברסיטאות ומוסדות שאינם אוניברסיטאות).

10 / 204 לימודי M.A. במשפטים/לימודי משפט למי שאינם בעלי תואר ראשון במשפטים - ישיבת המועצה

מס' (381) 13 מיום 18.2.2003

המועצה להשכלה גבוהה מחליטה שלא ניתן להתקבל ללימודי תואר שני במשפטים LL.M ללא תואר ראשון במשפטים *LL.B. המועצה סיכמה כי הועדה שתוקם לבחינה כללית של לימודי התואר השני במשפטים המתקיימים כיום באוניברסיטאות, תתבקש לבחון גם את סוגיית לימודי M.A. במשפטים/לימודי משפט למי שאינם בעלי תואר ראשון במשפטים.

10 / 219 הצעה לאמות מידה לתוכניות לימודים לקראת תואר שני במשפטים (LL.M.) ללא תזה במוסדות

שאינם אוניברסיטאות - ישיבת המועצה מס' (382) 14 מיום 11.3.2003

- מועצה להשכלה גבוהה מודה לוועדה הבודקת מספר בקשות של מוסדות שאינם אוניברסיטאות לפתוח תוכניות לימודים לתואר שני ללא תיזה במשפטים בראשותו של המשנה לנשיא בית המשפט העליון - השופט שלמה לוין, על ההצעה שהגישה לה בענין אמות מידה לתוכניות לימודים לקראת תואר שני במשפטים (LL.M.) ללא תזה במוסדות שאינם אוניברסיטאות.
- מועצה רשמה לפניה כי ועדת המשנה למוסדות שאינם אוניברסיטאות סבורה כי אין לקבוע קריטריונים שונים ונפרדים למוסדות שאינם אוניברסיטאות ולאוניברסיטאות. המועצה ביקשה את היועץ המשפטי שלה, עו"ד אלי בן טובים, להגיש לה חוות דעת משפטית בנושא זה.
- ישיבתה ביום 18.2.2003 החליטה המועצה להקים ועדה לבחינה כללית של לימודי התואר השני במשפטים (LL.M.) המתקיימים היום באוניברסיטאות ולגיבוש אמות מידה ללימודי תואר שני במשפטים לכלל המוסדות להשכלה גבוהה.
- תוך רצון שלא לעכב את עבודת הועדה הבודקת בראשותו של השופט לוין, המועצה מחליטה לאשר לוועדה הבודקת לבדוק את תוכניות הלימודים שהוגשו לה בהתאם לאמות המידה שיפורטו להלן. לאחר שהועדה לבחינה כללית של לימודי התואר השני במשפטים (כאמור בס' 3 לעיל) תגיש המלצותיה למועצה וזו תקבל החלטה, ייבדקו כל תוכניות הלימודים לתואר שני במשפטים

במוסדות שאינם אוניברסיטאות בהתאם למסגרת שתיקבע והמוסדות שאינם אוניברסיטאות יידרשו לפעול בהתאם.

להלן אמות המידה לבדיקה (שנקבעו על בסיס ההצעה שהוגשה ע"י ועדת שלמה לוי):

א תפיסת היסוד

מטרת לימודי המוסמך במשפטים היא להרחיב ולהעמיק את ההשכלה המשפטית של בעלי תואר ראשון במשפטים, כמו גם את יכולותיהם המחקריות. תוכנית לימודי המוסמך יכול שתכלול, מעבר לכך, מסלולי התמחות בענפי משפט שונים, ולימודים בין ענפיים ובינתחומיים. על המוסדות שאינם אוניברסיטאות להגיע בתוכניות אלה לרמה אקדמית המקובלת בלימודי המוסמך במשפטים ללא תזה באוניברסיטאות.

ב תוכנית הלימודים

1. היקף התוכנית יהיה לפחות 32 ש"ס/16 ש"ש.
2. 8 ש"ס לפחות ילמדו במסגרת סמינריונים, שניים לפחות, בהם ייכתבו עבודות סמינריוניות. בעבודה סמינריונית יערוך התלמיד מחקר עצמאי ועדכני בסוגיה משפטית תוך בחינת מקורות המשפט השונים ועיבודם האינטגרטיבי והמקורי לכלל סקירה, סיכום, הערכה ביקורתית וכיו"ב. העבודה תיכתב בהדרכת מורה והיקפה לא יפחת מ- 6000 מילים. היא תוצג בהנחיית המורה בפני קבוצת הסמינר בדיון כולל שמשכו שעה אקדמית לפחות.
3. 8 ש"ס לפחות יילמדו במסגרת קורסים ייחודיים לתלמידי מוסמך במשפטים.
4. במסלולי התמחות שיצוינו בתעודת המוסמך יהיו לפחות 18 ש"ס בתחום ההתמחות.
5. היקף הלימודים המשפטיים (מורים משפטיים) בתוכנית לא יפחת מ- 20 ש"ס, ויכלול סמינר משפטי אחד לפחות.
6. לא יילמדו סדנאות לעריכת דין (משפט מודרך, סיוע משפטי וכיו"ב). היקף הלימודים בסדנאות אחרות לא יעלה על 4 ש"ס.
7. מספר התלמידים בסמינריון לא יעלה על 20, ובמקרים מיוחדים על 25 תלמידים. הנוכחות בסמינריונים ובשיעורים – חובה.
8. תכנון לימודי המוסמך במשפטים והפיקוח עליהם ייעשו על ידי ועדה ללימודים מתקדמים, שכל חבריה יהיו מורים בכירים במשרה מלאה ועיקרית במוסד. יו"ר הוועדה ישמש כראש התכנית ללימודי תואר שני.

ג משך הלימודים

ככלל, לימודי המוסמך יימשכו ארבעה סמסטרים.

ד קבלה וסיום

- לתכנית לימודים לתואר שני LL.M. במשפטים יוכלו להתקבל רק בעלי תואר ראשון LL.B. במשפטים.
1. ציון קבלה (הציון הממוצע בלימודי תואר ראשון במשפטים) לא יפחת מ-80 או ציון מקביל למי שסיים לימודי תואר ראשון בחו"ל. הוועדה ללימודים מתקדמים תהיה רשאית לקבל לתוכנית,

מטעמים ראויים ובמקרים חריגים, גם תלמידים שציון הקבלה שלהם נופל מ-80, ובלבד ששיעור מתקבלים אלה לא יעלה על 10% מכלל המתקבלים לתוכנית.

2. תואר מוסמך יינתן רק לבעלי ממוצע משוקלל של 75 לפחות בלימודים.

ח מורי התוכנית

1. כל הקורסים בתוכנית הלימודים, לרבות כל הקורסים הייחודיים למוסמך והסמינריונים, יינתנו על ידי מורים בעלי תואר שלישי ובדרגת מרצה לפחות, המועסקים במשרה במכללה או המועסקים במוסד מוכר אחר להשכלה גבוהה. עם זאת, עד 6 ש"ס מתכנית הלימודים יכול שיינתנו על ידי משפטיים בעלי שיעור קומה שאינם עונים על התנאי הנ"ל.
2. לפחות שני שלישי מתוכנית הלימודים של תלמיד ילמדו על ידי מורי המכללה.

ח הגדלת סגל ההוראה

1. סגל ההוראה במכללה יוגדל בהתאם לתוספת ההוראה הנדרשת לתוכנית לימודי המוסמך, בהתחשב במספר התלמידים. תוספת זו תחושב לפי ממוצע של 20 תלמידים בסמינריון ו-50 תלמידים בשיעור, ולפי היקף הש"ס השנתיות.
2. בכל מקרה יגדל צוות המורים בעלי תואר שלישי המועסקים במשרה מלאה ועיקרית במוסד לפי יחס של מורה ל-70 תלמידים בתוכנית שמשכה שנתיים, וביחס של מורה ל-35 תלמידים בתוכנית שמשכה שנה.
3. חריגה מהאמור לעיל תותר רק אם תראה המכללה כי היקף ההוראה המוצע על ידי צוות מורי תוכנית הבוגר גדול מהנדרש לתוכנית הבוגר לפי אמות-המידה שנקבעו על-ידי מ"ג לתוכניות אלה, כך שיש בו כדי לענות באופן חלקי גם על צרכי תוכנית המוסמך.

ח תשתיות

תשתית כח האדם (צוות מנהלי כולל עובדי מחשב) והתשתיות הפיזיות (כיתות הלימוד, מקומות בספרייה, עמדות המחשב, חדרי המורים וכו') תוגדלנה בהתאם לתוספת התלמידים, ובהתאם להיקף התשתיות הקיימות.

ח ספרייה

ההעמקה בלימודי המשפט והגידול בפעילות המחקרית הכרוכה בכתיבת עבודות סמינריוניות על ידי תלמידי מוסמך מחייבים כי בנוסף ל"כיסוי" מלא של המשפט הישראלי תימצא בספרייה המכללה תשתית ראויה ועדכנית של מקורות משפט זרים (פסיקה, חקיקה, כתבי עת, אינצקלופדיות, ספרים), כמו גם כוח אדם ספרני מיומן בתחומי הרכישה, המיון, ההשאלה, היעוץ, והמאגרים הממוחשבים.

עד שוועדה זו תסיים את עבודתה ותגיש המלצותיה בנושא, יופסק הטיפול בבקשות שהוגשו לפתיחת תכניות לתואר שני במשפטים למי שאינם בעלי תואר במשפטים. כמו כן, תכניות לימודים כנ"ל שמתקיימות כבר כיום במוסדות השונים, ייבדקו במסגרת עבודת הוועדה.

735/10 **תואר "מוסמך" (M.A.) בלימודי משפט לתלמידים שאינם בעלי תואר ראשון (LL.B.)**

במשפטים - ישיבת המועצה מס' (410) 43 מיום 24.5.2005

א. המועצה להשכלה גבוהה דנה בישיבתה ביום 24.5.2005 בדו"ח הוועדה של

- המועצה, בנושא תואר "מוסמך" (M.A.) בלימודי משפט לתלמידים שאינם בעלי תואר ראשון (LL.B) במשפטים.
- ב. המועצה להשכלה גבוהה מודה לוועדה, בראשותו של פרופ' ישראל גלעד, על עבודתה ועל הדו"ח המפורט והמנומק שהגישה.
- ג. בתום הדיון, קיבלה המועצה להשכלה גבוהה את ההחלטות הבאות:
1. המועצה להשכלה גבוהה מכירה עקרונית באפשרות לקיים תוכנית לימודים לתואר "מוסמך" (M.A.) בלימודי משפט לתלמידים שאינם בעלי תואר ראשון (LL.B) במשפטים.
 2. המועצה להשכלה גבוהה מחליטה לאמץ את דעת הרוב של הוועדה על כל מרכיביה, ועל פיה קובעת מתווה באשר לקיום תוכניות לימודים לתואר "מוסמך" (M.A.) בלימודי משפט לתלמידים שאינם בעלי תואר ראשון (LL.B) במשפטים, כלהלן:

אמות מידה לקיום תוכניות לימודים לתואר "מוסמך" (M.A.) במשפט למי שאינם בעלי

תואר ראשון במשפטים LL.B

מטרות התוכנית

תוכנית הלימודים לתואר "מוסמך" (M.A.) בלימודי משפט למי שאינם בעלי תואר ראשון במשפטים (LL.B) נועדה לאפשר לבעלי תואר ראשון אחר לרכוש השכלה משפטית בסיסית ומתקדמת בתחום התמחות משפטי שהוא בעל זיקה מובהקת ללימודי התואר הראשון שלהם (תחום ההתמחות), וזאת באמצעות:

- א) רכישת השכלה משפטית **בסיסית** על ידי לימוד, במסגרת לימודי השלמה, של מקצועות ליבה משפטיים ברמת המקבילה לרמת לימודי התואר הראשון במשפטים.
- ב) רכישת השכלה משפטית **בתחום ההתמחות** על ידי לימוד, במסגרת לימודי ההשלמה, של מקצועות חובה ומקצועות יסוד משפטיים בתחום זה, ברמה המקבילה לרמת לימודי התואר הראשון של מקצועות אלה.
- ג) העמקה והרחבה של ההשכלה היכולות האקדמיות שנרכשו בלימודי התואר הראשון ובלימודי ההשלמה על ידי לימודי תואר שני בתחום ההתמחות.

לימודי ההשלמה

1. לימודי ההשלמה יהיו בהיקף של 24 נ"ז.
2. לימודי ההשלמה יכללו את קורסי הליבה המשפטיים הבאים:
 - א. תורת המשפט - בהיקף של 4 נ"ז לפחות.
 - ב. משפט ציבורי - בהיקף של 4 נ"ז לפחות.
 - ג. דיני חוזים - בהיקף של 4 נ"ז לפחות.
 - ד. מבוא למשפט ישראלי - בהיקף של 2 נ"ז לפחות.
3. בנוסף לקורסי הליבה יילמדו במסגרת לימודי ההשלמה גם קורסי היסוד של

- לימודי הבוגר בתחום ההתמחות וקורסים נוספים מלימודי הבוגר בתחום זה בהיקף שלא יפחת מ-8 נ"ז. היקפם של קורסי היסוד בתחום לא יפחת משני שלישי ההיקף שבו הם ניתנים באותו מוסד בלימודי הבוגר.
4. כל הקורסים בלימודי ההשלמה יהיו ברמת קורסי בוגר של תואר ראשון.
5. כל הקורסים בלימודי ההשלמה יינתנו על ידי מורים המשמשים כחברי סגל פנימי של מוסד ישראלי מוכר להשכלה גבוהה במשפטים. שני שלישי מן המורים יהיו חברי הסגל הפנימי במוסד שבו מתקיימת התוכנית.

לימודי ה"מוסמך"

1. על תוכנית לימודי המוסמך בלימודי משפט (M.A.) למי שאינם בעלי תואר ראשון במשפטים יחולו אמות המידה החלות על לימודי תואר "מוסמך" במשפטים (LL.M) לבעלי תואר ראשון במשפטים (אמות מידה שנקבעו בהחלטת המועצה להשכלה גבוהה מיום 9.3.2004), אלא אם נקבע אחרת באמות מידה אלה.
2. היקף תוכנית לימודי ה"מוסמך" יהיה 32 נ"ז ובסך הכל 56 נ"ז יחד עם לימודי ההשלמה. 26 נ"ז, בקורסים המשפטיים ושאינם משפטיים, יהיו בתחום ההתמחות.
- כל הקורסים הלא משפטיים (בהיקף של עד 14 נ"ז) יהיו קורסי "מוסמך" ביחידות אקדמיות שבהן מתקיימים לימודי "מוסמך" בתחום ההתמחות או קורסים ברמת קורסי "מוסמך" אלה.

פטורים וזיכויים על בסיס לימודים קודמים

1. ניתן לתת פטור לתלמיד על בסיס אישי מלימוד קורס בלימודי ההשלמה או בלימודי ה"מוסמך" על בסיס לימודים קודמים ובלבד שמורה הקורס יאשר בכתב כי הקורס שנלמד אינו נופל ברמתו, בעמקו ובהיקפו מהקורס שלגביו התבקש הפטור.
2. ניתן פטור כאמור, לא יהיה בכך כדי להפחית את מכסת הלימודים הנדרשת במסגרת (6 נ"ז) ומקבל הפטור ילמד קורס או קורסים אחרים בהיקף הפטור שניתן, בהתאם להנחיות ראש התוכנית ועל פי אמות מידה אלה.

ראש תוכנית

- בראש כל תוכנית ללימודי "מוסמך" בלימודי משפט (M.A.) על פי אמות מידה אלה, בכל תחום התמחות שבו מתקיים התוכנית, יעמוד חבר סגל במשרה מלאה במוסד בדרגה של פרופסור חבר לפחות המתמחה בתחום זה או בתחום קרוב.
- (ד) המועצה להשכלה גבוהה מבקשת ממזכירות המועצה להודיע לכל המוסדות להשכלה גבוהה בהם מתקיימים לימודים אקדמיים במשפטים, על המתווה שגיבשה המועצה לקיומן של תוכניות לימודים לתואר "מוסמך" (M.A.) בלימודי משפט לתלמידים שאינם בעלי תואר ראשון (LL.B) במשפטים, ולוודא כי המוסדות להשכלה גבוהה, בין אם אלה המקיימים כבר תוכניות לימודים לתואר "מוסמך" (M.A.) בלימודי משפט

לתלמידים שאינם בעלי תואר ראשון (LL.B) במשפטים, ובין אלה המבקשים לקיים בעתיד תוכניות כאמור, יפעלו על פי מתווה זה על כל מרכיביו.

746/10 פתיחת תוכניות לימודים חדשות במשפטים – ישיבת המועצה מס' (411) 44 מיום 7.6.2005

- בהחלטתה מיום 24.5.2005 בנושא "פתיחת תוכניות לימודים חדשות במשפטים" החליטה המועצה - משיקולים חברתיים ומתוך רצון לקדם את הפריפריה ולחזקה - לאפשר הגשה של שתי בקשות לפתיחת תוכניות לימודים לתואר ראשון במשפטים: בקשה אחת ממוסד בצפון הארץ ובקשה אחת ממוסד בדרום הארץ.
- בהמשך ההחלטה זו ובהתאם לה מחליטה המועצה להשכלה גבוהה על המוסדות שיוכלו להגיש בקשות לפתיחת תוכניות לימודים לתואר ראשון במשפטים, כלהלן:
1. המועצה מחליטה כי מדרום הארץ תוכל אוניברסיטת בן גוריון להגיש למועצה להשכלה גבוהה בקשה מטעמה ועבורה בלבד לפתיחת תכנית לימודים לתואר ראשון במשפטים שתתקיים במלואה באוניברסיטה. זאת מאחר שאוניברסיטת בן גוריון ממוקמת בלב הנגב והיא נגישה ליישובים רבים בדרום הארץ. בכך תגבר הנגישות ללימודי משפטים של אוכלוסיות רבות ומגוונות.
 2. המועצה מחליטה כי מצפון הארץ תוכל המכללה האקדמית צפת – באחריות אקדמית של אוניברסיטת בר אילן, להגיש למועצה להשכלה גבוהה בקשה לפתיחת תכנית לימודים לתואר ראשון במשפטים, במסגרת תהליך יציאתה שלה לעצמאות. זאת מאחר שהמכללה שוכנת במרכז הגליל העליון, כשמסביבה יישובים רבים בהם מגוון רחב של אוכלוסיות. בכך תגבר הנגישות ללימודי משפטים של אוכלוסיות אלה.
 3. הבקשות שיוגשו ע"י כל אחד מהמוסדות יהיו במסגרת תכנית החומש, מכסת הסטודנטים המאושרת והתקציב המאושר לכל מוסד. הבקשות ייבדקו בהתאם למקובל: בדיקות אגפי ות"ת ובדיקות אקדמיות.

807 / 10 שילוב תלמידים שעדיין אינם בעלי תואר ראשון במשפטים במסגרת הלימודים לתואר שני

במשפטים - דיון עקרוני - ישיבת המועצה מס' (415) 48 מיום 8.11.2005.

- א. המועצה להשכלה גבוהה דנה במכתב שהובא בפניה מטעם ועדת לוין בנושא שילוב תלמידים שעדיין אינם בעלי תואר ראשון במשפטים במסגרת הלימודים לתואר שני במשפטים, והיא מודה לוועדה על ההצעה שהוגשה לה.
- ב. המועצה מחליטה כי שילוב במעמד "על תנאי" של מספר תלמידים מצטיינים לתואר בוגר במשפטים במספר קורסים בתוכנית המוסמך במשפטים אפשרי בכפיפות לתנאים הבאים:
 - שילוב כאמור ייעשה במקרים חריגים בלבד ועל בסיס מצוינות.
 - כתלמידים על תנאי יוכלו להתקבל רק תלמידי השנה הרביעית לתואר ראשון במשפטים.
 - תלמידים על תנאי יוכלו ללמוד קורסים במסגרת הלימודים לתואר שני בהיקף כולל שלא יעלה על 8 ש"ס/נ"ז, מתוכן לא יותר מ-4 ש"ס/נ"ז בקורסים ייחודיים ללימודי מוסמך.
 - היחס בין מספר התלמידים לתואר ראשון במשפטים הלומדים גם בתוכנית לתואר שני במשפטים לבין מספר התלמידים מן המניין שבתוכנית המוסמך, לא יעלה על 10%.

ג. על המוסדות להשכלה גבוהה המקיימים תכניות לימודים לתואר שני במשפטים והמאפשרים שילוב תלמידים שעדיין אינם בעלי תואר ראשון במשפטים במסגרת הלימודים לתואר שני במשפטים, לפעול בהתאם להחלטה החל בשנת הלימודים תשס"ז ולדווח על כך למועצה.

904 / 10 דיון עקרוני באפשרות הגשת שתי בקשות לפתיחת תכניות לימודים לתואר ראשון במשפטים -

ישיבת המועצה (420) מיום 28.2.2006

המועצה להשכלה גבוהה מחליטה שלא לפתוח לדיון מחודש את סעיף 1 להחלטתה מישיבת המועצה מיום 24.5.2005 (החלטה מס' 727/10), זאת מאחר ששיקולי המועצה בקבלת החלטה זו היו בעיקרם שיקולים חברתיים הרלוונטיים גם עכשיו, ולא שיקולים תכנוניים שהנחו את ות"ת. המועצה שבה וחוזרת על החלטתה כאמור וזאת מתוך רצון לחזק את הפריפריה, את המוסדות להשכלה גבוהה בפריפריה ואת האוכלוסיות המגוונות באזורים אלה באמצעות מתן אפשרות לפתיחת תכניות לימודים לתואר ראשון במשפטים, שהינו תואר יוקרתי ובעל ביקושים גדולים בפריפריה.

* * * * *

ב. זהות המוסדות (אחד בצפון ואחד בדרום) שיוכלו להגיש בקשה לפתיחת תכנית לימודים לתואר

ראשון במשפטים

בהמשך להחלטת המל"ג ממאי 2005, ולאור הבקשות של המוסדות, התקיימו הצבעות חוזרות על זהות המוסדות (אחד בצפון ואחד בדרום) שיוכלו להגיש בקשה לפתיחת תכנית לימודים לתואר ראשון במשפטים, זאת בהתאם לרשימת המוסדות שהביעו רצון לפתוח תכנית לימודים לתואר ראשון במשפטים נכון ליוני 2005 (פנייתיהם המנומקות של כל אחד מהמוסדות הובאו בפני המועצה ועמדו בפניה בעת ההצבעות).

בפני המועצה עמדו פניות של שלושה מוסדות להשכלה גבוהה מדרום הארץ שהביעו רצון לפתוח תכניות לימודים לתואר ראשון במשפטים: אוניברסיטת בן גוריון בנגב; המכללה האקדמית אשקלון המכללה האקדמית ספיר, ושני מוסדות להשכלה גבוהה מצפון הארץ שהביעו רצון לפתוח תכניות לימודים לתואר ראשון במשפטים: המכללה האקדמית עמק יזרעאל; המכללה האקדמית צפת.

להלן ההחלטה שהתקבלה

905 / 10 זהות המוסדות (אחד בצפון ואחד בדרום) שיוכלו להגיש בקשה לפתיחת תכנית לימודים לתואר

ראשון במשפטים - ישיבת המועצה (420) מיום 28.2.2006

המועצה קיימה דיון מחודש בנושא זהות המוסדות (אחד בצפון ואחד בדרום) שיוכלו להגיש בקשה לפתיחת תכנית לימודים לתואר ראשון במשפטים והחליטה שלא לשנות את החלטתה מיום 7.6.2005 (החלטה מס' 746/10), מן הנימוקים שלהלן:

א. המועצה מחליטה, כי מדרום הארץ תוכל אוניברסיטת בן-גוריון להגיש למועצה להשכלה גבוהה בקשה, מטעמה ועבורה בלבד, לפתיחת תכנית לימודים לתואר ראשון במשפטים שתתקיים במלואה באוניברסיטה. זאת מהנימוקים הבאים:

1. אוניברסיטת בן-גוריון שוכנת בפריפריה הדרומית של מדינת ישראל (המוסד הדרומי ביותר מבין המוסדות הנדונים), וסביבה מצויה הפזורה הבדואית ושוכנות עיירות פיתוח

- כגון ירוחם ודימונה. המוסד להשכלה גבוהה הדרומי ביותר המקיים כיום לימודי משפטים ממוקם בראשון לציון. באר שבע, שבה ממוקמת אוניברסיטת בן גוריון, תהווה מוקד משיכה לסטודנטים רבים ממגזרים ואוכלוסיות שונות ומגוונות, המרכיבות את אוכלוסיית הדרום והיא, הממוקמת בלב הנגב, הנגישה ביותר עבור אוכלוסיות אלה.
2. לימודי משפטים אשר יתקיימו במסגרת אוניברסיטה, יוכלו להעניק לסטודנטים סביבה אקדמית – מחקרית, רב-גונית ותומכת ויאפשרו להם התפתחות עתידית מבחינת קיומן של תכניות משותפות עם חוגים אחרים ותארים מתקדמים, לרבות הכשרת סגל בתחום, שלא יוכלו להתקיים באותה מידה במסגרת מכללה.
- ב. המועצה מחליטה, כי מצפון הארץ תוכל המכללה האקדמית צפת – באחריות אקדמית של אוניברסיטת בר אילן, להגיש למועצה להשכלה גבוהה בקשה לפתיחת תכנית לימודים לתואר ראשון במשפטים, במסגרת תהליך היציאה שלה לעצמאות. זאת מהנימוקים הבאים:
- ג. המכללה ממוקמת בפריפריה הצפונית יותר של מדינת ישראל. כיום המוסד להשכלה גבוהה הצפוני ביותר המקיים לימודי משפטים ממוקם בחיפה. מיקום המכללה, במרכזה של פריפריה חברתית וגיאוגרפית – יאפשר לאוכלוסייה מגוונת של סטודנטים, לרבות אוכלוסיות מיעוט, להיחשף להשכלה משפטית, ובכך לקדם את האזור ואת המכללה כאחת.
- ד. כפי שנקבע בהחלטת מל"ג מס' 746/10, הבקשות שיוגשו ע"י כל אחד מהמוסדות יהיו במסגרת תכנית החומש, מכסת הסטודנטים המאושרת והתקציב המאושר לכל מוסד. הבקשות ייבדקו בהתאם למקובל: בדיקות אגפי ות"ת ובדיקות אקדמיות.

לימודי אדריכלות

11 /10 לימודי אדריכלות: דו"ח הוועדה והמלצות ות"ת - ישיבת המועצה (369) 2 מיום 23.4.2002

1. המועצה להשכלה גבוהה מודה לוועדה בראשותו של פרופ' יגאל צמיר על עבודתה ועל הדו"ח שהגישה.
2. המועצה להשכלה גבוהה מחליטה לאמץ את המלצת ועדת צמיר במישור הכמותי ולא לאפשר פתיחת תוכניות לימודים נוספות לתואר B.Arch. (בוגר באדריכלות) בהתאם לכך מחליטה המועצה לדחות את הבקשות שהוגשו ע"י אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, המכללה האקדמית להנדסה בנגב ומכללה אקדמית להנדסה אורט בראודה לפתוח תוכניות לימודים אקדמיות לתואר "בוגר בארכיטקטורה" (B.Arch.).
3. ייערך דיון ציבורי בהמלצות הוועדה המתייחסות להיבט התוכני של לימודי האדריכלות ולרעיון בדבר תוכניות תלת-שנתיות.

**מתכונת לימודים ארבע-שנתית (ללא שנת הסטאז')
לתואר דוקטור ברפואה (M.D.)
המיועדת לבעלי תואר "בוגר במדעים"**

861 / 10 דו"ח הוועדה של המל"ג בראשות פרופ' רמי רחמימוב לבדיקת ההצעה לכוון מתכונת לימודים ארבע-שנתית (ללא שנת הסטאז') לתואר דוקטור ברפואה (M.D.) המיועדת לבעלי תואר "בוגר

במדעים"- ישיבת המועצה להשכלה גבוהה מס' (417) 20 מיום 20.12.2005

המועצה להשכלה גבוהה מאמצת את המלצת ועדת המשנה של המועצה לאוניברסיטאות ומכללות לחינוך (מיום 20.12.2005) בענין דו"ח הוועדה של המל"ג, בראשות פרופ' רמי רחמימוב, לבדיקת ההצעה העקרונית לכוון מתכונת לימודים ארבע-שנתית (ללא שנת הסטאז') לקראת תואר "דוקטור ברפואה"(M.D.) המיועדת לבוגרי תואר "בוגר במדעים", והיא מחליטה כדלהלן :

1. להודות לוועדה של המל"ג, בראשות פרופ' רמי רחמימוב, על עבודתה ועל הדו"ח המפורט שהגישה.
2. לאשר מבחינה עקרונית את ההצעה לכוון מתכונת לימודים ארבע-שנתית (ללא שנת הסטאז') לקראת תואר "דוקטור ברפואה" (M.D.) המיועדת לבעלי תואר "בוגר במדעים" ולהכיר בה במישור העקרוני כמתכונת לגיטימית לקיום לימודים לקראת תואר "דוקטור ברפואה" (M.D.), המתווספת למתכונת הלימודים הרגילה השש-שנתית לקראת תואר "דוקטור ברפואה"(M.D.), הקיימת היום בפקולטות לרפואה בישראל.

שלוחות חו"ל

- 27 / 10 הצעת חוק בדבר הוספת בדיקות אקדמיות לשלוחות-תיקון חוק המועצה להשכלה גבוהה – ישיבת המועצה מס' (370) 3 מיום 14.5.2002**
- א. המועצה מחליטה לבטל את החלטתה מס' 9 / 591 מיום 2.1.2001 בדבר הצעה לתיקון חוק המועצה להשכלה גבוהה בנושא שלוחות.
- ב. המועצה סבורה, גם בשים לב לחוות דעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה כי קיים מסלול של בדיקת הרמה האקדמית של מוסדות להשכלה גבוהה בישראל במסגרת סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה ואין מקום ליצירת מסלול נפרד של בדיקת הרמה האקדמית של שלוחות חו"ל.
- 127 / 10 פרשנות המועצה לסעיף 25ג' לחוק המל"ג – ישיבת המועצה מס' (374) 3 מיום 9.7.2002**
- כל מוסד המקיים בישראל לימודים, דהיינו פעילות הוראה כלשהי, יהיה שמה של פעילות ההוראה אשר יהיה, לרבות הנחיה, תגבור, תמיכה וכל מצב אחר שבו נמצאים מורה ותלמידים/ים בכפיפה אחת – פעילותו אסורה בהתאם להוראות סעיף 25ג' לחוק, אלא אם כן קיבל רישיון לפעולה כשלוחה.
- 205 / 10 כללי המועצה להשכלה גבוהה (ביצוע סמכויותיה לפי סעיפים 25ד' עד 25ג' לחוק המועצה להשכלה גבוהה), תשס"ג – 2003 – ישיבת המועצה מס' (381) 13 מיום 18.2.2003**
- המועצה מחליטה לאשר את נוסח הכללים.
- 340 / 10 כללי המועצה להשכלה גבוהה (מוסד בישראל שהוא שלוחה או סניף של מוסד להשכלה גבוהה הפועל בארץ אחרת), התשס"ג-2003 - ישיבת המועצה מס' (387) 19 מיום 15.7.2003**
- בהמשך לחוות הדעת של משרד המשפטים, מחליטה המועצה להשכלה גבוהה לתקן את נוסח סעיף 10 לכללי המל"ג (מוסד בישראל שהוא שלוחה או סניף של מוסד להשכלה גבוהה הפועל בארץ אחרת), התשס"ג-2003 שהועברו לאישור ועדת החינוך של הכנסת, כדלקמן:
10. (א) עד סיום לימודיו של מחזור הלימודים הראשון לפחות במוסד בישראל, תתן המועצה למוסד רשיון זמני כאמור בסעיף 25ט לחוק, אם נתקיימו בו להנחת דעתה, התנאים המפורטים בסעיף 25 לחוק על-פי המסמכים שהגיש במסגרת בקשתו לרשיון, והיא רשאית ליתן רשיון זמני כאמור אף אם אינו מקיים תנאי מן התנאים המפורטים בסעיף 25 לחוק.
- (ב) המועצה רשאית, להגביל או לשלול פתיחת מחזורי לימוד מעבר למחזור הלימודים הראשון בתקופת הרשיון הזמני, בהתאם לעמידת המוסד בתנאי סעיף 25 לחוק. עם תום תקופת הרשיון הזמני, תיתן המועצה למוסד בישראל רשיון, כאמור בסעיף 25 לחוק, אם נתקיימו בו, להנחת דעתה, התנאים המפורטים בסעיף 25 במהלך תקופת הרישיון הזמני.

10 / 340' אופן הטיפול בשלוחות המבקשות להפוך למוסד מוכר להשכלה גבוהה - היבט הרישוי* - ישיבת

המועצה מס' (387) 19 מיום 15.7.2003

*) ההחלטה נשמטה בטעות ממסמך ההחלטות המקורי. ונוספה באופן רשמי להחלטות המל"ג ביום 4.11.2003.

המועצה להשכלה גבוהה מחליטה כי אופן הטיפול מהיבט הרישוי בשלוחות המבקשות להפוך למוסדות ישראליים מוכרים, יתבצע כדלקמן:

א. תנאי לקיום פעילות כשלוחה בישראל של מוסד להשכלה גבוהה מחו"ל הוא רשיון מאת המועצה להשכלה גבוהה בהתאם להוראות חוק המועצה להשכלה גבוהה.

ב. שלוחה אשר הגישה בקשה להפוך למוסד ישראלי מוכר, תידרש לרשיון בר תוקף ולעמידה בכל הוראות החוק לרשיון.

ג. מפעיל השלוחה יתחייב, כי מהמועד בו יקבל המוסד היתר מאת המועצה, לא תרשום עוד השלוחה תלמידים חדשים ללימודים בשלוחה. מאותה עת תאפשר השלוחה לתלמידים שנרשמו ללימודים בשלוחה עד למועד האמור לסיים את לימודיהם, בכפוף לקיומו של רשיון בר תוקף, ולאחר מכן תחדל השלוחה לפעול כשלוחה בישראל של מוסד להשכלה גבוהה מחו"ל.

ד. הטיפול בבקשה להפוך למוסד ישראלי להשכלה גבוהה, ייעשה כמקובל לגבי בקשות לפתיחת מוסד ישראלי להשכלה גבוהה.

10 / 361 המלצת ועדת השלוחות בדבר ביטול החלטת המועצה מיום 28.11.00 בנושא סיום פעילות

שלוחות - ישיבת המועצה מס' (389) 21 מיום 4.11.2003

המועצה מחליטה לבטל את החלטתה מיום 28.11.00 בנושא פעילות מוסדות שרישיונם פג/בוטל/בקשתם לרשיון/חידוש רשיון נדחתה/נמשכה/לא הוגשה. ועדת השלוחות תגיש למועצה המלצה בדבר אופן טיפול המועצה בשלוחות המבקשים לסיים פעילותן.

10 / 692 החלטת המל"ג בעניין בדיקת היקף הלימודים בשלוחות – דיון לאחר שימוע - ישיבת מועצה מס

41 (408) מיום 5.4.2005

בתאריך 22.2.05 נערך שימוע לכלל השלוחות לגבי החלטת המל"ג מיום 2.11.04 בנושא סמכותה ושיקול דעתה של המועצה במתן רשיונות לשלוחות. לאחר שהובאו בפניה כל הטענות שעלו במסגרת השימוע וכן התייחסותה של ועדת השלוחות לכל אחת מהן, מחליטה המועצה להשכלה גבוהה לאשר את החלטתה מיום 2.11.04 בכפוף למספר שינויים.

להלן נוסח ההחלטה המעודכן :

כללי

א. ביום 13.7.04 קיבלה המל"ג החלטה המאמצת את חוות דעתו של יו"ר ועדת השלוחות עו"ד אריה הרמלין בכל הקשור לסמכותה ולשיקול דעתה של המועצה במתן רשיונות לשלוחות. על פי ההחלטה, קיימת למל"ג סמכות לפסול תכניות לימודים אשר אינן עומדות בסטנדרט ישראלי מינימלי, כמו כן יש לפרש את המונח "היקף הלימודים" שבסעיף 25ד(ב)(8)(א) ו-(ב) לחוק המל"ג, המחייב השוואה בין תכנית השלוחה לתכנית ישראלית במוסד מוכר, לא רק כהיקף שעות הלימודים אלא גם כהיקף הנושאים הכלולים בתכנית (להלן: "ההחלטה").

ב. בהמשך נתקבלה חוות דעתו של עו"ד אלי זוהר המתייחסת להחלטה ולדרך יישומה. חוות הדעת תמכה בהחלטה הנ"ל וקבעה כי היא מתיישבת עם מטרת החוק, תכליתו ורוחו.

עקרונות בבדיקת היקף הלימודים

א. היקף הלימודים המוצעים בתכנית לימודים בשלוחה ישווה להיקף הלימודים בתכנית ישראלית זהה או שוות ערך במוסד מוכר על בסיס היקף השעות, נושאי הלימוד ותחומי הלימוד.

ב. בדיקת היקף הלימודים תעשה באמצעות מומחה שיאושר ע"י ועדת השלוחות.

ג. לצורך הבדיקה תועבר למומחה תכנית הלימודים ובה פירוט המבנה הכללי של התכנית בש"ש ובנ"י (לימודי חובה, בחירה, סמינריונים, מעבדות וכד' בחלוקה לפי שנות לימוד) וכן פרשיות הלימוד בפירוט סביר.

ד. העברת החומר למומחה תעשה לאחר רישום הבקשה.

ה. הגדלת היקף הלימודים: בהתאם למדיניות שנהגה עד כה, הותר לשלוחות להגדיל את היקף הלימודים לצורך עמידה בתנאי החוק באמצעות הוספת קורסים וכיוצ"ב. המועצה סבורה כי אין לאפשר תוספות כאלו מאחר והתוצאה היא יצירת תוכנית ישראלית שונה מתכנית מוסד האם וזאת בניגוד להוראות סעיף 25ד(ב)(5) לחוק.

ו. חליטה המועצה כי מעתה ואילך לא תותר הגדלת היקף הלימודים כאמור ע"י תוספות לתכנית הלימודים בישראל (למעט תוספות מינוריות שאינן חורגות מ"השוני במקצת" המותר בחוק). יחד עם זאת, מחליטה המועצה להתיר הגדלת היקף לימודים בשלוחה באמצעות הסבת שעות לימוד עצמי הנהוגות במוסד האם, לשעות פרונטליות, וכן באמצעות הוספה סבירה של קורסים מתוך תכנית הלימודים במוסד האם (כגון ע"י עיבוי קורסי בחירה).

החלת בדיקת היקף הלימודים על השלוחות

1. בקשות לרשיון לתכניות ללא רשיון – תחולה מיידית. תכניות בעלות רשיון:

תכניות בעלות רשיון זמני:

- תכניות אשר תימצאנה כלא עומדות בתנאי היקף הלימודים – לא יחודש רשיון, למעט לצורך סיום לימודי הסטודנטים הקיימים ובכפוף לעמידה בשאר תנאי החוק לרשיון.
- למרות האמור לעיל, במידה ונותרה פחות משנה בין מועד מסירת ההודעה למוסד בדבר אי עמידה בתנאי היקף הלימודים (להלן – ההודעה) לבין תום מועד הרשיון – יוארך הרשיון הקיים עד לתום השנה מיום מסירת ההודעה, בכפוף לעמידה בשאר תנאי החוק לרשיון.

- תכניות אשר טרם נבדקו או טרם נסתיימה בדיקתן עד לתום תקופת הרשיון והוגשה בקשה לחידוש הרשיון – יחודש רשיון לתקופה של שנה בכפוף לעמידה בשאר תנאי החוק לרשיון. במידה וימצא כי תכניות אלו עומדות בתנאי היקף הלימודים תוארך תקופת הרשיון ללא צורך בהגשת בקשה חדשה, ובכפוף לעמידה בתנאי החוק לרשיון.

2. תכניות בעלות רשיון שאינו קצוב בזמן:

תכניות אשר תימצאנה כלא עומדות בתנאי היקף הלימודים, ייקצב רשיון ל- 3 שנים. תלמידים אשר החלו ללמוד יוכלו לסיים את לימודיהם בכפוף לעמידה בשאר תנאי החוק לרשיון.

תיקון הצעת כללי המועצה להשכלה גבוהה (מוסד בישראל שהוא שלוחה או סניף של מוסד להשכלה גבוהה הפועל בארץ אחרת), התשס"ג-2003

א. הצעת הכללים תתוקן כדלקמן:

- בסעיף 1 (הגדרות) - פסקת ההגדרה "שוני רק במקצת" או "הפחתה רק במקצת" – שוני או הפחתה, לפי העניין, בשיעור שאינו עולה על 5% - תמחק.
- בסעיף 3(א) ⁵ - לאחר המילים "לימודים יחשבו כזהים" יבוא "או שונים רק במקצת".
- סעיף 3 (ב) ימחק ⁶.
- סעיף 6 - הסעיף המקורי ⁷ ימחק והנוסח החדש יהיה כדלקמן:

⁵ הנוסח המקורי: 3. (א) לימודים ייחשבו כזהים ללימודים באותו תחום במוסד האם, לעניין סעיף 25(ב) (5) לחוק, אם נתקיימה במוסד בישראל, להנחת דעתה של המועצה, תכנית לימודים הנלמדת במוסד האם, זהה או שונה רק במקצת, בעניינים אלה:

- (1) מבנה תכנית הלימודים והקורסים המרכיבים אותה;
- (2) הסילבוסים והרשימות הביבליוגרפיות המרכיבים את הקורסים;
- (3) מבנה סגל ההוראה ורמתו;
- (4) המטלות, לרבות בחינות ועבודות, ואופן עריכתן;
- (5) היקף שעות ההוראה הפרונטלית, ואם מקיים המוסד בישראל בנוסף להן שעות הכשרה מעשית – גם היקפן של אלה;
- (6) כללה תכנית הלימודים קורסים שטרם הוחל בקיומם במוסד האם, יוחל בקיומם רק לאחר:
 - (א) שנתקבל אישור מוסד האם כי הוא מקיים את התכנית הכוללת אותם קורסים, וכי הוא מאשר קיום התכנית כאמור במוסד בישראל;
 - (ב) שקוימו במשך שנה אקדמית אחת לפחות במוסד האם.

⁶ סעיף 3(ב):

- (ב) נדרשה הגדלת היקף הלימודים במוסד בישראל, לעומת התכנית המלאה הנלמדת במוסד האם, כדי לעמוד בדרישת סעיף 25(ב) (8) לחוק, טעונה התוספת אישור בכתב של מוסד האם, שלפיו-
- (1) המוסדות האקדמיים הנדרשים במוסד האם אישרו כי רמת התוספת אינה נופלת מרמת יתר תכנית הלימודים הנלמדת במוסד האם;
 - (2) התוספת מהווה חלק בלתי נפרד מתכנית הלימודים הנלמדת במוסד בישראל לקראת תואר של מוסד האם ויחולו עליה כל הוראות החוק וכללים אלה.

⁷ הסעיף המקורי;

6. היקף הלימודים לעניין סעיף 25ד(ב)(8)(א) ו-(ב) הוא היקף נושאי הלימוד, תחומי הלימוד ושעות הלימוד.”

6. (א) מוסד בישראל שהיקף הלימודים שבו לא יפחת מהיקף הלימודים במוסד מוכר להשכלה גבוהה, לעניין סעיף 25ד(ב)(8)(א) ו-(ב), הוא מוסד אשר, להנחת דעתה של המועצה, היקף שעות ההוראה הפרונטליות שבו לא יפחת, או יפחת רק במקצת, מהיקף שעות ההוראה הפרונטליות בתוכנית לימודים מקבילה הנהוגה במוסד מוכר להשכלה גבוהה.

(ב) מקיים המוסד בישראל בנוסף על שעות ההוראה הפרונטליות גם שעות הכשרה מעשית – ההיקף הכולל של התכנית לא יפחת, או יפחת רק במקצת, מההיקף הכולל של תכנית לימודים מקבילה הנהוגה במוסד מוכר להשכלה גבוהה; ואם נדרשת הגדלת היקף התכנית - יישמר היחס בין שעות ההוראה הפרונטליות לשעות ההכשרה המעשית כפי שמתקיים במוסד האם.

**בחינת השאלה של קיום לימודי רפואה במסגרת
שלוחות של מוסדות להשכלה גבוהה מחו"ל**

388 / 10 החלטה עקרונית בנוגע לקיום לימודי רפואה במסגרת שלוחות של מוסדות להשכלה גבוהה

מחוו"ל ישיבת מס' 22(390) מיום 25.11.2003

1. לאחר שבחנה את שאלת אפשרות קיומם של לימודים לקראת תואר Medical Doctor (M.D) ברפואה במסגרת שלוחות בישראל של מוסדות להשכלה גבוהה מחוו"ל, סבורה המועצה להשכלה גבוהה כי אין מקום לקיומם של לימודים כאמור.
2. הנימוקים העיקריים העומדים ביסוד החלטתה האמורה של המועצה הינם כדלקמן:
 - א. לימודים לקראת תואר ברפואה במסגרת שלוחה, הכוללים גם לימודים קליניים, לא יוכלו לעמוד בתנאי החוק, הדורשים את פיקוח מוסד האם על השלוחה ואת זהות הלימודים בשלוחה ללימודים המתקיימים במוסד האם, כאמור בסעיפים 25ד(ב) ו-4(5) לחוק.
 - ב. לימודי רפואה, הכוללים לימודים קליניים, מחייבים קיום הלימודים במקום הולם בעל תנאים מתאימים ואמצעים מתאימים להבטחת רמת לימודים נאותה - תנאים אשר המועצה להשכלה גבוהה אינה יכולה להבטיח את התקיימותם במסגרת שלוחה שאינה נבדקת אקדמית על ידה.
 - ג. לאור האמור לעיל, אין המועצה נצרכת לדון בשאלות עקרוניות נוספות אשר מעלה אפשרות קיומם של לימודי רפואה בשלוחה. יחד עם זאת, תחל המועצה באיסוף נתונים ובדיונים לבדיקת הסוגיות העקרוניות והאקדמיות בנושא.